

STORTINGET

Dokument 15:15

(2020–2021)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 2100-2250
03.–21.05. 2021**

Innhold

2101. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. kommunenes håndtering av pandemien, besvart av statsminister.....	11
2102. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. grøntnæringen, besvart av landbruks- og matminister.....	12
2103. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. å ta avstand fra homohat, besvart av barne- og familieminister.....	13
2104. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. mer ansvarlig pengespill i Norge, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	13
2105. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. ansatte ved Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, besvart av distrikts- og digitaliseringsminister	14
2106. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. folketallsvekst i distriktene, besvart av distrikts- og digitaliseringsminister	15
2107. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. E16 Fagernes-Hande, besvart av samferdselsminister.....	16
2108. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. praksisen på Trandum, besvart av justis- og beredskapsminister.....	17
2109. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. at ansatte i meglerhus har presentert kjøpsanbefalinger i etterkant av egne kjøp, besvart av finansminister.....	18
2110. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. å ta hensyn til støy- og blyforurensing på en forsvarlig måte, besvart av klima- og miljøminister.....	19
2111. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. voldtektsbestemmelse, besvart av justis- og beredskapsminister.....	20
2112. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. mottaksstruktur, besvart av justis- og beredskapsminister	21
2113. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. annerledes 17. mai pga. pandemien, besvart av helse- og omsorgsminister.....	22
2114. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. tallgrunnlaget for alle figurer i rapporten om overrepresentasjon i smitte blant innvandrerbefolkningen FHI publiserte 15. april, besvart av helse- og omsorgsminister.....	23
2115. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. å sørge for at Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) beholder den regioninndelingen det har i dag, besvart av barne- og familieminister.....	23
2116. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. vegprosjektet Åkra sør – Veakrossen, besvart av samferdselsminister.....	24
2117. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. aktsomhetsvurderingene, besvart av finansminister	25
2118. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. Nav sitt skattetrekk, besvart av arbeids- og sosialminister	29
2119. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. at kommunene skulle få utføre visse notarialforretninger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	30
2120. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. å sikre et forutsigbart system for merverdiavgiftskompensasjon, besvart av finansminister.....	30
2121. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. å få etablert et kvalitetsregister for personer under 18 år som har fått hjerneslag, besvart av helse- og omsorgsminister.....	32
2122. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. den nye forsvarskommisjonen, besvart av forsvarsminister .	33
2123. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. medisinsk behandling av covid-19-pasienter, besvart av helse- og omsorgsminister	34
2124. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. tilførselsveg for ny E39 på strekningen Lyngdal Vest - Ålgård, besvart av samferdselsminister	35
2125. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. indirekte eige av sekundærbustadar, besvart av finansminister.....	36
2126. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. telefon- og internettforbindelse når Telenor i juni kobler ut kobbernettet for beboere i Bærumsmarka, besvart av distrikts- og digitaliseringsminister	36
2127. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. jobbskattefradrag etter svensk modell, besvart av finansminister.....	37
2128. Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. havvindinstallasjoner, besvart av olje- og energiminister..	38
2129. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Unionborgerdirektivet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	39

2130. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. eiendomsskatten, besvart av finansminister.....	39
2131. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. mineralloven, besvart av næringsminister	41
2132. Fra stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen, vedr. utflytting fra Norge, besvart av finansminister	41
2133. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. praksis og regelverk for utbetaling av sykepenger til permitterte, besvart av arbeids- og sosialminister.....	43
2134. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. Værdalsbruket, besvart av næringsminister.....	43
2135. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. Valdresbanen, besvart av samferdselsminister	44
2136. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Nordic Circles, besvart av forsvarsminister	45
2137. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. avgiften på LNG, besvart av fiskeri- og sjømatminister	46
2138. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. planmidlane blir brukt som Stortinget sin intensjon var gjørne av Nye vegar, besvart av samferdselsminister.....	46
2139. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. evaluering og eventuell revidering av de endringene som ble gjort i innkjøpsordningen for litteratur i fjor, besvart av kultur- og likestillingsminister	47
2140. Fra stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen, vedr. gjenopprette Sivilforsvarets kontor i Narvik, besvart av justis- og beredskapsminister	48
2141. Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. essursutviklingen i Mattilsynet, besvart av landbruks- og matminister	49
2142. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. veksten i statlege stillingar, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	50
2143. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. de økonomiske rammene rundt barnevernsreformen, besvart av barne- og familieminister	52
2144. Fra stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar, vedr. unnere konkurranse mellom IKS og private tilbydere, besvart av næringsminister.....	53
2145. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. systemviktigbuffer på mellom 0 og 1 pst., besvart av finansminister.....	54
2146. Fra stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen, vedr. farledsutbedring av Brønnøyleia, besvart av samferdselsminister.....	55
2147. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. direktør for det nye direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	56
2148. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. bomringen i Oslo, besvart av samferdselsminister ...	57
2149. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Nasjonal Strategi for Sjeldne Sykdommer, besvart av helse- og omsorgsminister.....	58
2150. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. fordelingseffektene av Solberg-regjeringens samlede skatteendringer totalt og endringer i formuesskatten samlet for 2013 -2021, besvart av finansminister	59
2151. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Jørstadmoen, besvart av forsvarsminister	62
2152. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Nytt museumsbygg for Norsk Skogfinsk museum, besvart av kultur- og likestillingsminister	63
2153. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. vindturbiner, besvart av olje- og energiminister	63
2154. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. særnorsk CO2-avgift pålagt SMB, besvart av finansminister.....	64
2155. Fra stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg, vedr. de akutte innseilingsproblemene til Værøy Havn, besvart av samferdselsminister	65
2156. Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. retur og pant av fritidsbåter, besvart av klima- og miljøminister	66
2157. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. gransking av Varhaug-saken, besvart av helse- og omsorgsminister.....	67
2158. Fra stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud, vedr. nye Agder fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister.....	68
2159. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. ferskvannsoppdrett, besvart av fiskeri- og sjømatminister	69
2160. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. OBOS, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	70
2161. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. colombianske myndigheters voldsbruk mot de som nå demonstrerer i landet, besvart av utenriksminister.....	70
2162. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. tollere i aktiv tjeneste, besvart av finansminister.....	71

2163. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Forsvarsbygg, besvart av finansminister	73
2164. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. omskjeriing/kjønnslemlesting av jenter og kvinner i Noreg, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	74
2165. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. flyplassene, besvart av samferdselsminister	75
2166. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. melkebønder, besvart av landbruks- og matminister....	76
2167. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. alkoholinhold, besvart av helse- og omsorgsminister	77
2168. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag, besvart av klima- og miljøminister	79
2169. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. det totale beredskapsnivået ved innføring av politireformen, besvart av justis- og beredskapsminister	80
2170. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. hjemmel til å innvilge konsesjon til vindkraftverk i et LNF-område, besvart av olje- og energiminister.....	80
2171. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. Tinnosbanen, besvart av samferdselsminister	81
2172. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. liberalisering av taxibransjen, besvart av samferdselsminister.....	82
2173. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Statforvalteren i Vestlandet, besvart av finansminister	83
2174. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. husleiekostnadene, besvart av finansminister	85
2175. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. ntreprenørselskapet Acciona, besvart av samferdselsminister.....	86
2176. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. domstolreforma, besvart av justis- og beredskapsminister.....	86
2177. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. nasjonalt senter for innreisende, besvart av helse- og omsorgsminister.....	87
2178. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. utdanningskapasiteten for ergoterapeuter, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	89
2179. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. dobbeltspor til Åkersvika, besvart av samferdselsminister .	90
2180. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. arbeidsavklaringspenger, besvart av arbeids- og sosialminister.....	90
2181. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. begravelserbyråer, besvart av justis- og beredskapsminister.....	91
2182. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. kampen for likestilling og seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, besvart av utviklingsminister.....	92
2183. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. Sri Lanka, besvart av utenriksminister.....	94
2184. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. Norsk Folkehjelps forskningsprosjekt Nuclear Weapons Ban Monitor, besvart av utenriksminister.....	95
2185. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. nasjonal strategi for sjeldne diagnoser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	96
2186. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. InterCity-prosjektet gjennom Moss, besvart av samferdselsminister.....	97
2187. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. finansieringssystemet for rettslige obduksjoner, besvart av justis- og beredskapsminister.....	97
2188. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. barnepalliasjon, besvart av helse- og omsorgsminister.....	98
2189. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. identitetsavklaringsprogram for personer med kurdisk bakgrunn fra Irak, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	99
2190. Fra stortingsrepresentant Jette F. Christensen, vedr. Raftostiftelsens behov for mer ressurser, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	100
2191. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. skadefelling av bjørn i Løten og Stange, besvart av klima- og miljøminister	101
2192. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. hvordan staten kan stimulere private eiere av kulturminner og kulturmiljøer til jevnt, godt vedlikehold gjennom skatte- og avgiftsinsentiver, besvart av finansminister.....	102
2193. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. sykepleiere i arbeid, besvart av helse- og omsorgsminister.....	103
2194. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. menneskerettighetssituasjonen i Qatar, besvart av utenriksminister	104

2195. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. tallgrunnlaget i de mest sentrale figurene i FHIs rapport og tilgjengeliggjøringen av disse, besvart av helse- og omsorgsminister	105
2196. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. at gravide papirløse kvinner ikke skal spørres om betalingsevne, besvart av helse- og omsorgsminister.....	106
2197. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. Otravassdraget, besvart av klima- og miljøminister.....	106
2198. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. rv 15 Otta-Måløy, besvart av samferdselsminister....	107
2199. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. ressurscenter for fjellandbruket, besvart av landbruks- og matminister	109
2200. Fra stortingsrepresentant Runar Sjøstad, vedr. fiske i marine verneområder langs norskekysten, besvart av klima- og miljøminister.....	111
2201. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. et trygt føde- og barseltilbud på Sørlandet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	112
2202. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. totalforbud mot reklame, sponing og produktplassering for en gruppe av lokalradioer, besvart av kultur- og likestillingsminister	113
2203. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. Israels manglende respekt for folkeretten, besvart av utenriksminister	115
2204. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. nordmenn som er bosatt i Storbritannia, besvart av utenriksminister	116
2205. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. papirløse kvinner, besvart av helse- og omsorgsminister.....	117
2206. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. ressursmangler hva gjelder kriminalitetsforebygging ved Majorstuen politistasjon, besvart av justis- og beredskapsminister	117
2207. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. donorbarn, besvart av helse- og omsorgsminister	118
2208. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. bioteknologiloven, besvart av helse- og omsorgsminister.....	119
2209. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. utgifter til Afghanistan-krigen, besvart av forsvarsminister....	120
2210. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. språkloven, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	121
2211. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. vergrep mot barn, besvart av justis- og beredskapsminister.....	122
2212. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. konsekvensutgreiing av lova om endring av juridisk kjønn, besvart av helse- og omsorgsminister	122
2213. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kystkulturen, besvart av kultur- og likestillingsminister	123
2214. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. oppdrett av fisk i ferskvann, besvart av fiskeri- og sjømatminister	124
2215. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompengar, besvart av samferdselsminister	125
2216. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. nye Evenes flystasjon, besvart av forsvarsminister.....	126
2217. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. flyrutekjøp, besvart av samferdselsminister.....	126
2218. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. oppheve kravet for private bedrifter om å ta imot kontanter, besvart av justis- og beredskapsminister.....	127
2219. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. søknadsbaserte unntaksordningen for innreise, besvart av næringsminister	127
2220. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. de planlagte vindkraftverkene i Bjørn West-fjella, fjellene i kommunene Masfjorden, Alver, Modalen, Gulen og Høyanger, besvart av klima- og miljøminister.....	128
2221. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. tobakkskadereduksjon, besvart av helse- og omsorgsminister.....	129
2222. Fra stortingsrepresentant Else-May Norderhus, vedr. forslag til matkastelov, besvart av klima- og miljøminister	130
2223. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. kompensasjonsordningen og stimuleringsordningen for kulturlivet 2021, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	131
2224. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. håndteringen av beredskapsplaner rundt anløp av atomubåt, besvart av forsvarsminister.....	132
2225. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. fossil olje og klimamål, besvart av olje- og energiminister ...	133
2226. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. arbeidskraft til innhøsting av grønnsaker, besvart av landbruks- og matminister	134

2227. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. hente IS-kvinne, besvart av utenriksminister.....	135
2228. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. hente IS-kvinne, besvart av justis- og beredskapsminister.....	136
2229. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. atomubåter i Troms, besvart av forsvarsminister.....	136
2230. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. status (planlagt starttidspunkt) for innføring av dyrepoliti i politidistriktene Oslo, Sør-Øst, Agder, Møre og Romsdal, Nordland og Finnmark, besvart av justis- og beredskapsminister.....	137
2231. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. sikker skoleveg på riksveger, besvart av samferdselsminister.....	138
2232. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. Værdalsbruket, besvart av næringsminister.....	138
2233. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. leirskoleopplæring, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	139
2234. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. vurdering av søknad fra Øvrevoll Galopp AS om å kunne gjennomføre hesteløp på Øvrevoll i Bærum uten publikum, besvart av helse- og omsorgsminister.....	139
2235. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. tunge kjøretøy over E134 Haukelifjell, besvart av samferdselsminister.....	141
2236. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. hedre norske soldater fra andre verdenskrig, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	142
2237. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. offentlighetsloven, besvart av justis- og beredskapsminister.....	143
2238. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. oversikt over hvor mange personer som er domfelt for overgrep mot barn, besvart av justis- og beredskapsminister.....	143
2239. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. sikre konkurransedyktighet for industribedrifter og arbeidsplasser i Halden, besvart av samferdselsminister.....	144
2240. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. intensjonsavtale med Rwanda, besvart av justis- og beredskapsminister.....	145
2241. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. dispensasjon fra vaksinerreglene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	146
2242. Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. portforbudet for fjørfe, besvart av landbruks- og matminister.....	147
2243. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. ulvebestand, besvart av klima- og miljøminister.....	148
2244. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. støtte for å avhjelpe situasjonen i Gaza, besvart av utenriksminister.....	148
2245. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. Festekontrakter, besvart av landbruks- og matminister.....	149
2246. Fra stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen, vedr. ansatte i departementene og underliggende etater som har de siste årene mistet sikkerhetsklareringen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	150
2247. Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. privat friskole som ønsker å etablere seg i Froland, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	152
2248. Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. tilbakekjøpsgaranti i fastlegeordningen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	153
2249. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. rettigheter ved båndlegging av areal/bygg, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	154
2250. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	154

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2101 - 2250) for sesjonen 2020-2021**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

Uav Uavhengig representant

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

V Venstre

Amundsen, Per-Willy (FrP)	2206, 2238
Andersen, Karin (SV)	2112, 2129, 2152
Andreassen, Kari Anne Bøkestad (Sp)	2140, 2146
Arnstad, Marit (Sp)	2226
Asphjell, Jorodd (A)	2141
Aukrust, Åsmund (A)	2156
Bjørndal, Fredric Holen (A)	2125, 2145
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	2133, 2186, 2219, 2239
Bjørnstad, Sivert (FrP)	2192
Bruun-Gundersen, Åshild (FrP)	2247, 2248
Christensen, Jette F. (A)	2190
Engen-Helgheim, Jon (FrP)	2114, 2195, 2240
Eskeland, Liv Kari (H)	2142
Fagerås, Mona (SV)	2106, 2147, 2236
Fasteraune, Bengt (Sp)	2135
Freiberg, Kjell-Børge (FrP)	2155
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	2224, 2229
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	2162, 2163, 2218
Grande, Arild (A)	2118
Grande, Trine Skei (V)	2182
Grung, Ruth (A)	2136, 2149
Gulati, Himanshu (FrP)	2230
Halleland, Terje (FrP)	2165, 2235
Haltbrekken, Lars (SV)	2153, 2220, 2225
Hansen, Svein Roald (A)	2109, 2204
Hansen, Øystein Langholm (A)	2124
Heggø, Ingrid (A)	2127
Henriksen, Kari (A)	2108
Hjemdal, Silje (FrP)	2120, 2143, 2213
Huitfeldt, Anniken (A)	2194
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	2154
Johansen, Morten Ørsal (FrP)	2132, 2246
Johnsen, Tor André (FrP)	2179
Kjerkol, Ingvild (A)	2177
Klinge, Jenny (Sp)	2164, 2176, 2211, 2212
Knutsen, Eigil (A)	2150
Lerbrekk, Solfrid (SV)	2103, 2116, 2180, 2231
Liadal, Hege Haukeland (A)	2196, 2241
Limi, Hans Andreas (FrP)	2234
Listhaug, Sylvi (FrP)	2227, 2228
Lossius, Jorunn Gleditsch (KrF)	2201
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	2102
Lyngedal, Åsunn (A)	2105

Lysbakken, Audun (SV)	2122, 2161, 2203, 2244
Marthinsen, Marianne (A)	2183, 2184
Mehl, Emilie Enger (Sp)	2191, 2243, 2245
Mossleth, Siv (Sp)	2168, 2169
Moxnes, Bjørnar (R)	2160, 2172, 2205, 2209
Myhrvold, Ole André (Sp)	2193, 2197
Myrli, Sverre (A)	2119, 2126
Mørland, Tellef Inge (A)	2121, 2139, 2188
Njåstad, Helge André (FrP)	2137, 2138, 2173, 2174
Norderhus, Else-May (A)	2222
Nordlund, Willfred (Sp)	2216, 2217
Nævra, Arne (SV)	2170, 2175
Pollestad, Geir (Sp)	2214, 2215
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	2166
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	2115, 2171, 2202
Sivertsen, Eirik (A)	2130
Sjåstad, Runar (A)	2200
Skjelstad, André N. (V)	2131
Steffensen, Roy (FrP)	2249
Stensland, Sveinung (H)	2167
Stokkebø, Aleksander (H)	2117
Stoknes, Per Espen (MDG)	2128, 2242
Stordalen, Morten (FrP)	2185, 2221
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	2107, 2151, 2198, 2199, 2233, 2250
Søttar, Hanne Dyveke (FrP)	2144
Toppe, Kjersti (Sp)	2157
Trettebergstuen, Anette (A)	2101, 2104, 2223
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	2148
Vågslid, Lene (A)	2187
Wiborg, Erlend (FrP)	2113
Wilkinson, Nicholas (SV)	2123, 2178, 2181, 2207, 2208
Øvstegård, Freddy André (SV)	2110, 2111, 2189, 2210, 2237
Aasen-Svensrud, Maria (A)	2158
Aasland, Terje (A)	2134, 2159, 2232

STORTINGET

Dokument 15:15

(2020–2021)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2101

Innlevert 3. mai 2021 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 7. mai 2021 av statsminister Erna Solberg

Spørsmål:

Støtter regjeringen kommunenes håndtering av pandemien?

BEGRUNNELSE:

Gjennom to mediasaker som omhandler koronaens konsekvenser på kulturlivet, prøver kulturministeren å skape et inntrykk av at mens regjeringen gjør det de kan for å holde åpent, har kommunenes håndtering av pandemien, og særlig for kulturlivet, vært for streng. Oslo kommunes håndtering trekkes fram i begge saker.

I sak i NRK 3.05.21 skriver forsker Aksel Tjora om forskning som viser sammenheng mellom deltakelse i kulturtilbud og folks mentale helse. Hans kritikk av at regjeringen har overreagert i nedstengningen av kulturlivet, møtes av uttalelser fra kulturministeren om at «regjeringen har gjort det de kan for å holde kulturen mest mulig åpen under pandemien» og videre at «med unntak av perioden fra slutten av mars til trinn 1 har ikke kulturen blitt stengt ned av regjeringen, men det har vært lokale begrensninger mange steder – blant annet i Oslo.» Kulturministeren avslutter med å komme med en «høflig anmodning» om at Oslo må prioritere kulturen når de skal gjenåpnes.

I Avisa Oslo 24.04 21 uttalte kulturministeren at «det var på tide at kulturen i Oslo ble prioritert av byrådet», der kulturministeren neste dag måtte ut og tilbakevise hva han mente.

Det kan virke som om kulturministeren prøver å skape et inntrykk av at regjeringen mener kommunenes,

og særlig Oslo kommunes, håndtering av pandemien har vært for streng, samtidig som helseministeren i dialog med Oslo sier at han støtter den lokale håndteringen. Disse uttalelsene er særlig underlige da regjeringen samtidig har pålagt nabokommunene strenge regler.

Mens helseministeren offentlig har stilt seg bak kommunenes håndtering, fortsetter kulturministeren å skape uklarhet. Regjeringen taler med to tunger og kommunikasjonen skaper uklarhet for både kommunene og innbyggere.

Svar:

Regjeringen støtter kommunenes håndtering av pandemien, og har også stilt opp for kommunene med flere tiltakspakker for å håndtere situasjonen. Kommunenes innsats med TISK-arbeid er helt avgjørende for å holde smittetrykket nede, og regjeringen har i større og større grad overlatt til lokale myndigheter i dialog med nasjonale helsemyndigheter å innføre hensiktsmessige smitteverntiltak.

I vurdering av lettelser i smitteverntiltak har både regjeringen og kommunene hatt fokus på å holde det samlede smittetrykket nede. Jeg har full tillit til at kommunene ivaretar dette ansvaret på en god måte – også i Oslo.

Så er jeg som kulturminister glad for at Oslo kommune den 5. mai i år varslet at de vil fremskynde gjenåpningen av kulturarrangementer i Oslo til trinn 2 i sin gjenåpningsplan. Kulturen inspirerer oss, samler oss og bygger fellesskap i en tid som er preget av avstand og isolasjon. Kulturarrangementene utgjør også en viktig

næring som sysselsetter en lang rekke mennesker, som musikere, dansere, skuespillere, teknikere, underleverandører, arrangørfaglig personell mv. Jeg er derfor glad for

at Oslobyrådet har funnet det forsvarlig mht. smittevern å fremskynde gjenåpningstakten for kulturlivet i Oslo.

SPØRSMÅL NR. 2102

Innlevert 3. mai 2021 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 6. mai 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Regjeringens jordbrukspolitikk for grøntnæringen har lagt til rette for at en økende andel av arbeidskraftbehovet skal dekkes gjennom gjestearbeidere fra utlandet. Som følge av pandemien er nå arbeidskrafts situasjonen kritisk vanskelig. Arbeidskraftsbehovet må nå dekkes av et mangfold med både gjestearbeidere og norskbosatte arbeidsfolk.

Hvorfor har regjeringen satt inn begrensninger på antall innreise tillatelser av gjestearbeidere, nærmest innført kvoter, noe som skaper lang behandlingstid og stor usikkerhet for gårdbrukerne?

BEGRUNNELSE:

På Landbruksdirektoratet sin sider er behandlingstiden oppgitt til 3-4 virkedager. De som søker erfarer at dette stemmer ikke i dag.

Svar:

En av de viktigste oppgavene vi har under en pandemi er å begrense smittespredning. Som følge av Covid-19 pandemien stengte derfor Norge grensene 29. januar for å hindre importsmitte. For grøntnæringen, som har et stort behov for utenlandsk arbeidskraft, har stengte grenser medført store utfordringer. Myndighetene har lagt ned mye arbeid for å finne gode løsninger, men det er et begrenset handlingsrom i en pandemi. Det må være svært strenge tiltak for å hindre smittespredning. Det er førsteprioritet. Samtidig er det nødvendig at landbruket får tilgang på helt kritisk arbeidskraft. Det har vært viktig å ivareta disse to hensynene på en best mulig måte.

Regjeringen har gjort det som er mulig innenfor pandemisituasjonen for at grøntnæringen skal få tilgang på arbeidskraft. Vi har sørget for at de nærmere 300 sesongarbeidere som var koronafast i Norge siden i fjor, kan få fornyet oppholdstillatelse for sesongen 2021. I tillegg

har vi åpnet for utvidet oppholdstillatelse for sesongarbeidere som trenger det.

For å rekruttere norsk arbeidskraft er det gjort endringer i dagpengereguleringen slik at det skal bli lønnsomt for dem som er permittert eller arbeidsledig å ta seg arbeid i landbruket. Det er også opprettet tettere dialog mellom NAV og næringen, og NAV har ansatte som har fått spesielt ansvar for å bistå landbruket.

For å redusere økonomisk risiko har staten inngått avtale med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, om å videreføre ordningen fra 2020 med erstatning for avlingssvikt som følge av mangel på arbeidskraft under innhøsting.

Vi arbeider nå med å etablere en refusjonsordning der arbeidsgivere i grøntnæringen vil kunne få kompensert deler av opplæringskostnadene ved å bruke uerfaren arbeidskraft. Ordningen vil gjelde for denne sesongen og skal bidra til at flere går i gang med å rekruttere norsk arbeidskraft. Dette tiltaket vil også ha positiv effekt på lengre sikt, fordi det bidrar til at flere ungdommer kan få sin første arbeidserfaring i landbruket, og bli tilgjengelig i flere arbeidssesonger.

I tillegg til dette har vi den søknadsbaserte ordningen for utenlandske arbeidere i grøntnæringen som Landbruksdirektoratet administrerer. Når søknader blir behandlet, må det gjøres strenge vurderinger av antall som får unntak fra innreiserestriksjonene. Det er stor forståelse for behovet i næringen, men direktoratet må gjøre vurderinger innenfor helsemyndighetenes strenge føringer for antall innreiser av utenlandsk arbeidskraft til Norge. Det overordnede målet er å hindre importsmitte. Slik smittesituasjonen er i Norge og Europa, er det også innenfor samfunnskritiske grupper, som f.eks. grøntnæringen, strenge begrensninger på hvem som kan få unntak fra innreiserestriksjonene.

Antallet søknader har økt, og gitt at det er et begrenset handlingsrom under pandemien betyr det at det vil bli avgrensninger på hvor mange søknader som godkjennes

per dag. Økt søknadsmengde medfører også at det vil ta noe lenger tid før søkerne får svar.

Det er vanskelig å planlegge i en pandemi. Smittesituasjonen endrer seg raskt og det er den faktiske smittesit-

uasjonen som i stor grad vil bestemme hvor mange utenlandske sesongarbeidere som kan få slippe inn til Norge.

SPØRSMÅL NR. 2103

Innlevert 3. mai 2021 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 6. mai 2021 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Da farmen-paret Lene og Tonje skulle bli foreldre, ble de møtt med hets og stygge kommentarer på nett.

Vil statsråden bruke denne anledningen til å aktivt ta avstand fra homohatet som har kommet frem i forbindelse med det lesbiske paret som har uttalt offentlig at de skal bli foreldre?

BEGRUNNELSE:

26.04.2021 var det flere medieoppslag om at farmen-paret Lene og Tonje skulle bli foreldre. I den forbindelse kom det en hel del grumsete kommentarer, hets og hat i forskjellige kommentarfelt til denne saken. Det er ikke dagligdags at et lesbisk kjendispar står frem i media og forteller om graviditet, men når det først skjer så blir det godt lagt merke til. Tilhørende kommentarer og hets blir omtrent like godt lagt merke til, og kan oppleves truende og svært skremmende for de som utsettes og andre skeive.

22.01.2019 sa statsråden klart og tydelig på NRK at han skulle være minister for alle typer familier samtidig som han også lovet å bekjempe homohat.

Svar:

Jeg benytter gjerne anledningen til å ta avstand fra all hets og hatytringer mot dette paret. Hets på bakgrunn av seksuell orientering er alvorlig fordi det rammer folks identitet. Det skal ingen bli utsatt for. Dessverre viser opplevelsen til dette paret at det er fortsatt behov for tiltak for å jobbe mot dette.

For meg og regjeringen er det viktig å bekjempe all hets og hatytringer. Derfor har regjeringen blant annet satt i gang arbeid med ny lhbtqi-handlingsplan. Målet er å bidra til et samfunn som er trygt for alle, og med større åpenhet. Handlingsplanen skal etter planen legges fram sommeren 2021.

SPØRSMÅL NR. 2104

Innlevert 3. mai 2021 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 7. mai 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

I behandlingen av Dokument 8:110 S (2017-2018) vedtok Stortinget en rekke forslag for mer ansvarlig pengespill i Norge. Blant annet ble det vedtatt at regjeringen må fremme forslag om innføring av krav om registrert

spill knyttet til alle digitale pengespill og å stanse pengespill hos uregulerte pengespillselskaper ved å innføre DNS-blokkering av nettsidene deres.

Når kan Stortinget forvente at statsråden følger opp vedtaket og når vil disse tiltakene blir iverksatt?

BEGRUNNELSE:

Den norske pengespillpolitikken har som mål er å sikre at pengespill skjer i trygge former under offentlig kontroll. Der vi forebygger negative konsekvenser av pengespill, samtidig som det blir lagt til rette for at overskudd fra pengespill går til gode formål. Ansvarlighet er et førende prinsipp i pengespillpolitikken. Stortinget har i denne perioden fremmet en rekke forslag for en mer ansvarlig politikk, og Arbeiderpartiet er utålmodig.

Befolkningsundersøkelsen fra 2020 viser at andelen av befolkningen som er moderate risikospillere eller problemspillere, har økt noe siden 2015. Årsaken antas blant annet å være økt bruk av mobiltelefon til pengespill og økt tilgjengelighet av pengespill med høyere risiko for spilleproblemer. Undersøkelsen viser også at det er en større andel problemspillere knyttet til pengespill hos utenlandske spillerselskap enn sammenlignbare spill hos Norsk Tipping.

I befolkningsundersøkelsen 2020 kom databingo ut som et av spillene med klart høyest andel risikospillere eller problemspillere.

Disse automatene står rundt om hos norske entreprenører, og er ikke underlagt registrert spill eller tapsgrenser. I behandlingen av Dokument 8:110 S (2017-2018)

vedtok Stortinget at alle digitale pengespill skal få krav om registrert spill.

I behandlingen av samme sak vedtok Stortinget også at det skal innføres DNS-blokkering av uregulerte aktører, for å verne om den norske enerettsmodellen. Så langt er dette ikke iverksatt, men regjeringen har istedenfor signalisert at de ønsker en DNS-varsling.

Svar:

Forslag til ny lov om pengespill ble sendt på høring i fjor. Her ble det foreslått en hjemmel for Lotteritilsynet til å kunne pålegge en internettilbyder å opprette DNS-varsling for nettsider som ulovlig tilbyr pengespill rettet mot det norske markedet. DNS-varsling innebærer at en bruker som forsøker å kontakte en ulovlig spillnettside, omdirigeres til en varslingsside som bl.a. informerer om at pengespillet foregår uten tillatelse og tilsyn fra norske myndigheter.

Det har kommet inn mange høringsinnspill til lovforslaget, og spesielt i tilknytning til forslaget om DNS-varsling. Kulturdepartementet jobber nå med å følge opp høringsinnspillene i arbeidet med lovproposisjonen.

SPØRSMÅL NR. 2105

Innlevert 3. mai 2021 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 11. mai 2021 av distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland

Spørsmål:

Vil statsråden sikre at de to ansatte ved Nasjonal kommunikasjonsmyndighet beholder sine arbeidsplasser på Lødingen i Vesterålen og ikke blir sentralisert til Tromsø?

BEGRUNNELSE:

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Nkom, har sine nordligste ansatte i Lødingen i Nordland. Lødingen kommune var lenge vertskommune for hovedkontoret for Telenor i Nord-Norge, og har i mange år vært vertskap for ansatte i Nkom, tidligere Post og teletilsynet. De to stillingene i Lødingen har ansvar for Radio og støykontroll i hele Nord-Norge fra Trøndelagsgrensa og jobber ofte sammen. Arbeidet krever en del tungt utstyr som fraktes i arbeidsbil. Når en av de ansatte nå går av med pensjon lyses denne stillingen ut i Tromsø, der Nkom ikke har

aktivitet fra før. Kriteriene organisasjonen har brukt for å bestemme lokalisering er nærhet til flyplass, nærhet til Universitet, by og flytilbud til Svalbard.

Dette er kriterier som til dels oppfattes som irrelevante idet de ansatte i Nkom i Lødingen ikke har hatt arbeidsoppdrag på Svalbard på 10 år. I Lødingen er det en times kjøring til universitetsbyen Harstad og halvannen time til Narvik som har campus for UiTs Ingeniørvitenskapelige og teknologiske Fakultetet, det eneste i landsdelen. Nærheten til arbeidsoppdragene beskrives som enklere med utgangspunkt fra Lødingen enn Tromsø.

Lødingen har mistet 300 statlige arbeidsplasser de siste 25 årene, omkring 150 da Telenor la ned sin virksomhet, og det samme da forsvaret avsluttet sin virksomhet i kommunen. Kommunen har i den samme perioden mistet nærmere 800 av 2800 innbyggere. Vesterålen er en

region der staten i stor grad har trukket seg ut ved å flytte ut mange statlige arbeidsplasser.

Nkom sine arbeidsplasser er viktige for Lødingen, og flyttingen til Tromsø ser ut til å skje i tråd med regjeringens sentraliseringsiver uten tanke på en god fordeling av statlige arbeidsplasser i landet. Det ser heller ikke ut til å tilrettelegge for en god arbeidshverdag og oppgaveløsning for to ansatte med et enormt geografisk ansvarsområde.

Svar:

Formålet med lokaliseringspolitikken er bl.a. en fordeling av statlige arbeidsplasser som skal bidra til å utvikle robuste arbeidsmarkeder i alle deler av landet. I 2019 forsterket regjeringen retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon. Ved vurdering av steder, skal det legges vekt på lokalisering i regionale sentre der virksomheten har størst potensial for å bidra til det lokale tilbudet av arbeidsplasser. Regjeringen vil fortsette arbeidet for å styrke utviklingen i distriktene, bl.a. gjennom aktiv statlig lokaliseringpolitikk.

Nasjonalt kommunikasjonsmyndighet (Nkom) hadde 176 ansatte fordelt på 157 årsverk ved utgangen av 2020.

Hovedkontoret ligger i Lillesand, hvor 162 ansatte arbeider. De resterende ansatte er fordelt på regionkontorer.

En av de to ansatte ved regionkontoret i Lødingen skal gå av med pensjon. I den forbindelse har Nkom startet en prosess for å vurdere hvor de ansatte i Nord-Norge skal være lokalisert i fremtiden. De ansatte i Lødingen er, som representanten viser til, mye på reise i landsdelen, blant knyttet til arbeid med frekvensforvaltning. I arbeidet med å vurdere fremtidig lokalisering av regionkontoret i Nord-Norge, er den sentrale sektorfaglige vurderingen hva som er den best egnede lokaliseringen for at Nkom skal kunne følge opp sine oppgaver i Nord-Norge.

Jeg ble nylig gjort kjent med prosessen i Nkom, som nå er inne i en kartleggings- og planleggingsfase. Nkom skal legge frem et beslutningsgrunnlag for Kommunal- og moderniseringsdepartementet før det skal tas en beslutning om fremtidig lokalisering av regionkontoret i Nord-Norge og den ene ansatte dette gjelder. Beslutningen vil bli gjort i henhold til retningslinjene for lokalisering. Jeg vil ikke foregripe den endelige vurderingen av denne saken, og departementet vil ta stilling til den når et beslutningsgrunnlag foreligger.

SPØRSMÅL NR. 2106

Innlevert 3. mai 2021 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 11. mai 2021 av distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland

Spørsmål:

Mener ministeren det bidrar til folketallsvekst i distriktene når Nasjonal kommunikasjonsmyndighet sentraliserer sitt Nord-Norgekontor fra Lødingen til Tromsø, og vil ministeren gripe inn for å stanse prosessen?

BEGRUNNELSE:

Høsten 2020 vedtok regjeringen et nytt mål for lokaliseringspolitikken, nemlig å redusere de samlede negative virkningene som bortfall av statlige arbeidsplasser bringer med seg for kommuner og arbeidsmarkedsregioner. Beslutninger om strukturendringer skal ta hensyn til utviklingen i tallet på statlige arbeidsplasser i kommuner og arbeidsmarkedsregioner som endringene berører, for å redusere de samlede, negative virkningene av endringer i flere sektorer over tid. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (NKOM) meldte onsdag i forrige uke at de ville flytte regionkontoret for Nord-Norge fra Lødingen til

Tromsø. Nedleggelsen innebærer tap av to arbeidsplasser i en kommune som over mange år har mistet svært mange offentlige arbeidsplasser, bl.a. i Forsvaret, spesialisthelsetjenesten og skatteetaten. Folketallsutviklingen i distriktene, og spesielt i kommuner i sentralitetsklasse 5 og 6, er dramatisk, og en av grunnene er ifølge Normann-utvalgets utredning mangelen på statlige arbeidsplasser.

Svar:

Formålet med lokaliseringspolitikken er bl.a. en fordeling av statlige arbeidsplasser som skal bidra til å utvikle robuste arbeidsmarkeder i alle deler av landet. I 2019 forsterket regjeringen retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon. Ved vurdering av steder, skal det legges vekt på lokalisering i regionale sentre der virksomheten har størst potensial for å bidra til det lokale tilbudet av arbeidsplasser. Statlige arbeidsplasser kan være et viktig tilskudd for å skape bal-

anserte arbeidsmarkeder, men det er ikke statlige arbeidsplasser som skaper vekst.

Det fødes færre barn i Norge enn tidligere, og lave fødselstall merkes dessverre særlig på mindre steder. Utflytting fra distriktene mot sentrum medvirker til at fødselsoverskudd i byene blir større, og går ned i distriktene. Dette har vært en trend i mange år, og under mange regjeringer. Pandemien vi er inne i, medvirker til lavere innvandring. Dette har også negativ effekt på befolkningsutviklingen. Vi kan ikke vedta hvor folk skal bo, men regjeringen vil fortsette arbeidet for å styrke utviklingen i distriktene, bl.a. gjennom en aktiv statlig lokaliseringsspolitikk.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) hadde 176 ansatte fordelt på 157 årsverk ved utgangen av 2020. Hovedkontoret ligger i Lillesand, hvor 162 ansatte arbeider. De resterende ansatte er fordelt på regionkontorer.

En av de to ansatte ved regionkontoret i Lødingen skal gå av med pensjon. I den forbindelse har Nkom start-

et en prosess for å vurdere hvor de ansatte i Nord-Norge skal være lokalisert i fremtiden. De ansatte i Lødingen er mye på reise i landsdelen, blant knyttet til arbeid med frekvensforvaltning. I arbeidet med å vurdere fremtidig lokalisering, er den sentrale sektorfaglige vurderingen hva som er den best egnede lokaliseringen for at Nkom skal kunne følge opp sine oppgaver i Nord-Norge.

Jeg ble nylig gjort kjent med prosessen i Nkom, som nå er inne i en kartleggings- og planleggingsfase. Nkom skal legge frem et beslutningsgrunnlag for Kommunal- og moderniseringsdepartementet før det skal tas en beslutning om fremtidig lokalisering av regionkontoret i Nord-Norge og den ene ansatte dette gjelder. Beslutningen vil bli gjort i henhold til retningslinjene for lokalisering. Jeg vil ikke foregripe den endelige vurderingen av denne saken, og departementet vil ta stilling til den når et beslutningsgrunnlag foreligger.

SPØRSMÅL NR. 2107

Innlevert 3. mai 2021 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 11. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

I Nasjonal Transportplan Meld. St. 20 (2020-2021) omtales E16 som en viktig Øst-Vest-korridor og at E16 Filefjell har best vinter-regularitet. Strekningen E16 Fagernes Sør-Hande er siste store flaskehals i Valdres, og avgjør videreutvikling av byen og regionsenteret i Valdres.

Hvilke vurderinger er gjort ved å ta E16 Fagernes-Hande ut av nasjonal transportplan, og hvordan skal lokalsamfunnet planlegge for de neste 12 åra om E16 gjennom Fagernes forblir uavklart?

BEGRUNNELSE:

Det er tilbakelagt flere årtier med planlegging som nå fortjener en løsning. En omlegging av E16 utenom Fagernes sentrum er av stor betydning. Byen blir delt i to, og årsdøgntrafikken er på 11 000 på Fagernes bru i sentrum. Forrige samferdselsminister krevde at kostnadene ble redusert, noe som er innfridd i en forkortet tunell-løsning for strekningen. Dette er den største effektiviseringsgevinsten av alle prosjekta som ble analysert. For helhetlig utbygging av E16 gjennom Valdres, må veien og trafikken gjennom Fagernes få en avklaring. Om det er videre arbeid

med kostnadsbesparende tiltak som må til, bør strekningen få stå i NTP for å fullføre det alt påkosta prosjektet.

Svar:

Jeg viser til mitt tidligere svar på representantens spørsmål nr. 2044 angående et annet prosjekt som ikke var nevnt i ny Nasjonal transportplan (NTP).

Ikke alle vil finne "sitt" prosjekt omtalt og prioritert i ny NTP. At et prosjekt ikke er nevnt i ny NTP er likevel ikke det samme som at det ikke vil bli startet opp de neste 12 årene. Siste seksårsperiode inneholder færre detaljer om prosjekter. Vi har kun angitt en samlet økonomisk ramme for store investeringer. At et prosjekt er nevnt i ny NTP en viktig milepæl, men det kan skje endringer i rekkefølgen på prosjektene. I ny NTP har transportvirksomhetene fått større frihet til å foreslå endret rekkefølge og omfang for prosjektene. Dette kaller vi for porteføljestyring. Hvis et prosjekt blir optimalisert og får økt samfunnsøkonomisk lønnsomhet, kan det "rykke frem i køen": Kutt i kostnader kan gjøre det mulig å bygge ut prosjektene i ny NTP raskere. Dette kan også åpne opp for andre prosjekter.

Jeg vil likevel fremheve at det satses betydelig på veiene i Innlandet. Jeg vil i denne saken fremheve slutføring av E16 over Filefjell og E16 Fønhus-Bagn-Bjørge samt arbeid med betydelige utbedringer på E16 mellom Fagernes og Øylo. Videre vil jeg fremheve Nye Veier AS sine vegutbygginger på E6. I tillegg utvides Nye Veier

AS sin portefølje med strekningene E6 Otta-Dombås, E136 Dombås-Vestnes, Rv 25 Hamar-Løten og Rv. 4 Hundalen-Mjøsbrua. Ny NTP legger videre opp til en videre utbygging av rv. 4 Roa-Gran grense og ny vei forbi det skredusatte området ved E16 Kvamskleiva. I tillegg legges det opp til betydelige utbedringer på rv. 3 i Østerdalen.

SPØRSMÅL NR. 2108

Innlevert 3. mai 2021 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 7. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvilke menneskerettslige vurderinger er gjort for den praksis på Trandum som innebærer isolasjon, rett til besøk av familie, restriksjoner og begrensninger, samt ivaretagelse av klagerett overfor de internerte og har justisministeren klargjort at det skal gjøres individuelle vurderinger av hver enkeltes situasjon?

BEGRUNNELSE:

Tilsynsrådet for Trandum problematiserer i sin Årsmelding 2020 praksis knyttet til omfattende innskrenkninger i de internertes rettigheter til å disponere egne eiendeler, begrensende muligheter til aktivitet, isolasjon og innlåsing på en rutinemessig måte. Tilsynsrådet beskriver dette som “ Den rutinemessige innlåsing av de internerte på sine respektive celler er både ulovlig og unødvendig.” de peker videre på en rekke forhold som problematiserer det grunnlag at disse menneskene ikke er underlagt strafferettslig soning, men internering, og det pekes på i rapporten at: “...(Trandum) har et mer fengselsliknende preg enn det som var lovgivers formål med interneringen.”

Svar:

Menneskerettighetene utgjør en av grunnpilarene i norsk statsskikk og er nedfelt både i Grunnloven og menneskerettsloven av 1999. Disse gjelder selvfølgelig også for internerte på Politiets utlendingsinternat på Trandum (utlendingsinternatet).

Det er således et lovpålagt krav at alle inngrep overfor frihetsberøvede, som isolasjon, begrensning i rett til besøk av familie samt andre restriksjoner og begrensninger pålagt under frihetsberøvelsen, også skal vurderes i forhold til menneskerettighetene. Dette betyr at for å kunne innføre begrensninger og restriksjoner, må man

ha lovlig grunnlag (hjemmel) og de må være nødvendige og forholdsmessige. For at inngrep kan anses nødvendige må de begrunnes i relevante hensyn. Mest praktisk her er behovet for å skape ro, sikre orden, samt å trygge sikkerheten til den vedtaket treffer eller for andre internerte. I tillegg kan slike inngrep begrunnes i smittevern som har vært særlig aktuelt det siste året. For at vedtaket skal stå seg, må det være forholdsmessighet mellom relevante hensyn og den enkelte som vedtaket retter seg mot sine rettigheter.

Jeg har tillit til at politiet gjennomfører alle relevante rettslige vurderinger, inkludert menneskerettslige vurderinger, for hvert enkelt tilfelle av inngrep overfor internerte. Det være seg om det er tale om isolasjon, rett til besøk av familie eller andre restriksjoner og begrensninger som blir funnet nødvendige på grunn av de hensyn som er nevnt over.

Når det gjelder klageadgang på begrensende inngrep for de internerte, viser jeg til at de alminnelige regler i forvaltningsloven også gjelder her. Dvs. at Politidirektoratet er klageinstans på vedtak fattet på utlendingsinternatet. Internerte på utlendingsinternatet er også representert ved advokat. Politiet vedgår likevel at saksbehandlingstiden i noen saker som gjelder utelukkelse fra fellesskap og innsettelse i særlig sikret avdeling/ sikkerhetscelle, har vært så lang at klageadgangen har blitt mindre effektiv. Politiet har derfor satt i gang en gjennomgang av den samlede saksbehandlingsprosessen i PU og direktoratet med sikte på en mer effektiv og bedre saksflyt.

Justis- og beredskapsdepartementet i samarbeid med Politidirektoratet arbeider for tiden med en oppdatering av regelverket på området for bruk av isolasjon på utlendingsinternatet. Dette arbeidet kom i gang på bakgrunn av en erkjennelse av at bla. reglene for isolering med fordel kunne være klarere formulert. Jeg er kjent med at Tilsynsrådet har fremmet kritikk mot denne praksisen i sine

tilsynsrapporter for 2019 og 2020. I den anledning er jeg glad for at vi allerede var i gang med å gjennomfører en

grundig utredning da årsrapporten for 2020 kom i februar. Det er ennå for tidlig å si når arbeidet kan ferdigstilles.

SPØRSMÅL NR. 2109

Innlevert 3. mai 2021 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 11. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

I lys av avsløringene om at ansatte i meglerhus har presentert kjøpsanbefalinger i etterkant av egne kjøp og dermed kunnet påvirke aksjekursene til egen vinning, ser statsråden noe behov for å regulere egenhandel strengere enn i dag?

BEGRUNNELSE:

En rekke avsløringer i media har belyst at flere ansatte i meglerhus som publiserer analyser om aksjemarkedet har publisert kjøpsanbefalinger like etter egne kjøp og dermed kunnet påvirke avkastning fra egne aksjekjøp. Dagens praksis om egenhandel er basert på anbefalinger utarbeidet av bransjens egen interesseorganisasjon, Verdipapirforetakenes Forbund. Disse er å finne i anbefaling. Nr. 5 Anbefalte retningslinjer for ansattes egenhandel.

Svar:

Någjeldende regulering av egenhandel for ansatte i meglerhus bygger på EUs direktiv 2014/65 om markeder for finansielle instrumenter (MiFID II). Det følger av verdipapirhandelloven § 9-16 (1) nr. 6 at foretaket «skal ha tilfredsstillende interne retningslinjer, rutiner og kontrollmetoder for personlige transaksjoner som foretas av foretakets ledere, ansatte og tilknyttede agenter». Dette må sees i sammenheng med lovgivningens krav til håndtering av interessekonflikter. Det er fastsatt utfyllende regler om egenhandel i kommisjonsforordning 2017/565, som er inkorporert i verdipapirforskriften og gjelder som norsk rett med tilpasninger som følger av EØS-avtalen. MiFID II bygger her på en tilnærming om fullharmonisering av regelverket i EU/EØS, med til dels detaljerte regler og som til sammen etablerer et omfattende rammeverk rundt egenhandel i meglerhus. Reglene erstattet tidligere bestemmelser i verdipapirhandelloven som hadde noe mer omfattende bestemmelser om ansattes egenhandel (bl.a. handelsforbud i derivater mv. og regler om bindingstid), men mindre strenge krav til foretakenes oppfølg-

ingsrutiner mv. Verdipapirlovutvalget foretok grundige vurderinger av spørsmål knyttet til egenhandel, jf. NOU 2017: 1 Markeder for finansielle instrumenter. Utvalgets vurderinger fikk bred støtte i høringsrunden og ble fulgt opp av departementet i Prop. 77 L (2017-2018).

Som generell bestemmelse følger det av kommisjonsforordningen artikkel 29 at verdipapirforetak skal ha adekvate ordninger for å hindre ulovlig egenhandel for enhver «relevant person» som er involvert i aktiviteter som kan foranledige en interessekonflikt, eller som har tilgang til innsideinformasjon eller annen konfidensiell informasjon vedrørende kunder eller transaksjoner, som følge av en aktivitet den aktuelle person utfører på foretakets vegne. Verdipapirforetakene skal sikre at relevante personer ikke utfører egenhandel i nærmere angitte situasjoner. Det fremkommer også flere detaljkrav i bestemmelsen, bl.a. om rådgivning og informasjonsdeling. Det er videre angitt krav til foretakenes ordninger, bl.a. knyttet til kunnskap om reglene og organisasjonens tiltak blant relevante personer, rapportering/informasjonsinnhentning og oversikt over egenhandler.

I artikkel 37 er det supplerende bestemmelser om investeringsanalyser. Her fremkommer det bl.a. krav til foretakenes ordninger når det gjelder egenhandel for analytikere og andre relevante personer med kjennskap til forventet tidsplan eller forventet innhold av en investeringsanalyse (med noen nærmere kvalifikasjoner) og egenhandel ellers for relevante personer som er involvert i utarbeidelsen av investeringsanalyser.

Egenhandelsreglene skal ivareta den alminnelige tilliten til verdipapirmarkedet og forebygge interessekonflikter. De strenge kravene til foretakenes rutineverk, oppfølgingsrutiner og årvåkenhet følges opp av Finanstilsynet gjennom tilsynsvirksomhet og ev. påfølgende bruk av sanksjonsbestemmelsene i verdipapirhandelloven. Verdipapirforetakene må derfor for sin del ha høy bevissthet om problemstillingen og fortløpende vurdere om rutineverket og den faktiske oppfølgingen er i tråd med verdipapirhandellovens krav.

Jeg vil følge utviklingen og fortløpende vurdere egenhandelsreglene i lys av regelverksutviklingen i EU.

SPØRSMÅL NR. 2110

Innlevert 3. mai 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 12. mai 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Skytebanen i Fjell, Våler, skal utvides, uten å ta hensyn til støv- og blyforurensing på en forsvarlig måte. Norge er ledende i verden på mange områder når det gjelder utslippsteknologi. Vi, om noe land, burde bygge skytebaner for fremtiden.

Skal vi vente til vi er på etterskudd, og risikere at helt nye skyteanlegg blir stengt fordi vi i 2021 nekter å ta i bruk siste teknologi for å unngå utslipp?

BEGRUNNELSE:

Ett enkelt 9 mm prosjektil som skal skytes på Fjell skytebane inneholder 7,5 gram med bly. Alene har prosjektilet potensiale til å forurense 750 000 liter drikkevann til ulovlige verdier (>10 mikrogam/l). Én dag med politiets skyteaktivitet på 4 000 skudd, vil resultere i utslipp av miljøgifter som kan forurense 3 000 000 000 liter drikkevann - det dobbelte av daglig vannforbruk til Norges befolkning.

Etter at bly ble ulovlig i bensin og maling, er prosjektiler Norges største forurensningskilde for bly. EU har varslet innstramming av regelverk, og i sitt høringsforslag foreslår de at det kun skal kunne skytes med blyammunisjon på skytebaner hvor det finnes systemer for oppsamling og resirkulering av miljøgiftene. Det finnes tekniske løsninger for oppsamling av prosjektiler allerede, men det er ikke utbredt bruk av dette i Norge pga. forholdsmessig høye kostnader.

Det er ingen som har full oversikt over hvor mye bly fra norske skytebaner som lekker miljøgifter til nærmiljøer i dag. Motstandere av ny reguleringsplan for Fjell skytebane påstår at det ligger over 30 tonn med miljøgifter i området rundt skytebanen i Våler fra tidligere aktiviteter. Miljøgifter det er uforholdsmessig dyrt å rydde opp i, og for farlig å grave i, så de skal dekket med duk og fyllmasser for å redusere fremtidig avrenning. Det er et paradoks at man vedkjenner å ha skapt et problem, men allikevel velger å fortsette som før. Hva skal vi gjøre om 10 år når vollene på nytt er fylt med 30 tonn miljøgifter.

Svar:

På oppdrag frå Klima- og miljødepartementet har Miljødirektoratet vurdert behovet for regulering av metallforureining ved aktive sivile skytebaner gjennom forskrift. Med bakgrunn i dei potensielle negative helse- og miljøkonsekvensane av metallforureining frå sivile skytebaner, har Miljødirektoratet konkludert med at det kan vere formålstenleg å regulere metallforureining frå sivile skytebaner i forskrift.

Det er behov for å greie ut nærmare kva som kan vere effektive og realistiske tiltak for dei aktive sivile skytebanene i Noreg. Val og bruk av kulefang har stor betydning for å hindre spreiding av tungmetall på og utanfor bana. Det bør strevast etter å finne løysingar som gir nullutslepp av forureining eller som minimum gir ein kontrollert avrenning, og det er derfor satt i gang utprøving og evaluering av fleire moglege alternative kulefangløyningar i fagmiljøa og i forsvarssektoren. Sjølv om slike tiltak kan innebere kostnader ved etablering, vil ein kunne oppnå ein positiv kostnadseffekt i livsløpet til bana.

Inntil ei eventuell forskrift føreligg, er statsforvaltaren konsesjonsmakt for grunnforureining i tilknytning til sivile skytebaner.

Til den konkrete saka representanten nemner, vil eg vise til at statsforvaltaren er styresmakt for grunnforureining i tilknytning til sivile skytebaner og kan regulere nye eller eksisterande baner som ikkje tidlegare har hatt løyve, med vilkår som regulerer avrenning frå metall. Statsforvaltaren har to saker under behandling som gjeld Fjell skytebane i Våler kommune. Den eine omhandlar klage på kommunen sitt reguleringsvedtak, og den andre gjeld søknad om graving i forureina grunn i samanheng med restaurering av skyteanlegget og bygging av skjermingsvollar. Saker til behandling hos statsforvaltar kan eg ikkje uttale meg nærmare om.

Eg vil elles vise til det viktige arbeidet som skjer i EU med endringar i regelverket for avgrensing av bly i ammunisjon. Det europeiske kjemikalbyrået Echa har utarbeidd forslag til blyforbod i ammunisjon (hagl og patronar) og

fiskesøkkar. Dette er ei oppfølging til det forbodet som omfattar bruk av blyammunisjon i våtmarker. Forslag til blyforbod i ammunisjon (hagl og patronar) og fiskesøkkar ligg no ute på høyring.

Eg tar miljø- og helseproblema knytt til skytebaner på stort alvor, og departementet arbeider med å vurdere korleis dette kan handterast i framtida.

SPØRSMÅL NR. 2111

Innlevert 3. mai 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 7. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Mener justisministeren at Norges voldtektsbestemmelse per i dag sikrer personer som er utsatt for seksuell omgang uten samtykke et tilstrekkelig og godt rettsvern, og hvordan vil ministeren ivareta rettsvernet til personer som er utsatte for seksuell omgang uten samtykke i påvente av Straffelovrådets vurdering av gjeldende rett, og en eventuell påfølgende endring i straffeloven som legger mangel på samtykke til grunn i straffelovens voldtektsbestemmelse § 291?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens handlingsplan mot voldtekt (2019-2022) sier at "Norge har en menneskerettslig forpliktelse til å forebygge, beskytte mot og etterforske voldtekt gjennom tilslutning til flere internasjonale konvensjoner (...), blant annet etter Istanbulkonvensjonen (...) Konvensjonene gir også føringer for bekjempelsen av voldtekt". Norge har gjentatte ganger fått kritikk av både FNs Komite mot tortur og FNs Kvinnekomite for at voldtektsbestemmelsen i straffeloven ikke har mangel på samtykke som sitt definierende element. Likevel følger ikke Norge opp FNs anbefalinger.

Etter Istanbulkonvensjonen artikkel 36 er det mangel på frivillig samtykke som er essensen i et seksuelt overgrep. I tråd med dette må straffeloven fastslå at voldtekt er seksuell omgang uten frivillig samtykke. Istanbulkonvensjonen trådte i kraft i Norge 1. november 2017 og pålegger blant annet staten Norge å utforme tiltak med sikte på å utvikle politikk på feltet. Det er ventet at GREVIO, organet som overser statenes gjennomføring av Istanbulkonvensjonen, vil rette kritikk mot Norge når de leverer sin tilsynsrapport, fordi straffelovens voldtektsbestemmelse ikke bygger på fravær av samtykke i § 291.

I Regjeringens handlingsplan mot voldtekt står det at det kan "være grunn til å vurdere om definisjonen av voldtekt i Straffeloven bør endres for å sikre at tilfeller

av ufrivillig seksuell omgang som i dag måtte falle utenfor definisjonen, men som er tilnærmet like straffverdige som tilfellene som i dag faller innenfor definisjonen, kan møtes med en adekvat reaksjon" og 8. mars 2021 opplyste justisministeren til VG at Straffelovrådet skal se på om vi har et tilstrekkelig godt regelverk. Straffelovrådet skal først levere sine råd innen utgangen av desember 2022, og rådene de gir vil ikke nødvendigvis føre til noen lovendringer eller forpliktelser fra staten sin side.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at arbeidet med å forebygge og bekjempe voldtekt er en viktig og prioritert oppgave for regjeringen. Voldtekt er grov integritetskrenkende kriminalitet som kan gi store skader for den som rammes.

Ufrivillig seksuell omgang er allerede bredt regulert i norsk straffelovgivning. Vi har for det første et straffebud om voldtekt som har et vidt nedslagsfelt, og som rammer svært mange av de praktisk viktige krenkelsene som er så klanderverdige at de bør defineres som voldtekt. I tillegg finnes det andre straffebestemmelser som dekker tilfeller av seksuelle krenkelser som eventuelt faller utenfor voldtektsbestemmelsen. Samlet sett vil disse reglene allerede ramme situasjoner hvor den enkeltes seksuelle autonomi blir krenket.

Vi har samtidig sett en utvikling internasjonalt i retning av å legge større vekt på manglende samtykke ved utforming av voldtektslovgivningen. Også nyere forskning har pekt på enkelte svakheter ved den någjeldende voldtektsbestemmelsen og tilgrensende straffebud, for eksempel straffebudet om seksuell handling uten samtykke. Jeg mener derfor at det er behov for å vurdere alternativer til dagens regulering av voldtekt. Dette er bakgrunnen for at departementet i mars 2021 ga Straffelovrådet i oppdrag å foreta en samlet gjennomgåelse og revisjon av straffelovens bestemmelser om seksuelle krenkelser. Som ledd i

denne gjennomgåelsen skal Straffelovrådet blant annet se nærmere på om det bør innføres en samtykkebasert voldtektsdefinisjon også i Norge.

En revisjon av straffelovens bestemmelser om seksuelle krenkelser reiser krevende rettslige og prinsipielle spørsmål. Det er derfor viktig at disse spørsmålene utredes

grundig før det eventuelt gjøres lovendringer. Avslutningsvis vil jeg understreke at vi allerede har en strafferettslig regulering av seksuelle krenkelser som gjennomgående fungerer godt, og som gir grunnlag for adekvate reaksjoner mot voldtekt og annen skadelig seksuell atferd.

SPØRSMÅL NR. 2112

Innlevert 3. mai 2021 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 7. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Viser til svar på skriftlig spørsmål nr. 1934 (2020-2021).

Vil statsråden gjøre det enklere å få til en alternativ mottaksplass i lys av den spesielle situasjonen som nå foreligger som følge av omleggingen til ny mottaksstruktur og lavere ankomster, noe som gjør at mange godt etablerte barn og voksne må flytte fra alt som er kjent, og vil regjeringen ta initiativ til at en alternativ mottaksplass på visse vilkår blir en rettighet?

BEGRUNNELSE:

Som følge av lave ankomster og omlegging av ny mottaksstruktur legges flere asylmottak ned. Vilklårene for å få til en alternativ mottaksplass er strenge, og det er heller ingen rettighet. Dette fører til at barn må flytte fra barnehage, skole og venner. Det er også eksempler på at barn og foreldre skilles fra hverandre som følge av at den ene forelderen er bosatt i en kommune nær det gamle mottaket, som for eksempel saken omtalt i Stavanger Aftenblad 8. april, som gjelder Hå mottak.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert ansvaret for innkvarteringstilbudet til asylsøkere til Utlendingsdirektoratet (UDI).

Fra tid til annen skjer det endringer som gjør at asylmottak legges ned, slik som gjennom de siste årene hvor mange mottak har blitt nedlagt bl.a. på grunn av vesentlig lavere kapasitetsbehov. Når et asylmottak legges ned, oppstår det også ofte behov for at beboere må flytte. Utgangspunktet er at beboerne som må flytte vil bli tilbudt plass i et annet asylmottak, hvor UDI vil ta hensyn til beboernes eventuelle spesielle behov. La meg samtidig på-

peke at et asylmottak i sin natur er et midlertidig botilbud, hvor alle beboere før eller siden må flytte ut.

Ordningen med såkalt alternativ mottaksplassering er ikke ment å være en rettighet for den enkelte asylsøker. Ordningen skal være en sikkerhetsventil som i enkelte unntakstilfeller kan gi personer som har rett til botilbud i asylmottak en mulighet til et alternativt botilbud. Et slikt botilbud forutsetter at UDI anser alternativ mottaksplassering som en bedre løsning for søkeren.

Hovedregelen er likevel, og bør fortsatt være, at tilbudet om innkvartering av asylsøkere, og ev. individuelle tilpasninger for enkelte beboere, skal gis innenfor det ordinære mottakssystemet. Jeg har tiltro til at UDI gir et forsvarlig innkvarteringstilbud til alle beboere i asylmottak, herunder til beboere som har behov for individuelle tilpasninger. Jeg ser derfor ikke grunn til å gjøre endringer i dagens ordning med alternativ mottaksplassering eller i mottakssystemet for øvrig.

SPØRSMÅL NR. 2113**Innlevert 3. mai 2021 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 12. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Som erstatning for 17. mai-tog i fjor valgte flere kommuner å avholde en bilkortesje for å glede barna.

Vil dette være innenfor for kommuner som er under 5B i covid-19-forskriften?

BEGRUNNELSE:

Alle har forståelse for at vi dessverre må gjennomføre nok en annerledes 17. mai pga. pandemien. Samtidig er det viktig å gjøre det vi kan for å skape glede og 17. maistemning, spesielt for barn og unge. I fjor valgte flere kommuner å arrangere bilkortesjer med alt fra brannbiler, lastebiler, veteranbiler osv. Dette skapte mye glede hos folk som kunne se og høre bilkortesjen fra sine vinduer, verandaer, balkonger og hager. Hvis dette gjennomføres på en måte der man unngår at folk samler seg langs veien vil ikke et slikt tiltak øke smitterisikoen, men vil kunne skape glede for innbyggerne som har levd under meget strenge restriksjoner i lang tid.

Svar:

Som representanten viser til, vil pandemien prege feiringen av Norges nasjonaldag også i år. Markeringer av 17. mai må gjennomføres innenfor gjeldende nasjonale og eventuelt regionale og lokale råd og regler. Hvis det er risiko for at 17. mai-tog eller andre arrangement fører til folkeansamlinger eller tiltrekker seg personer fra ulike kommuner, bør de derfor avlyses.

17. mai-tog, annonserte taler, leker, kransenedleggelse og liknende er omfattet av reglene om arrangement i covid-19-forskriften. I kommuner der det ikke er tillatt med arrangementer, det vil si kommuner som enten er underlagt regionale tiltak etter tiltaksnivå A eller B eller tilsvarende lokale regler, vil ikke dette være tillatt. Det er likevel slik at også i disse kommunene kan korps og kor som normalt øver sammen fremføre musikk eller marsjere i gatene. Det forutsettes da at man ikke annonserer tidspunkt og trase på forhånd, slik at man unngår ansamlinger av publikum langs traseen. Kommuner som ikke er underlagt tiltaksnivå A og B eller ikke har lokale regler om arrangementsforbud, kan gjennomføre aktiviteter som 17. mai-tog med gjeldende antalls- og avstandsbegrensninger.

Når det konkret gjelder bilkortesjer, vil denne type sammenkomster ikke nødvendigvis være å anse for et arrangement i henhold til covid-19-forskriften § 13. Hvor-

vidt dette skal sies å være et arrangement eller ikke må bero på en konkret helhetsvurdering. En forutsetning for at dette ikke skal bli å anse for et arrangement i henhold til forskriften, vil blant annet være at man ikke på forhånd inviterer tilskuere til å møte opp ved oppstart eller avslutning av bilkortesjen eller at man ikke på forhånd annonserer oppmøtested eller kjørerute på en måte som gjør at det oppstår folkeansamlinger i forkant av eller etter gjennomføring av kortesjen. Det må ikke legges opp til at kortesjen skal stoppe opp underveis for å vise frem kjøretøyene, og det må heller ikke legges opp til sosiale sammenkomster i form av kjøretøyutstilling, bespisning, underholdning, konkurranser/leker o.l. ved oppstart eller avslutning av kortesjen. Slike sammenkomster vil i så fall være å anse for arrangementer. Jeg legger videre til grunn at kun hustandsmedlemmer deltar i de ulike kjøretøyene og at man ikke inviterer andre personer eller oppmøtte tilskuere til å bli med i kjøretøyene. Det er også viktig at deltagerne i kortesjene holder anbefalt avstand til hverandre. Dersom bilkortesjen etter dette ikke vil være å anse for et arrangement, vil det også i kommuner underlagt tiltaksnivå A og B være mulig å gjennomføre dette på 17. mai.

Kjørerute bør på forhånd avklares med politiet som vurderer sikkerhet og om gjennomføringen vil kunne medføre trafikale problemer.

Jeg gjør oppmerksom på at man lokalt kan ha fastsatt råd og regler som gjør at bilkortesjer ikke kan eller bør gjennomføres i disse kommunene. Dette må avklares lokalt før man kan gjennomføre slike bilkortesjer. Jeg gjør også oppmerksom på at nasjonale, regionale og lokale råd og regler kan endres inn mot 17. mai. Det er derfor viktig å ta hensyn til de til enhver tid gjeldende råd og regler.

SPØRSMÅL NR. 2114**Innlevert 4. mai 2021 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 7. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan statsråden sørge for at tallgrunnlaget for alle figurer i rapporten blir tilgjengelig for Stortinget og at dette oversendes i excelformat?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til gode og utfyllende svar på mine tidligere spørsmål om overrepresentasjon i smitte blant innvandrerbefolkningen. FHI publiserte 15. april rapporten «Covid 19 blant personer født utenfor Norge, justert for yrke, trangbodddhet, medisinsk risikogruppe, utdanning, og inntekt». Rapporten viser at disse faktorene i liten grad kan forklare overrepresentasjonen i smitte blant innvandrerbefolkningen. Men rapporten viser ikke tallgrunnla-

get i figurene som kun vises som figurer uten tall. Dermed fremkommer det ikke på en presis måte hvor stor overrepresentasjonen blant ulike landgrupper faktisk er.

Svar:

Representanten får herved tilsendt etterspurt tallmateriale som vedlegg i excelformat. Det informeres om at slikt tallmateriale kan være krevende å bearbeide, analysere og tolke når man ikke har bakgrunnsinformasjon om innhentingene, og hvilke begrensninger som finnes i tallene. Det anbefales derfor å sammenholde tallene med vurderingene som gjøres i FHIs opprinnelige rapport.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202021-2114-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 2115**Innlevert 4. mai 2021 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 12. mai 2021 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at Barne-, ungdoms- og familietaten (Bufetat) beholder den regioninndelingen det har i dag?

BEGRUNNELSE:

Jeg er gjort kjent med at det er igangsatt et arbeid med mål om sammenslåing av Bufetat region Midt-Norge og region Nord. Prosessen skal ha en beslutning og en iverksettelse innen medio september i år. De øvrige regionene er ikke pålagt samme strukturprosess. Denne sammenslåingsprosessen kommer brått på lokalpolitikere, og kan gi en sentralisering innen Bufetat. Det er svært uheldig om tjenestene Bufetat tilbyr sentraliseres.

Svar:

Jeg har ingen planer om en sammenslåing av regioner innenfor Bufetat nå, og det er heller ikke en plan for at dette skal iverksettes i høst slik representanten skriver.

Som en del av sitt arbeid med å vurdere om organisasjonen er hensiktsmessig organisert utreder Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) organiseringen av de to Bufetat regionene Midt Norge og Nord. Bufdir vil vurdere hvordan ressurser og kompetanse best utnyttes mellom disse to regionene. Den type vurderinger som Bufdir nå gjør omfattes av retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon. I tråd med disse retningslinjene er det departementet som vil ta en eventuell endelig beslutning knyttet til endringer i organiseringen av de to regionene dersom det skulle komme et forslag om dette.

SPØRSMÅL NR. 2116**Innlevert 4. mai 2021 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 11. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Det omstridte vegprosjektet Åkra sør – Veakrossen har etter alt å dømme svært negativ samfunnsøkonomisk nytteverdi. Likevel har det vært del av en bompengepakke, og står igjen i fare for å kunne bli del av en ny pakke.

Hvordan kan en slik utbygging lene seg på så gamle nytte- og kostnadsanalyser og bli gjennomført med bompengefinansiering med så stor negativ nytteverdi og så store miljøødeleggelser?

BEGRUNNELSE:

Vegprosjektet Åkra sør – Veakrossen i Karmøy kommune var inntil i fjor en del av Haugalandspakken. Dette prosjektet, og en rekke andre planlagte prosjekter, har imidlertid blitt tatt ut av bompengepakken som en følge av omfattende underfinansiering.

Til tross for prosjektets kraftige kostnadsvekst ble det ikke foretatt noen ny nytte- og kostnadsanalyse av prosjektet i forbindelse med arbeidet med reguleringsplanen (2017–2019). Dette ble tydelig presisert overfor Karmøy kommune av Statens vegvesen i brev av 11. juni 2019 – tre uker før kommunestyret vedtok reguleringsplanen.

Prosjektets siste nytte- og kostnadsanalyse er tilbake fra 2010 (kommunedelplan), men prosjektets prislapp har siden den gang nesten tredoblet seg; fra 226 mill. kr i 2010 til omtrent 691 mill. kr i 2019 – et estimat som mange fortsatt mener er for lavt.

Om man tar utgangspunkt i prosjektets økte kostnader, samt nytteverdiens økning (jf. KPI), vil prosjektet i dag trolig ha en samfunnsøkonomisk nytteverdi på maksimalt minus 350 mill. kr, mest sannsynlig er nytteverdien enda lavere enn dette – dette på grunn av ytterligere kostnadsvekst siden siste kostnadsanslag i 2019, samt kostnader til konsekvensutredning (nytt krav fra KMD), viltfond, miljøtunnel mm.

Det betyr at for hver bompengekrone som blir investert i prosjektet, vil samfunnet kun få maksimalt 50 øre igjen i nytte. I tillegg kommer de omfattende ikke-prissatte ødeleggelser av store arealer med dyrka mark (omtrent 100 dekar, samt enda flere dekar med innmarks- og utmarksbeite), ødeleggelser av flere truede naturtyper og flere truede arters leveområder, samt ødeleggelser av viktige friluftslivsområder.

Det planlegges nå flere nye fremtidige bompengepakker på Ytre Haugalandet, blant annet en strekningsvis bompengepakke på Karmøy (fv. 547). Ordfører i Karmøy, Jarle Nilsen (Ap), har lenge vært en ivrig forkjemper for

Åkra sør – Veakrossen, og han har nylig uttalt at dette prosjektet nå blir svært viktig for Karmøy kommune å få med i en ny bompengepakke. Det fremstår imidlertid svært usikkert hvorvidt han har støtte fra sitt eget kommunestyret i denne påstanden. Til syvende og sist blir det imidlertid opp til Rogaland fylkeskommune å avgjøre om Åkra sør – Veakrossen skal bli en del av en eventuell ny bompengepakke på Karmøy.

Svar:

Jeg er kjent med at det er utarbeidet reguleringsplan for prosjektet fv.47 Åkra sør – Veakrossen på Karmøy og at det er fremmet innsigelser på deler av reguleringsplanforslaget fra Statsforvalteren i Rogaland. Kommunal og moderniseringsdepartementet har ikke tatt endelig stilling til innsigelsen. Saken er nå til vurdering hos Rogaland fylkeskommune som veieier, og Karmøy kommune som planmyndighet.

Jeg har fått opplyst fra Statens vegvesen at prosessen for eventuelle nye fylkesveipakker på Haugalandet er startet. Dette er Rogaland fylkeskommunes ansvar. Arbeidet skal etter det Statens vegvesen opplyser overfor meg, etter planen gjennomføres fra høst 2021 til vår 2022.

Jeg ser det derfor ikke som naturlig å skulle uttale meg om detaljene i saken nå.

SPØRSMÅL NR. 2117**Innlevert 4. mai 2021 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 11. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Kan finansministeren redegjøre for det pågående arbeidet med å utvide aktsomhetsvurderingene i forkant av Statens pensjonsfond utland (SPU) sine investeringer, herunder hva som skiller det fra en etisk eller mekanisk forhåndsfiltrering?

BEGRUNNELSE:

Meldingen om Statens pensjonsfond er til behandling i Stortinget.

I den anledning ble det 3. mai avholdt høring.

Finansministeren viste i sin redegjørelse til at etisk forhåndsfiltrering av selskaper ikke var anbefalt av Etik-kutvalget, og at departementet heller ikke vil foreslå det. Finansministeren understreket samtidig at vurderinger av risiko knyttet til miljø og samfunn allerede er en del av Norges Banks ansvarlige forvaltning og at dette er et arbeid som løpende utvikles.

Det ble deretter vist videre til Norges Bank og leder i NBIM, som fulgte opp med å kort orientere om hva banken allerede gjør og hvordan de vil videreutvikle arbeidet. Det ble redegjort for at man i dag primært gjør to ting i forkant av investeringer: En godkjenner markeder, samtidig som porteføljeforvalterne gjør omfattende analyser av de store selskapene før en investerer. De mindre selskapene har på sin side stort sett automatisk kommet inn i fondet. Leder i NBIM påpekte samtidig at i fremvoksende markeder, der banken i stor grad benytter eksterne forvaltere, så er det om lag 70% av selskapene i indeksen som fondet ikke er investert i.

Leder av NBIM varslet at en fremover ville utvide egne systemer til å vurdere bærekraftsrisiko i samtlige selskaper som skal legges til i fondets referanseindeks. Det ble understreket at dette skiller seg fra en mekanisk forhåndsfiltrering.

I etterkant av framleggene ble det av flere høringsinstanser og komitemedlemmer uttrykt et ønske om mer informasjon om det utvidede arbeidet med aktsomhetsvurderinger som Norges Bank nå varsler. Som saksordfører ønsker jeg derfor å be om jeg mer informasjon fra finansministeren, som grunnlag for komiteens videre arbeid.

Det bes for det første redegjort for Norges Banks nåværende praksis med risikoanalyser, aktsomhetsvurderinger og markedsgodkjenning. Dernest er det ønskelig med mer informasjon om de kommende endringene som ble presentert under høringen, sett opp mot

forslaget om å innføre risikobasert forhåndsfiltrering av selskaper, slik en rekke aktører har etterspurt. Her vil det, hvis arbeidet er kommet langt nok, og i hvert fall når det er klart, være av interesse for komiteen å vite noe om hvilke kriterier banken vil bruke og hvordan disse vil vektles, samt hvordan dette vil bidra mer ansvarlig forvaltning.

Svar:

Regjeringen er opptatt av etisk bevissthet og åpenhet i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU). Fondet har en klar finansiell målsetting, og ansvarlig forvaltning er en integrert del av forvaltningen. Norges Bank bidrar gjennom sin oppfølging av selskapene fondet er investert i, til å støtte opp under et ansvarlig næringsliv. Det er en forutsetning for god avkastning på sikt.

Spørsmålet om etisk forhåndsfiltrering ble grundig behandlet av Etik-kutvalget. Regjeringen legger i tråd med utvalgets vurderinger ikke opp til å innføre en etisk, regelbasert avgrensning mot land, bransjer eller selskaper. Utvalget pekte blant annet på den store usikkerheten knyttet til indekser som kunne være aktuelle for dette. Det er betydelige svakheter knyttet til blant annet data-grunnlaget som disse indeksene bygger på, samtidig som leverandørene benytter ulik metodikk, vektet faktorer ulikt og foretar skjønnsmessige vurderinger. Vurderinger av samme selskap kan derfor variere betydelig mellom ulike indeksleverandører. En regelbasert avgrensning av fondets investeringer med utgangspunkt i slike indekser og rangeringer ville kunne treffe feil og gi et annet resultat enn det som kan være ønskelig ut fra en etisk vurdering. En slik ordning ville dessuten være lite transparent og etterprøvbare. Dermed egner indeksene seg heller ikke som begrunnelse for tilrådinger om utelukkelse eller observasjon.

Etiske vurderinger av selskaper dreier seg om skjønnsmessige og subjektive vurderinger av viktige verdipørsmål som ikke bør settes ut til indeksleverandører, men fortsatt gjøres av Etikkrådet basert på overordnede rammer som fastsettes av regjeringen og forankres i Stortinget. Etikkrådet gjør omfattende og etterprøvbare vurderinger før hver selskaps-spesifikke tilråding, hvor risikoen for pågående eller fremtidige normbrudd er vurdert. Norges Banks hovedstyre tar beslutninger i slike saker. Det er bred politisk enighet om at terskelen for slike utelukkelse skal være høy. Det må være de samme kriteriene og den samme terskelen som skal ligge til grunn for

nye selskaper som for selskaper fondet allerede er investert i.

Etikkutvalget fastholdt at Etikkrådet fortsatt skal vurdere selskaper individuelt. Selv om generelle avgrensninger mot fremvoksende markeder eller enkeltland ville kunne redusere risikoen for brudd på de etiske retningslinjene, ville slike tiltak ifølge utvalget favne bredt og ikke være målrettede. De ville derfor vanskelig kunne forankres i et etisk rammeverk for fondet.

Når SPU investeres i land og bransjer med høyere etisk risiko, må imidlertid oppmerksomheten rettet mot mulige etiske normbrudd være høyere enn ellers. I fondsmeldingen presiseres det at Norges Bank skal ta hensyn til at man som forvalter skal kunne drive en ansvarlig forvaltning før markeder godkjennes. Tilgang på informasjon og vurderinger av relevant risiko, som landrisiko og politisk risiko, samt risiko knyttet til miljø, samfunnsmessige forhold og selskapsstyring i de ulike markedene, er derfor viktige hensyn ved beslutninger om å gå inn i nye markeder. Departementet legger til grunn at Norges Bank legger vekt på dette i dag, samt at det også stilles krav til eksterne forvaltere om at selskapsstyring, miljø og sosiale forhold hensyntas i investeringsbeslutninger. Det presiseres videre i meldingen at Norges Bank bør vurdere markedene for godkjenning med jevne mellomrom, og ikke bare én gang, og rapportere mer utfyllende om rammeverket og kriteriene som ligger til grunn for godkjenningen. I tråd med utvalgets forslag vil Finansdepartementet også ta inn FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) som del av Norges Banks mandat.

Departementet har bedt Norges Bank om innspill til finanskomiteens spørsmål. Norges Bank svarte den 7. mai følgende på henvendelsen:

«Innspill til svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2117

Norges Bank forvalter Statens pensjonsfond utland med sikte på høyest mulig avkastning over tid, innenfor de rammene som Finansdepartementet har gitt for forvaltningen. Fondet skal forvaltes med betryggende kontroll og risikostyring, på en ansvarlig og effektiv måte og med stor grad av åpenhet. God avkastning på lang sikt antas å avhenge av en bærekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig forstand, samt av velfungerende, legitime og effektive markeder.

Arbeidet med ansvarlig forvaltning tar utgangspunkt i prinsipper fastsatt av hovedstyret i Norges Bank. I henhold til forvaltningsmandatet fra Finansdepartementet skal prinsippene baseres på hensynene til god selskapsstyring, miljø og samfunnsmessige forhold i forvaltningen i tråd med internasjonalt anerkjente prinsipper og standarder som FNs Global Compact, OECDs retningslinjer for eierstyring og selskapsledelse og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Finansdepartementet legger i fondsmeldingen 2021 opp til også å ta inn en henvisning til FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) i mandatet. Aktsomhetsvurderinger av selskapenes håndtering av miljømessige og samfunnsmessige forhold står sentralt i både OECDs og FNs rammeverk. Hensikten med disse rammeverkene er å bidra til et ansvarlig næringsliv, og ikke å utelukke selskaper. Selger vi oss

ut, mister vi muligheten til påvirkning, slik det også er vist til i årets fondsmelding.

Ansvarlig forvaltning støtter fondets målsetting. Banken søker å fremme langsiktig økonomisk utvikling i våre investeringer, og redusere den finansielle risikoen knyttet til selskapenes bærekraft og håndtering av miljømessige og sosiale forhold. Derfor vurderer vi forhold knyttet til selskapsstyring og bærekraft som kan ha innvirkning på fondets avkastning over tid. Vi integrerer dette i vårt arbeid med å sette prinsipper, utøve eierskap og investere ansvarlig. Norges Banks arbeid med ansvarlig forvaltning beskrives hvert år i en publikasjon som er tilgjengelig på bankens hjemmesider. I tillegg offentliggjør vi forventningsdokumenter, posisjonsnotater og ulike innspill til standardsettere løpende.

Under høringen i Stortinget 3. mai redegjorde Norges Bank for planer om å vurdere miljømessige og samfunnsmessige forhold ved selskaper før de kommer inn i fondets referanseindeks. Dette er relatert til, men likevel forskjellig fra spørsmålet om forhåndsfiltrering på etisk grunnlag. En beslutning om å ikke investere i et selskap som skal inn i indeksen vil tas med utgangspunkt i at selskapenes håndtering av miljømessige og samfunnsmessige forhold vil kunne påvirke fondets finansielle risiko og avkastning over tid. Formålet er dermed noe annet enn for en utelukkelse på etisk grunnlag.

Mestad-utvalget vurderte, som en del av gjennomgangen av de etisk motiverte retningslinjene for observasjon og utelukkelse, om det kan lages en automatisk forhåndsfiltrering av selskaper på etisk grunnlag. Utvalget fant at en slik forhåndsfiltrering ikke er hensiktsmessig. Til det er usikkerheten for stor og treffsikkerheten for liten. Norges Bank deler denne vurderingen.

Basert på de spørsmålene som er stilt har vi først redegjort nærmere for dagens praksis for arbeidet med godkjenning av markeder, risikovurderinger og risikobaserte nedslag. Deretter er det redegjort for videreutviklingen av arbeidet med risikovurderinger av selskaper.

Dagens praksis ved godkjenning av markeder, risikovurderinger og risikobaserte nedslag

Godkjenning av markeder

Finansdepartementet har i mandatet for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland fastsatt at hovedstyret i Norges Bank skal godkjenne alle finansielle instrumenter, markeder og utstederland for obligasjoner før investering. Godkjenningen skal baseres på en vurdering av all relevant investeringsrisiko og operasjonell risiko, herunder landrisiko. Kravet om godkjenning gjelder uavhengig av om det aktuelle markedet er en del av referanseindeksen eller ikke.

Formålet med hovedstyrets godkjenning av markeder er å sikre at relevant risiko er identifisert, vurdert og akseptert, at alle operasjonelle forhold kan håndteres og at beslutningen om å godkjenne et nytt marked er i tråd med fondets overordnede investeringsstrategi. Utgangspunktet for bankens godkjenning av markeder er at fondet investeres i aksjer som handles på en markedsplass. Det er derfor markedsplassen, og ikke det aktuelle landet som er gjenstand for godkjenning. Allerede godkjente markeder vil bli vurdert årlig for å ta høyde for at forholdene som ligger til grunn for godkjenningen kan endres over tid.

Første ledd i godkjenningsprosessen er å vurdere om det er en forretningsmessig begrunnelse for å gå inn i markedet. Deretter gjøres en bred gjennomgang av ulike typer risiko i markedet som skal godkjennes. Disse vurderingene gjøres med bakgrunn i informasjon fra anerkjente, internasjonale organis-

asjoner og eksterne dataleverandører¹. Informasjonen fra eksterne datakilder suppleres med vurderinger som hentes inn fra juridiske rådgivere i det aktuelle landet.

Risikoavdelingen i NBIM har ansvaret for å koordinere risikovurderingen som legges frem for behandling i hovedstyret. Avdelingen henter inn nødvendig informasjon fra andre avdelinger i NBIM. Rutiner og systemer for godkjenning av markeder er beskrevet på bankens hjemmesider.

Finansdepartementet legger i fondsmeldingen 2021 opp til enkelte presiseringer av bestemmelsen om markedsgodkjenning i mandatet for forvaltningen av fondet, herunder et krav om at godkjenningen skal ta hensyn til ulike typer risiko, herunder land- og politisk risiko, og at det skal være mulig å drive en ansvarlig forvaltning i markeder som godkjennes. Dagens rammeverk og prosess er et godt utgangspunkt for å kunne foreta en vurdering av disse forholdene.

Risikovurderinger

Målet for forvaltningen av fondet er å oppnå høyest mulig avkastning med akseptabel risiko. Arbeidet med ansvarlig forvaltning støtter opp under fondets målsetting. Norges Bank skal som investor gjøre aktsomhetsvurderinger, slik det blant annet er beskrevet i OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Våre aktsomhetsvurderinger består blant annet av risikovervåking, risikobaserte nedslag og særskilt eierskapsarbeid. Aktsomhetsvurderinger inkluderer også vårt arbeid med standardsettere og bransjeinitiativer alene eller i brede investorerinitiativer. Gjennom dette arbeidet søker vi å oppnå varig endring i markedspraksis for et bredt sett av selskaper i porteføljen. Norges Banks årlige publikasjon om ansvarlig forvaltning redegjør nærmere for eierskapsarbeidet.

Enkelte selskaper har høyere iboende bærekraftsrisiko gitt bransjene og markedene de opererer i. Dette er særlig tilfelle i fremvoksende markeder hvor regulering og tiltak knyttet til for eksempel utslipp, forurensning, arbeidsforhold eller korrupsjon ikke alltid er like sterke som i mer utviklede markeder. Det kan også være bransjer i utviklede markeder der noen selskaper påfører samfunnet store kostnader gjennom sin virksomhet.

I fremvoksende markeder benytter Norges Bank i stor grad eksterne forvaltere. Felles for disse er at de følger en aktiv investeringsstrategi, og at sammensetningen av porteføljene de forvalter kan avvike mye fra indeksen de måles mot. Vi stiller tydelige krav til alle våre eksterne forvaltere. Forvalterne må ha kunnskap om og demonstrere hvordan våre prioriteringer innen ansvarlig forvaltning integreres i investeringsaktiviteten. Vi bruker forventningsdokumentene i oppfølgingen av de eksterne forvalterne, og forvalterne bruker disse dokumentene i dialogen med selskapene de investerer i. Vi har løpende oversikt over hvilke selskaper de eksterne forvalterne er investert i og hvilke endringer de gjør i porteføljene. Risikoovervåking og risikobaserte nedslag, som vi beskriver nedenfor, omfatter også de eksterne forvaltningsmandatene.

Norges Bank overvåker selskapene i porteføljen og deres eksponering mot risikoer knyttet til selskapsstyring, miljø og sosiale forhold på land, bransje og selskapsnivå. Banken har etablert en egen omfattende database med data relatert til miljø, sosiale forhold og selskapsstyring på land-, bransje- og selskapsnivå for å systematisk kartlegge fondets eksponering mot disse risikoene. Denne databasen inneholder nå om lag 1,4 millioner selskapsrelaterte datapunkter og oppdateres jevnlig.

Norges Bank får tilgang til data om selskapenes håndtering av denne typen risiko fra deres egne rapporter og fra eksterne dataleverandører. Eksempler på eksterne dataleverandører er MSCI, RepRisk og Trucost. I tillegg benyttes offentlig tilgjengelige analyser fra myndigheter, forskningsinstitusjoner, sivilsamfunnsorganisasjoner og eksterne fagspesialister dersom det er behov for mer dyptgående analyser. Norges Bank er særlig oppmerksom på investeringer der banken har en høy eierandel og/eller størrelsen på investeringen er betydelig.

For hvert av områdene hvor Norges Bank har publisert forventningsdokumenter, identifiseres de viktigste risikofaktorene og relevante måltall defineres. Banken foretar hvert år en gjennomgang av porteføljen med basis i denne informasjonen. På grunnlag av gjennomgangen vurderes mulige tiltak for å redusere risikoen, herunder videre overvåking av selskapet, eierskapsutøvelse eller en beslutning om å foreta ytterligere vurderinger med sikte på et eventuelt risikobasert nedslag. Hvilke tiltak som velges påvirkes av faktorer som alvorlighetsgrad, hvorvidt selskapet allerede har iverksatt avbøtende tiltak, størrelsen på investeringen og porteføljeforvalterens kjennskap til selskapet.

Risikobaserte nedslag

Dersom vi vurderer at investeringen har særlig høy langsiktig risiko, kan såkalte risikobaserte nedslag være hensiktsmessig. Bruk av dette virkemiddelet er særlig aktuelt der investeringene ikke er betydelige, og der det anses at aktivt eierskap ikke er et egnet virkemiddel.

I tillegg til den kontinuerlige risikoovervåkingen vurderer Norges Bank hvert år utvalgte temaer og bransjer der risikobasert nedslag kan være et alternativ. Gjennom en omfattende kartlegging identifiseres selskaper med forretningsmodeller som er lite bærekraftige på lang sikt. Vi vurderer blant annet selskapenes størrelse, kjernevirksomhet, kilder for inntjening, og håndtering av risiko. Hvorvidt selskapene følger markedsstandarder og praksis for bærekraft vil også innvirke på analysen. Utviklingen av vår investering i selskapet, størrelsen på investeringen, og hvorvidt selskapet følges av en porteføljeforvalter vil også bli inkludert i analysen. Det foretas en grundigere analyse av de selskapene som har høyest risiko. Terskelen for hva som defineres som høyest risiko er basert på en skjønnsmessig vurdering tilknyttet temaet som analysen er innrettet mot.

Norges Bank har gjennomført risikobaserte nedslag i til sammen 314 selskaper siden 2012, hvorav 32 i 2020. I bankens årlige publikasjon om ansvarlig forvaltning 2020 gis det flere eksempler på risikobaserte nedslag som er gjennomført gjennom året med vekt på kriterier relatert til menneskerettigheter, utnyttelse av sårbare grupper og uforvarlig utlånspraksis til private forbrukere. Eksempler på slike kriterier er risiko knyttet til arbeidssikkerhet og arbeidsrettigheter, helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, respekt for eiendomsretten eller produksjon og markedsføring av varer og tjenester som er skadelige for lokalsamfunnet eller forbruker. Alle selskaper må håndtere sosial risiko gjennom sin virksomhet, både gjennom måten de ivaretar og respekterer rettighetene til de ansatte i selskapet eller i leverandørkjeden på, og måten de skjerner samfunnet som blir berørt av deres virksomhet.

I 2020 solgte banken seg blant annet ut av et gruveselskap på grunn av dokumenterte hendelser om at virksomheten i årevis hadde påført lokalsamfunnet og miljøet alvorlige skader. Vi analyserte også uakseptable arbeidsforhold innenfor ulike bransjer der hovedvirksomheten var produksjon av varer som tekstil, elektronikk, bildeler og lignende. I disse bransjene er det

¹ I arbeidet med å godkjenne et nytt marked benytter banken flere eksterne kilder, som for eksempel World Bank's Worldwide Governance Indicators, Verisk Maplecroft, Economist Intelligence Unit, UNCTAD Investment Policy Hub, Heritage Foundation/Wall Street Journal Economic Freedom World Ranking og Transparency International Corruption Perceptions Index.

generelt høy risiko for særdeles dårlige arbeidsforhold, slik som uforholdsmessig lav lønn, høyt arbeidspress, dårlig ivaretagelse av arbeidernes helse, miljø og sikkerhet samt generelt dårlige arbeidsbetingelser. Vi solgte oss ut av fire selskaper med dokumenterte hendelser fra uakseptable arbeidsforhold og der vi anså risiko for fremtidige brudd på menneskerettigheter som høy.

I Norges Banks brev til Finansdepartementet 16. februar 2021, som er omtalt i Meld. St. 24 (2020-2021), ble det redegjort for risikobaserte nedslag knyttet til skatt og åpenhet.

Risikobaserte nedslag skiller seg på flere måter fra etisk motiverte utelukkelse. Formålet med etisk motiverte utelukkelse er å søke å unngå at fondet er investert i selskaper som selv er ansvarlige for eller medvirker til grove etiske normbrudd. Når et selskap blir utelukket ut fra slike hensyn, vil selskapet tas ut av både den faktiske porteføljen og den referanseindeksen forvaltningen måles mot. Det vil skje uavhengig av hvilken betydning utelukkelsen har for fondets avkastning og risiko.

Formålet med de risikobaserte nedslagene er et annet, da disse skjer ut fra en vurdering av fondets finansielle avkastning og risiko over tid. Ved risikobaserte nedslag blir selskapene værende i referanseindeksen. Risikobasert nedslag er en investeringsbeslutning som gjennomføres innenfor rammen for avvik fra referanseindeksen fastsatt av departementet. Et risikobasert nedslag trekkes derfor på bankens ramme for avvik fra referanseindeksen, og virkningen på fondets avkastningsrapporteres som en del av Norges Banks mer- eller mindreaktning.

Det er også stor forskjell i beslutningsprosessen for etiske utelukkelse og risikobaserte nedslag. Etikkrådet har et hovedansvar for å gi råd til Norges Bank om observasjon eller utelukkelse av enkeltelskaper med utgangspunkt i Retningslinjer for observasjon og utelukkelse. Disse retningslinjene er fastsatt av Finansdepartement og forankret i Stortinget. Det er hovedstyret i Norges Bank som har ansvar for å følge opp rådene fra Etikkrådet og tar beslutninger i slike saker. Navn på selskaper som blir utelukket, og begrunnelsene, offentliggjøres.

Risikobaserte nedslag er derimot en del av de løpende investeringsbeslutningene som fattes i NBIM som en del av den aktive forvaltningen. Det er ikke hensiktsmessig å offentliggjøre slike beslutninger. Offentliggjøring av bankens investeringsbeslutninger i enkeltelskaper vil generelt kunne svekke fondets mulighet til å oppnå høyest mulig avkastning fordi det gir markedet detaljert innsikt i hvordan vi driver vår forvaltning. Det ville også påvirke enkeltelskapers omdømme negativt, noe som ville kreve en annen prosess og dokumentasjon enn hva som ligger til grunn for bankens risikobaserte nedslag. Et krav om å offentliggjøre bankens risikobaserte nedslag vil derfor kunne begrense omfanget av slike nedslag. Norges Bank redegjør imidlertid for risikobaserte nedslag i den ordinære rapporteringen. Der rapporterer banken både om hvor mange selskaper det gjelder, hvilke av bankens forventningsdokumenter risikoen er vurdert ut fra og hvilken virkning nedslagene har hatt på fondets resultater.

Videreutvikling av arbeidet med risikovurderinger av selskaper

Under høringen i Stortinget 3. mai redegjorde Norges Bank for arbeidet med å gjennomgå bærekraftsrisikoen for alle selskaper som indekssleverandøren FTSE legger til indeksen vi følger. Der vi tidligere bare har vurdert bærekraftsrisikoen i selskaper vi er investert i, vil vi nå også se på selskaper før vi eventuelt investerer. Det innebærer at Norges Bank kan la være å investere i enkelte selskaper selv om de blir inkludert i indeksen banken måles mot. Dette vil representere en endring fra dagens tilnærming, hvor banken i den indekxnære forvaltningen nor-

malt vil investere i alle selskapene som går inn i indeksen. Et annet utfall av risikovurderingen kan være at banken forsøker å påvirke selskapet gjennom eierskapsutøvelse. Det er viktig å understreke at det forventes at det vil være relativt få selskaper der vi vil velge å ikke investere. Fondet vil fortsatt ha en bredt diversifisert portefølje.

Beslutningen om å gjennomføre risikovurderinger i forkant av at et selskap går inn i indeksen er en naturlig videreutvikling av Norges Banks ansvarlige forvaltning av fondet. Det er også i tråd med den revisjonen av strategiplanen som hovedstyret nylig har vedtatt, der vi blant annet vil redusere vår eksponering mot selskaper som ikke har bærekraftige forretningsmodeller. En slik gjennomgang av selskaper som kommer inn i indeksen, er etter bankens syn også i tråd med vurderingene Finansdepartementet gjør i fondsmeldingen 2021 om viktigheten av å kunne være en ansvarlig investor i markeder med en forhøyet risiko, herunder knyttet til samfunns- og miljømessige forhold.

Norges Bank vil benytte de samme metodene og vurdere de samme risikoene som i dag brukes i bankens risikovurderinger og risikobaserte nedslag. Som for risikobaserte nedslag vil dette være en del av den aktive forvaltningen, hvor banken ikke offentliggjør begrunnelse for enkeltbeslutninger. En forskjell fra de risikobaserte nedslagene vil være at det kan være mindre tilgjengelig informasjon om de selskapene som kommer inn i referanseindeksen enn de som allerede er der. En annen forskjell er tiden vi har til å gjennomføre analyser. FTSE inkluderer normalt nye selskaper fire ganger i året. Fire uker før ikrafttredelse gir FTSE en foreløpig oversikt over selskaper som skal inn. To uker før ikrafttredelse bekrefte denne listen. Det korte tidsvinduet kan begrense hvilke vurderinger som kan gjøres av bærekraftsrisiko før vi tar en beslutning om ikke å investere.

En effekt av at Norges Bank gjennomfører risikovurderinger i forkant av at et selskap går inn i indeksen, kan være at banken unngår å kjøpe enkelte aksjer som siden ville blitt solgt etter de regelmessige gjennomgangene som banken allerede har etablert. Dette vil i så fall kunne bidra til en marginal reduksjon av transaksjonskostnadene.

Som det fremgår av beskrivelsen over, består arbeidet med risikobaserte nedslag av mange skjønsmessige vurderinger. Dette vil gjelde både nedslag som gjennomføres etter at selskapene er kommet inn i indeksen, og en beslutning om ikke å investere før selskapet tas inn i indeksen. Behovet for slike skjønsmessige vurderinger skiller dette tiltaket fra en mekanisk forhåndsfiltrering.

Norges Banks ambisjon er å være mest mulig åpen om forvaltningen innenfor rammen som settes av en forsvarlig gjennomføring av forvaltningsoppdraget. I tråd med dette rapporterer banken årlig om hvilke vurderinger vi foretar i forbindelse med risikobaserte nedslag og effekten disse investeringsbeslutningene har på fondets avkastning. Det vil være naturlig at vi deler samme type informasjon om de vurderingene vi foretar av bærekraftsrisiko i forkant av at selskaper går inn i indeksen.»

Jeg mener det er grunn til å legge vekt på at en ansvarlig forvaltning av SPU handler om mye mer enn utelukkelse og nedslag. Verken OECDs retningslinjer eller UNGP har som formål å forhåndsfiltrere eller utelukke selskaper, men derimot å bidra til et mer ansvarlig næringsliv gjennom påvirkning. Dette gjør Norges Bank gjennom sine risiko- og aktsomhetsvurderinger, eierskapsutøvelsen og arbeid rettet mot standardsettere. Norges Bank må likevel prioritere hvilke konkrete enkeltelskaper og forhold

som skal følges opp og hvilke virkemidler som er best egnet i hvert enkelt tilfelle. Dette er også i tråd med praksisen man finner blant andre store institusjonelle investorer som anses å være langt fremme på dette området.

Norges Banks tilnærming og overvåking av fondets risiko knyttet til bærekraft og ESG-forhold har utviklet seg

over tid. Det er positivt at Norges Bank løpende videreutvikler sitt arbeid på dette området. Jeg deler bankens syn om at det den legger opp til er i tråd med vurderingene i fondsmeldingen.

SPØRSMÅL NR. 2118

Innlevert 4. mai 2021 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 6. mai 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Hvordan fastsetter Nav skattetrekket for delvis ledige dagpengemottakere, hvor mange av dem som har vært ledige i 2020, kan nå ha fått en betydelig restskatt, og hvordan vil statsråden bidra til å bedre situasjonen nå eller i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Mange delvis permitterte kan ha fått betydelig restskatt, jf. artikkel på Dinside.no 21. april 2021. Rett skattetrekk er den enkeltes ansvar, men vi bør kunne forvente både gode rutiner og god informasjon fra våre offentlige myndigheter, slik at det er enklest mulig å betale inn rett skatt til rett tid.

Svar:

På skattekortet har mange tabelltrekk fra hovedarbeidsgiver og prosenttrekk fra biarbeidsgiver.

Dagpenger fra NAV er en variabel ytelse. Det er vanskelig å avgjøre om NAV er hoved- eller bi-arbeidsgiver fordi dette ikke er registrert i etatens systemer. NAV gjør derfor ingen vurdering av om størrelsen på utbetalte dagpenger tilsier at NAV er hoved- eller bi-arbeidsgiver. NAV bruker alltid tabellkort ved forskuddstrekk på dagpenger når skattepliktig har tabellkort. NAV er derfor avhengig av at den skattepliktige informerer NAV om det i stedet skal trekkes prosenttrekk på dagpengene.

Dagens praksis med bruk av tabelltrekk gir korrekt forskuddstrekk for de fleste, men slår uheldig ut for enkelte som er i jobb samtidig som de mottar dagpenger fra NAV. I 2020 er antallet personer dette gjelder høyere enn tidligere år. Det skyldes en vesentlig økning i antallet som mottar dagpenger fra NAV.

Det er cirka 275 000 personer som har mottatt en dagpengeutbetaling i 2020 som på meldekortet har meldt inn færre enn ti dager og er trukket etter tabellkort. Dette er brukere som kan ha fått for lavt skattetrekk.

I vedtaksbrevet fra NAV opplyses det om at dagpenger skattlegges som lønnsinntekt, at NAV får oversendt skattekort elektronisk og at brukeren selv må sjekke at den riktige delen av skattekortet blir brukt.

Det er også informasjon om skattetrekk på ytelser fra NAV på nav.no. Under Skattekortet for 2021 opplyses det om følgende: "Du må påse at utbetalingene dine ikke trekkes etter tabell fra mer enn én arbeidsgiver eller pensjonsutbetaler for samme tidsperiode. Du må også påse at du ikke trekkes etter tabell i mer enn én ytelse fra NAV for samme tidsperiode."

NAV har opplyst meg om at de vil gjøre følgende:

- Tydeliggjøre dagens rutine som er beskrevet på nav.no.
- Presisere informasjonen i vedtaksbrevene slik at brukere får mer tydelig informasjon der.

På lenger sikt vil NAV ved utvikling av nye utbetalingsløsninger tilstrebe å legge til rette for at prosentkort blir benyttet i de tilfellene der brukere er delvis i jobb og mottar dagpenger fra NAV.

SPØRSMÅL NR. 2119**Innlevert 4. mai 2021 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 11. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Som en del av kommunereformen gikk regjeringen inn for at kommunene skulle få utføre visse notarialforretninger. Det ble videre varslet nødvendige forskriftsendringer for å gjennomføre dette.

Kan kommunene nå utføre visse notarialforretninger og er varslede forskriftsendringer gjennomført, og hvis så ikke er skjedd, hva er begrunnelsen for at dette ikke er gjennomført, og når vil det bli gjort?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 91 L (2016-2017) skrev regjeringen:

“Justis- og beredskapsdepartementet foreslår at kommunene bør gis kompetanse til å utføre de enkle notarialforretningene i tråd med forslaget i høringsnotatet.

Departementet viser til at det er på det rene at tilføring av kompetanse til å utføre notarialforretninger til kommunene, vil medføre økt tilgjengelighet, spesielt i mindre kommuner. Departementet legger til grunn at kommunene vil kunne gjennomføre denne oppgaven på en god og tillitvekkende måte. Kommunene håndterer i dag langt mer krevende problemstillinger, også av juridisk karakter. Det presiseres at det kun er de enkle notarialforretningene som kommunen skal ha kompetanse til å utføre.

Forslaget innebærer endringer i forskrift av 3. mai 2002 nr. 418 om notarius publicus § 2 annet ledd, hvor det tilføyes et nytt punkt 5, hvor kommunen ved administrasjonssjefen eller leder av kommunerådet får myndighet til å bekrefte underskrifter på dokumenter og bekrefte rett kopi av dokumentet. I tillegg tilføres et nytt punkt 7 tilføyes i forskriftenes § 3 første ledd, hvor administrasjonssjefen eller leder av kommunerådet kan delegere notarialmyndighet til ansatte i kommunen.

Forskriften fastsettes på vanlig måte av Kongen i statsråd. Departementet legger til grunn at forskriften endres slik at den kan tre i kraft 1. januar 2020, når sammenslåingene i kommunereformen har trådt i kraft.”

Svar:

De varslede forskriftsendringene er ikke gjennomført. Det har dessverre vist seg å være flere praktiske og juridiske problemstillinger som må løses enn det som ble forutsatt i proposisjonen.

Det er blant annet nødvendig med en lovendring fordi gebyret for notarialforretninger etter gjeldende lov tilfaller staten og kommunene kan ikke postere på statsregnskapet. Videre har KS pekt på andre praktiske problemstillinger som kan medføre at prisen på tjenesten vil kunne øke. Jeg har vært i dialog med KS og problemstillingene i saken er til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 2120**Innlevert 4. mai 2021 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 11. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Vil ministeren ta nødvendige grep for å sikre et forutsigbart system for merverdiavgiftskompensasjon som dekker helse- og omsorgstjenester levert av ideelle til kommunene?

BEGRUNNELSE:

Over hele landet leverer private og ideelle aktører helse- og omsorgstjenester etter avtale med kommuner. For å hindre at mva-reglene gjør disse tjenestene dyrere enn om kommunene produserte dem selv, er det viktig at merverdiavgifts kompensasjonsreglene dekker disse tjenestene. Krav fra skattemyndighetene og uklarhet om re-

glene fører nå til utfordringer for ideelle aktører som leverer tjenester av høy kvalitet som er ønsket i kommunene.

Svar:

Spørsmålet fra stortingsrepresentant Hjemdal gjelder merverdiavgiftskompensasjon for private og ideelle virksomheter.

Merverdiavgiftskompensasjonsordningen for kommunesektoren er innført for å nøytralisere konkurransevriddningene som merverdiavgiften kan medføre. Disse oppstår når kommunen kan velge mellom å produsere avgiftspliktige tjenester selv (uten avgift), og å kjøpe tjenestene fra private virksomheter (med avgift). Gjennom kompensasjonsordningen får kommunene, fylkeskommune, kommunale og interkommunale foretak kompensert merverdiavgiften på anskaffelser, slik at kjøp og egenproduksjon likestilles.

For å unngå nye konkurransevriddninger, er blant annet private og ideelle virksomheter tatt inn i ordningen gjennom en avgrenset kompensasjonsrett. Den gjelder på områder der kommunale tjenester, herunder kommunal egenproduksjon av tjenester, i størst grad antas å være i konkurranse med private aktører. Dette er avgrenset til private og ideelle virksomheter som produserer helse- og omsorgstjenester, undervisningstjenester eller sosiale tjenester som kommunen eller fylkeskommunen er pålagt å utføre ved lov.

Ut fra sitt formål er merverdiavgiftskompensasjonsordningen ingen støtteordning. Ordningen er finansiert av kommunene selv ved at de statlige overføringene er redusert tilsvarende omfanget av ordningen. Private og ideelle aktører er også så langt som mulig trukket i bevilgning for å finansiere ordningen. Ordningen er således provenynøytral for staten. Alle som får kompensasjon, bør være med på finansieringen.

Det er Skatteetaten som praktiserer regelverket og tar stilling til konkrete saker. Skatteetaten gir både generell og mer individuell veiledning om konkrete rettsspørsmål om anvendelsen av regelverket. Skatteetaten har også etablert en egen enhet som har ansvaret for disse sakene i første hånd. Dersom en aktør opplever regelverket som uklart, vil Skatteetaten kunne bistå i avklaring av regelens nærmere innhold. Som finansminister går jeg ikke inn i enkeltsaker.

Avslutningsvis viser jeg til at Finansdepartementet nå foretar en bred gjennomgang av kompensasjonsretten for private og ideelle virksomheter etter merverdiavgiftskompensasjonsloven. Denne gjennomgangen er nærmere omtalt i Meld. St. 2 (2020-2021) Revidert nasjonalbudsjett 2021, se punkt 5.4. Det legges opp til at de samlede rammevilkårene skal forbli minst like gode for private aktører som følge av gjennomgangen.

Tilleggsvar 11.05.2021:

Jeg viser til helse- og omsorgsministerens svar på spørsmål nr. 2120 fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal til skriftlig besvarelse om momskompensasjon for tilrettelagte boliger, jf. dok. 15:1933 (2020-2021). I svaret inngikk også en vurdering fra finansministeren. Jeg vil herved utdype mitt og svar og oppdatere dette med nye vurderinger i saken.

Regjeringen utvidet fra 1. januar 2017 merverdiavgiftskompensasjonsordningen til å omfatte borettslag og eierseksjonssameier hvor botilbudet er en integrert del av et heldøgns helse- og omsorgstilbud i kommunens lovpålagte tjenestetilbud. Formålet var å likestille private og kommunale boliger med slike formål når det gjelder rett til kompensasjon, og dermed legge til rette for ulike former for tilrettelagte boliger og fleksibilitet i samspillet mellom private og offentlige aktører. Innføringen var en oppfølging av Sundvoldenerklæringen for Høyre-Frp-regjeringen. Jeg mener dette er en viktig ordning som har åpnet for nye og bedre bolig- og tjenestetilbud, både for utviklingshemmede og andre. For å avgrense ordningen mot ordinære boliger som ikke gir rett på kompensasjon, er det stilt vilkår om at boligen må ha et tilbud om heldøgns pleie og omsorg. Dette er i forskriften operasjonalisert som et krav om at boligen må ha en alarm som er tilknyttet en egen personalbase. Erfaringer med ordningen kan tilsa at dette vilkåret kan være noe snevert, og forhindre kompensasjon for merverdiavgift på boliger som på annen måte er knyttet til døgnkontinuerlige tjenester. Jeg vil derfor se nærmere på vilkåret i forskriften, og komme tilbake til Stortinget med en vurdering av saken.

SPØRSMÅL NR. 2121

Innlevert 4. mai 2021 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 12. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil helseministeren ta initiativ til en dialog med fagmiljøet for å få etablert et kvalitetsregister for personer under 18 år som har fått hjerneslag / ervervet en hjerneskade, og er statsråden villig til å stille opp med nødvendige økonomiske ressurser som kreves i et slikt arbeid, dersom fagmiljøet selv ønsker å få på plass et register for disse gruppene, som et ledd i å styrke forebygging, behandling og oppfølging?

BGRUNNELSE:

Viser til statsrådets svar på skriftlig spørsmål på dokument nr. 15:1973 (2020-2021), om en bedre registrering av barn og unge som får hjerneslag. I sitt svar henviser helseministeren til Norsk hjerneslagregister og har følgende tilbakemelding:

«Registeret angir at det er viktig å registrere forekomst og behandling av barn med hjerneslag, men at registeret har betenkeligheter med å benytte det eksisterende Norsk hjerneslagregister til å inkludere barn og unge under 18 år.»

Videre viser helseministeren til at:

«Norsk hjerneslagregister mener at det vil være bedre å starte med et forskningsregister for å kartlegge status, omfang og utfordringer. Forslaget knyttet til et register for barn med ervervet hjerneskade kan også være en mulig løsning. Et slikt initiativ må komme fra fagmiljøet.»

Spørsmålsstilleren er enig i at det er viktig at et slikt arbeid forankres i fagmiljøet. Samtidig vil en bedre registrering av barn og unge som har gjennomgått hjerneslag eller har annen ervervet hjerneskade, også kunne kreve politisk velvilje, herunder at det stilles til disposisjon økonomiske ressurser til å drive et slikt register. Dette vil være et bidrag for å styrke forebyggingen, behandlingen og oppfølgingen av disse gruppene barn og unge.

For øvrig kan det vises til Sverige, hvor de har de løst oppgaven med et barneslagregister som et register med egne variabler tilpasset barn og med en egen styringsgruppe der barneleger er godt representert, men der også «Riksstroke» – som er det svenske nasjonale kvalitetsregisteret og som tilsvarer vårt Norsk hjerneslagregister - er med for å bidra med registerkompetanse og generell slagkompetanse. Formelt er der dette løst ved at «Barnrikstroker» er et delregister i «Riksstroke».

Svar:

Representanten nevner etablering av et kvalitetsregister for barn og unge under 18 år som har hatt hjerneslag og ervervet hjerneskade. Ervervet hjerneskade omfatter mange flere pasientgrupper enn kun de som har vært rammet av hjerneslag.

Et medisinsk kvalitetsregister samler informasjon om utredning, behandling og oppfølging av pasienter innenfor definerte sykdomsgrupper. Medisinske kvalitetsregistre er ett av flere virkemidler for å bidra til bedre kvalitet på pasientbehandlingen og å redusere uberettiget variasjon i helsetilbud og behandlingsskvalitet.

Faglig forankring er avgjørende for at de medisinske kvalitetsregistrene skal fungere etter hensikten. Det er fagmiljøene som best kan definere og avgrense den aktuelle pasientgruppen, avklare hvilke kvalitetsutfordringer man ønsker mer kunnskap om og definere faglig relevante variabler og kvalitetsindikatorer. Det er de regionale helseforetakene som har ansvar for å vurdere hvor det er behov for nasjonale medisinske registre som del av sørgefor-ansvaret. Det er Helsedirektoratet som tildeler kvalitetsregistre nasjonal status etter søknad fra de regionale helseforetakene.

Hvorvidt etablering av et nasjonalt medisinsk kvalitetsregister er det rette virkemiddelet for å dekke kunnskapsbehovet for en bestemt pasientgruppe vil måtte vurderes av de som har ansvar for å etablere og vurdere kvalitetsregistre, nemlig fagmiljøene selv, de regionale helseforetakene og Helsedirektoratet. Det blir derfor ikke riktig av meg å ta initiativ til en dialog med fagmiljøet for å få etablert et kvalitetsregister for personer under 18 år som har fått hjerneslag / ervervet en hjerneskade.

Jeg er imidlertid opptatt av å legge til rette for at det etableres kvalitetsregistre på områder hvor det er hensiktsmessig. Dette er bakgrunnen for at jeg i revidert oppdragsdokument 2017 gav de regionale helseforetakene følgende oppdrag:

«Med utgangspunkt i Helsedirektoratets rapport «Områder i helsetjenesten med mangelfullt kunnskapsgrunnlag og mulig etablering av kvalitetsregistre» (2016) og de regionale helseforetakenes sørge for-ansvar (og ansvar for etablering og drift av medisinske kvalitetsregistre), skal de regionale helseforetakene sammen utarbeide en plan for prioriterte fagområder for utvikling av nye medisinske kvalitetsregistre. Planen skal inkludere fremtidig håndtering av områder med lavt pasientvolum og mulighet for internasjonalt samarbeid i nordisk og eu-

ropeisk regi. Helse Nord RHF skal koordinere arbeidet”.

På bakgrunn av oppdraget la de regionale helseforetakene i 2018 fram en plan for prioriterte fagområder for utvikling av nye medisinske kvalitetsregistre. Planen er forankret hos de administrerende direktørene som vedtok at registre innen psykisk helsevern og rus skulle prioriteres i første omgang, mens øvrige registre vurderes for hvert budsjettår.

Jeg har i oppdragsdokumentene stilt krav om oppfølging av planen og utarbeidelse av en årlig statusrapport for arbeidet med kvalitetsregistre. I tillegg har jeg stilt krav i foretaksprotokollen om å etablere bedre samordning internt i de regionale helseforetakene med krav om etablering av styringsmodell for kvalitetsregistre på tvers av helseregionene.

Helsedirektoratet har ansvar for å vurdere og beslutte søknader fra de regionale helseforetakene om nasjonal status til kvalitetsregistre, med utgangspunkt i veilederen “Oppretting og drift av nasjonale medisinske kvalitetsregistre”. Veilederen inneholder kriterier for å få og beholde status som nasjonalt register. Nasjonalt servicemiljø for medisinske kvalitetsregistre ved Senter for klinisk dokumentasjon og evaluering (SKDE) i Helse Nord tilbyr bistand ved opprettelse og drift av medisinske kvalitetsregistre, og har etablert nettstedet www.kvalitetsregistre.no.

Forskrift om medisinske kvalitetsregistre ble fastsatt i juni 2019 og legger de juridiske rammene for kvalitetsregistre.

Det er i dag 51 medisinske kvalitetsregistre som har nasjonal status. Det er de regionale helseforetakene som har det økonomiske ansvaret for å etablere og drifte nasjonale medisinske kvalitetsregistre. Det bevilges imidlertid øremerkede midler til medisinske kvalitetsregistre i statsbudsjettet (kap. 701, post 21) som skal komme alle kvalitetsregistre til gode. I 2021 utgjorde denne bevilgningen 38,7 mill. kroner. Midlene tildeles til Helse Nord RHF gjennom oppdragsdokumentet og skal dekke drift av nasjonalt servicemiljø for medisinske kvalitetsregistre ved SKDE, utvikling og implementering av felles infrastruktur for de medisinske kvalitetsregistrene og utvikling av tekniske fellesløsninger.

Representanten viser til Sverige som har etablert et eget hjerneslagregister for barn, Barnriksstroke, men der registeret formelt er et delregister i Sveriges hjerneslagregister Riksstroke. Sverige har i likhet med Norge mange gode helse- og kvalitetsregistre, og jeg er kjent med at både SKDE og flere kvalitetsregistermiljø har erfaringsutveksling og samarbeid med Sverige på kvalitetsregisterområdet. Hvorvidt den svenske modellen for barn med hjerneslag / ervervet en hjerneskada er aktuell i Norge er noe som fagmiljøene og de regionale helseforetakene selv må vurdere og eventuelt ta initiativ til.

SPØRSMÅL NR. 2122

Innlevert 4. mai 2021 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 10. mai 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen sørge for at den nye forsvarskommisjonen får en bred sammensetning, og hvordan vil regjeringen involvere Stortinget for å sørge for at dette skjer?

BEGRUNNELSE:

Sosialistisk Venstreparti har lenge etterlyst bredere debatt, større åpenhet og bedre demokratisk forankring av utenriks- og sikkerhetspolitiske veivalg. I forbindelse med dette tok SV til orde for en opprettelse av en ny norsk forsvarskommisjon i 2018 (Representantforslag 8:13 S (2018-2019)). I forbindelse med behandlingen av den seneste Langtidsplanen for forsvarssektoren (Prop. 14 S (2020-2021), vedtok et samlet Storting å nedsette en ny forsvar-

skommisjon, for å drøfte de sikkerhetspolitiske utfordringene Norge står overfor (Innst. 87 S (2020-2021):

«Forsvarskommisjoner har tidligere vært satt ned når globale politiske omveltninger har skapt en ny forsvars- og sikkerhetspolitisk situasjon. I lys av mange av de utviklingstrekkene som skisseres i langtidsplanen, mener komiteen av det er behov for en ny forsvarskommisjon for å sørge for en bred og åpen dialog om forsvars- og sikkerhetspolitiske utfordringer og gi innspill til arbeidet med kommende langtidsplaner.

På denne bakgrunn fremmer komiteen følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2021 sette ned en forsvarskommisjon med bred faglig og politisk sammensetning for å vurdere de sikkerhetspolitiske utfordringene for Norge, med

sikte på å skape et bredest mulig grunnlag for videre utvikling i forsvarssektoren.»

Spørsmålsstiller vil i denne sammenhengen minne om Stortingets eksplisitte ønske om en forsvarskommisjon med bred faglig og politisk sammensetning. For å sikre dette, har tidligere kommisjoner vært nedsatt gjennom en felleskoordinering mellom Stortinget og regjeringen. Som eksempel kan her nevnes Forsvarskommisjonen av 1990. Ni av kommisjonens medlemmer ble oppnevnt etter forslag fra de da seks riksdekkende politiske partier i Stortinget. Fem medlemmer kom fra forsvarssektoren, og det ble også tatt hensyn til geografiske forhold, gitt at Nord-Norge og nordområdene var og er av spesiell viktighet i den norske sikkerhetspolitiske virkeligheten.

Spørsmålsstiller mener det også er naturlig og viktig, gitt at ønsket om opprettelsen av kommisjonen kommer fra Stortinget, at kommisjonens mandat også blir til i et samarbeid mellom regjeringen og Stortinget. Det er samtidig viktig at en uavhengig forsvarskommisjon står fritt til å definere sitt arbeid.

Svar:

En samlet utenriks- og forsvarskomiteé innstilte på en ny forsvarskommisjon høsten 2020. Regjeringen stiller seg bak behovet for og verdien av å nedsette en forsvarskommisjon som kan vurdere de sikkerhetspolitiske utfordringene for Norge, med sikte på å skape et bredest mulig grunnlag for videre utvikling i forsvarssektoren. Vi har gjennom våren arbeidet med forslag til innretning og mandat.

Jeg vil på vegne av regjeringen benytte de kommende ukene til konsultasjoner med partiene om kommisjonen og nominering av medlemmer. Målsettingen bør være at kommisjonen kan starte sitt arbeid til høsten.

Jeg er opptatt av at forsvarskommisjonen får en sammensetning som har politisk legitimitet og faglig tyngde. Jeg vil i dialog med partiene ta til orde for at kommisjonen blir satt sammen av politiske og faglige medlemmer som er samlende, nytenkende, selvstendige, ser helheten og som samlet sett representerer et godt mangfold.

Jeg ser frem til et godt samarbeid med alle partiene for å få på plass en god sammensetning til denne viktige forsvarskommisjonen for vår tid.

SPØRSMÅL NR. 2123

Innlevert 4. mai 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 14. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva er årsaken til at Helsedirektoratet har unnlatt å benytte alle de 8 millioner kroner til å kunne utvikle, oppdatere og distribuere faglige retningslinjer for medisinsk behandling av covid-19-pasienter gjennom bruk av IKT-verktøyet MAGIC, som er utviklet av norske forskere og deres internasjonale partnere, som ikke er i tråd med Stortingets forutsetninger?

BEGRUNNELSE:

I april 2020 satte Stortinget av 8 millioner kroner for at Helsedirektoratet i samarbeid med WHO skulle kunne utvikle, oppdatere og distribuere faglige retningslinjer for medisinsk behandling av covid-19-pasienter gjennom bruk av IKT-verktøyet MAGIC, som er utviklet av norske forskere og deres internasjonale partnere. Et enstemmig Storting støttet regjeringens forslag i Innst. 216 S (2019-2020) for å sette av disse ressursene til dette spesifikke

formålet. Imidlertid er bare halvparten av midlene blitt overført til WHO til dette formålet, mens Helsedirektoratet har valgt å benytte de resterende midlene til eget retningslinjearbeid, uavhengig av MAGIC.

Oppdaterte og troverdige retningslinjer for behandling av covid-19-pasienter er svært viktige for at pasienter og deres pårørende skal kunne kjenne seg trygge på at de får korrekt behandling uavhengig av hvilket sykehus de legges inn på. Myndigheter i mange land (Storbritannia, Danmark Australia), tunge internasjonale organisasjoner (WHO) og ledende medisinske tidsskrift (British Medical Journal) samarbeider for å utvikle gode retningslinjer. Disse har valgt det norsk-utviklede IKT-verktøyet MAGIC som plattform for utvikling, distribusjon og kontinuerlig oppdatering av slike retningslinjer. Stortingets bevilgning til Helsedirektoratet forutsatte samarbeid med stiftelsen MAGIC, men halvparten av det bevilgede beløpet er brukt på annen måte.

Svar:

Jeg vil starte mitt svar med å vise til at det i Prop. S 117 (2019-2020) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2020 som ble fremmet i forbindelse med Revidert nasjonal budsjett 2020 ble presisert følgende om bevilgningen på 8 mill. kroner til kunnskapsoppsummeringer:

Det vises til Prop. 67 S (2019–2020), hvor det ble foreslått 8 mill. kroner til arbeid med å oppdatere og distribuere faglige retningslinjer gjennom bruk av IKT-verktøyet Magic. Det foreslås at oppdraget gjennomføres i tråd med formålet gjennom et tett samarbeid med Folkehelseinstituttet, som allerede er involvert i et slikt arbeid og som har etablert dialog med Verdens helseorganisasjon (WHO). Det presiseres at Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet kan utarbeide kunnskapsoppsummeringer og retningslinjer på ulike måter og benytte løsninger fra ulike aktører, blant annet stiftelsen Magic.

Helsedirektoratet har informert meg om at de høsten 2020 hadde en nær dialog med Folkehelseinstituttet om arbeidet. Konkret ble det sett på instituttets samarbeid med det europeiske nettverket for metodevurderinger, EUnetHTA. Denne muligheten ble ikke fulgt opp grunnet manglende mulighet til å finansiere europeiske kontorer for medisinske metodevurderinger direkte fra Norge. Helsedirektoratet har opplyst at det derfor tok direkte kontakt med WHO med formål om å utvikle et samarbeid knyttet til deres internasjonale arbeid med covid-19 relaterte retningslinjer, der blant annet Magic inngår. Direktoratet har en intensjon om å støtte WHO sitt arbeid og avventer forslag til avtale og prosjektbeskrivelse fra WHO. I tillegg ser direktoratet på hvordan midlene kan brukes til å styrke direktoratets eget arbeid med nasjonale faglige retningslinjer til covid-19.

Jeg legger til grunn at Helsedirektoratet benytter midlene i henhold til Stortingets føringer.

SPØRSMÅL NR. 2124

Innlevert 5. mai 2021 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen

Besvart 11. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

God tilførselsveg fra Egersund til ny E39 vil være avgjørende for effektiv transport og næringsutvikling, samt knytte bo- og arbeidsregionen bedre sammen.

Vil statsråden sikre at slik tilførselsveg innarbeides som et rekkefølgekrav i kommunedelplanen for ny E39 på strekningen Lyngdal Vest - Ålgård og at den reguleres samtidig med ny E39?

BEGRUNNELSE:

I samferdselsdepartementets anbefaling til kommunedelplan for ny E39 på strekningen Lyngdal Vest – Ålgård ble tilkomsten til det største bo- og arbeidsmarkedet i Eigersundområdet, med nasjonal havn og 15.000 innbyggere vektlagt. Avlastningen av trafikk på FV.444 ble også vektlagt, med anbefaling om gode kryssplasseringer og gode tilførselsveier.

Regjeringen offentliggjorde den 17. mars i år at de har valgt R1-alternativet som trasé for ny E39, et alternativ som øker avstanden mellom Egersund og ny E39 i forhold til R2-alternativet som var anbefalt av samferdselsdepartementet. Den økte avstanden gjør at behovet for god til-

førselsvei har blitt enda viktigere for å sikre god tilkomst til bo- og arbeidsmarkedet i Eigersundområdet og for å avlaste trafikken på FV. 444.

En samlet region står bak kravet om at det er svært viktig at samferdselsdepartementets prioriteringer ivaretas i kommunedelplanen for ny E39 Lyngdal vest – Ålgård, med god tilførselsveg fra Egersund til ny E39 via ny korridor for deler av RV. 426 opp til ny E39 (Westlink), og at dette må innarbeides som et rekkefølgekrav i kommunedelplanen og reguleres samtidig med ny E39.

Svar:

Problemstillingen som representant Langholm Hansen tar opp i sitt spørsmål, er forhold jeg er i gang med å se nærmere på i samråd med berørte parter i saken. Det vil derfor ikke være naturlig for meg å skulle svare på dette nå.

SPØRSMÅL NR. 2125**Innlevert 5. mai 2021 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal****Besvart 18. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Kor stort er omfanget av indirekte eige av sekundærbustadar, det vil seie vie selskapsformer som gjer at eigar ikkje skattar av sekundærbustad verken som næringsseigedom eller sekundærbustad, men til aksjeverdien?

GRUNNGJEVING:

I statsråden si vurdering til dok. 8:195 S (2020 – 2021) kjem det fram at i formuesskatteføremål er det meir gun-

stig å eige aksjar (verdsetjing 55 pst.) enn direkte å eige sekundærbustadar som blir verdsette til 90 pst.

Svar:

Sekundærbustadar er bustadar ein skattytar eig, men ikkje sjølv bur i. Sekundærbustadar kan eigast personleg (både utanfor næringsverksemd og innanfor næringsverksemd i eit enkeltpersonforetak) eller gjennom eit selskap.

Skatteetaten har anslått at av om lag 300 000–350 000 sekundærbustadar, er om lag 10 pst. eigd gjennom aksjeselskap.

SPØRSMÅL NR. 2126**Innlevert 5. mai 2021 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 20. mai 2021 av distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland****Spørsmål:**

Flere beboere i Bærumsmarka vil stå igjen uten tilfredstillende telefon- og internettforbindelse når Telenor i juni kobler ut kobbernettet.

Synes statsråden det høres ut som om Telenor her oppfyller sine leveringsforpliktelser, og er dette eksemplet i tråd med regjeringens uttalelser om at ingen skal få et dårligere tilbud når kobbernettet kobles ut; vil statsråden ta opp dette med Telenor, og forstår hun den fortvilte situasjonen de berørte beboerne nå er havnet i?

BEGRUNNELSE:

Beboere i Murenveien i Bærumsmarka i Bærum kommune i Viken er blitt oppfordret av Telenor til å gå over fra kobbernett til såkalt mobilt bredbånd. Dette er et tilbud som er svært ustabil, og til tider er forbindelsen helt borte. Beboerne er avhengige av internett for å kunne snakke i telefonen gjennom bruk av såkalt "wifi tale" ettersom mobilsignalene i området er svært dårlige. I begynnelsen av juni vil kobbernettet i området bli koblet ut, og beboerne vil da stå igjen uten tilfredsstillende internett- og telefonforbindelse.

Svar:

Telenors kobbernett har i mange år vært hovednettet for telefoni og bredbånd i Norge. Men nettet er mange steder svært gammelt, og kan ikke levere bredbåndshastighet for fremtidig behov uten betydelige tilleggsinvesteringer. Antall abonnenter som benytter tjenester levert over kobbernettet, har sunket jevnt og trutt i mange år. Telenor har derfor besluttet å avvikle nettet, og erstatte det med mer fremtidsrettet teknologi. Jeg har stor forståelse for at mange opplever usikkerhet når kobbernettet nå er besluttet nedlagt. Departementet følger denne prosessen tett, og er i regelmessig dialog med Telenor om saken. Telenor har lovet at ingen skal miste bredbåndsforbindelsen uten at det foreligger et godt alternativ. Som representanten Myrli peker på, har Telenor leveringsplikt for telefontjeneste, og jeg forventer selvsagt at Telenor oppfyller sine leveringsforpliktelser når det gjelder telefontjenesten.

Departementet har kontaktet Telenor om konsekvensene av den planlagte sanering av kobbernettet ved Murenveien i Bærum, som nevnes særskilt i begrunnelsen til spørsmålet fra representanten Myrli. Telenor har opplyst at det, etter det selskapet har registrert, kun er tre

adresser langs denne veien, som det er særlige utfordringer med, i forbindelse med den kommende moderniseringen av nettet og nedkoblingen av kobbernettet i området. Status for de tre adressene (i dette brevet anonymisert), er etter det Telenor har opplyst departementet, som følger:

Adresse 1: Kunden har DSL (dvs. bredbånd over kobbernettet) og Bredbåndstelefoeni i dag. På denne adressen ønsker Telenor å tilby Trådløst Bredbånd samt å fortsette å levere Bredbåndstelefoeni. Adressen har antatt «basis» dekning fra Telenors mobilnett. Derfor har representanter fra Telenor vært på befaring og målt dekningsforhold på stedet. Dekningsforholdene har vist seg såpass dårlige, at Telenor vil prøve en sterkere mottakerantenne, før en delig løsning anbefales.

Adresse 2: Det er to kunder på adressen. Den ene kunden har i dag DSL (dvs. bredbånd over kobbernettet), men vedkommende har opplyst at denne skal flytte fra adressen. Telenor vil opprettholde abonnementet på bredbånd inntil sommeren, slik at dette er tilpasset kundens flytteplaner. Den andre kunden på adressen har DSL (dvs. bredbånd over kobbernettet) og fasttelefon. Telenor tilbyr i dag DSL med 5 Mbit/s hastighet på adressen. Det er koblet opp en ny løsning basert på trådløst bredbånd med 10 Mbit/s. Telenor har målt mellom 13,7 og 14,6 Mbit/s hastighet på adressen. Dette er en vesentlig forbedring i forhold til tjenesten levert over kobbernettet. Kunden har mulighet til å bestille bredbåndstelefoeni, og dermed til å kunne beholde sitt telefonapparat og telefonnummer. Telenor opplyser at det ikke er kjent for Telenor at denne

tjenesten ikke skal være stabil, og selskapet vil undersøke om det er eventuelle utfordringer i den forbindelse.

Adresse 3: Her er det registrert et bedriftsabonnement (fasttelefontjeneste). Kunden har, ifølge Telenor, bekreftet over telefon at det er mobildekning på adressen, og kunden ønsker ikke å bestille alternativ tjeneste fra Telenor.

Telenor har for øvrig i sin tilbakemelding til departementet opplyst at selskapet bruker mye ressurser på å sikre velfungerende løsninger på såkalt "vanskelige" adresser, det vil si adresser hvor det i utgangspunktet ikke finnes et godt alternativ til kobbernettet. Selskapet skriver videre at det både opplever og anerkjenner at folk enkelte steder er bekymret for å måtte basere seg på den nåværende opplevde dekningen fra mobilnettene. Telenor mener imidlertid at kombinasjonen med konkrete målinger og den nye aktive utendørsantennen som selskapet tilbyr, vil sikre at kvaliteten på den trådløse bredbåndsløsningen blir god også på disse lokasjonene.

Telenor har forsikret at selskapets moderniseringsarbeid foregår innenfor rammene satt av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, som ivaretar leveringsplikten på telefontjeneste i henhold til avtalen med departementet, og selskapets eget løfte til kundene.

I denne konkrete saken mener jeg at Telenors tilbakemelding tyder på at selskapet har ivaretatt de berørte abonnentene i Murenveien i Bærum på en tilfredsstillende måte.

SPØRSMÅL NR. 2127

Innlevert 5. mai 2021 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø

Besvart 18. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

SSB (rapport 2016/38) estimerte at et jobbskattefradrag etter svensk modell for alle i aldersgruppen 22-61 år ville medføre et samlet skatteprovenytap på 11,3 prosent, dette tilsvarte om lag 30 mrd. kroner.

Hvor mye ville et jobbskattefradrag tilsvarende det svenske medført i samlet skatteprovenytap dersom det var begrenset til arbeidstagere under 30 år, og hvor mange flere under 30 år ville da kommet i jobb?

Svar:

Proveny- og arbeidstilbudsvirkningene av et jobbskattefradrag avhenger av fradragets konkrete innretning og av skattereglene for øvrig. Det svenske jobbskattefradraget er relativt komplisert og tilpasset det svenske skattesystemet, som er forskjellig fra det norske. Å analysere virkninger av et jobbskattefradrag tilsvarende det svenske, men begrenset til arbeidstakere under 30 år, i det norske skattesystemet er for omfattende til å kunne gjennomføres på en tilfredsstillende måte innenfor rammen for svar på spørsmål til skriftlig besvarelse.

For en beskrivelse av en utforming og provenyvirkningen av et enklere jobbskattefradrag tilpasset det norske skattesystemet, viser jeg til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2533 fra representanten Rigmor Aasrud datert 07.09.2020. Det ble i den forbindelse anslått at et arbeidsfradrag i alminnelig inntekt på 1000 kroner per måned, tilsvarende 12 000 kroner per år, for alle under 30 år med positiv arbeidsinntekt, ville redusere provenyet med om lag 1,4 mrd. kroner påløpt årlig på kort sikt.

De langsiktige provenyvirkningene avhenger av hvordan fradraget ville påvirke arbeidstilbudet og antall personer på ulike trygdeordninger. Fradraget vil bidra til at arbeid blir noe mer lønnsomt relativt til trygd og kan derfor bidra til noe lavere overgang fra arbeid til trygd og noe større overgang fra trygd til arbeid. Det kan øke arbeidstilbudet og redusere utgiftene til trygd.

SPØRSMÅL NR. 2128

Innlevert 5. mai 2021 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes

Besvart 11. mai 2021 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

I Storbritannia og nedover på kontinentet er ansvaret for kraftnett tilknyttet havvindinstallasjoner underlagt de nasjonale nettoperatorene.

Er ministeren enig i at vår nasjonale nettoperatør skal ha det overordnede ansvaret for et nordsjønett knyttet til framtidige havvindutbygginger, og vil det tas initiativ til at det raskt blir satt ned en arbeidsgruppe i Statnett som kan starte opp arbeidet med en helhetlig utredning av et sammenhengende nordsjønett koblet mot våre naboland og deres havvindprosjekter?

BEGRUNNELSE:

I EU og Storbritannia er det en samlet ambisjon å få bygd ut havvind med en samlet installert kapasitet på rundt 400 GW innen 2050. For å få til dette må det bygges ut mye ny nettinfrastruktur til havs. Danmark og Tyskland er eksempler på land som nå går foran med planer om hybride HVDC-forbindelser for både å hente strøm fra de store vindparkene og veksle kraft seg imellom.

Hvis vi i Norge mener alvor med en storstilt satsing på havvind i Norge utover 2020 og 2030-tallet er vi avhengig av en nøye planlagt nettinfrastruktur, hvor utbyggingen av denne ses i sammenheng med utviklingen i våre naboland og utbyggingen av et robust felleseuropeisk kraftnett for utveksling av kraft i et system som i stor grad vil være basert på variable kraftkilder. En nordsjøgrid bør utvikles slik at man helt fra starten av dimensjonerer for store mengder installert kapasitet utover 2030-tallet.

Svar:

Vindkraft til havs byr på spennende muligheter for Norge. Arbeidet med både vindkraftproduksjon og nett til havs er nybrottsarbeid som krever grundige prosesser og et solid beslutningsgrunnlag. Regjeringen har åpnet to områder for konsesjonssøknader om vindkraft til havs, og legger opp til at aktørene har ansvaret for å planlegge, bygge og finansiere konkrete prosjekter.

Når det gjelder et sammenkoblet nordsjønett er det flere forhold som må vurderes, herunder kostnader, regulering og markedsløsninger. Spørsmål knyttet til utviklingen av et nordsjønett berører mange land, og Norge deltar bl.a. i North Seas Energy Cooperation (NSEC), som er et internasjonalt samarbeid om utvikling av havenergi i Nordsjøen. Statnett deltar i den europeiske samarbeidsorganisasjonen for systemansvarlige nettselskaper, ENT-SO-E, der også nett til havs blir diskutert.

Vindkraft til havs vil være et viktig tema i den kommende stortingsmeldingen om langsiktig verdiskapning fra norske energiresurser. Jeg tar sikte på å omtale organiseringen av nett for vindkraft til havs i meldingen.

SPØRSMÅL NR. 2129**Innlevert 5. mai 2021 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 18. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

På rett24.no 28. april mener to jurister at Norge bryter med EØS-regelverket, Unionborgerdirektivet, ved å bortvise eøs-borgere som ikke er registrert som bosatt i folkeregisteret, på tross av at de har bodd i Norge i flere år, og går på skole eller har jobb her.

Vil regjeringen foreta endringer i regelverket slik at EØS-borgere som har bodd her lenger enn 3 måneder ikke lenger blir bortvist på grensen ved kortvarige utenlandsopphold selv om de ikke er registrert i folkeregisteret som bosatt?

BEGRUNNELSE:

I artikkelen på rett24.no (<https://rett24.no/articles/mener-norge-bryter-eos-avtalen-med-korona-bortvisninger>) uttaler førsteamanuensis Stian Øby Johansen at feilen er at norske myndigheter har valgt å tolke bosatt-vilkåret som folkeregistrert, og viser til at Unionborgerdirektivet forbyr bortvisning av personer som har arbeidet, studert eller ytt tjenester i Norge i mer enn tre måneder. Advokat Dag Sørli Lund uttaler i samme artikkel at artikkel 29 opplagt ikke gjelder de situasjonene som har vært omtalt i

pressen der EØS-borgere som bor og jobber i Norge har vært på en reise.

«Når korona-hotell anses som tilstrekkelig for de som er folkeregistrert, så er det vanskelig for meg å se det annerledes enn at det skjer en forskjellsbehandling av EØS-borgere som ikke er folkeregistrert».

Svar:

Regjeringen har besluttet at det med virkning fra 21. mai skal gjøres lettelser i dokumentasjonsvilkåret knyttet til hvem som anses bosatt i Norge, og dermed har rett til innreise. Dette betyr at det ikke lenger vil være et krav om folkeregistrering for å bli ansett som bosatt i Norge iht. innreiserestriksjonsregelverket. Utlendinger som ikke er folkeregistrert som bosatt vil måtte fremlegge annen dokumentasjon som underbygger at de bor i Norge. Det vil si at de må fremlegge dokumentasjon på fast bopel i Norge, og de må kunne sannsynliggjøre at de returnerer etter utenlandsreise/midlertidig utenlandsopphold. Departementet jobber med de nærmere kriteriene og vil gi et oppdatert rundskriv før ikrafttredelsen.

SPØRSMÅL NR. 2130**Innlevert 5. mai 2021 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen****Besvart 12. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Hvilke endringer i eiendomsskatten kan gjøres for å sikre lik verdifastsettelse av sekundærboliger for eiendomsskatt og formueskatt, og hvilke konsekvenser vil slike endring ha for prisutviklingen i eie- og leiemarkedet for bolig?

BEGRUNNELSE:

Flere mediesaker har belyst at store eiendomsaktører ikke betaler eiendomsskatt på grunn av at eiendomsskatten kun skattlegger eiendommenes verdi, uavhengig av eiers

forhold til dem. I Oslo er det et bunnfradrag i eiendomsskatten slik at folk ikke skal betale skatt av små boliger.

Eiendomsskatten er en kommunalt utskrevet skatt som har andre regler for fastsetting av formuesverdi enn formuesbeskatning. For eksempel skilles det i formuesbeskatning mellom primærbolig og sekundærboliger ved beregning av skattegrunnlaget.

Større likhet mellom måten å beregne skattegrunnlag av sekundærboliger for eiendomsskatt- og formueskatteformål kan være rasjonelt for å sikre mer enhetlig og forutsigbar beskatning av eiendommer. Flere grep for å få til dette kan tenkes, eksempelvis muligheten til å kunne

differensiere størrelsen på bunnfradrag, rabatt i verdifastsettelsen eller forskjellig skattesats avhengig om det er sekundærbolig eller primærbolig.

Svar:

Kommunene bestemmer selv om de vil skrive ut eiendomsskatt, og hvordan den skal utformes. Kommuner som skriver ut eiendomsskatt på bolig, kan velge om de vil taksere boligene selv (hvert 10. år) eller legge formuesgrunnlag til grunn som boligens markedsverdi. Eiendomsskatten er en objektskatt som ikke skiller mellom primær- og sekundærboliger, slik at to ellers identiske boliger vil få samme eiendomsskatt uavhengig av om boligene benyttes som primærbolig eller sekundærbolig, og uavhengig av hvem som eier boligene. Kommunene kan gi et bunnfradrag i eiendomsskattegrunnlaget som gjelder per bolig og er det samme for alle boliger.

I formuesskatten verdsettes primærboliger til 25 pst. av beregnet markedsverdi, mens sekundærboliger verdsettes til 90 pst. Bunnfradraget på 1,5 mill. kroner gis i samlet markedsverdi av all nettoformue, inkludert boligformue.

For å oppnå samme verdsettelse av sekundærbolig i eiendomsskatten som i formuesskatten, må eiegedomsskattelova endres. Det må innføres et skille i reglene om verdsettelse mellom de to kategoriene på samme måte som i skatteloven § 4-10. Dette forutsetter at det defineres hva som utgjør henholdsvis primærbolig og sekundærbolig, samt at kommunene kan håndtere et slikt skille. Reglene må angi hvor stor andel av markedsværdien som skal legges til grunn for beregning av skatten for henholdsvis primærbolig og sekundærbolig. Skal man benytte de samme andelene som i gjeldende regler for formuesskatten, innebærer dette henholdsvis 25 og 90 pst. av markedsværdien.

Samtidig må det tas stilling til om man skal oppheve gjeldende regel om en obligatorisk reduksjonsfaktor for bolig- og fritidseiendom i eiendomsskatten. Denne innebærer en reduksjon av beregnet markedsverdi på 30 pst. av verdsettelsen, en rabatt som ikke skiller mellom bolig og fritidseiendom. Den obligatoriske reduksjonsfaktoren bidrar til at verdier som benyttes i eiendomsskatten, normalt ikke vil overstige faktiske markedsværdier, selv i de tilfellene hvor anslag fra verdsettelsesmodellen måtte overvurdere markedsværdien relativt mye.

Etablering av et skille mellom primær- og sekundærboliger i eiendomsskatten vil gjøre det mulig å differensiere bunnfradrag og skattesats, slik at sekundærboliger kan skattlegges hardere enn primærbolig gjennom en høyere skattesats og/eller lavere bunnfradrag. Disse endringene vil imidlertid ikke bidra til en mer enhetlig beskatning av sekundærboliger mellom eiendomsskatten og formuesskatten i tråd med intensjonen i spørsmålet.

Oppslagene i media som spørsmålsstiller viser til, gjelder et eiendomsselskap med mange mindre leiligheter i Oslo. Oslo kommune har valgt å ha et særlig høyt bunnfradrag, noe som innebærer at om lag 80 pst. av boligene fritas for eiendomsskatt. Høyesterett hadde så sent som i 2019 til behandling et søksmål om lovligheten av bunnfradraget i Oslo. Domstolen fant at bunnfradraget ikke var ulovlig, men uttalte at kommunen hadde beveget seg nær den grensen loven setter.

Jeg viser til at det er kommunen som fastsetter bunnfradraget. De gjeldende reglene om bunnfradrag virker å fungere godt ellers i landet, og det er ikke aktuelt å foreta endringer i eiegedomsskattelova nå.

Sekundærboliger utgjør om lag 15 pst. av boligmassen på landsbasis og noe mer i Oslo. Andelene har holdt seg nokså stabile i flere år. Endret beskatning av sekundærboliger kan føre til prisendringer i både eie- og leiemarkedet. Høyere skatt på sekundærbolig kan gjøre det mindre attraktivt å investere i slike objekter, alt annet likt. Det kan føre til mindre prispress på enkelte boliger, og på den måten virke dempende på boligprisveksten. Samtidig kan det bli dyrere å leie dersom høyere skatt veltes over i leieprisene, eller dersom tilbudet i utleiemarkedet går ned og prisene går opp som følge av at det blir mindre attraktivt å investere i sekundærboliger for utleie.

SPØRSMÅL NR. 2131**Innlevert 5. mai 2021 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 10. mai 2021 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Hvilke konsekvenser vil det få dersom stortingsbehandlingen av Prop. 124 L Endringer i mineralloven utsettes – og hvilket tidsperspektiv må i så fall legges til grunn?

BEGRUNNELSE:

I høringen har det kommet fram ønske fra næringsaktører at saken bør legges fram og behandles på et senere tidspunkt når flere opplysninger er på plass, blant annet fra utredninger det vises til i proposisjonen.

Svar:

Lovproposisjonen som nå ligger til behandling i Stortinget, følger opp en evalueringsrapport om mineralloven som Nærings- og fiskeridepartementet mottok i 2018. Rapporten pekte på forbedringspunkter. Enkelte var mindre omfattende og kunne tas videre i et intern lovarbeid i departementet. Lovarbeidet har fulgt ordinære prosesser og frister. Andre forslag var mer komplekse, og det ble derfor nedsatt et offentlig utvalg som nå arbeider med å utrede disse ytterligere. Utvalget skal etter planen levere sin innstilling innen 1. desember 2021.

Min vurdering er at endringene i denne lovproposisjonen vil være positive for bransjen og offentlige myn-

digheter, og at man ikke bør vente med disse til oppfølgingen av NOU-arbeidet er ferdigstilt.

Etter hva jeg kjenner til, er det kun rekkefølgekravet som organisasjonene har varslet at de ønsker skal utsettes. Etter min vurdering er det mer hensiktsmessig at dette konkrete forslaget utsettes, fremfor å avvente med hele proposisjonen. Konsekvensen av å utsette hele behandlingen vil etter mitt syn være at forenklinger og presiseringer til fordel for næringen, samfunnsmessige interesser og myndigheter må vente på ubestemt tid.

Tidsløpet for oppfølgingen av den kommende NOUen er per i dag usikkert, men utvalgets forslag vil bli undergitt en grundig vurdering. Gitt de til dels komplekse temaene utvalget har til behandling må det forventes at en forsvarlig utarbeidelse av et endelig lovforslag vil ta noe tid. Utvalgets mandat omfatter også regulering som berører urfolksrettigheter. Det kommende lovarbeidet er derfor underlagt konsultasjonsplikt. Dette må også hensyntas i tidsløpet for et kommende lovarbeid. På denne bakgrunn vil endringer i mineralloven som inkluderes i et slikt kommende lovforslag, ventelig kunne tre i kraft tidligst våren 2024.

Forslagene som ligger i Prop. 124 L (2020-2021) fikk i all hovedsak en positiv respons i høringen. Jeg mener derfor at det har en verdi å gjennomføre disse endringene nå.

SPØRSMÅL NR. 2132**Innlevert 5. mai 2021 av stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen****Besvart 18. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

En undersøkelse fra NHHS Consulting slår fast at 63% av personer med stor næringsformue i høy grad vil vurdere utflytting fra Norge hvis Ap får flertall for økt formuesskatt, og at 21 prosent av formuen til Norges rikeste tilhører utflyttede skattebetalere.

Har Finansdepartementet en oversikt over omfanget av antatt skattemotivert utflytting på lang sikt, og hvilken

effekt har utflytting av investorer på sysselsetting og investeringer i norske vekstbedrifter?

BEGRUNNELSE:

Mens formuesskatten tapper norske arbeidsplasser eid fra Norge for kapital og vekstevne, er norske bedrifter eid fra Strömstad, Europa, USA og Kina helt fritatt for formuesskatt. Skatten må betales uavhengig av inntekt.

Dette gir norske bedriftseiere kraftige incentiver til å pakke kofferten og flytte ut av Norge. Dette forklarer også hvorfor Danmark, Sverige, Frankrike og omtrent alle andre land har avvirket formuesskatten. Samtidig ser det utenlandske eierskapet i norske bedrifter ut til å øke over tid. Skattemessig utflytting kan være særlig dramatisk for Distrikts-Norge der man ofte er avhengig av eiere med lokalkunnskap og lokal norsk forankring. Finansdepartementet har tidligere blitt utfordret på om det finnes andre land enn Norge som har formuesskatt på tilsvarende eller høyere nivå for aksjer og driftsmidler, og departementet har da ikke klart å komme opp med et eneste konkret eksempel (jf. budsjettspørsmål 62 fra FrP til statsbudsjettet 2021).

Det har lenge vært diskutert hvor stor risikoen for utflytting av norske skattebetalere er. Her gir rapporten «Formuesskattens betydning for utflytting» fra NHHS Consulting tydelig dokumentasjon på hva som vil skje med investeringer og kapitaltilgangen i Norge dersom Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet får flertall for økt formuesskatt i tiden fremover. Selv om rapporten er trist lesning for alle som er glade i norskeid næringsliv, er det bra at fakta nå kommer på bordet. Fremskrittspartiet og regjeringspartiene har fått redusert formuesskatten, men undersøkelsen viser at formuesskatt også på dagens nivå gir betydelig risiko for utflytting av de investorene vi trenger i Norge for å lage fremtidens arbeidsplasser. Her har vi en jobb å gjøre.

Fremskrittspartiet har fremmet representantforslaget 196 S (2020-2021) om at regjeringen skal komme tilbake til Stortinget med et forslag til skattevedtak for 2022 der hele innkrevingen av formuesskatten på arbeidende kapital fjernes, slik at norskeid næringsliv får samme konkurransevilkår som utenlandskeid næringsliv. Jeg er glad for at dette forslaget skal behandles sammen med revidert nasjonalbudsjett for 2021, og håper inderlig at Stortinget kan bli enige om det eneste som er fornuftig med tanke på sysselsetting og verdiskaping i dette landet.

Svar:

Norske og utenlandske eiere beskattes forskjellig avhengig av det enkelte lands skatt på eiendom, formue, selskapsoverskudd, gevinster mv. Blant OECD-landene er det bare Sveits og Spania, i tillegg til Norge, som har formuesskatt. Lavere formuesskatt vil redusere den samlede skattebelastningen for norske eiere, og dempe eiernes eventuelle likviditetsutfordringer. Norske eiere må betale formuesskatt uavhengig av om bedriften går med overskudd eller underskudd.

Det er den samlede skatten på investeringen som er relevant for hvilke krav til avkastning norske og utenlandske investorer setter. Formuesskatten skaper forskjell i avkastningskravet på investeringer i norske bedrifter for en norsk og en utenlandsk eier. Formuesskatten omfat-

ter i prinsippet all nettoformue, og den gjør det derfor ikke mer lønnsomt for norske investorer å investere i utlandet fremfor å investere i Norge. Men formuesskatten svekker det private norske eierskapet og kan føre til at virksomheter som er avhengig av norsk egenkapital, har utfordringer med å få gjennomført investeringene sine.

Regjeringen har derfor prioritert lettelse i formuesskatten for å styrke det private eierskapet. Rabatten på aksjer, driftsmidler mv. er i 2021 på 45 pst. Så langt har regjeringen redusert formuesskatten kraftig, med om lag 10 mrd. kroner totalt.

Rapporten fra NHHS Consulting reiser interessante problemstillinger og baserer resultatene sine på en spørreundersøkelse blant de 400 rikeste i Norge. Basert på innspill fra og samtaler med relevante aktører, finner de blant annet at det er risiko for at formuende flytter ut dersom formuesskatten øker.

Det er krevende å skille skattemotivert utflytting fra annen utflytting, og det er flere grunner til at personer velger å emigrere. Departementet har derfor ikke god kunnskap om omfanget av utflytting som kan være relatert til formuesskatten. Rapporten fra Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning og Handelshøyskolen NMBU om formuesskatt, som ble overlevert Nærings- og fiskeridepartementet i fjor høst, berører kort temaet formuesskatt og utflytting av majoritetseiere fra Norge. Datagrunnlaget omfatter majoritetseiere i nært eide, små og mellomstore virksomheter over årene 2005-2015. Forfatterne finner at effekten av formuesskatt på flytting er positiv, og klart økende med skattebyrden. Spesielt stor er den for det høyeste skatteintervallet, fra 1 mill. kroner og oppover. Dette tolkes i rapporten som indikasjoner på at formuesskatt ser ut til å gi økt utflytting. Det presiseres at datagrunnlaget er tynt og med få utflyttinger, og at resultatene derfor bør tolkes med forsiktighet.

SPØRSMÅL NR. 2133**Innlevert 5. mai 2021 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 18. mai 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for praksis og regelverk for utbetaling av sykepenger til permitterte?

BEGRUNNELSE:

Jeg har mottatt en henvendelse ang. Navs praksis når permitterte blir sykemeldt.

Følgende har blitt formidlet:

En arbeidstaker som er permittert har blitt sykemeldt. Dagpengene bortfaller og vedkommende har krav på sykepenger. Personen skal ha fått beskjed om at det ikke kan søkes om sykepenger før sykepengeperioden er over. Etter sykepengeperioden er over er det beregnet saksbehandlingstid hos Nav på 4 uker.

Dette medfører at det går svært lang tid fra sykemelding til personen får utbetalt penger.

Svar:

Dersom man blir sykemeldt når man mottar dagpenger under permittering, har man rett til sykepenger fra folketrygden etter reglene i folketrygdloven § 8-49. Den sykmeldte må dokumentere arbeidsuførheten med sykmelding fra lege. Sykepengene fastsettes ut fra hva man får i dagpenger, det vil si at man får utbetalt det samme beløpet.

Dersom man får en sykmelding fra legen, kan man først søke om sykepenger etter at sykmeldingsperioden er over. Dette er fordi Arbeids- og velferdsetaten trenger

opplysninger som kan påvirke størrelsen på utbetalingen, for eksempel om vedkommende har jobbet noe. Utbetalingen av sykepenger skjer derfor etterskuddsvis. Ved veldig lange sykmeldinger får man anledning til å søke i flere omganger, slik at venteperioden ikke skal bli for lang. Når en sykmelding er lengre enn 31 dager, blir den delt opp i to eller flere søknader, avhengig av hvor mye lengre enn 31 dager sykmeldingen er.

Arbeids- og velferdsetaten har en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 4 uker i sykepengesaker. Dette er et estimat som gjenspeiler saksbehandlingstiden i en vanlig sykepengesak, der Arbeids- og velferdsetaten i tillegg til søknad fra den sykmeldte trenger inntektsopplysninger før saken kan behandles.

En søknad om sykepenger der arbeidstakeren mottar dagpenger under permittering vil derimot kunne behandles så snart den sykmeldte sender inn søknad til Arbeids- og velferdsetaten.

Det kan i enkelte saker måtte påregnes ytterligere saksbehandlingstid dersom den sykmeldte ikke har kryssset av for at vedkommende er syk på innsendte meldekort til Arbeids- og velferdsetaten, og dermed har mottatt dagpenger for samme periode som det foreligger sykmelding grunnet arbeidsuførhet. I slike tilfeller må sykepengene samordnes med utbetalte dagpenger slik at feilutbetalt beløp kan trekkes fra i sykepengeutbetalingen. Dette har Arbeids- og velferdsetaten gode rutiner på, slik at den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden på fire uker opprettholdes også i disse sakene.

SPØRSMÅL NR. 2134**Innlevert 5. mai 2021 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 14. mai 2021 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Har statsråden eller noen i regjeringen hatt befatning med salget og vurdert konsekvensen av at en eiendom med så viktige strategisk ressurser skifter eier, og kan denne eiendommen eventuelt videreselges til utenlandske eiere uten at myndighetene involveres?

BEGRUNNELSE:

En av våre største private eiendommer, Værdalsbruket, blir nå solgt fra Storebrand til Bjørn Rune Gjelstens selskap Fabritius Gruppen. Eiendommen omfatter både skog- og mineralressurser, i tillegg til viktige jakt, fiske – og friluftsområder. Eiendommen er organisert som AS

og skogsalget er derfor ikke underlagt konsesjonsbehandling. Kalkforekomsten skal være blant Europas største, og er viktig for norsk industri.

Svar:

Jeg har ikke vært i befatning med salget av Værdalsbruket. Jeg er heller ikke kjent med at andre statsråder i regjeringen har hatt saken til behandling.

Salget gjelder overdragelse av et aksjeselskap, og det skjer mellom to private parter som følger ordinære salgsprosesser mellom kjøper og selger. Salgsobjektet, Værdalsbruket, er ikke underlagt konsesjonsbehandling fordi avtalen gjelder overdragelse av selskapet, ikke eiendommen som sådan. Kjøpet krever dermed ingen godkjenning av myndighetene etter konsesjonsloven. På denne bakgrunn har saken ikke vært til behandling i Nærings- og fiskeridepartementet, og jeg er ikke kjent med at den har vært til behandling i andre departementer.

Stortingsrepresentanten reiser spørsmål ved om eiendommen teoretisk sett kunne blitt solgt til utenlandske eiere uten myndighetenes involvering. Dette er per i dag en hypotetisk problemstilling, og jeg må svare på generelt grunnlag. Siden salget gjelder et aksjeselskap, og ikke omfattes av konsesjonslovgivningen, kan selskapet erverves av utenlandske kjøpere uten forutgående behandling av myndighetene. Dersom ervervet gjaldt selve eiendommen, ikke aksjeselskapet, ville konsesjonsloven komme til anvendelse og en eventuell kjøper ville måtte søke konsesjon på ervervet. Reglene om konsesjon er de samme for norske og utenlandske borgere.

Et annet lovverk som innebærer krav til godkjenning av myndighetene, er i denne sammenheng sikkerhetsloven. Erverv av en kvalifisert eierandel av en virksomhet underlagt sikkerhetsloven er underlagt krav om godkjenning. Godkjenning, eller vedtak om stans av erverv, gis

etter en vurdering av ervervets risiko for at nasjonale sikkerhetsinteresser blir truet. Dersom virksomheten ikke er underlagt sikkerhetsloven etter § 1-3, vil sikkerhetsloven § 2-5 likevel kunne brukes. Denne bestemmelsen kan komme til anvendelse for å stanse alle former for sikkerhetstruende virksomhet der en pågående eller planlagt aktivitet innebærer en ikke ubetydelig risiko for at nasjonale sikkerhetsinteresser blir truet.

Eiendommen til Værdalsbruket består av en rekke enheter, og det foregår uttak av mineralske ressurser flere steder innenfor eiendommen, av flere forskjellige drivere. Den viktigste ressursen som det foregår drift på i dag, er kalkforekomsten i Tromsdalen. Kalkforekomsten i Tromsdalen er blant Norges og Europas viktigste mineralforekomster med hensyn til tonnasje og produksjonsverdi. Kalkens renhet gjør den velegnet som produkt til en rekke markedsområder som industri, landbruk, næringsmiddel, vann- og avløpsrensing, byggevarer med mer.

Norcem har rettighetene til uttak av kalkstein og fylt litt på Værdalsbrukets eiendom i Tromsdalen. Uttaket av kalkstein fra Tromsdalen skjer i dag i regi av Verdalskalk AS. Det foreligger planer for utvidelse av dagens uttak som vil omfatte drift de neste 100 år. Uttaket har en vedtatt reguleringsplan.

Kalk er grunneiers mineral, jf. mineralloven § 7. Det betyr at en tiltakshaver som ønsker å utvinne dette mineralet, må ha en avtale med grunneier om rettigheter til forekomsten. Dersom grunneier eller en annen tiltakshaver ønsker å ta ut mer enn 10 000 m³ masse, må de søke om driftskonsesjon etter mineralloven § 43. Kravene for driftskonsesjon er de samme for norske og utenlandske borgere. Enhver som ønsker å drive mineralvirksomhet i Norge må ha alle nødvendige tillatelser til dette, følge norsk regelverk og minerallovens regler for undersøkelse, utvinning og drift av forekomster.

SPØRSMÅL NR. 2135

Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 18. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Jeg viser til statsrådets svar på spørsmål fra meg (Dok. nr.15:481). Der skriver statsråden at "Samferdselsdepartementet har mottatt anbefaling fra Jernbanedirektoratet om at størstedelen av den gjenværende delen av Valdres-

banen tas ut av det nasjonale jernbanenettet og dermed kan stilles til disposisjon for andre formål. Denne anbefalingen er til behandling i departementet og dersom anbefalingen tas til følge vil regjeringen fremme denne anbefalingen for Stortinget i vårsesjonen."

Når kommer denne anbefalingen til behandling?

Svar:

Jeg kan bekrefte at Samferdselsdepartementet (SD) har behandlet anbefalingen fra Jernbanedirektoratet og Bane NOR om å ta deler av Valdresbanen ut av det nas-

jonale jernbanenettet og har sluttet seg til anbefalingen. Stortinget er orientert om beslutningen i Prop. 193 S om 'Nokre saker om luftfart, veg, særskilte transporttiltak og jernbane', som ble lagt frem 11. mai 2021.

SPØRSMÅL NR. 2136

Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 11. mai 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Nordic Circles har som ambisjon å oppsirkulere stål fra skip og plattformen til bygningsstål. Målet er å skape ny industri basert på oppsirkulering av maritimt stål, og samtidig bidra til å redusere klimautslipp fra byggebransjen og dekommisjon av oljerigger og skip. Et konkret resultat er første undervanns fiskehotell laget av bildekket til en utrangert ferge.

I stedet for at "Helge Ingstad" blir hugget opp til skrapmetall, vil statsråden bidra til at fregatten kan få et evig bærekraftig liv enten som fiskehotell eller i nybygg?

BEGRUNNELSE:

Det har bare gått ett år siden etableringen av Nordic Circles, men selskapet har allerede fått anerkjennelse av Fast Company som årlig kårer «world changing ideas». Oppstartselskapet sin visjon er å redusere Co2-utslippene fra byggeindustrien ved å lage stål-produkter av utgåtte oljeplattformer og skip.

Sammen med forskningsinstituttet NORCE har de nylig lansert Norges første undervanns fiskehotell, i form av en spesialdesignet bryggekant. «Hotellet» har vakt internasjonal interesse fra havner verden over, ikke minst fordi det er laget av bildekket til en utrangert ferge. Den ferske innovasjonen reduserer klimautslipp samtidig som den fremmer livet under vann.

Oppsirkulering av maritimt stål burde være et satsningsområde i Norge. Vi har en stor verfts- og shippingindustri og mange oljeplattformer og skip som skal dekommisjoneres i årene som kommer. I stedet for å sende stålet den lange veien til Asia for å smeltes om, burde vi ta ansvar og oppsirkulere stålet til spennende produkter her i Norge. Det sikrer både ressurstilgang og kunne gitt oss et bærekraftig fortrinn i den nye sirkulærøkonomien.

Fregatten Helge Ingstad er på Hanøytangen klar til opphugging og selges som billig oppkuttet stål. Det er

samme sted som Askøy-fergen lå. Forsvaret burde ha egeninteresse i at Helge Ingstad fikk en mer verdig avslutning og sa forsvaret ville bidra både til sirkulærøkonomi, være med å skape ny aktivitet ved verftene og bidra til et yrende liv under vann eller bidra til innovasjon i valg av bygg elementer i et rehabilitert bygg eller nybygg.

Svar:

Jeg ser svært positivt på initiativ som gjenbraker materiell og samtidig reduserer klimautslipp.

Når det gjelder fregatten KNM Helge Ingstad, underskrev Forsvarsmateriell 11. januar i år kontrakt om destruksjon med selskapet Norscrap West AS. Fregatten ble 8. februar slept til Hanøytangen utenfor Bergen hvor arbeidet ble påbegynt. Det er derfor ikke hensiktsmessig å vurdere alternative avhendingsmetoder for dette fartøyet, men det vil bli vurdert ved fremtidige avhendinger.

Jeg vil, slik det er omtalt i den sist vedtatte langtidssplanen, styrke innsatsen for at bærekraftsvurderinger integreres i den generelle planleggingen og styringen av sektoren.

SPØRSMÅL NR. 2137**Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 14. mai 2021 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å fjerne CO₂-avgiften på LNG og om ikkje forklare kva som er logikken i at staten skal på ei side gje tilskott for å ta i bruk LNG og på den andre sida hente inn avgifter?

GRUNNGJEVING:

Fiskeriministeren har hatt eit lesarbrev på trykk langs kysten med tittelen Gratulerer til Peder'n & Co med den nye flotte «Libas». Libas kan no bunkre LNG og reiarlaget stusser jo sjølv sagt over at det også på LNG er CO₂ avgift. Her har reiarlaget investert store summar for å kutte utslepp. Libas reduserer CO₂ utslipp med 23 prosent med å gå på rein LNG. NOX utslipp reduseres med 80-90 prosent.

Blander de inn 25 prosent biogass reduserer de CO₂ utslipp med over 50 prosent. Libas er bygget for dette, men det er ingen grunn for å gjøre det når CO₂ avgiften må betales fullt ut.

Svar:

Regjeringa har ein ambisjon om å halvere utsleppa frå innanriks sjøfart og fiske innan 2030 samanlikna med 2005, og bruker eit breitt spekter av verkemiddel i klimapolitikken. CO₂-avgifta på mineralske produkt er eit av hovudverkemidla i norsk klimapolitikk. CO₂-avgifta utgjør i 2021 om lag 590 kroner per tonn CO₂. Avgifta er sektorovergripande og gir alle aktørar eit økonomisk insentiv til

å redusere utsleppa sine, til dømes ved å ta i bruk låg- og nullutsleppsteknologi. Jo lågare utslepp, desto lågare avgift.

Som representanten peikar på, går nye «Libas» på LNG og har om lag 23 prosent lågare CO₂-utslepp enn eit tilsvarande dieselfartøy. Utsleppa av CO₂ frå «Libas» utgjør altså om lag 77 pst. av utsleppa frå eit tilsvarande dieselfartøy, og CO₂-avgifta på LNG til «Libas» vil difor utgjøre om lag 77 pst. av CO₂-avgifta på diesel til eit tilsvarande dieselfartøy. CO₂-avgifta gir dermed økonomiske insentiv til å utvikle og ta i bruk fiskefartøy som har enda lågare utslepp enn «Libas».

I CO₂-avgifta er det fritak for andel biogass og hydrogen i naturgass og LPG. Dette gir aktørane eit sterkt økonomisk insentiv til å nytte biogass. Jo større andel biogass, desto lågare avgift. Eg er difor ikkje samd i at det ikkje skulle vere nokon grunn for «Libas» til å nytte LNG med innblanda biogass.

Eit anna viktig verkemiddel er økonomisk stønad frå Enova til å utvikle og ta i bruk låg- og nullutsleppsteknologi. Liafjord AS fekk i 2018 stønad frå Enova på knapt 7 mill. kroner til det nye fartøyet «Libas». «Libas» er eit eksempel på lågutsleppsteknologi, ikkje nullutsleppsteknologi. Sjølv om «Libas» har fått støtte frå Enova, så er det rimeleg at det må betalast CO₂-avgift for fossilt drivstoff til «Libas». Dette gir reiarane og skipsdesignarane økonomiske insentiv til å utvikle fiskefartøy med endå lågare utslepp enn «Libas».

SPØRSMÅL NR. 2138**Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 10. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at planmidlane blir brukt som Stortinget sin intensjon var gjerne av Nye vegar?

GRUNNGJEVING:

I statsbudsjettet for 2021 forhandla Frp inn 15 millionar øyremerkt til planmidlar på rv 13, strekningen Kyrkjenes-Bjotveit. Dette vart gjort for å sikre ei prioritering av planarbeidet for denne problemstrekninga, slik at planprosessen ikkje vart eit hinder i høve utbetring av vegen.

Utbyggingsansvaret er i komande NTP foreslått overført til Nye Veier AS. Statens vegvesen vil no omdisponere planmidlane til kortsiktige tiltak på vegen, før NTP er formelt vedteken. For FrP er det viktig å få gjort noko skikkelig med vegen framfor småklatting.

Svar:

I stortingsmeldinga om Nasjonal transportplan 2022-2033 som blei lagt fram 19. mars, er det foreslått at fleire

riksvegar blir overførte frå Statens vegvesen til Nye Veier AS. Strekninga Skare-Sogndal på rv. 13 er ein av vegane som er foreslått overført til Nye Veier, og delstrekninga Kyrkjeneset-Bjotveit, ligg på denne vegen.

Eg legg til grunn at midlane vil bli brukt i tråd med Stortinget sin intensjon. Samferdsels-departementet vil i samråd med dei to verksemdene avklare grensene for ansvaret på dei overførte vegane nærmare, under dette også ansvaret for planarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2139

Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 14. mai 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

Hvilken prosess er det lagt opp til for evaluering og eventuell revidering av de endringene som ble gjort i innkjøpsordningen for litteratur i fjor?

BEGRUNNELSE:

Høsten 2020 ble reglene for innkjøp av norsk skjønnlitteratur endret. Kulturrådet delte forlagene i to kategorier i innkjøpsordningen, der de som har vært aktive i mer enn fem år, havnet inn under en såkalt «automatisk ordning», mens forlag som har holdt på mindre enn fem år, havnet i såkalt «selektiv ordning». Mens et forlag tidligere kunne melde på i kategori 2 og betale et gebyr for å få boken forhåndsvurdert, finnes ikke denne muligheten i dag. Mange mindre forlag løper derfor en større økonomisk risiko nå enn tidligere. Jeg har blant annet vært i kontakt med Gaveca forlag her i Arendal som mener de har bøker som bør kunne være aktuelle for innkjøpsordningen, men som er bekymret for den kostnaden forlaget må bære dersom bøkene får avslag på søknad om å tas opp i innkjøpsordningen.

Vi har selvfølgelig forståelse for at det er press på ordningene, og Kulturrådets behov for å regulere ordningen. Samtidig er det viktig å følge ordningenes virkning nøye, slik at vi sikrer at vi ikke lager en ordning som ikke har flere uheldige utslag enn tidligere. Det vil derfor være viktig at departementet gjør en evaluering av endringene i ordningen, for å sikre at den fungerer etter hensikten, og ikke får urimelige utslag.

Svar:

Kulturrådets innkjøpsordninger er og har vært noen av de viktigste litteraturpolitiske ordningene i Norge de siste femti-seksti årene. Jeg er glad for at det er interesse for disse ordningene og måten de fungerer på. Innkjøpsordningene er en del av Norsk kulturfond, og forvaltes dermed på en armlengdes avstand fra Kulturdepartementet. Både rådet som forvalter Norsk kulturfond og det faglige utvalget for litteratur jobber kontinuerlig med videreutvikling av ordningene.

Før endringen som ble gjort i fjor hadde innkjøpsordningen for skjønnlitteratur for voksne for mange påmeldte bøker i forhold til ordningens økonomiske rammer. Dette var ikke bærekraftig. Det var bl.a. en økende bruk av den såkalte kategori 2-ordningen, hvor forlag kunne få titlene forhåndsvurdert før de ble sendt ut til bibliotekene. Det økende presset på ordningen understreket nødvendigheten av å justere retningslinjene slik at den kunne videreføres som en form for automatisk ordning, selv om antallet skjønnlitterære titler som utgis har økt og antakelig også vil fortsette å øke. Kulturrådet opplyser at samtlige aktører de snakket med i forbindelse med omleggingen la stor vekt på at ordningen er forutsigbar og automatisk.

Da retningslinjene for den automatiske ordningen ble justert var det sentralt for Kulturrådet å finne måter å ivareta overordnede litteraturpolitiske målsettinger på uten at budsjettene stadig utfordres. Kategori 2 slik den var utformet ga liten forutsigbarhet, den garanterte ikke forfatterens honorar eller royaltysats på 20 % og bøkene som ble kjøpt inn i kategori 2 kom sent ut til bibliotekene.

Kulturrådet opplyser til Kulturdepartementet at de var klar over at å fjerne kategori 2 kunne innebære at det ble vanskelig for nye forlag å melde på titler til de automatiske ordningene, i hvert fall inntil de har opparbeidet seg en større redaksjonell sikkerhet og forståelse av ordningen, i og med den økonomiske risikoen. Det ble ansett som nødvendig å etablere en løsning som gjorde det mindre risikofyllt for nye utgivere å få sine titler vurdert for innkjøp. Derfor ble det opprettet to selektive ordninger fra 2021 med tanke på forlag og selvpublisister under etablering, for å legge til rette for nye utgivere som bidrar til det litterære mangfoldet. Ordningene er beregnet på forlag som ikke har utgitt egne eller andre skjønnlitterære tekster i mer enn fem år. Siden ordningene er selektive vil antallet titler som kjøpes inn bestemmes av de årlige

budsjettrammene, i motsetning til de to automatiske ordningene.

Det er en forutsetning med god dialog mellom forleger-, bibliotek- og forfatterorganisasjonene og Kulturrådet for at innkjøpsordningene skal fungere. Kulturrådet opplyser på spørsmål fra Kulturdepartementet at det er rimelig å se for seg små justeringer og/eller presiseringer i inneværende år, men at ordningene må få virke en tid før man eventuelt evaluerer eller gjør mer omfattende endringer. Det er slik rådet pleier å arbeide og utvikle ordningene som ligger i kulturfondet. Det er ikke lagt konkrete planer om når en eventuell evaluering/gjennomgang skal finne sted eller hvor omfattende den skal være. Men Kulturrådet samler opp nye, relevante problemstillinger fortløpende.

SPØRSMÅL NR. 2140

Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen

Besvart 11. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Narvik kommune preges av mye grensetrafikk, stor militær aktivitet, sterkt voksende cruisetrafikk, aktiv industri, fjellbasert friluftsliv og krevende nordlandsgeografi. Behovet for et oppgående og tilstedeværende Sivilforsvar er stort.

Vil statsråden gjenopprette Sivilforsvarets kontor i Narvik?

BEGRUNNELSE:

Narvik ble 1. januar slått sammen med to nabokommuner, og folketallet er nå rundt 22 000. Kommunen strekker seg over et areal på 3195 km², lengst nord i Nordland. Øst i kommunen ligger Bjørnfjell, med store og populære utfartsområder, samt grensestasjon. I nord ligger Bjerkvik og Herjangsfjellet hytteområde, et område hvor det også er stor militær aktivitet. Før pandemien stoppet turistaktiviteten også i Narvik Havn, var det booket inn 29 cruiseskipanløp i 2020, en trend som vil fortsette å vokse når forholdene normaliserer seg. Dette, sammen med all annen planlagt aktivitet i og rundt Narvik, gjør at lokalbefolkningen ser et sterkt behov for at Sivilforsvaret styrkes. Under koronapandemien har Sivilforsvaret bidratt med vakt hold, og assistert ved gjennomføring av vaksinerings. Tidligere hadde Narvik et sterkt tilstedeværende Sivilforsvar med eget kontor og nødvendig utstyr, for å bistå ved

ulykker eller annen samfunnshjelp. I konseptutredningen om Sivilforsvaret fra 2016, sto det blant annet at: "Flere aktører, spesielt på kommunalt nivå, ser et økende behov for støtte fra Sivilforsvaret innenfor forebygging og samvirke". Likevel ble Sivilforsvarets mange kontorer sentralisert, og blant mange andre ble også kontoret i Narvik nedlagt. I dag står man igjen med kun en fredsinnsettingsgruppe. Dette oppleves som utrygt for innbyggerne, som ønsker bedre beredskap og større trygghet. Det er derfor ønskelig at departementet tar situasjonen på alvor, og går i dialog med involverte parter for å sikre at Sivilforsvaret kommer tilbake til Narvik.

Svar:

Ved opprettelsen av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) sluttet Stortinget seg til at Sivilforsvaret fra 2004 ble delt inn i 20 sivilforsvarsdistrikter, jf. Innst. S. nr. 9 (2002-2003), jf. St.meld. nr. 17 (2001-2002) Samfunnssikkerhet. Hvert sivilforsvarsdistrikt ledes av en distriktssjef. Stortinget har videre sluttet seg til regjeringens beslutning om å ikke endre dagens distriktsstruktur, jf. Innst. 275 S (2020-2021), jf. Meld St. 5 (2020-2021) Samfunnssikkerhet i en usikker verden.

For Nordland og Troms og Finnmark fylker sin del, innebærer distriktsinndelingen at Sivilforsvaret totalt har 5 distriktskontorer, bemannet med ansatte medar-

beidere. Kontorene er lokalisert i hhv. Kirkenes (Øst-Finnmark sivilforsvarsdistrikt), Hammerfest (Vest-Finnmark sivilforsvarsdistrikt), Tromsø (Troms sivilforsvarsdistrikt), Harstad (Midtre-Hålogaland sivilforsvarsdistrikt og Bodø (Nordland sivilforsvarsdistrikt). Det foreligger på nåværende tidspunkt ingen planer om å gjenopprette et eget sivilforsvarskontor i Narvik.

Narvik kommune faller inn under Midtre-Hålogaland sivilforsvarsdistrikt. DSB har opplyst at distriktet har tjenestepliktige mannskap og befal i operative avdelinger i hhv. Andenes, Sortland, Sjøvegan, Hamvik, Harstad, Svolvær, Leknes og Narvik. DSB opplyser videre at det i Narvik finnes en fredsinnsettingsgruppe (FIG) med operativt materiell og kjøretøy, samt to fredsinnsettingsgruppe per-

sonell (FIGP), som bl.a. skal bidra til volum og utholdenhet i oppdragsløsning. I tillegg har Sivilforsvaret utplassert en såkalt radiac målepatrulje i Narvik, som bl.a. foretar rutinemessig måling av bakgrunnsstråling og rapporterer denne til Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA).

Etter mitt syn er det viktig for beredskapen at Sivilforsvarets avdelinger er mobile og kan settes inn både i den kommunen hvor avdelinger og materiell er utplassert, og i kommuner hvor det i utgangspunktet ikke befinner seg avdelinger. Sivilforsvaret har også anledning til, og har god erfaring med, at personell og materiell flyttes på tvers av distrikter og landsdeler når situasjoner krever dette.

SPØRSMÅL NR. 2141

Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell

Besvart 14. mai 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Mattilsynet region Trondheim og omland, som dekker kommunene Trondheim, Malvik, Skaun, Orkland, Heim, Hitra og Frøya har kun én dedikert person til å følge opp sju kommuner og 300 000 innbyggere. Dette er selvsagt en umulig oppgave og som gjør at god dyrevelferd ikke blir godt nok ivarettatt.

Er statsråden fornøyd med ressursutviklingen i Mattilsynet, som skal sikre god dyrevelferd og trygt dyreverv og vil statsråden ta initiativ til å styrke dyrevervsnemndene sin rolle for tryggt og sikker dyrevelferd?

BEGRUNNELSE:

Mattilsynet region Trondheim og omland, som dekker kommunene Trondheim, Malvik, Skaun, Orkland, Heim, Hitra og Frøya har kun én dedikert person til å følge opp sju kommuner og 300 000 innbyggere. Bare i de siste fem årene under denne regjeringa, så har antall personer blitt redusert fra 5 til 1. Helt konkret mottok Mattilsynet i Trondheim og omegn 182 bekymringsmeldinger i fjor, som gikk på dyrevelferd. Året før ble det meldt inn 275 bekymringsmeldinger, mens det så langt i 2021 har kommet inn 46 bekymringsmeldinger fra disse sju kommunene. I et oppslag i Avisa Sør-Trøndelag 7. mai 2021 uttaler Mattilsynet ved Eiken at årsaken til nedgangen i antall bekymringsmeldinger fra 2019 til i fjor, henger trolig sammen med koronasituasjonen. På grunn av

smittevernrestriksjonene avdekkes det trolig langt færre saker nå. Koronaen har nok gitt oss enda større mørketall. Men uansett må vi på grunn av ressursituasjonen prioritere de aller mest alvorlige sakene, forklarer Eiken. I samme artikkel vises det til at dyrevervsnemnda har engasjert seg i det de mener er feil utvikling når det gjelder dyrevervsoppfølging, og blant annet skrevet brev oppover i systemet som beskriver hvor skoen trykker og at de savner handling. Tidligere var det slik at Mattilsynet kunne be dyrevervsnemndene om å følge opp bekymringsmeldinger og deretter melde tilbake til oss. Det kan vi ikke gjøre lenger, da det er påkrevet at vi skal rykke ut sammen og der dyrevervsnemnda får en rolle hvor de skal utøve lekmannskjønn, mens det kun er Mattilsynet som kan reagere med krav, pålegg eller andre sanksjoner. Og siden vi har kun én person å sende ut, blir det ikke mange tilsyn, pluss at dyrevervsnemndene heller ikke får gjort så mye. Når det er sagt, opplever vi at saker om dyreverv er blitt mye mer ressurskrevende bare de siste par årene. På sosiale medier får vi gjerne høre at vi enten gjør for mye, eller for lite. Flere saker havner i rettssystemet, noe som binder opp mye ressurser. Det er nok ikke til å legge skjul på at dyrevervnet er blitt dårligere som følge av denne endringen, sier Eiken.

Videre i samme artikkel er Dyrevervsnemnda intervjuet og de uttaler følgende: «Vi i Dyrevervsnemnda prøver å synliggjøre at det er behov for å bevilge mer penger, slik

at både Mattilsynet og dyrevernsnemndene får mulighet til å følge opp.

Svar:

Mattilsynets arbeid med dyrevelferd må tilpasses de tilgjengelige ressursene, i balanse med de andre viktige samfunnsoppdragene Mattilsynet har. Ressursene må brukes slik at nytten for dyrevelferden er størst mulig. Risikobasert tilsyn er nødvendig for å bruke tilgjengelige ressurser målrettet og effektivt. Det er også et krav i kontrollforordningen fra EU. Bekymringsmeldinger, kjøttkontrolldata, USB og fotputescore er alt sammen viktige grunnlag for risikobaseringen. I tillegg kommer systematisk oppfølging av kronisk dårlige dyrehold og samhandling med andre aktører i bondens miljø for å fange opp, og helst avverge, hendelser med alvorlig vanskjøtsel av dyr.

Tidligere ble bekymringsmeldinger vurdert av den enkelte inspektør i egen avdeling. Som en oppfølging til granskningsrapporten fra KPMG har Mattilsynet innført en ny metode for vurdering av bekymringsmeldinger. Vurderingen av bekymringsmeldinger gjøres nå av regionale team. Dette setter Mattilsynet bedre i stand til å identifisere og prioritere de mest alvorlige sakene blant alle de bekymringsmeldingene som kommer inn. Det er viktig for Mattilsynet å få meldinger om alvorlig svikt i dyrevelferden. Målet er ikke å få flest mulig meldinger, men de viktige meldingene. Varslingsskjemaet på Mattilsynets hjemmeside er blitt oppdatert for å sikre bedre informasjon i meldingene så de blir lettere å vurdere. Oppsummert betyr dette at ny metode for vurdering og prioritering, bedre kompetansedeling og samhandling gjør at ressursene ute i avdelingene kan utnyttes bedre enn tidligere.

Det er også innført en ordning hvor inspektøren rutinemessig gis støtte av et tverrfaglig team bestående av jurist, fagpersoner og leder i de alvorligste sakene. Målet er at det raskere skal oppnås varig bedring, eller avvikling

av dyrehold, der dyreholder har vist at de ikke er i stand til å ivareta dyra godt nok. Dette gir raskere opphør av dårlig dyrevelferd i de enkelte sakene, og en mer effektiv bruk av inspektøren. Med en sterkere prioritering av de alvorligste sakene vil naturlig nok hver sak oppleves som mer ressurskrevende. Kravene til dokumentasjon og forvaltningskvalitet er også blitt høyere de senere årene.

Inspektør som utfører tilsyn er en svært viktig ressurs i dyrevelferdsarbeidet. I tillegg kommer Mattilsynets veterinærer på slakteriene. Avdeling Trondheim og omland bemanner en av de største kjøttkontrollene i landet på småfe og storfe, og det utføres dyrevelferdstilsyn og oppfølging av alvorlige brudd på dyrevelferdsregelverket derfra. Avdelingen kan også få bistand fra andre avdelinger i regionen. Jeg vil også framheve næringens egne tiltak med KSL-revisjoner og dyrevelferdsprogrammer som er viktig både for forebygging og avdekking av dårlig dyrevelferd hos produksjonsdyr.

Det følger av dyrevelferdsloven at dyrevernsnemndene skal ivareta lekmannsskjønnet i dyrevelferdsarbeidet. At det kun er Mattilsynet som kan reagere med krav, pålegg og sanksjoner, har vært situasjonen helt siden den nye loven kom i 2010 og fjernet den selvstendige myndighetsutøvelsen nemndene hadde tidligere. Delegert myndighet fra Mattilsynet lokalt til å ta dyr i midlertidig forvaring har likevel vært vanlig. Mange steder er nemndene også blitt brukt til mer selvstendig tilsyn enn det loven og Mattilsynets egen instruks la opp til. Samtidig har kravet til forvaltningskvalitet i tilsynsarbeidet økt. Mattilsynet kom derfor i 2020 med en ny instruks for dyrevernsnemndene. Nemndene skal ikke lenger gå på tilsyn alene eller kunne ta dyr i midlertidig forvaring. Samtidig skal lekmannsskjønnet utnyttes bedre og bli et tydeligere tillegg til det veterinærfaglige og juridiske skjønnet fra Mattilsynet i dyrevelferdsarbeidet. Jeg mener dette er i tråd med dyrevelferdslovens beskrivelse av nemndenes oppgave.

SPØRSMÅL NR. 2142

Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 31. mai 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre greie for kvar veksten i statlege stillingar har vore under denne regeringa samanlikna med

førre regjering, og gi ei vurdering av kva sektor og stillingstypar som har blitt prioritert?

GRUNNGJEVING:

Det har ved fleire høve, både frå talarstolen her i Stortinget og i media, blitt hevda at Solberg-regjeringa har stått for sterk vekst i tal statlege stillingar, og at dette har auka byråkratiseringa i Noreg. Når slike påstandar er generelle og udokumenterte bidreg dei ikkje til å gi innsikt i kva som faktisk har føregått.

Svar:

Det finst ikkje samanliknbar statistikk over kor mange tilsette det er i statsforvaltninga for tidsperioden 2005-2020. For å svare på dette, nyttar vi difor tre ulike kjelder. Dei tre kjeldene er ikkje direkte samanliknbare i absolutte tal, men dei er konsistente for kvar periode. Eg vil likevel samanlikne årleg vekst i dei ulike periodane med kvarandre, for å kunne gje i ei samla oversikt av utviklinga i staten dei siste 15 åra. Talgrunnlaget dekkjer statsforvaltninga, dvs. Statsministerens kontor og departementa med underliggende verksemdar. Dette ekskluderer Stortinget, Sametinget og domstolane i Noreg. Helseføretaka og utskilte

einingar som statens forretningsdrift og statleg eigde aksjeselskap (som Equinor, Telenor, Statskraft, mv.) inngår ikkje i talgrunnlaget. Det er nytta avtalte årsverk dvs. summen av tal heiltidsjobbar (arbeidsforhold) og deltidsjobbar omrekna til heiltidsjobbar i dei ulike statistikkane. I perioden 2005-2013 er data frå Norsk Samfunnsvitenskapelig datateneste (NSD) nytta. For 2013-2016 er SSB sin registerbaserte sysselsetjing nytta basert i hovudsak på aa-registeret. Tala for 2016-2020 er frå SSB sin registerbaserte sysselsettingsstatistikk basert på rapportering til a-ordninga, med gjennomsnitt for alle 12 mnd for kvart år (ny ordning). Tala er ikkje justert for omorganiseringar. Dette betyr at når verksemdar og tilsette med arbeidsoppgåver flyttar inn/ut av statsforvaltning, so er ikkje tala justert for dette.

Utvikling i årsverk i statsforvaltninga frå 2005-2020

Antal årsverk i statsforvaltninga auka i perioden 2005-2016, men frå 2016 har veksten bremsa noko opp og viser ein reduksjon, sjå tabellen under.

Tabell 1: Gjennomsnittleg årleg endring i antal årsverk i staten

	2005-2009	2009-2013	2013-2016	2016-2020
Gjennomsnittleg årleg endring i antal årsverk	1,76 %	2,09 %	2,34 %	-0,39 %

Under Stoltenberg-regjeringane (2005-2013) auka veksten frå Stoltenberg 1 til Stoltenberg 2. I 2005 var det om lag 120 000 årsverk i statsforvaltninga, medan det i 2013 var ca. 138 000 årsverk. Det var i denne perioden ein vekst i alle sektorar, sett bort frå verksemdar under Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet. Det var ein særskilt stor vekst i antal årsverk hjå universitet og høgskular, politiet og samferdsleatane i denne perioden.

I dei fyrste åra av Solberg I-perioden (2013-2016) var det ein gjennomsnittleg vekst på 2,34 pst. Årsverka i statsforvaltninga auka med om lag 10 000 årsverk i denne perioden. Det var størst auke i universitets- og høgskulesektoren, til dømes hadde Universitetet i Oslo ein vekst på om lag 850 årsverk, NTNU rundt 2200 årsverk og Universitetet i Tromsø litt over 600 årsverk. Vidare var det ein auke i politiet på om lag 1700 årsverk. Arbeids- og velferdsetaten hadde òg ein auke i denne perioden på om lag 700 årsverk.

Frå 2016 til 2020 har det vore ein reell reduksjon med om lag 2350 årsverk i statsforvaltninga. Det har vore størst reduksjon i verksemdar under Samferdselsdepartementet, Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet. Det har i same periode vore ein markert auke i antal årsverk i høgskule- og universitetssektoren (for eksempel NTNU med 860 årsverk) og politi- og lensmannsetaten (1700 årsverk).

Reduksjonen i årsverk i denne perioden var størst for verksemdar underlagt Samferdselsdepartementet. Det er dei organisatoriske endringane i Jernbaneverket (4300 færre årsverk) og Statens vegvesen (2500 færre årsverk) som i hovudsak kan tilskrivast denne utviklinga. Under Kulturdepartementet har det òg vore ein nedgang på om lag 1500 årsverk. Dette skuldast i hovudsak at Den norske kyrkje blei skild ut frå staten. Reduksjonen i årsverk under Helse- og omsorgsdepartementet har hovudsakleg vore i Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet, med om lag 300 færre årsverk i dei to verksemdene.

Veksten i antal årsverk i staten har i perioden 2016-2020 kome innanfor prioriterte sektorar og verksemdar. Reduksjonen i antal ansatte har kome som ein konsekvens av regjeringas ABE-reform samt ei heil rekkje med omstillingsprosessar innanfor fleire sektorar.

Utviklinga på departement- og direktoratsnivå (2009-2019)

Difi og DFØ har gjennomført eigne undersøkingar av den årlege utviklinga i antal tilsette (målt med antal arbeidsforhold) i departementa og direktorata inkludert ytre apparat (sjå DFØ notat 2020:1). Dette omfattar om lag 50% av alle tilsette i staten. Gjennomgangane syner at veksten i sentralforvaltninga og det ytre apparat har same utvikling som staten samla, sjå tabell under. Det har vore ein auke i perioden 2009-2013, og ein auke i byrjinga

av Solberg-regjeringa sin periode, og noko nedgang mot slutten av perioden 2013-2019 .

Tabell 2: Gjennomsnittleg årleg endring i antal tilsette

År	2009-2013	2013-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Ujustert	0,9%	1,1%	-5,3%	0,6%	-0,7%
Justert for omorganiseringar	1,0%	1,2%	-0,1%	0,1%	-0,6%

Kjelde: DFØ notat 2020:1

For sentralforvaltninga (departement og direktorat), har veksten vore særst liten under denne regjeringa samanlikna med perioden 2009-2013.

SPØRSMÅL NR. 2143

Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 18. mai 2021 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å gi kommunen forutsigbarhet om de økonomiske rammene rundt barnevernsreformen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har varslet at barnevernsreformen skal tre i kraft fra 1. januar 2022. Det er gjennomført en undersøkelse blant landets barnevernledere av SOS-barnebyer. I undersøkelsen så svarer en fjerdedel av barnevernlederne at de ikke tror de vil få den nødvendige informasjonen til å gjennomføre endringene som ligger i barnevernsreformen. I tillegg er oppgitt 76 prosent at de er bekymret for at de ikke vil få de økonomiske ressursene til å løse de nye oppgavene som følger med reformen. SOS-barnebyer har uttrykt bekymring for at den store usikkerheten knyttet til reformen gjør at barnevernet og kommunene ikke er godt nok forberedt når reformen trer i kraft.

Det er signalisert at kommunene vil få rammene for kommende egenandeler etter barnevernsreformen på spesialiserte fosterhjem og institusjon i kommuneproposisjonen i mai. Dette er viktige og essensielle tall for mulighetene for kommunene til å kunne planlegge neste års budsjett. Tidligere års budsjett er langt fra nok grunnlag for kvalifisert planlegging.

Under Barnevernsmessen i regi av Bufetat Øst 28.04.21 framkom det at det er usikkert om egenandelene

faktisk vil bli behandlet i kommuneproposisjonen i mai. Dette er svært uheldige signaler ovenfor kommunene og den kommende reformen.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at kommunene ønsker og trenger god informasjon om de økonomiske rammene for barnevernsreformen. Regjeringen har derfor lagt vekt på å komme med mest mulig informasjon om disse i Kommuneproposisjonen som ble lagt frem for Stortinget denne uken. I proposisjonen gjøres det rede for innholdet i reformen, egenandelene kommunene skal betale og den økonomiske kompensasjonen kommunesektoren vil få samt fordelingen av denne. Her fremkommer det blant annet at halvparten av kompensasjonen i 2022 og 2023 vil fordeles i henhold til kommunenes bruk av barnevernstiltak, mens halvparten vil fordeles på ordinær måte – etter kostnadsnøkkelen for barnevern. Formålet med å fordele kompensasjonen på denne måten er å bidra til en mer forutsigbar økonomisk situasjon for kommunene sammenlignet med en situasjon hvor hele kompensasjonen fordeles etter kostnadsnøkkelen allerede fra det første året reformen er i kraft.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har, som en del av forberedelsene av reformen, gjort tilgjengelig på sine nettsider informasjon om hvor mye kommunene har brukt på statlige barnevernstiltak. Dette er

viktig informasjon for kommunene for at de skal kunne forberede seg på de økonomiske konsekvensene av reformen.

I arbeidet med gjennomføring av reformen har det vært viktig å etablere en god dialog med relevante aktører. Våren 2020 ble det derfor etablert en nasjonal koordineringsgruppe for gjennomføring av reformen. Gruppen ledes av Bufdir og har representanter fra Bufetat, KS, tre kommuner og statsforvalterne. Formålet er å sørge for

god gjennomføring av reformen på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå, gjennom å avklare roller, dele informasjon og koordinere aktiviteter opp mot kommunene. Gruppen har drøftet områder som kompetanseoverføring mellom Bufetat og kommunene, det forebyggende arbeidet i kommunene, den økonomiske situasjonen etter reformen og statsforvalterne sin rådgivende rolle. Arbeidet i gruppen fortsetter i 2022.

SPØRSMÅL NR. 2144

Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar

Besvart 18. mai 2021 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Mange mindre kommuner samarbeider med hverandre og etablerer interkommunale selskaper (IKS). De siste årene har det vært eksempler på at disse IKS-ene konkurrerer med, og ut, lokale private bedrifter. Man ser også at IKS-er går inn i private A/S-er, på eiersiden, og dermed også konkurrerer med de private. I tillegg har flere og flere IKS datterselskaper som registreres som A/S og er i direkte konkurranse med de private.

Er statsråden kjent med dette, hva kan gjøres for å få en sunnere konkurranse mellom IKS og private tilbydere?

BEGRUNNELSE:

Konkurranse er bra, men da må det skje på like vilkår. Når kommunene konkurrerer ut private bedrifter kan dette føre til at de private bedriftene må skjerpe seg. Men, når kommunale selskaper deltar på eiersiden i ett privat A/S, eller etablerer sitt eget A/S kan dette virke mot sin hensikt.

To eksempler kan være renovasjon og bilopphugging:

Det er tre store IKS-selskaper som er med på å etablering av private AS, som underselskaper: IRIS IKS Salten, HRS Narvik, Harstad regionen og Tromsø Kommune.

Eksempel for IRIS Salten så omsetter IKS selskapet for 125 mill. for håndtering av husholdningsavfall, og her er det ca. 45 ansatte. Iris Retura, Iris Gjenvinning, Iris Service + tre selskaper til, som de har etablert, omsetter for 240 mill. og har 200 ansatte alt lokalisert i Bodø.

På Helgeland er det i dag to bedrifter som har konsesjon, gitt av Fylkesmannen, for mottak av vrak. Disse mottakene håndterer ca. 500 og 650 vrak pr. år.

Nå er det søkt om etablering av nytt mottak av vrakbil, i regionen, som da vil være i konkurranse med de som

allerede er etablert. På eiersiden, i det nye selskapet, finner man SHMIL IKS. SHMIL ble stiftet i 1995 for å ivareta eierkommunenes forpliktelser innen renovasjon og avfallsbehandling, og SHMIL IKS har i dag to datterselskaper; Retura SHMIL A/S og SHMIL Transport A/S.

Svar:

Jeg er godt kjent med problemstillingen. Ulike rammebetingelser for offentlige og private aktører kan medføre konkurransemessige utfordringer. Der hvor det offentlige konkurrerer i et kommersielt marked med private aktører, bør de private og offentlige virksomhetene være underlagt like vilkår på alle relevante områder. Utkonkurreres effektive bedrifter av offentlige virksomheter fordi de offentlige har bedre rammevilkår, kan det føre til at konkurransen i markedene blir mindre effektiv fra et samfunnsøkonomisk synspunkt. Konkurranse bidrar til økt produktivitet i norsk økonomi, og en slik konkurransevidning vil derfor være uheldig.

Dersom det offentlige skal drive en økonomisk aktivitet i et marked, må det i henhold til EØS-reglene om offentlig støtte gjøres i tråd med "markedsinvestorprinsippet" for å unngå at den økonomiske aktiviteten får en konkurransevridende økonomisk fordel fra offentlige midler som kan utgjøre offentlig støtte. Det fremgår av ESAs retningslinjer om statsstøttebegrepet ("Notion of aid") pkt. 4.2 at den avgjørende testen for om markedsinvestorprinsippet er oppfylt er om den offentlige aktøren har handlet på samme måte som en markedsaktør ville gjøre under lignende omstendigheter. Én side av markedsaktørprinsippet er at det offentlige som eier i en virksomhet som driver økonomisk aktivitet, må opptre

som en markedsaktør, og for eksempel kreve markedsmessig avkastning på sine investeringer i den økonomiske virksomheten. Dersom virksomheten tilbyr sine varer eller tjenester til kostpris, eller den offentlige eieren for eksempel ikke stiller krav til avkastningen på kapitalen som er investert, vil dette kunne anses som konkurransevridende offentlig støtte til den økonomiske virksomheten i henhold til EØS-avtalen. Tilbyr offentlige aktører kommersielle tjenester i et marked, enten direkte eller gjennom et offentlig eid selskap, må dette med andre ord skje på markedsmessige vilkår.

Fritak fra skatteplikt eller andre offentlige økonomiske byrder som kun gis til visse typer foretak, kan også utgjøre konkurransevridende offentlig støtte til de foretakene som omfattes av fritaket. Slike særfordeler som stammer fra offentlige midler, kan gi et konkurransefortrinn overfor konkurrerende foretak som ikke omfattes av fritaket.

EFTAs overvåkingsorgan (ESA) åpnet i 2013 en sak mot Norge fordi ESAs foreløpige vurdering var at skatte-

fritak og ubegrensede garantier for blant annet stat, fylkeskommuner og kommuner er i strid med EØS-avtalens regler om offentlig støtte når disse offentlige organene driver økonomisk aktivitet i statsstøttereguleringens forstand. Bakgrunnen for at ESA åpnet sak i 2013 var at det hadde vært flere klagesaker i årene forut, blant annet i forbindelse med innsamling av næringsavfall.

Norges svar på ESAs henvendelse er å informere om regjeringens beslutning om å foreta en sektorgjennomgang med sikte på å målrette tiltak der problemene i konkurransen mellom offentlige og private aktører er størst. Gjennomgangen skal rettes mot både sektorer og de ulike aktivitetene. Den 3. mai 2021 sendte Norge brev til ESA hvor beslutningen om å gjennomføre en sektorgjennomgang er beskrevet. Informasjon om dette er lagt ut som pressemelding på regjeringens sider her: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/foreslar-sektorvis-gjennomgang-for-a-lose-esa-saken-om-like-vilkar/id2847025/>

SPØRSMÅL NR. 2145

Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 18. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hvorfor vil regjeringen avskjære muligheten for at det i fremtiden kan oppstå en situasjon hvor en systemviktigbuffer på mellom 0 og 1 pst. vil være et riktig nivå ut fra hensynene som begrunner kravet, slik EØS-reglene åpner for?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Prop. 147 L (2020-2021). Etter CRD5 Art. 131.5 kan nasjonale myndigheter fastsette et O-SII bufferkrav (systemviktighetsbuffer) på opptil 3 pst. Systemviktighetsbufferen kan også settes over tre pst. etter tillatelse fra EU-kommisjonen (EFTA statenes faste komite i Norges tilfelle). Departementet foreslår at finansforetaksloven § 14-3 (4) endres til at systemviktighetsbuffer skal utgjøre mellom 1 og 3 pst., med mulighet for å settes høyere enn 3 pst. i særlige tilfeller. Departementets forslag innskrenker det nasjonale handlingsrommet som ligger i EØS-reglene.

Svar:

Bufferkravet for systemviktige banker skal redusere sannsynligheten for at de viktigste bankene får økonomiske problemer som kan ha alvorlige negative konsekvenser for finanssystemet. Systemviktige banker skal etter finansforetaksloven § 14-3 tredje ledd og CRR/CRD IV-forskriften §§ 29 til 31 oppfylle et ekstra kapitalbufferkrav, i tillegg til minstekravet til kapital og andre bufferkrav. Finansdepartementet vurderer hvert år hvilke banker som er systemviktige i Norge, basert på råd fra Finanstilsynet. DNB og Kommunalbanken har siden 2014 vært utpekt som systemviktige, bl.a. på grunnlag av objektive størrelseskriterier.

Banker som utpekes som systemviktige, har tidligere vært pålagt et systemviktighets-bufferkrav på 2 pst. Finansdepartementet besluttet i desember 2019 å endre kriteriene, slik at bufferkravet nå blir differensiert ut fra grad av systemviktighet. Banker som oppfyller de tidligere kriteriene, skal som hovedregel ha et bufferkrav på 1 pst., mens bufferkravet skal være 2 pst. for banker som scorer minst dobbelt så høyt på de samme kriteriene. Departe-

mentet kan også legge vekt på andre kriterier ved identifisering av systemviktige banker.

Gjeldende regler er tilpasset EUs fjerde kapitalkravsdirektiv (CRD4), der nasjonale myndigheter etter artikkel 131 kan pålegge systemviktige banker et systemviktighets-bufferkrav på opptil 2 pst. Som omtalt i Prop. 147 LS (2020-2021), er reglene noe endret i det femte kapitalkravsdirektivet (CRD5). Etter CRD5 artikkel 131 kan bufferkravet være opptil 3 pst., og etter tillatelse også over 3 pst.

Vurderingen av systemviktighet etter CRR/CRD IV-forskriften skal ta utgangspunkt i to enkle indikatorer: bankenes forvaltningskapital som andel av Fastlands-Norges BNP, og bankenes andel av utlån til publikum i Norge. Grensene for når bankene som hovedregel

skal pålegges en systemviktighetsbuffer på 1 eller 2 pst. er satt nokså høyt, og det er som nevnt bare to banker i dag som regnes som systemviktige i Norge. I noen andre land er bufferkravet mer differensiert, bl.a. slik at mindre viktige banker likevel skal ha en systemviktighetsbuffer på f.eks. 0,5 pst.

Systemviktighetsbufferkravet bør fastsettes på en enkel og forutsigbar måte for bankene, og ikke endres ofte. Differensierte systemviktighetsbufferkrav som gjøres gjeldende for mindre viktige banker, vil lett måtte endres hyppig, og kan over tid også lede til tilpasninger fra bankenes side. Slike krav fremstår derfor ikke som det mest effektive og proporsjonale tiltaket for å håndtere risikoen disse bankene kan påføre finanssystemet.

SPØRSMÅL NR. 2146

Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen

Besvart 18. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

I ny NTP er farledsutbedring av Brønnøyleia ikke prioritert, til tross for at tiltaket er prioritert øverst av fylkestinget i Nordland i innspill sendt departementet. Det vises til oppdatert beregningsmetodikk som gjør tiltaket mindre samfunnsøkonomisk lønnsomt, samtidig som tiltak i andre fylker med lavere lønnsomhet prioriteres i ramme B.

Hvordan vektet fylkestingets innspill til NTP?

BEGRUNNELSE:

I Kystverkets prioriteringer til Nasjonal transportplan 2022-2033 er Brønnøyleia et av to tiltak som rammes av større endringer i den samfunnsøkonomiske analysen etter oppdatering av beregningsverktøyet FRAM. I oppdatert analyse er netto nytten prissatt til 36 millioner kroner, mens den tidligere (våren 2020) var satt til 56 millioner kroner. Dette gir en negativ netto nytte pr. budsjettkrone (NNB) på -0,59. Andre tiltak i korridor 7, Trondheim – Bodø, har NNB på mellom -0,18 og 1,76, og tiltaket Brønnøysund Nord har NNB på hele 16,33. Alle resterende tiltak i denne korridoren er prioritert i ramme A eller ramme B, men Brønnøyleia har gått fra ramme A til uprioritert. Fylkestinget i Nordland behandlet sak om Nordland fylkeskommunes innspill til NTP 2022-2033 i april 2020, og under punkt 10 Større farleds- og sjøsik-

kerhetstiltak, ble farledsutbedring av Brønnøyleia prioritert øverst. Prioritering handler ikke utelukkende om hva som gir størst samfunnsøkonomisk nytte i beregninger, det handler om en samlet vurdering av hva som trengs mest, hvor man har ventet lengst, og hva som bør gjøres først. Det er uheldig at departementet ser bort fra en fylkeskommunes innspill i en slik sak. Det ser heller ikke til at man har koblet nytten av at tiltaket Brønnøyleia er nært tiltaket Brønnøysund Nord, som er et betydelig mindre tiltak, men altså har en svært høy NNB. «Eventuell geografisk nærhet (for optimal gjennomføringsstrategi/fleksibilitet)» er listet opp som et hensyn Kystverket skal ta i sine prioriteringer. Samtidig ser vi at en rekke tiltak med lavere NNB enn Brønnøyleia prioriteres inn i ramme B. Eksempler på prioriterte tiltak gis her med størrelse på NNB, uten at navn på tiltak nevnes: -0,76, -0,69, -0,64, -0,62, -0,77. Det bes om en begrunnelse for hvorfor fylkeskommunens vedtak ikke lyttes til, og hvorfor tiltaket Brønnøyleia ikke ses i sammenheng med tiltak Brønnøysund Nord med NNB 16,33.

Svar:

I arbeidet med NTP 2022-2033 har Kystverket i to omganger, og innenfor to ulike økonomiske rammer, levert forslag til prioritering av prosjekt og tiltak til Samferdselsdepartementet.

I første omgang ble det levert forslag til prioriteringer i mars 2020. I dette innspillet lå farvannstiltaket Brønnøyleia inne med en samfunnsøkonomisk netto nytte per budsjettkrone på 0,4.

I løpet av 2020 ble alle prosjekter gjennomgått og optimalisert av transportvirksomhetene. I tillegg ble det oppdaget feil i beregningsmetodikken ved overføring av trafikk fra et område til et annet. Den metodiske feilen ble rettet opp, og nye beregninger viste at farvannstiltaket Brønnøyleia har vesentlig mindre nytte enn tidligere anslått. Samfunnsøkonomiske netto nytte per budsjettkrone ble følgelig rettet til -0,59.

Kystverket har i sine innspill til Samferdselsdepartementet vektlagt resultatene fra de samfunnsøkonomiske

analysene, sett på graden av måloppnåelse og vurdert hvilke tiltak som naturlig hører sammen i gjennomføringsfasen av prosjektene i transportplanen. På bakgrunn av disse vurderingene ble farvannstiltaket Brønnøyleia tatt ut av Kystverkets prioriteringer i oktober 2020.

Alle fylkestingenes innspill til NTP har vært viktige for regjeringens prioriteringer. Etter en helhetlig vurdering har farvannstiltaket Brønnøyleia likevel ikke nådd helt opp i prioriteringene for første seksårsperiode. Det vil uansett være naturlig at prosjektet vurderes på nytt av transportvirksomhetene i deres arbeid med faglige innspill til NTP 2026-2037.

SPØRSMÅL NR. 2147

Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 21. mai 2021 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Stillingen som direktør for det nye direktoratet for høyere utdanning og kompetanse er lyst ut uten krav om at den som tilsettes også skal ha hovedkontor i Bergen.

Hvordan kan statsråden garantere at Bergen vil være et reelt strategisk hovedkontor for det nye direktoratet hvis direktøren har sin base et annet sted?

BEGRUNNELSE:

Kunnskapsdepartementets nye direktorat for høyere utdanning og kompetanse opprettes 1. juli 2021. Dette vil ha kontorer både i Bergen, Tromsø, Trondheim og Oslo. Statsråden har slått fast at hovedkontoret skal ligge i Bergen, i tråd med regjeringens mål om å flytte statlige arbeidsplasser ut av Oslo. Likevel er nå stillingen som direktør for direktoratet lyst ut uten krav om at den som tilsettes også skal ha hovedkontor i Bergen.

Dagens arbeidsliv er i full endring, og digitale virkemidler gjør at arbeidstakere står friere i hvor de ønsker å utføre sitt arbeid fra. Hvor en toppleder sitter er derimot av stor betydning, både praktisk og symbolsk, og det påvirker hvordan resten av virksomheten organiseres.

Å legge hovedkontoret til Bergen vil være et tydelig signal. Men departementets svar på hvorfor akkurat denne stillingen er lyst ut uten arbeidssted, fremstår som vage og unnvikende, senest i Khrono 3. mai 2021:

«Sjølvsagt om hovudkontoret er i Bergen, vil ein betydeleg del av dei tilsette vera i dei tre andre byane. Direktøren må derfor leggja opp til å vera til stades på kontora òg i desse byane».

Dette er selvsagt, men svarer ikke på spørsmålet om regjeringen mener det er viktig at direktøren for det nye direktoratet har sin base i Bergen.

Svar:

Regjeringen har besluttet at hovedkontoret for Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse skal ligge i Bergen. I dag er en stor andel av de ansatte som skal overføres til direktoratet, lokalisert i Bergen, med både medarbeiderne fra Direktoratet for internasjonalisering og kvalitet-sutvikling i høyere utdanning (Diku) og en del ansatte fra Norsk senter for forskningsdata AS (NSD).

Direktøren vil ha kontoradresse i Bergen, og det ligger en forventning om at direktøren er mye til stede der. En betydelig andel av de ansatte vil også være lokalisert i de tre andre byene (Oslo, Trondheim og Tromsø). Av hensyn til virksomheten og medarbeiderne der, må direktøren også bruke tid ved disse enhetene.

Det nye direktoratet vil ved etableringen 1. juli ha en midlertidig organisering. Etter oppstart begynner prosessen med å utvikle den nye organisasjonen og få på plass en varig organisering i dialog med medarbeiderne og de tillitsvalgte. Dette vil være en prosess internt i direktoratet, men med en forutsetning fra min side om at det tas

hensyn til plassering av funksjoner slik at hovedkontoret både formelt og reelt blir i Bergen.

SPØRSMÅL NR. 2148

Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 18. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hva mener statsråden om at pris ikke synliggjøres for bilister som kjører gjennom bomringen i Oslo, og vil han gjøre noe for å sørge for at alle som blir belastet for passeringer i Oslos bomring blir bevisstgjort kostnaden i forbindelse med passeringen?

BEGRUNNELSE:

Da bompengeringen i Oslo ble utvidet 1. juni 2019 forsvant også skiltene med priser. Bilistene som kjører gjennom en eller flere av Oslos tre bomringer må på eget initiativ finne ut prisen per passering og hvilken rabatt de kan nyttiggjøre seg av. Før 2019 var det elektroniske skilt ved bomstasjonene som viste høyeste pris for lette og tunge kjøretøy.

Det er naturlig at det legges til rette for bevissthet rundt betaling, avgifter og gebyr. Når man går i matbutikken, står varens pris på hyllekanten og man ser totalen i kassen før man betaler. Skulle man gjort det på samme måte som Oslos bomringer, ville ikke kunden visst prisen på handleturen før fakturaen fra matbutikken kom to uker etter.

Prisen for passeringer er basert på to takstgrupper og rabatter på disse. Takstgruppe 1 for kjøretøy til og med 3,5 tonn og M1, og takstgruppe 2 for kjøretøy over 3,5 tonn. I gruppe 1 er det tre prisklasser: bensin/ladbar hybrid, diesel og elbil. Gruppe 2 krever inn bompenger utfra om kjøretøyet har Euro VI motor eller Euro V og eldre (nultslipp betaler ikke bompenger). I begge takstgruppene varierer prisene i og utenfor rushtid.

Det vil ikke være stor forskjell fra skilt som ble brukt frem til 2019 hvis man igjen skulle sette opp informasjonsskilt ved Oslos bomstasjoner. Elektroniske skilt kunne vist høyeste pris for de tre undergruppene i takstgruppe 1 og de to undergruppene av takstgruppe 2. Oslos bomring står på eller i tilknytning til riksveier som staten har ansvaret for, og det er derfor naturlig at statsråden har en mening om hvordan bilistene blir gjort oppmerksom på kostnadene knyttet til å kjøre på disse veiene.

Svar:

Ved innføring av nye bomstasjoner og takster i Oslopakke 3 i juni 2019, ble skilt som viser priser i bomstasjonene fjernet. Etter innføringen av differensierte priser for tidspunkt på døgnet, drivstofftype og motortype er det så mange priskategorier at det ikke vil være hensiktsmessig å informere om alle alternativene på skilt ved bomstasjonene. Det ville i så fall vært mye informasjon som må stå på skiltene, og det er begrenset med plass til å sette opp så store tavler i tettebygde strøk som i Oslo. Et annet viktig poeng er at det også kan gå ut over trafikksikkerheten hvis bilistene skal lete frem prisen for sin passering på vei gjennom bomstasjonen. Skiltene ville heller ikke kunne vise korrekt pris for alle de som har bombrikke og rabatter.

På alle innfartsårer inn mot Oslo, det vil si før man kommer til bomstasjonene på bygrensen, settes det opp skilt med AutoPASS-symbol og nettadressen autopass.no. På den nettsiden finner trafikantene prisene for bomringen i Oslo og for alle andre bomstasjoner i landet.

Vegdirektoratets mal for skilting i bomstasjoner beskriver hvordan bomstasjoner i byområder skal skiltes, og denne ble endret i 2018. Endringene i malen inkluderer blant annet nye krav til skilting av bomstasjoner i byområder, og denne ble sendt på ekstern høring hos alle relevante samarbeidspartnere før den ble iverksatt. Denne malen skiller på skilting mellom veier utenfor og mellom byer, hovedveier inn mot byområder med enkel bomring hvor alle bomstasjoner har samme takst, og øvrige veier i byområder.

SPØRSMÅL NR. 2149**Innlevert 7. mai 2021 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 14. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Når kan vi forvente at Nasjonal Strategi for Sjeldne Sykdommer blir ferdigstilt, og hvordan mener statsråden strategien vil bidra til å løse de utfordringene som Stortinget pekte på i interpellasjonen i 2017?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede holdt en interpellasjon i januar 2017 der jeg problematiserte at Norge var ett av få land i Europa uten en nasjonal strategi for sjeldne diagnoser.

Det ble blant annet etterlyst at tjenestene rettet mot sjeldne diagnoser trenger en sterk myndighetsforankring og tydelige føringer for samordning, da mange personer med sjeldne diagnoser har behov for langvarige og koordinerte tjenester.

I den påfølgende debatten sa helseministeren seg enig i at det er mange mennesker med sjeldne diagnoser som ikke får et godt nok tilbud om utredning, diagnose og behandling. Helseministeren dro særlig fram manglende kunnskap om disse diagnosene, og hvordan dette påvirker den enkelte pasient i møtet med helsetjenesten. Det var på bakgrunn av dette utfordringsbildet at helseministeren konkluderte med at: "det er behov for å tenke nytt for å møte morgendagens krav til kvalitetssikring og utredning, diagnostisering, behandling og oppfølging for personer med sjeldne diagnoser. Strategien for mennesker med sjeldne diagnoser skal bidra til å avklare organiseringen av tjenestene og rollene til brukerne, offentlige tjenester, forskning og fagpersoner, til myndighetene og til de frivillige organisasjonene." Helseministeren ønsket følgelig forslaget om en Strategi for sjeldne diagnoser velkommen. I debatten var det bred politisk tilslutning om behovet for en nasjonal strategi for sjeldne sykdommer.

På tross av denne tverrpolitisk enighet om viktigheten av å få på plass en strategi for sjeldne diagnoser har denne latt vente på seg. Jeg er kjent med at et utkast til strategi ble så sent som oktober 2020 oversendt til Helse- og omsorgsdepartementet og den videre prosessen framstår som uklar.

Jeg har fått tydelig tilbakemelding fra pasientorganisasjoner, og fagpersoner om at behovet for en helhetlig tilnærming til sjeldenfeltet er større enn noen gang, og at en strategi for feltet er noe som må komme på plass så raskt som mulig.

Som medlem av Nordisk råd vet jeg fra Könberg-rapporten at sjeldenfeltet også er fremhevet som ett av de vik-

tige områdene for helse-samarbeid i Norden. Jeg er også kjent med at Danmark nå holder på å revidere for andre gang sin strategi for sjeldne sykdommer. Her bør det være muligheter både for inspirasjon og samordning.

Svar:

Som representanten Grung viser til i sitt spørsmål har arbeidet med en nasjonal strategi for sjeldne diagnoser vært et omfattende arbeid som har tatt lang tid å gjennomføre.

Det er flere årsaker til at arbeidet har blitt så langvarig. Første del av arbeidet var en utredning av konsekvensene av å endre definisjonen av sjeldne diagnoser, slik at den norske definisjonen ble lik den som benyttes i de fleste land i Europa.

Definisjonen er et viktig grunnlag for samarbeid om forskning og faglig samarbeid i Europa.

Etter innstilling fra Helsedirektoratet og en rekke innspill fra fagpersoner og brukerorganisasjoner, ble definisjonen endret i juni 2019.

Helsedirektoratet fikk deretter i oppdrag å utarbeide et utkast til nasjonal strategi. Mandatet dekker alle de viktige fagområdene representanten Grung refererer til i sitt spørsmål.

Helsedirektoratet leverte sitt utkast til departementet i oktober 2020.

Jeg ønsket å høre brukerorganisasjonenes syn på utkastet. Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO), Unge funksjonshemmede og Kreftforeningen ble derfor invitert til møte i departementet i desember 2020. Etter møtet ble organisasjonene invitert til å gi skriftlige kommentarer til Helsedirektoratets utkast.

Vi mottok omfattende innspill fra de tre organisasjonene i januar 2021. Innspillene har vært til behandling i departementet, og vi har hatt en plan om å kunne legge fram strategien for sjeldne diagnoser første halvår 2021.

Koronapandemien har tatt svært mye kapasitet i alle deler av helsesektoren og har også bidratt til noe forsinkelse i denne sammenhengen. Fremleggelse første halvår er fortsatt en målsetting, men det kan bli behov for noen flere avklaringer og noe mer tid til arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2150**Innlevert 7. mai 2021 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 12. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Hva er fordelingseffektene av Solberg-regjeringens samlede skatteendringer totalt og endringer i formuesskatten samlet for 2013 -2021, fordelt på inntekt samt etter nettoformue i intervallene spesifisert i begrunnelsen?

BEGRUNNELSE:

Intervaller: negativ, 0-1 mill., 1-5 mill., 5-10 mill., 10-20 mill., 20-30 mill., 30-40 mill., 40-50 mill., 50-100 mill., 100 mill. og over, og blant topp 1000 personer, 0,1 pst., 1 pst., 5 pst., 10 pst., 12 pst., 20 pst. og bunn 88 pst., 80 pst., 50 pst. Ber om at tabellene inneholder følgende variable: Antall, Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser per enhet. Kroner, Sum skatt i referansen. Mill. kroner, Sum endring i skatt. Mill. Kroner, Endring i skatt per enhet. Kroner, Endring i formuesskatt per enhet. Kroner og Sum endring i formuesskatt. Mill. kr.

Svar:

Det vises til svar på spørsmål 2062 av 6. mai 2021, som viser fordelingsvirkninger av regjeringens samlede skatteendringer, fordelt etter inntekt. Nedenfor vises fordelingsvirkninger av de samme skattelettelsene, fordelt etter netto formue.

Analysen som omfatter skatteendringer over flere år er komplekse og tidkrevende, og usikkerheten i analysene øker jo flere år analysen dekker. Statistisk sentralbyrå gjennomfører slike analyser kun for vedtatte skatteregler og begrenset til en stortingsperiode. De flerårige analysene omtalt nedenfor dekker derfor stortingsperioden 2013-2017 og perioden 2017-2021 separat. Skatteendringene i de ulike inntektsgruppene for de ulike periodene kan ikke summeres.

Anslag for skatteendringer fra 2013 til 2017 er basert på SSBs beregninger med skattemodellen LOTTE-Skatt. I beregningene er skattereglene i 2013 fremført til 2017-nivå. Dette er gjort ved at beløpsgrenser (fradrag og innslagspunkt) som gjaldt i 2013, justeres med anslag for årlig lønnsvekst til 2017. Skatteberegningene med 2013-regler fremført til 2017 sammenlignes med en beregning der skattesystemet i 2017 er lagt til grunn. Differansen mellom disse to beregningene illustrerer den samlede virkningen av vedtatte endringer i 2014, 2015, 2016 og 2017. Det er beregnet med utgangspunkt i befolknings sammensetningen, inntekter og formue slik disse er anslått for 2017.

Beregningene for skatteendringer fra 2013 til 2017 inkluderer alle endringer i inntekts- og formuesskatten til personer som det har vært mulig å regne på i modellen. Beregningene gir et anslag på et samlet proveny som er om lag 21,5 mrd. kroner lavere påløpt i 2017 enn hva det ville vært med skattesystemet i 2013.

Enkelte endringer i perioden 2013-2017 er ikke med i beregningene fordi de ikke inngår i LOTTE-Skatt. Det gjelder blant annet følgende endringer i personbeskatningen:

- ny ordning for skattefavisert individuell sparing til pensjon innført i 2017
- skattefavisert pensjonssparing for selvstendig næringsdrivende
- fradrag i inntektsskatten for personer med aksjeinnskudd som faller inn under skatteinsentivordningen for langsiktige investeringer i oppstartsselskap
- ordningen med utsatt betaling av formuesskatt for eiere av virksomheter
- økt skjermingsrente i aksjonær- og deltakermodellen
- økt samlet sparebeløp i BSU fra 200 000 til 300 000 kroner
- skattlegging av lån fra selskap til personlig aksjonær

Virkningene av skatteendringene i perioden 2017-2021 er beregnet etter samme metode. Skattereglene i 2017 er fremført til 2021-nivå for å anslå hva skatten ville vært i 2021 med 2017-regler i beregningene. Alle beløpsgrenser er fremskrevet med lønnsveksten. Dette sammenlignes så med skatten ved skattereglene for 2021. Analysen er basert på datagrunnlaget for 2018 (befolknings sammensetning, inntekter og formue) som er fremført til 2021.

Beregningene for skatteendringer inkluderer alle endringer i inntekts- og formuesskatten til personer som det har vært mulig å regne på i modellen. Beregningene gir et anslag på et samlet proveny som er om lag 10 mrd. kroner lavere påløpt i 2021 enn hva det ville vært med skattesystemet i 2017.

Enkelte endringer i inntektsskatten for personer i 2017 og 2021 inngår ikke i beregningene. Det gjelder:

- innstramminger i fradragreglene og arbeidsgivers skattefrie dekning av merutgifter til kost og losji
- redusert beskatning av opsjoner i arbeidsforhold for små oppstartsselskap
- fjerning av skattefritt hyretillegg
- redusert rabatt for elbiler i firmabilbeskatningen
- skattlegging av korttidsutleie av egen bolig
- endringer i øvre grense i reisefradraget

- lukking av skattebegrensingsregelen ved liten skatteevne
- maksimal beløpsgrense for personalrabatter
- skattlegging av tips
- skattefavisert pensjonssparing for selvstendig næringsdrivende
- økt grense for skattefrie gaver
- skattefritak for arbeidsgiverfinansiert influensavaksine
- økt skattefordel ved ansattes aksjekjøp til under kurs
- endringer i sikkerhetsventilen i formuesskatten
- økt reindrifftsfradrag
- senere forfall for forskuddsskatt for personlige skattytere.

Endringer i selskapsbeskatningen, arveavgiften, merverdiavgift og særavgifter er ikke medregnet i noen av beregningene. Atferdsendringer som følge av skatteendringer er ikke tatt hensyn til.

Tabell 1 viser anslått skatt i 2017 for ulike nettoformuesintervaller sammenlignet med anslått skatt når 2013-reglene fremskrives til 2017. Tabell 2 viser anslått skatt i 2021 for ulike nettoformuesintervaller sammenlignet med anslått skatt når 2017-reglene fremskrives til 2021.

Tabell 1 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt fra 2013 etter nettoformuesintervaller. Personer 17 år og eldre. Negative tall betyr lettelser. Anslag for skatteendringer er regnet i forhold til skattereglene for 2013 fremskrevet til 2017

Beregnet nettoformue (kr) ¹	Antall	Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser per enhet ² (kr)	Samlet skatt i referansen (mill. kr)	Samlet endring i skatt (mill. kr)	Herav: Sum endring i formues-skatt (mill. kr)	Endring i skatt per enhet (kr)	Herav: Endring i formues-skatt per enhet (kr)
< 0	981 500	415 200	93 300	-3 000	0	-3 000	0
0 – 1	1 455 400	329 400	101 900	-4 300	-100	-3 000	0
1 – 5	1 522 400	506 800	190 200	-8 700	-1 700	-5 700	-1 100
5 – 10	227 200	729 900	49 100	-2 900	-1 400	-12 900	-6 300
10 – 20	49 800	1 162 800	19 900	-1 000	-600	-20 900	-12 500
20 – 30	9 000	1 817 400	6 200	-200	-200	-27 100	-23 500
30 – 40	3 600	2 160 300	3 100	-100	-100	-36 000	-31 600
40 – 50	1 900	2 686 700	2 100	-100	-100	-52 000	-51 300
50 – 100	3 200	3 329 800	4 500	-200	-300	-72 300	-91 000
≥ 100	1 700	8 751 500	7 900	-900	-1 000	-539 500	-601 100
I alt	4 255 700	455 100	478 100	-21 500	-5 600	-5 100	-1 300

¹ Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket samlet gjeld. Beregnet bruttoformue er formue uten formelle verdsettelsesrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrige eiendeler brukes skatteverdier.

² Bruttoinntekt omfatter lønns- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 Anslått skatt i 2021 og endring i skatt fra 2017 etter nettoformuesintervaller. Personer 17 år og eldre. Negative tall betyr lettelser. Anslag for skatteendringer er regnet i forhold til skattereglene for 2017 fremskrevet til 2021

Beregnet nettoformue (kr) ¹	Antall	Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser per enhet ² (kr)	Samlet skatt i referansen (mill. kr)	Samlet endring i skatt (mill. kr)	Herav: Sum endring i formues-skatt (mill. kr)	Endring i skatt per enhet (kr)	Herav: Endring i formues-skatt per enhet (kr)
< 0	1 114 400	479 100	125 700	-1 700	0	-1 600	0
0 – 1	1 429 000	360 300	108 400	-2 000	0	-1 400	0
1 – 5	1 519 200	545 600	201 900	-2 700	100	-1 800	0
5 – 10	246 600	762 800	55 400	-700	-100	-2 700	-600
10 – 20	56 100	1 185 200	22 700	-400	-400	-8 000	-7 000
20 – 30	10 400	1 872 100	7 200	-200	-300	-22 400	-26 800

30 – 40	4 500	2 158 800	3 800	-200	-200	-38 100	-47 000
40 – 50	2 200	2 713 800	2 400	-100	-100	-54 800	-68 100
50 – 100	4 100	3 149 900	5 400	-400	-500	-96 600	-117 500
≥ 100	2 600	6 756 800	9 200	-1 500	-1 700	-598 300	-676 600
I alt	4 389 000	500 700	542 200	-10 000	-3 300	-2 300	-100

¹ Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket samlet gjeld. Beregnet bruttoformue er formue uten formelle verdsetningsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrige eiendeler brukes skatteverdier.

² Bruttoinntekt omfatter lønns- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 3 viser anslått skatt i 2017 for ulike kvantilgrupper for nettoformue sammenlignet med anslått skatt når 2013-reglene fremskrives til 2017. Tabell 4 viser anslått skatt i 2021 for ulike kvantilgrupper for nettoformue sammenlignet med anslått skatt når 2017-reglene fremskrives til 2021.

Tabell 3 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt fra 2013 etter kvantilgrupper for nettoformue. Personer 17 år og eldre. Negative tall betyr lettelser. Anslag for skatteendringer er regnet i forhold til skattereglene for 2013 fremskrevet til 2017

Rangering etter nettoformue ²	Antall	Brutto-inntekt inkl. skattefrie ytelser per enhet ¹ (kr)	Samlet skatt i referansen (mill. kr)	Samlet endring i skatt (mill. kr)	Herav: Sum endring i formues-skatt (mill. kr)	Endring i skatt per enhet (kr)	Herav: Endring i formues-skatt per enhet (kr)
Topp 1000 personer	1 000	10 915 500	6 300	-800	-900	-806 100	-900 700
Topp 0,1 pst.	4 300	5 492 600	11 600	-1 100	-1 300	-257 200	-294 800
Topp 1 pst.	42 600	2 003 800	34 500	-2 200	-2 100	-51 000	-48 700
Topp 5 pst.	212 800	1 049 800	77 100	-4 700	-3 400	-21 900	-15 800
Topp 10 pst.	425 600	835 500	113 400	-6 800	-4 300	-15 900	-10 000
Topp 12 pst.	510 700	792 100	126 300	-7 400	-4 500	-14 600	-8 800
Topp 20 pst.	851 100	687 400	171 900	-9 600	-5 000	-11 300	-5 900
Bunn 88 pst.	3 745 000	409 200	351 800	-14 100	-1 100	-3 800	-300
Bunn 80 pst.	3 404 600	397 000	306 200	-11 900	-600	-3 500	-200
Bunn 50 pst.	2 127 800	348 800	161 400	-6 000	0	-2 800	0

¹ Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket samlet gjeld. Beregnet bruttoformue er formue uten formelle verdsetningsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrige eiendeler brukes skatteverdier.

² Bruttoinntekt omfatter lønns- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 4 Anslått skatt i 2021 og endring i skatt fra 2017 etter kvantilgrupper for nettoformue. Personer 17 år og eldre. Negative tall betyr lettelser. Anslag for skatteendringer er regnet i forhold til skattereglene for 2017 fremskrevet til 2021

Rangering etter nettoformue ²	Antall	Brutto-inntekt inkl. skattefrie ytelser per enhet ¹ (kr)	Samlet skatt i referansen (mill. kr)	Samlet endring i skatt (mill. kr)	Herav: Sum endring i formues-skatt (mill. kr)	Endring i skatt per enhet (kr)	Herav: Endring i formues-skatt per enhet (kr)
Topp 1000 personer	1 000	10 512 800	6 100	-1 200	-1 300	-1 165 600	-1 300 400
Topp 0,1 pst.	4 400	5 333 400	11 900	-1 800	-2 000	-399 600	-456 400
Topp 1 pst.	43 900	2 123 300	37 900	-2 700	-3 100	-61 100	-70 200
Topp 5 pst.	219 500	1 122 900	85 700	-3 300	-3 400	-15 200	-15 400

Topp 10 pst.	438 900	891 300	125 200	-3 800	-3 400	-8 600	-7 700
Topp 12 pst.	526 700	842 800	138 800	-3 900	-3 400	-7 500	-6 400
Topp 20 pst.	877 800	733 800	188 700	-4 600	-3 300	-5 200	-3 800
Bunn 88 pst.	3 862 400	454 000	403 400	-6 100	0	-1 600	0
Bunn 80 pst.	3 511 200	442 400	353 500	-5 400	0	-1 600	0
Bunn 50 pst.	2 194 500	397 400	193 100	-3 200	0	-1 400	0

¹ Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket samlet gjeld. Beregnet bruttoformue er formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrige eiendeler brukes skatteverdier.

² Bruttoinntekt omfatter lønns- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

SPØRSMÅL NR. 2151

Innlevert 7. mai 2021 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 19. mai 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

I Langtidsplan for forsvarssektoren (2021-2024) er Jørstadmoen hovedbase for cyberforsvaret. Dette er en viktig kompetansekylynge med kritisk kompetanse.

Hvorfor sitter ikke IKT-sjefen i forsvaret og tilhørende stab på Jørstadmoen?

Svar:

Cyberforsvaret er Forsvarets avdeling for informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) og understøtter Forsvarets operasjoner hjemme og ute ved å stille krav til, etablere, drifte og beskytte Forsvarets IKT-systemer. I takt med endringer i basestrukturen til Forsvaret og den teknologiske utviklingen, er IKT-virksomheten i Forsvaret konsentrert til færre geografiske steder med Jørstadmoen som hovedbase, hvor Sjef Cyberforsvaret med stab er lokalisert. Samtidig er IKT-virksomheten distribuert, blant annet for å opprettholde en robust og tilgjengelig informasjonsinfrastruktur for Forsvaret i hele landet.

Forsvarsdepartementet har utgitt en ny IKT-strategi for forsvarssektoren som nå realiseres. Den strategiske målsetningen med den nye IKT-strategien, er at forsvarssektoren skal ha en fremtidsrettet og nytenkende IKT-virksomhet som er koordinert og delegert, med evne til å utnytte nye plattformer og som samarbeider godt med leverandørmarkedet. I parallell med utgivelsen av den nye IKT-strategien, ble det etablert en IKT-funksjon for å lede arbeidet med å implementere strategien. Denne

IKT-funksjonen ble 1. januar 2021 overført fra Forsvarsdepartementet til Forsvaret og er nå etablert som et IKT-program i Forsvarsstaben med ansvar for strategisk styring av IKT-virksomheten i sektoren. Forsvarsstaben har videre også ansvaret som programeier og prosjekteier for IKT-investeringene, på lik linje med andre investeringsprosjekter.

Ut over at departementet har valgt å legge den strategiske IKT-styringen av sektoren til Forsvaret, er det forsvarssjefen som selv velger å organisere egen virksomhet innenfor gitte rammer.

SPØRSMÅL NR. 2152**Innlevert 6. mai 2021 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 19. mai 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Stortinget har vedtatt og bevilget penger til oppstart av Nytt museumsbygg for Norsk Skogfinsk museum. men regjeringen holder tilbake pengene som er bevilget og har satt en forutsetning for tilskuddet at det faglige samarbeidet mellom NSM og Anno museum styrkes. Det er ikke oppnådd et slik samarbeid på tross initiativ fra NSM. Det er regjeringens ansvar å realisere vedtaket om oppstart av nytt museumsbygg og sikre at ikke andre aktører hindrer vedtaket blir realisert.

Kan statsråden garantere at tilskuddet blir utbetalt raskt?

BEGRUNNELSE:

Etter veldig mange års arbeid er det gjort prinsippvedtak og det er helt nødvendig at pengene som er bevilget for å kunne gå videre nå. NSM er nå ved avslutningen av en prosjekt-konkurranse for det nye bygget og arkitektene jobber videre. Utgiftene løper og det er nødvendig at Statsråden nå griper inn og sikrer framdrift. Det kan ikke slik at statsråden lar en annen aktør i museumsfeltet stoppe et meget viktig museumsbygg Stortinget har vedtatt.

Svar:

Jeg er svært glad for at Stortinget bevilget penger til Norsk Skogfinsk Museums nye formidlingsbygg på Svullrya i Grue kommune, i tråd med regjeringens forslag. Dette er

et godt og viktig prosjekt som Norsk Skogfinsk Museum har arbeidet med i lang tid, og vi har i flere år forsøkt å finne rom til prosjektet på Kulturdepartementets budsjett. Norge har et særlig ansvar for den skogfinske kulturarven på bakgrunn av ratifiseringen av UNESCO-konvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter.

Samtidig har vi også ansvar for å sikre at de 106,6 mill. kroner Stortinget har gitt tilsagn om til prosjektet, blir forsvarlig forvaltet. NSM er en liten organisasjon med kun fem ansatte og uten tidligere erfaring med større byggeprosjekter. Det er ingen presedens for å tillegge en så liten institusjon eneansvar for et prosjekt i denne størrelsesorden. I budsjettproposisjonen som lå til grunn for Stortingets vedtak, uttalte departementet derfor at:

En forutsetning for tilskuddet vil være at det faglige samarbeidet mellom NSM og Anno museum styrkes for å sikre en mer robust organisasjon for gjennomføring av prosjektet, og et større faglig nettverk som vil bidra til å gi den skogfinske kulturarven bedre vilkår.

Hvordan dette premisset skal imøtekommes i praksis, er noe de to partene, Norsk Skogfinsk Museum og Anno museum, i utgangspunktet burde ha de beste forutsetningene for å finne en god løsning på. Det har de siste månedene vært dialog mellom de to museene og avholdt flere møter om saken, men det er ikke oppnådd enighet om en tilfredsstillende modell.

Departementet arbeider med sikte på en snarlig løsning, slik at prosjektet kan videreføres og bygget realiseres snarest mulig.

SPØRSMÅL NR. 2153**Innlevert 7. mai 2021 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 21. mai 2021 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

Med enkle grep kan vindturbiner gjøres mer fuglevennlige. Norsk Institutt for Naturforskning viser til at enkle tiltak som å male rotorblader eller tårn kan redusere risikoen for fuglekollisjoner betraktelig.

Vil statsråden ta initiativ til at NVE endrer konsesjonene som er gitt slik at det stilles krav om f.eks. å male rotorblader svarte?

BEGRUNNELSE:

I takt med at flere og større vindparker ser dagens lys, kan antallet fugler som blir drept av vindturbiner øke. Dette kommer i tillegg til andre utfordringer, som tap og forringelse av naturområder.

I en artikkel fra Norsk Institutt for Naturforskning sier forsker Roel May:

“Heldigvis finnes det kostnadseffektive tiltak som kan tas i bruk for å redusere risikoen for at fugler skal kolliderer med vindturbinene”.

Svart maling på et av turbinbladene er et mulig tiltak for å redusere faren for fugl.

I et forsøk i Smøla vindpark gikk fugledødeligheten ned med 70 % etter at et av de tre rotorbladene ble malt svarte. Økt kontrast gjør vindmøllene mer synlige for fugl, og de kan lettere styre unna.

I forbindelse med utbyggingen av Øyfellet vindkraftverk, har Eolus som er utbygger, nektet å male et av rotorbladene svarte. Konsesjonen kan endres av NVE og et slikt pålegg kan gis.

Svar:

Jeg er kjent med at studier med maling av turbinblader og tårn har gitt gode resultater mht. fuglekollisjoner. Dette er

kunnskap vi må bygge videre på, og som kan ha betydning for hvordan konsesjonsvilkår for vindkraft utformes fremover.

At en konsesjonær er skeptisk til forslag om å male turbinblader sorte, kan forstås ut ifra vilkårene om fargevalg, som er nedfelt i konsesjonen. Der heter det stort sett at turbinene skal være hvite eller lysegrå. Dette er fastsatt med sikte på å dempe inntrykket av turbinene mest mulig.

De fleste konsesjoner til vindkraftverk har i dag vilkår om at det kan pålegges undersøkelser av mulige virkninger for naturmangfold i driftsperioden. Dette gjelder for eksempel det omtalte Øyfellet vindkraftverk. Videre er det typisk satt vilkår om at NVE kan fastsette nye vilkår for anlegget dersom det foreligger sterke samfunnsmessige interesser. Adgangen til å endre vilkår følger også av energiloven § 10-4 første ledd.

Hvorvidt det skal pålegges undersøkelser for å klargjøre virkninger for naturmangfold, og ev. endres konsesjonsvilkår med sikte på nye avbøtende tiltak for fugl, må i første rekke vurderes av NVE som del av tilsynsvirksomheten med vindkraftverk i drift. Dersom det skulle bli aktuelt å male turbinblader og -tårn, må dette vurderes opp imot andre hensyn som landskap, reindrift og visuelle virkninger.

SPØRSMÅL NR. 2154

Innlevert 7. mai 2021 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 19. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å rette opp i det som kan oppfattes som en særnorsk CO₂-avgift pålagt SMB og der særlig eksportrettede SMB opplever avgiften som svært belastende og konkurransevridende, og vil statsråden ta initiativ til statlige tilskuddordninger som legger til rette for at de eksportrettede SMB som ønsker det, kan gis et realistisk, økonomisk fundament for konvertering fra bruk av fossile energikilder, til bruk av elektrisitet?

BEGRUNNELSE:

Askur AS er en eksportbedrift i Hammerfest kommune. Bedriften har ca. 20 årsverk og driver foredling av biprodukter fra hvitfiskindustrien i Troms & Finnmark. Bedriften er en pioner og var den første i Norge som startet

industriell bearbeiding av et råmateriale som tidligere i beste fall gikk til dyrefor. De foredlede og proteinrike konsumproduktene er høyt etterspurt i bl.a. det nigerianske markedet.

Bedriften bruker gass som energikilde i produksjonen. Små- og mellomstore bedrifter (SMB) ble uten forvarsel gjennom budsjettforlik i Stortinget pålagt CO₂-avgift på bruk av fossilt brensel fra og med 2017. Påslaget i form av CO₂-avgift utgjorde for Askur i 2017 knappe 2% av gassprisen. I 2018 og 2019 var påslaget økt til ca. 27% mens påslaget hittil i 2021 nærmer seg 40% av gassprisen. Det er bebudet ytterligere økning av CO₂-avgiften de nærmeste årene. Bedriften har fra og med 2018 og fram til utgangen av mars i år, betalt til sammen ca. 3,3 millioner kroner i CO₂-avgifter, noe som utgjør ca. 165.000 kroner

pr. årsverk over ca. 3 år. Det er mange norske SMB som er i samme situasjon som Hammerfest-bedriften.

Eieren av Askur har en tilsvarende bedrift i Storbritannia som også er en eksportbedrift. Pr. i dag er det som et eksempel ingen CO₂-avgift på bruk av fossilt brensel i britiske SMB. Den aktuelle CO₂-avgiften framstår derfor langt på vei som en særnorsk avgift, fiskal i sin karakter og oppleves i praksis som en skatt på arbeidsplasser samt at avgiften i tillegg reelt sett er sterkt konkurransevridende i disfavør av norske SMB som opererer i et internasjonalt, konkurranseutsatt marked.

Norske SMB er i praksis heller ikke omfattet av det europeiske kvotesamarbeidet der store bedrifter på særlige vilkår kan tildeles «avgiftsfrie kvoter».

Svar:

Norge meldte i februar 2020 inn et forsterket klimamål under Parisavtalen. Det forsterkede klimamålet innebærer at Norge skal redusere utslippene av klimagasser med minst 50 pst. og opp mot 55 pst. i 2030 sammenlignet med nivået i 1990. Regjeringen ønsker å oppfylle det forsterkede målet sammen med EU.

Gjennom klimaavtalen med EU har Norge allerede forpliktet seg til å samarbeide med EU om å redusere de ikke-kvotepliktige utslippene med minst 40 pst. innen 2030 sammenlignet med 2005-nivå. Målet kan bli nådd gjennom nasjonale utslippskutt og/eller bruk av fleksible mekanismer. Regjeringen planlegger å overoppfylle dette målet og legger opp til å redusere de ikke-kvotepliktige utslippene med 45 prosent. Regjeringen har som mål at

reduksjonen skjer gjennom innenlandske tiltak og planlegger for dette. Om strengt nødvendig kan fleksibiliteten i EUs rammeverk benyttes gjennom nasjonale utslippskutt.

Skal vi nå våre klimamål, så må utslippene reduseres, også i ikke-kvotepliktig industri. Med Meld. St. 13 (2020-2021) Klimaplan for 2021-2030 la regjeringen frem en plan for å innfri målet regjeringen har satt om 45 prosent reduksjon i norske ikke-kvotepliktige utslipp innen 2030. Ett av hovedvirkemidlene i planen er en

«gradvis auke avgiftene på ikke-kvotepliktige utslipp av klimagasser til om lag 2 000 2020-kroner per tonn CO₂ i 2030.»

Dette vil stadig forsterke de økonomiske insentivene til å utvikle og ta i bruk lav- og nullutslippsløsninger, også i ikke-kvotepliktig industri. I klimameldingen varsles det videre at regjeringen vil

«leggje til grunn ei gradvis utfasing av bruken av fossile brensel til energiformål i industrien utanfor kvotesystemet fram mot 2030 og bruken av naturgass til mellombels byggvarme og byggtørk fram mot 2025. Eit viktig verkemiddel for å oppnå dette er den gradvise opptrappinga av CO₂-avgifta. Viss det blir behov for det, vil regjeringa fortløpande vurdere ytterlegare verkemiddel, irekna eit eventuelt forbod.»

I tillegg til avgifter, bruker regjeringen en rekke virkemidler for å redusere utslippene. Støtte, blant annet gjennom Enova, reduserer merkostnadene for aktører som vil investere i tiltak som kan redusere utslippene. Støtte fra Enova skal også bidra til at nye teknologier kommer raskere på markedet og blir tilgjengelig for flere. Askur AS, og andre ikke-kvotepliktige industribedrifter, kan søke om støtte fra Enova til utslippsreducerende tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2155

Innlevert 7. mai 2021 av stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg

Besvart 25. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hva vil statsråden på kort sikt kunne bidra med for å løse og rette opp de akutte innseilingsproblemene til Værøy Havn?

BEGRUNNELSE:

Værøy er blant Norges største fiskerikommuner, og nær all aktivitet og verdiskaping i øykommunen skjer med ba-

sis i sjømatnæringen. Værøy er den største landingskommunen for fisk til produksjon nord for Møre, og all aktivitet ligger i samme havneområde. Bidraget til fellesskapet fra næringsaktiviteten i kommunen er betydelig.

Farleden inn til Værøy Havn er i denne sammenheng avgjørende for levering av fangst og utskipning fra industrien i kommunen. Havna er hovedpulsåren for folk og næringsliv og legger hele livsgrunnlaget for kommunen.

I NTP-forslaget fra regjeringen er havna/farleden prioritert i 1.periode. Imidlertid sliter sjømatnæringen med akutte problemer da farleden med manglende dybdeforhold medfører at øysamfunnet nå går glipp av betydelige mengder leveranser anslått til ca. 100 millioner kroner i førstehandsverdi per sesong.

Sikkerhet og fremkommelighet i farvannet er begrenset under de rådende forhold, og det er nå en begrunnet bekymring for næringsaktiviteten på øya dersom ikke sikkerhet og fremkommelighet ivaretas gjennom en snarlig utbedring.

Svar:

Værøy havn er en viktig havn med betydelige skipsanløp knyttet til fiskeriaktivitet og annen næringsvirksomhet.

Det er utfordrende å anløpe havnen i dårlig vær. Tiltak for å bedre sikkerheten og fremkommeligheten for den alminnelige ferdselen inn til havnen er derfor prioritert i Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033, med oppstart i første seksårsperiode og en anslått samlet investeringsramme på 374 mill. kroner.

Kystverket vil jobbe videre med å sikre at prosjektet kan realiseres så raskt som mulig og til en lavest mulig kostnad, i tråd med den nye prosjektstyringsmodellen som regjeringen har foreslått i Nasjonal transportplan 2022-2033. Hensikten er å få flest mulig samferdselsprosjekter realisert innenfor tilgjengelig økonomiske ramme.

Jeg vil komme tilbake til oppfølgingen av farvannstiltaket i innseilingen til Værøy havn og øvrige farvannstiltak gjennom de årlige budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 2156

Innlevert 7. mai 2021 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust

Besvart 19. mai 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Etter 4 år med retur og pant av fritidsbåter kan det være behov for å se på endringer for å gjøre ordninga bedre.

Har statsråden vurdert å gjøre endringer, som for eksempel å øke grensen på størrelsen på fritidsbåter til for eksempel 6 000 kg, og er det vurdert å øke beløpet på vrakpanten så den blir mer attraktiv og effektiv?

BEGRUNNELSE:

Bedriften Norsk Lystbåtdestruksjon A/S har sertifisert til Miljøfyrtårn. De gjør en viktig jobb for natur og miljø ved å hente og destruere båtvrak som både har vært lagret på land, hensatt i naturen eller som har gått ned. De har oppstått etter at Miljødirektoratet innførte fra oktober 2017 en ordning med retur og pant av fritidsbåter. De har gjort seg gode erfaringer, men også sett på ting kan forbedres for å få ordninga bedre, så mindre forsøpling ender i havet. I dag gjelder bare for båter under 50 fot og 3000 kg. Store båter er de som forurenser mest gjennom de har mest kjemikalier og fremmedstoffer. I tillegg er vrakpanten bare på 1000 kroner og en økning vil kunne ordninga mer effektiv og dermed mer treffsikker.

Svar:

Som representant Aukrust skriv, så vart tilskotsordninga for kasserte fritidsbåtar innført for snart fire år sidan, i oktober 2017. Tilskotsordninga skal medverke til å auke innlevering av fritidsbåtar som skal vrakast, slik at dei kan takast hand om på ein forsvarleg måte og ikkje vert etterlaten i naturen, ulovleg senka eller brent.

Tilskotsordninga for kasserte fritidsbåtar gjeld per i dag for båtar inntil 15 meter (49,21 fot). Målet med tilskotsordninga er å stimulere båteigarar til å levere kasserte båtar til godkjend returplass slik at fritidsbåten kan takast hand om på ein forsvarleg måte og gjenvinnast. Det vert utbetalt eit tilskot på 1 000 kroner per båt til båteigaren etter at søknad er behandla av Miljødirektoratet. I 2020 vart det utbetalt tilskot til 13 090 båteigarar, samla om lag 13,1 mill. kroner.

Det kommunale eller private mottaksanlegget kan søke Miljødirektoratet om tilskot. Beløpet dei får er eit tilskot per kg båt som vert handtert, og skal dekkje kostnadene med miljøsanering av båten, handtering, gjenvinning av det som er aktuelt å gjenvinne og å levere avfallet frå båten til eit anlegg for avfallsbehandling. I 2020 vart det betalt ut om lag 43,5 mill. kroner til behandling av kasserte fritidsbåtar.

Per i dag har eg ikkje vurdert å auke beløpet på tilskotet til båteigaren, då ein har sett at eit stort tal på båtar har vorte levert inn, og ordninga har fungert godt opp mot målet om å samla inn båtane. Så langt har 36 632 fritidsbåtar vorte levert inn gjennom tilskotsordninga for kasserte fritidsbåtar.

Det var ved utgangen av 2020 etablert 250 handteringsanlegg for små kasserte fritidsbåtar, medan det var 74 handteringsanlegg for større kasserte fritidsbåtar over 15 fot og opp til 3 tonn. Levering av fritidsbåtar opp til 1,1 tonn skal vere gratis for eigaren av fritidsbåten.

Klima- og miljødepartementet bad Miljødirektoratet gjere ei vurdering av ordninga i 2018 og vi fekk deira evaluering i juni 2019. Evalueringa konkluderte med at ordninga i det store og heile fungerte i tråd med intensjonane, men peika på nokre høve til forbetringar. Dei fleste av desse var administrative, og har vorte gjennomførte.

Evalueringa peika òg på at tilskotsordninga burde utvidast til å omfatte aluminiumsbåtar og andre båtar med kjøll og ballast av metall. Denne endringa vart innført frå 2020.

Ei utfordring som Miljødirektoratet peika på er at manglande registrering av fritidsbåtar gjer det vanskeleg å føre kontroll med om det er eigar av båten som leverer til kassering eller om den som leverer den inn faktisk gjer det på vegne av båteigaren. Det har vore døme på misbruk av ordninga. Om ein aukar tilskotet til båteigaren kan det tenkast at misbruk av ordninga kan auke.

Dette er ikkje ei panteordning, men ein rein tilskotsordning. Utfordringane knytt til forsøpling er i det store og heile knytt til det store talet på småbåtar, og ikkje til større båtar. Eg vurderer difor at ordninga fungerer godt og i tråd med intensjonane, og ser det ikkje som formålstenleg å gjere endringar no.

SPØRSMÅL NR. 2157

Innlevert 7. mai 2021 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe
Besvart 14. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil regjeringen ta initiativ til en offentlig gransking av Varhaug-saken, for å finne ut det reelle omfanget og hvordan en slik systemsvikt kunne skje i det offentlige helsevesenet?

BEGRUNNELSE:

Over tre tiår foregrep psykologen i Varhaugsaken seg mot pasienter, uten at noen greide å stoppe han.

Flere advokater krever nå en offentlig gransking av Varhaugsaken, særlig rettet mot systemets innsats i saken. Det stilles spørsmål om at både helsevesenet og rettssystemet kan ha sviktet pasientene, og flere hevder at myndighetene har gjort en for dårlig jobb. Psykologen hadde offentlig autorisasjonsavtale. Kontrollmyndighetene har visst om saken. Psykologen ble dømt tre ganger, for overgrep for til sammen seks pasienter. VG har nå sporet opp dokumentasjon om ytterligere åtte pasienter. Ingen av disse fikk saken sin etterforsket eller prøvd for domstolen. Det var det offentlige helsevesenet som henviste pasienter til den overgrepsdømte psykologen. Helsetilsynet har nå avvist å uttale seg om saken, eller svare på hvordan det kunne være mulig at psykologen fikk ta i mot pasienter i 29 år etter det første pådømte overgrepet. Spørsmålsstill-

er mener det er gode grunner bak kravet om en offentlig gransking av saken, for å få på det rene hva det reelle omfanget kan ha vært. Men ikke minst for å finne ut av hvordan en slik systemsvikt kunne skje i det offentlige helsevesenet, og om det er grunn til at ofrene bør kunne få erstatning.

Svar:

Varhaugsaken er en svært alvorlig sak der det samlede system har kommet til kort når det gjelder å forebygge, reagere, gripe inn og forhindre videre skadelig atferd fra et helsepersonell, og senere etter at helsepersonellet var fratatt sin autorisasjon.

Denne saken ligger langt tilbake i tid, og med ny helsepersonellov fra 2001 ble det gjort endringer som gir pasientene bedre beskyttelse. For å sikre at saker om overgrep mot pasienter behandles forsvarlig i dag og i tiden som kommer, vil jeg likevel nedsette en ekspertgruppe som skal gjøre en gjennomgang av statsforvalternes, Helsetilsynets og Helsepersonellnemndas behandling av slike saker. Gruppen skal også gå gjennom Varhaugsaken for å se hvilke lærdommer som kan trekkes fra denne saken når det gjelder dagens praksis. Gjennomgangen skal omfatte kontakt med ofre som er villige til å uttale seg.

SPØRSMÅL NR. 2158**Innlevert 7. mai 2021 av stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud****Besvart 19. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Det kan late til at regjeringen har senke sine ambisjoner for nye Agder fengsel, ved at det nå ikke er tilstrekkelig med midler for å drifte fengslet.

Deler statsråden undertegnede forståelse av konsekvensene den økonomiske situasjonen får, for spesielt landets høysikkerhetsfengsel, inkludert Agder?

BEGRUNNELSE:

Nye Agder fengsel har rettede midler til Froland og Mandal ett par år frem, men deretter skal alle avd. inn i Kriminalomsorgens interne budsjettfordelingsmodell. Simulering av modellen viser at Froland og Mandal vil få 250 mill. kr, mot litt i overkant av 300. mill. kr rettede midler som i dag. Da Agder fengsel skulle bygges fikk man beskjed om å lage en organisasjon og drift som kostet ca. 300 mill. kr. Det var en politisk beslutning at man skulle bygge to store avdelinger, i stedet for ett stort fengsel. Det kan se ut for undertegnede som at det nærmest er foretatt en feilberegning fra politisk hold ved opprettelsen av to lokasjoner, det det ser ut til at man kun har beregnet driften for en.

Den interne budsjettfordelingsmodellen bygger på at man får penger pr. innsattplass og ulik vektning etter soningsform. Det tas ikke hensyn til at man fortsatt har tre organisatoriske nivåer ved at det ikke er bevilget penger til regionadministrasjonene, hvordan fengselet er bemannet, fysisk bygg mv. I budsjettfordelingsmodellen er Evje underfinansiert. Agder fengsel må dermed bruke av de rettede midlene for å ha forsvarlig drift på Evje.

Slik undertegnede forstår det er det ikke pr nå mulig å estimere hva normal drift av Agder fengsel vil beløpe seg til, fordi man ikke enda har hatt et normalt driftsår. All bemanning er ikke på plass, ei heller drift av alle tekniske løsninger. Et heldigitalt fengsel koster å drive. Da hjelper det ikke at det var billigere, enn anslått, å bygge. Det virker for undertegnede som om man ikke har påregnet hva driften vil koste når planene for oppstart av Agder fengsel ble lagt. Agder skal være en spydspiss i norsk Kriminalomsorg og et utstillingsvindu for kriminalomsorgen i Norge. Den økonomiske prognosen viser at Agder vil få et betydelig merforbruk i 2021. Dette gjør det vanskelig å få gjennomføre ambisjonene til fengselet. ABE kutt over flere år, samt den interne budsjettfordelingsmodellen, setter spesielt høy-sikkerhetsfengsel under sterkt økonomisk press.

Alle enheter skal tilpasse seg modellen og vi vet da at det vil måtte bli kutt i førstelinja. Selv om statsråden tidligere har problematisert definisjonen av førstelinje, så

mener de fleste likevel at førstelinja i Kriminalomsorgen er de som jobber direkte med de innsatte.

Svar:

Byggingen av nytt Agder fengsel er det største enkeltstående fengselsprosjektet i Norge på mange år. Avdelingen i Mandal med 100 fengselsplasser ble åpnet i juni 2020, mens avdelingen i Froland med 200 fengselsplasser åpnet i september 2020. Fengselet gir gode rammer for et godt og moderne innhold i straffegjennomføringen.

Justis- og beredskapsdepartementet tildeler årlig Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) en rammebevilgning til bl.a. drift av fengsler i Norge. KDI finansierer så driften av det enkelte fengsel gjennom en budsjettfordelingsmodell for kriminalomsorgen.

KDI opplyser at det i 2021 er innført en ny budsjettfordelingsmodell. Bakgrunnen er, slik jeg har fått opplyst, at den tidligere budsjettstyringsmodellen hadde flere svakheter. Blant annet var den lite fleksibel med tanke på kapasitetsendringer. Den modellen KDI innførte fra 2021 ble til etter utredning fra en arbeidsgruppe og med ekstern bistand, den var på høring i etaten før den ble innført, og den skal dessuten evalueres.

KDI opplyser også at innenfor de bevilgninger som stilles til rådighet for kriminalomsorgen i kommende år, vil behovet for tilstrekkelig med midler til Agder fengsel bli ivaretatt. Jeg har tiltro til at dette vil bli fulgt opp og at KDI, innenfor sine rammer, forvalter midlene til kriminalomsorgen på en slik måte at aktivitet og sikkerhet opprettholdes på et godt nivå også i andre fengsler med høyt sikkerhetsnivå.

SPØRSMÅL NR. 2159**Innlevert 7. mai 2021 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 19. mai 2021 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen****Spørsmål:**

Kan statsministeren redegjøre for hvilken statsråd som har det konstitusjonelle ansvaret for ferskvannsoppdrett?

BEGRUNNELSE:

Jeg har besøkt Telemarkrøye AS som driver med oppdrett av røye i Fyresvatn i Telemark. De har utviklet et biologisk materiale for sitt oppdrett som nå kan gi store muligheter med tanke på verdiskaping og sysselsetting. Framtidsutsiktene bør være gode, men dessverre er det dukket opp noen regulatoriske forhold som er krevende. I den forbindelse ble det opplyst at man ikke hadde en referanse til ansvarlig politisk myndighet. Ut i fra regjeringens egne sider er ferskvannsoppdrett nevnt både av Landbruks og matministeren, Klima og miljøministeren og Nærings og fiskeridepartementet.

Svar:

Tillatelser til å drive akvakultur gis med hjemmel i akvakulturloven. Dette gjelder i saltvann, brakkvann og ferskvann. Det er fiskeri- og sjømatministeren som har ansvaret for akvakulturloven, og som således har det konstitusjonelle ansvaret for ferskvannsoppdrett.

Når det søkes om en akvakulturtillatelse i ferskvann behandles tillatelsen og lokalitetsklareringen samlet. Fylkeskommunen er gitt ansvaret for å behandle slike søknader samt nødvendig koordinering med relevante sektormyndigheter.

I henhold til akvakulturloven må flere vilkår oppfylles før det kan gis en akvakulturtillatelse. Det kan gis tillatelse dersom det er miljømessig forsvarlig, krav om forhold til arealplaner og vernetiltak er oppfylt og det er foretatt en avveining av arealinteressene. I tillegg må det foreligge tillatelser etter matloven (Mattilsynet), forurensingsloven (statsforvalteren), havne- og farvannsloven (Kystverket) og vannressursloven (Norges vassdrags- og energidirektorat).

Klima- og miljødepartementet har således et ansvar knyttet til forurensning, utslipp og naturmangfold på lik linje som de har ved akvakultur i sjø. Videre har Landbruks- og matdepartementet en sektorinteresse knyttet til innlandsoppdrett siden dette kan være en tilleggsnæring til næring og virksomhet som reguleres av dem.

Telemarkrøye har vært i kontakt med Nærings- og fiskeridepartementet i flere omganger, senest i møte med statssekretær Danielsen 6. mai i år. Selskapet har

over tid pekt på krav om brakklegging og bruk av stede- gen fisk som de største driftsmessige utfordringene. Når det gjelder krav om stede- gen fisk så har selskapet etter klagerunde med Mattilsynet fått aksept for å ta inn desin- fisert rogn til eget anlegg i Fyresdal samt å ta inn biologisk materiale med opprinnelse Fyresdal til Fyresdal, det vil si fisk og rogn basert på egen stamfisk men produsert på en annen lokalitet. I kommunikasjon med departemen- tet har selskapet uttrykt at denne endringen sikret videre drift av Telemarkrøye.

Når det gjelder søknad om å fjerne krav om brakkleg- ging så har selskapet fått avslag fra Mattilsynet. Brakkleg- ging er vurdert som et viktig biosikkerhetstiltak og eneste mulighet for å bryte en eventuell smittesyklus når fisk står i åpne merder. Selskapet har i dag kun en lokalitet og det er dette som gjør det driftsmessig utfordrende med brak- klegging. Dersom selskapet hadde to eller flere lokaliteter ville de kunne opprettholde en jevn produksjon med suk- sessiv brakklegging av lokalitetene.

SPØRSMÅL NR. 2160**Innlevert 7. mai 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 19. mai 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Finnes det juridiske hinder for at et boligbyggelag, som OBOS, kan opprette en avdeling for omsetning eller utleie av boliger til lavere pris enn i det ordinære markedet, og som følger andre parametere for prisutvikling enn vekst og fall i boligmarkedet for øvrig?

Svar:

Et boligbyggelag er et samvirkeforetak som har som hovedformål å skaffe boliger til andelseierne. Boligbyggelagene kan skaffe boliger til sine medlemmer på flere måter. Ofte skjer dette gjennom oppføring og salg av boliger, men de kan også skaffe boliger til andelseiere gjennom avtale om leie.

Boligbyggelagene står nokså fritt til å bestemme på hvilke vilkår de skal selge eller leie ut boligene de har oppført, eller på andre måter skaffet. Det er i utgangspunktet mulig for et boligbyggelag å leie ut boliger til en pris som

er lavere enn det som følger av det ordinære boligmarkedet.

Hvis et boligbyggelag ønsker å selge boliger som også i fremtiden skal følge andre parametere for prisutvikling enn vekst og fall i det ordinære markedet, må boligene prisreguleres. Det kreves tilslutning fra samtlige eiere for å innføre en slik prisregulering. Prisregulering vil derfor først og fremst være aktuelt ved oppføring av nye boliger, siden boligbyggelaget da er eneste hjemmelshaver ved stiftelsen av borettslaget eller eierseksjonssameiet, og kravet til tilslutning derfor er uproblematisk.

For borettslag er det i tillegg oppstilt et krav om at det kreves saklig grunn for å vedtektsfeste vilkår for eierskifte, slik som prisregulering.

Boligbyggelagsloven har regler som skal hindre at det inngås avtaler som tilgodeser grupper av andelseiere på en usaklig måte, eller at de som er andelseiere på et visst tidspunkt, taper boligbyggelaget for kapital gjennom urimelig underprising. Det vil derfor være en grense for hvor store fordeler som kan overføres til noen få andelseiere.

SPØRSMÅL NR. 2161**Innlevert 8. mai 2021 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 20. mai 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Vil regjeringen fordømme colombianske myndigheters voldsbruk mot de som nå demonstrerer i landet, og vurderer regjeringen det som hensiktsmessig å løfte menneskerettighetssituasjonen i landet ytterligere i internasjonale forum?

BEGRUNNELSE:

I Colombia har den siste uken vært preget av massive demonstrasjoner mot landets myndigheter. Den umiddelbare årsaken var regjeringens forslag til en ny skattereform, men siden har demonstrasjonsbølgen utviklet seg til en bred protest mot de store forskjellene i landet og

den grunnleggende sosiale og sikkerhetsmessige utryggheten som preger det colombianske samfunnet, fem år etter inngåelsen av fredsavtalen mellom geriljaorganisasjonen FARC og myndighetene.

I løpet av de siste dagene har voldsbruken fra colombianske myndigheter i møte med demonstrantene eskalert. I skrivende stund er det rapportert om over 30 drepte, over tusen sårede og hundrevis av ulovlige arrestasjoner. I denne voldsbruken står de colombianske sikkerhetsstyrkene sentralt. Voldsbruken har også blitt oppmuntret av representanter for regjeringen og det største regjeringspartiet, som forsøker å fremstille legitim protest som terrorisme.

Den norske sammenslutningen Colombiaforum, som består av en rekke sivilsamfunnsorganisasjoner med bredt engasjement i Colombia, kom 6.mai med en uttalelse der de fremhever mulige norske tiltak for å løfte den akutte situasjonen i landet, både internasjonalt og overfor colombianske myndigheter. De ber blant annet norske myndigheter vurdere å sette situasjonen på dagsordenen i FNs sikkerhetsråd, og et norsk engasjement for en uavhengig kommisjon for å etterforske voldsbruken og menneskerettighetsbruddene i landet.

Jeg merker meg at representanter for den norske regjeringen tidligere har uttrykt bekymring for situasjonen. Eskaleringen tilsier nå at norske myndighetene bør være tydeligere i sin beskjed til colombianske myndigheter, og bygge på det langvarige engasjementet Norge har i Colombia for fred og menneskerettigheter. Det er svært viktig at Norge konsekvent forsvarer retten til å demonstrere, og fordømmer staters forsøk på å kvele legitim protest.

Svar:

Regjeringen var tidlig ute med å uttrykke vår sterke bekymring både for den spente situasjonen i Colombia og de mange drepte og skadde under demonstrasjonene de siste ukene. Informasjonen fra blant annet FNs høykommissær for menneskerettigheter om overdreven maktbruk fra sikkerhetsstyrkene er urovekkende. Vi har uttrykt

sterk bekymring for voldsutøvelsen og understreket retten til fredelige demonstrasjoner. Vi har også fordømt den overdrevne maktbruken og vi har lagt vekt på at overgrep og drap i forbindelse med demonstrasjonene må etterforskes og at de skyldige må stilles til ansvar.

Det er nå viktig at situasjonen ikke eskalerer videre. Vi har fra norsk side utstrakt dialog med colombianske myndigheter om situasjonen i landet, både gjennom vår ambassade i Bogotá og gjennom Colombias ambassade i Oslo.

Utenriksdepartementet har også regelmessige møter med Colombiaforum. Vi setter pris på det brede engasjementet og viktige innspill. Denne samhandlingen er utvilsomt en styrke for vår totale innsats i Colombia. Den alvorlige situasjonen var temaet da politisk ledelse i Utenriksdepartementet møtte Colombiaforum 12. mai.

Internasjonal oppmerksomhet rundt sentrale menneskerettighetsutfordringer er viktig. I FNs sikkerhetsråd har Norge tatt opp situasjonen for menneskerettighetsforsvarere i Colombia og behovet for styrket innsats når det gjelder gjennomføringen av fredsavtalen. I FNs menneskerettighetsråd har vi også flere ganger, og senest i februar i år tatt opp menneskerettighetssituasjonen i Colombia. Fra norsk side vil vi fortsette engasjementet for menneskerettigheter og bærekraftig fred i Colombia i internasjonale fora.

SPØRSMÅL NR. 2162

Innlevert 9. mai 2021 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 19. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hvor mange tollere i aktiv tjeneste var det hhv. i 2013, 2017, 2019 og 2020, hvordan fordeler de seg i aldersgruppene 20-24 år, 25-29 år, 30 - 34 år og videre opp til 65+, hvor mange har sluttet årlig de siste årene, hvor mange forventer man å ha behov for i årene som kommer og hvor mange vil bli ferdigutdannet årlig de nærmeste årene?

Svar:

Spørsmålet legger til grunn begrepet «tollere i aktiv tjeneste». Dette er et begrep som verken Tolletaten eller Finansdepartementet benytter. For å kunne besvare

spørsmålet, må jeg derfor først avgrense hva jeg mener er naturlig at kommer inn under begrepet.

«Tollere i aktiv tjeneste» må sees i sammenheng med Tolletatens samfunnsoppdrag - som er «å sikre etterlevelse av lover og regler for grensekryssende vareførsel». Etatens ansatte kan grovt sett deles inn i to hovedkategorier: De ansatte som utøver samfunnsoppdraget direkte gjennom vareførsel, grensekontroll og etterretning - og ansatte som leverer viktige og helt nødvendige støttefunksjoner, som administrasjon, virksomhetsstyring, IT, kommunikasjon og juridiske utredninger. I svaret er det lagt til grunn at samtlige som utøver samfunnsoppdraget direkte telles som «tollere i aktiv tjeneste».

I tillegg til avklaring av begrepet «tollere i aktiv tjeneste», må tallene leses i lys av flere organisatoriske endringer i etaten. I forbindelse med overføringen av avgiftsforvaltningen fra Tolletaten til Skatteetaten, ble over 300

ansatte overført fra Toll- og avgiftsetaten (nå Tolletaten) til Skatteetaten 1. januar 2016. I oktober 2019 gjennomførte Tolletaten en organisasjonsendring, som innebar omlegging fra regioner til nasjonale fagdivisjoner. Før 2019 var enkelte funksjoner – såkalte fagavdelinger innenfor kontroll og etterretning – plassert i direktoratet. Flere av disse funksjonene er i ny divisjonsorganisering flyttet ut av direktoratet, og lagt til henholdsvis Vareførselsdivisjonen

og Grensekontrolldivisjonen, som har egne hovedkontorer i Bergen og Moss. I beregningene er disse ansatte telt som «tollere i aktiv tjeneste» både før og etter omorganiseringen, slik at det er konsistens i tallene over tid.

Med dette som utgangspunkt fremkommer antall «tollere i aktiv tjeneste» av følgende tabell – siste kolonne er prosentandelen av totalt antall ansatte de respektive år:

Alder År	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65+	Sum	Andel tollere i aktiv tje- neste
2013	43	146	194	168	167	249	188	168	90	16	1 429	72,4 %
2017	46	147	161	177	133	164	205	165	109	17	1 324	80,4 %
2019	13	105	153	159	138	123	202	149	133	16	1 191	77,9 %
2020	23	86	141	176	150	131	194	172	143	14	1 230	80,4 %

Til spørsmålet om hvor mange som har sluttet de siste årene, har det på grunn av knapp tid ikke vært mulig å isolere gruppen «tollere i aktiv tjeneste» blant alle som

har sluttet i etaten. Imidlertid er tallene for avgang, start og årlig turnover for Tolletaten som helhet følgende:

År	Startet	Sluttet	Turnover - %
2013	121	95	5,0
2014	60	89	3,1
2015	127	88	4,6
2016*	115	397	5,9
2017	47	77	2,8
2018	41	69	2,5
2019	49	124	3,1
2020	80	78	5,0

*Overført over 300 ansatte til Skatteetaten.

Generelt gjelder at turnover for «tollere i aktiv tjeneste» antas å være lavere enn for andre ansatte, siden mange av dem har en profesjonsutdannelse («Tollskolen») som er direkte knyttet til etatens samfunnsoppdrag.

Prognose for rekrutteringsbehov «tollere i aktiv tjeneste»:

År	2021	2022	2023	2024	2025
Rekrutteringsbehov	57	48	50	54	55

Til spørsmålet om hvor mange som vil bli utdannet de kommende årene, legger jeg til grunn at spørsmålsstiller sikter til etatsutdannelsen (egen utdannelse i tollfag). Det er her svært viktig å understreke at denne utdannelsen ikke er den eneste rekrutteringsbasen for «tollere i aktiv tjeneste». Kompetansebehovet innen vareførsel, grense-

kontroll og etterretning er sammensatt, og dekkes både ved rekruttering gjennom denne utdannelsen og andre relevante utdannelser.

Fra og med studieåret 2021/2022 blir etatsutdannelsen lagt om fra en toårig utdannelse i Tolletaten til et treårig bachelorstudium ved Universitetet i Stavanger, og

første kull tas opp i år. Ferdigutdannede fra egen etatsutdannelse er forventet å bli følgende med nåværende planlagte opptak. Antallet studieplasser kan endres årlig.

År	2021	2022*	2023	2024**	2025***
Utdannede	0	30	0	35	35

*Interimkull etter gammel modell

**Kan justeres (økes) inntil medio juni 2021

***Kan justeres (økes) inntil medio juni 2022

Avslutningsvis er det grunn til å påpeke at Tolletatens samfunnsoppdrag påvirkes av endringer og prosesser i samfunnet, som for eksempel globalisering, digitalisering, teknologisk utvikling og endringer innenfor transport og kommunikasjon. Dette medfører også at etatens arbeidsmetoder, aktiviteter, tjenester, prioriteringer og kompetansebehov endres over tid. Her kan for eksempel

nevnes senere års oppbygging av et etterretningsmiljø, utvikling av digitale fortollingsløsninger og etablering av ANPR (Skiltgjenkjenningsskameraer). I praksis innebærer dette at Tolletaten i dag må rekruttere fra flere utdannelsesgrupper enn tidligere som «tollere i aktiv tjeneste» for å dekke kompetansebehovet som er nødvendig for å utføre etatens samfunnsoppdrag.

SPØRSMÅL NR. 2163

Innlevert 9. mai 2021 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 19. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Har Finansdepartementet, slik det fremkommer på nrk. no 9. mai, meldt til Forsvarsdepartementet at Forsvarsbygg ikke har fullmakt til å ettergi husleie for sine leietakere under pandemien med mindre det er hjemlet i et eget stortingsvedtak, og hvorfor har ikke statsråden i så fall lagt frem forslag om slikt stortingsvedtak all den tid en samlet finanskomité i Innst. 232 L (2019 - 2020) "legger til grunn at utleiende bidrar til at leietakere får redusert leie i perioden med nedstengning eller sterk omsetningsnedgang hos leietaker"?

Svar:

Forsvarsdepartementet opplyser at Forsvarsbygg har om lag 250 sivile leietakere. Forsvarsbygg har mottatt henvendelser fra 64 leietakere om å frafalle, redusere eller reforhandle husleien. To leietakere har anmodet om å få reforhandlet leieavtalen, og disse leieavtalene er reforhandlet. Syv leietakere har søkt om utsatt betaling, og alle har fått innvilget dette.

Forsvarsbygg som utleier vurderer konkrete henvendelser fra sine leietakere i den enkelte sak. Forsvarsbygg har anledning til å reforhandle leieavtalene uten stort-

ingsvedtak, forutsatt at dette kan gjøres innenfor Forsvarsbyggs budsjettammer. Dette er, som nevnt over, gjort i to saker. Iht. Bestemmelser om økonomistyring i staten krever ettergivelse av krav i utgangspunktet et stortingsvedtak. I mindre saker kan Kongen eller Finansdepartementet samtykke i at krav ettergis. Dersom Finansdepartementet mottar en anmodning om ettergivelse fra Forsvarsdepartementet, vil vi vurdere denne.

Mange virksomheter er i en krevende økonomisk situasjon som følge av koronapandemien. Regjeringen har iverksatt en rekke omfattende, generelle tiltak for å avhjelpe de som er hardt berørt, herunder den midlertidige tilskuddsordningen for foretak med stort omsetningsfall, lønnsstøtteordningen, forfallsutsettelse, muligheter for utsatt skatteinnbetalinger, lånegarantiordningen, endringer i permitteringsregelverket og inntektssikringsordninger. I tillegg er det truffet målrettede tiltak for spesielt berørte næringer, blant annet kultur og reiseliv.

Gjennom den generelle tilskuddsordningen for næringslivet vil foretak med stort omsetningsfall få dekket store deler av husleien av staten. Det gjelder også foretak som leier eiendom av Forsvarsbygg. Størrelsen på støtten bestemmes først og fremst av periodens omsetningsfall i prosent og foretakets faste, unngåelige ko-

stnader, herunder husleie. En eventuell ettergivelse av Forsvarsbyggs krav på husleie vil redusere tilskuddene fra tilskuddsordningen der leien til Forsvarsbygg er en del av grunnlaget for å beregne tilskudd.

I NRK-saken som representanten viser til, er det utsagn som kan gi inntrykk av at leietakere som fremleier, ikke er berettiget til tilskudd fra tilskuddsordningen. Det er ikke riktig. Også foretak som driver med fremleie, kan få tilskudd dersom de har tilstrekkelig stort omsetningsfall og oppfyller de øvrige vilkårene i ordningen. For leietakere som fremleier, vil leiekostnaden som gir grunnlag for

støtte fra staten, reduseres med periodens leieinntekter. Et foretak som hovedsakelig driver fremleie, vil typisk ikke få støtte dersom den krever inn full leie fra sine leietakere, fordi både omsetningsfallet og kostnadsgrunnlaget, «netto leiekostnader», blir lave. En fremleier som helt eller delvis ettergir husleie til sine leietakere, vil på sin side typisk kunne få tilskudd dersom den oppfyller de øvrige kravene i tilskuddsordningen, fordi den da vil kunne få beregnet et omsetningsfall og få regnet med den delen av sine egne leiekostnader som ikke dekkes av leietakerne.

SPØRSMÅL NR. 2164

Innlevert 9. mai 2021 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 14. mai 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Det er straffbart med omskjering/kjønnslemlesting av jenter og kvinner i Noreg.

Kor mange har vorte straffedømt for overgrepet, og viss ikkje mange har vorte det, er årsaka at det no er veldig få som blir utsette for overgrepet eller at tilfella ikkje blir oppdaga, og meiner statsråden i så fall at oppfølginga er god nok?

Svar:

Jeg viser til at spørsmålet er sendt til Justis- og beredskapsministeren, men jeg besvarer dette som rette statsråd da jeg har koordineringsansvaret for dette saksområdet.

Jeg har fått innspill fra Justis- og beredskapsministeren og Helse- og omsorgsministeren som er tatt med i svaret.

Jeg er ikke kjente med at noen hittil har blitt domfelt for overtredelse av straffelovens bestemmelser om kjønnslemlestelse. Jeg viser ellers til at med virkning fra 1. januar 2021 gjelder avvergingsplikten for kjønnslemlestelse alle, ikke som før bare for bestemte yrkesutøvere. Nå har derfor også nærmeste familie en avvergingsplikt.

I en rapport utarbeidet av Nasjonalt kunnskaps-senter om vold og traumatisk stress (NKVTS), NKVTS rapport 6/2017, vises det til at politiet tar alle anmeldelser av kjønnslemlestelse alvorlig. De sender barn til undersøkelse hos rettsmedisinere, de gjør lange og grundige avhør av ulike kategorier av vitner, men de har imidlertid en vanskelig bevissituasjon. De er avhengig av kompetent

fortolkning av kjønnslemlestelse fra de som melder saker til dem.

Flere av barna som har vært mistenkt for kjønnslemlestelse har hatt naturlige sammenvoksinger, en tilstand som kan behandles. Det har også vært sendt anmeldelser og gjort undersøkelser av barn som antagelig har vært kjønnslemlestet før de ankom landet, dvs. at det ikke har vært brudd på norsk lov. Det er vanskelig i en transnasjonal kontekst å bevise at et barn har vært utsatt for en kriminell handling. Hvis foreldre sender barn til hjemlandet for å kjønnslemleste dem kan det være vanskelig å finne bevis for hvem som har vært gjerningsmenn, og spesielt om barnets foreldre eventuelt bosatt i Norge har medvirket til kjønnslemlestelsen.

Rundt 2 prosent av den norske befolkningen er jenter og kvinner som kommer fra land der det praktiseres kjønnslemlestelse. Det foreligger ikke nylige anslag på hvor mange i denne gruppen som er estimert å være utsatt for kjønnslemlestelse før migrasjon til Norge. NKVTS er i midlertid i gang med flere studier som belyser helsetilbudet til jenter og kvinner utsatt for kjønnslemlestelse, samt hvor tilgjengelig tjenestene er for denne gruppen.

Tall fra årsrapporten for 2019 til Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll viser at det er relativt få henvendelser til dem som gjelder saker der hovedbekymringen er mistanke om eller gjennomført kjønnslemlestelse. I 2019 hadde de 3 henvendelser fra jenter/kvinner som hadde gjennomgått kjønnslemlestelse før de var kommet til Norge og som ønsket helsehjelp om dette, 7 henvendelser fra tjenesteparatet som hadde mistanke om at kjønnslemlestelse var

gjennomført og 26 henvendelser der tjenesteapparatet fryktet at kjønnslemlestelse ville kunne bli gjennomført.

Integreringsrådgiveren i Nairobi har i sin årsrapport for 2020 opplyst om følgende: Illegale klinikker i Nairobi utfører kjønnslemlestelse på vestlige jenter med somalisk opprinnelse, og en av klinikkene opplyser at de har klienter bl.a. fra Norge. Det er relativt mange norsk-somaliske jenter som tilbringer mange barne- og ungdomsår i Somalia. Når så godt som

90 % av alle jenter i Somalia kjønnslemlestes, vil det være naivt å tro at ikke også norsk-somaliske jenter utsettes for dette under lengre opphold i regionen.

Det har over flere år vært arbeidet systematisk med å forebygge kjønnslemlestelse i Norge, og å spre informasjon om at dette er forbudt etter norsk lov også om det utføres i utlandet. Det arbeides med tilbud om helsehjelp til de som har vært utsatt for kjønnslemlestelse før de kom til Norge. Det er grunn til å tro at dette har hatt en positiv virkning og er en sterk medvirkende årsak til at vi ikke har hatt domfellelser om kjønnslemlestelse i Norge.

I juni legger regjeringen frem en ny handlingsplan, Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021-2024) hvor også arbeidet mot kjønnslemlestelse inngår.

SPØRSMÅL NR. 2165

Innlevert 9. mai 2021 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 18. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Kan statsråden gi en status på oppfølging av Stortingets vedtak og hvordan statsråden sikrer å følge opp Stortingets vilje om å sikre at dagens situasjon ikke skal true videre drift av flyplassene?

BEGRUNNELSE:

Stortinget behandlet i februar innstilling fra finanskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2021 under blant annet samferdselsdept. hvor Stortinget fulgte opp sitt vedtak fra desember om å sikre driften av de ikke-statlige flyplassene blant annet Torp og Haugesund lufthavn. I tillegg ble det vedtatt at:

«Stortinget ber regjeringen komme raskt tilbake til Stortinget hvis det skulle være behov for ytterligere midler for å sikre drift av Haugesund og Torp lufthavner.»

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet viser representanten til Stortingets vedtak om å sikre driften av de ikke-statlige flyplassene i 2021, og om å raskt komme tilbake til Stortinget hvis det er behov for ytterligere midler for å sikre drift av Haugesund og Torp lufthavner.

De ikke-statlige flyplassene er viktige regionale knutepunkter, og store arbeidsplasser i regionene det gjelder. Luftfarten er spesielt hardt rammet, og regjerin-

gen har derfor lagt til rette for ordninger som sørger for at vi har en bransje også etter koronakrisen.

For første halvår 2021 ble det bevilget til sammen 110,5 millioner kroner til de to lufthavnene, fordelt med 30,5 millioner til Haugesund og 80 millioner til Torp. I revidert nasjonalbudsjett foreslår regjeringen å bevilge ytterligere 102 millioner kroner til dekning av eventuelle tap på Haugesund og Torp i andre halvår 2021.

På samme måte som støtten som ble gitt i 2020, må også støtte som gis i 2021 godkjennes av EFTAs overvåkingsorgan, ESA. ESA har varslet innstramminger i praksisen for å godkjenne støtte på bakgrunn av covid-19. Det er på nåværende tidspunkt usikkert hvilken betydning denne innstrammingen vil få for støttemuligheten til lufthavnene, men Samferdselsdepartementet vurderer nå flere ulike løsninger/innretninger på støtten for å imøtekomme Stortingets vedtak.

SPØRSMÅL NR. 2166**Innlevert 9. mai 2021 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 19. mai 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Hvor mye gjeld har nå norske melkebønder som følge av kjøp av melkekvote, hvor mye av denne gjelda kan knyttes til kvoteøkningen i 2014 og hva er de årlige kostnadene for melkekvoteleie?

BEGRUNNELSE:

Det har nå vært for mange år med økte forskjeller, sentralisering og mer til dem som har mest fra før, i det norske samfunnet. Det bør heller være vanlige folks tur. Flere steder ble det over tre ganger så dyrt å skaffe seg muligheten til å ha melkeproduksjon som arbeid, på grunn av sentraliseringsendringene tidligere landbruksminister Sylvi Listhaug gjorde i 2014. Hvis du må ta opp gjeld for å få kjøpe kvotene, blir du tvungen til å ta opp tre ganger så stor gjeld som før prisen økte. De økte kostnadene knyttet til kvotene er en del av bakteppet for uroen som brer om seg blant folk som gjør det viktige arbeidet med å produsere maten for oss alle. Flere arbeidsfolk og matprodusenter har de siste årene måtte bruke betydelige deler av inntektene til å betale for leie av kvoter som har blitt svært dyre på grunn av det urealistisk høye kvotetaket. En framtidstrettet og fornuftig politikk som er bærekraftig over tid må heller være tilpasset det landet vi og den naturen vi har med spredte arealer ved fjord og fjell.

Penger som fellesskapet bevilger til matproduksjon over statsbudsjettet skal gå til trygg mat på norske ressurser, arbeid og aktiv næringsvirksomhet, og ikke sluses over til profit i finansnæringen som følge av økt gjeldsbelastning på grunn av høye kvotepriser. Den aktive matprodusent taper på dagens utvikling. Hele samfunnsøkonomien taper når sysselsettingen faller flere steder. Ungdom som vi ønsker å rekruttere, taper. Inngangsbilletten blir for dyr for ny rekruttering. Vi trenger et mer rettferdig Norge med arbeidsplasser i hele landet.

Svar:

Melkebondenes betalingsvilje for melkekvote avgjøres først og fremst av lønnsomheten - forventninger om framtidig lønnsomhet i produksjonen, og tilgang på kvote. Prisene ved privat omsetning er uregulert og avtales mellom kjøper og selger i kvotemarkedet. Det er ingen plikt til å rapportere inn priser. Det gjelder både ved kjøp og leie. Det vil derfor være krevende å fremskaffe en helhetlig og etterrettelig oversikt over disse prisene, jf. blant annet Landbruksdirektoratets rapport nr. 11/2018, der en ar-

beidsgruppe gjorde en bred vurdering av produksjon på flere kvoter.

Det finnes heller ikke oversikter over hvordan kjøp eller leie av kvoter finansieres. Kjøp og innleie av kvote skjer først og fremst ved nybygg og utvidelse av produksjonen. Fordi de fleste melkeproduksjonsforetak er personlig drevne, gir det heller ikke mening å knytte jordbrukshusholdningens eller foretakets gjeld til enkelte objekter i driftsapparatet. I skatte-regnskap skilles det ikke mellom privat gjeld og næringsgjeld for personlig drevne foretak.

Siden gjelda på melkeproduksjonsforetak ikke kan knyttes til kvoten, kan den heller ikke knyttes til ev. effekt av økningen i kvotetaket i 2014. Det pekes av og til på at økningen av taket bidro til økt etterspørsel etter kvote, og dermed til økning i prisene. Fra 2014 til 2021 har antall foretak med disponibel kvote over 750 000 liter økt fra 42 til 96. 750 000 var det reelle taket før 2014, fordi dette taket for samdrifter i realiteten var et tak for produksjon på flere kvoter. De 96 foretakene utgjør 1,4 prosent av alle foretak som disponerer melkekvote og disse foretakene disponerer 5 prosent av total kvote.

Omsetning og leie av melkekvote er viktige verktøy for å kunne ha fleksibilitet i og mulighet til fornying og investeringer i melkesektoren. I perioden fra kvoteordningen ble innført i 1983 og fram over 1990-tallet ble det stadig tydeligere at en statisk ordning uten mulighet til omfordeling medførte manglende fleksibilitet, liten eller ingen fornying og dårlig kapasitetsutnyttelse i næringa. En av flere effekter var etter hvert framvekst av et stort antall samdrifter, der det var tydelig at hensikten med mange av disse var leie av kvote fra passive deltakere til en aktiv driver. Fra 1994 og framover ble kvoteordningen endret en rekke ganger under ulike regjeringer. Økt fleksibilitet gjennom kjøp og salg av kvote og etter hvert formell mulighet for leie av kvote, sammen med tiltak for å unngå at melkeproduksjonen ble sentralisert som følge av dette, var viktige elementer.

Tall fra Landbruksdirektoratet viser at andelen av grunnkvote som inngår i produksjon på flere kvoter, enten som utleid eller i samdrift/fellesforetak, har vært stabil rundt 37 pst. de siste ti årene. I praksis behøver det ikke være noen forskjell på samdrifter/fellesforetak og leieforhold. Etter at partene i jordbruksoppgjøret i 2008 ble enige om å åpne for kvoteleie, er mange av samdriftene/fellesforetakene oppløst og deltagerne har gått over til ordinær kvoteleie, uten noen andre materielle endringer enn at det spares ved å føre ett regnskap. I andre fellesforetak kan det være avtalt andre former for deling av over-

skudd. Statistikk fra Landbruksdirektoratets viser at per 2020 oppgir norske melkeprodusenter 332 mill. liter (21 pst.) som leid kvote. Samlet leiekostnad avhenger av hva gjennomsnittlig leiepris er.

Kjøp, salg og leie av kvote mellom bønder er som sagt en privatrettslig frivillig avtale/handel. Lønnsomhet og forventninger til framtidig lønnsomhet i melkeproduksjonen er den viktigste driveren for prisen på kvoter. Prisen som avtales for kjøp eller leie av kvote vil bestemmes av den verdien kjøper/leier er villig til og har evne til å betale for å øke produksjonen. Selger/ut-leier vil ha mulighet til å investere i annen produksjon.

Formålet med kvoteordningen for melk er å tilpasse melkeproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet innenfor de målsettinger Stortinget har fastsatt, herunder distrikt og struktur. Kvoteverket har derfor en rekke begrensninger; at kvote må ligge til en land-brukseiendom, disponibel kvote og forholdstall, produksjonsregioner og kvotetak. Disse begrensningene skal bidra til

å regulere produksjonen, og bla. unngå sentralisering og for store kostnader for aktive melkeprodusenter. I tillegg er distrikts- og struktur-differensieringen i de løpende tilskuddene til melkeproduksjon styrket vesentlig fra 2015, for å legge til rette for en variert bruksstruktur, tilpasset ressursgrunnlaget.

Fleksibilitet i kvoteordningen, gjennom kjøp eller mulighet for å produsere på flere kvoter, er nødvendig for at melkeprodusentene skal ha utviklingsmuligheter, som man har i andre jordbruksproduksjoner. Kvote-regulering påfører enkeltprodusenter redusert fleksibilitet og ekstra kostnader, men gir også fordeler bla. ved å bidra til å stabilisere volum og pris. Videre er kvoteordningen et viktig landbrukspolitisk virkemiddel.

Det er ulike syn både i det politiske landskap og i næringa om hvordan en skal skru på innretningen av melkekvoteordningen. Dette var et av flere tema som kunne vært drøftet med jordbruket, om de hadde valgt å sette seg til bordet i årets jordbruksforhandlinger.

SPØRSMÅL NR. 2167

Innlevert 9. mai 2021 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 12. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan vil det å tillate salg av drikke med alkoholinnhold opp til åtte prosent i dagligvarebutikker påvirke grunnlaget for Vinmonopolet?

BEGRUNNELSE:

Et slikt forslag vil innebære at alle alkoholholdige produkter under 8 prosent, ikke bare øl, flyttes over til salg i dagligvare. Gjennom en svekket markedsandel som følge av å miste sterkøl, lavprosentlig vin og brennevin, vil muligens Vinmonopolet ikke lenger fungerer etter folkehelseintensjonen. Det norske alkoholomsetningsmonopolet representerer et unntak fra konkurransereglene i EU/EØS, dette er helsepolitisk begrunnet. Vinmonopolets svekkede salgsvikling/økonomi vil kunne svekke Vinmonopolet som virkemiddel i alkoholpolitikken. Dette kan blant annet føre til at Vinmonopolets tilbud til kundene blir dårligere, noe som i sin tur vil kunne gå utover oppslutningen om ordningen. Norske produsenter av alkohol vil få et dårligere grunnlag for salg og distribusjon. Vinmonopolet som er verdens beste vin- og brennevinbutikk må som følge av regelverket ta inn alle

som kan og vil levere. Kjernen i Vinmonopolets regelverk er markedsadgang og likebehandling. Det er mye vanskeligere å få hylleplass i dagligvarebutikkene enn i Vinmonopolets bestillingsutvalg eller lokale sortiment. Jeg viser for øvrig til at både Bryggeri- og drikkevareforeningen samt vin og brennevinleverandørenes forening har sagt at forslaget er en dårlig idé, både alkoholpolitisk og næringspolitisk. Actis mener hele vinmonopolordningen settes i fare ved en endring i tråd med dette spørsmålet.

Svar:

Som representanten Stensland skriver i sin begrunnelse vil det å tillate salg av drikke med alkoholinnhold inntil 8 volumprosent alkohol, kunne påvirke grunnlaget for Vinmonopolet. I tillegg vil en slik endring svekke det høye beskyttelsesnivået som ligger til grunn for den restriktive norske alkoholpolitikken og dermed kunne få konsekvenser for opprettholdelsen av andre deler av alkoholpolitikken.

Om alkohol og Vinmonopolet som alkoholpolitisk virkemiddel

Alkohol er ingen vanlig vare og bruk av alkohol kan medføre skader både på individ og samfunnsnivå. Bruk av alkohol er en av de viktigste risikofaktorene for tap av friske leveår i befolkningen. Norge har forpliktet seg til å følge opp Verdens helseorganisasjon (WHO) sitt vedtatte mål om global reduksjon i skadelig bruk av alkohol med minst 10 prosent innen 2025 sammenlignet med 2010. Jeg viser til at regjeringen i år har lagt fram en nasjonal alkoholstrategi for perioden 2021-2025 som skal bidra til å nå dette målet.

Det er et mål for norsk alkoholpolitikk å redusere de skader og ulemper bruk av alkohol kan medføre. Det er en klar sammenheng mellom totalforbruket av alkohol i befolkningen og det totale omfanget av alkoholrelaterte skader og ulemper i samfunnet.

I Norge har man tatt i bruk en rekke tiltak for å begrense tilgjengelighet og etterspørsel etter alkohol. Vinmonopolordningen inngår i en større virkemiddelpakke sammen med åpningstidsbestemmelser, aldersgrenser, bevillingsordning for salg og skjenking, reklameforbud og alkoholavgifter. At alkoholholdig drikk over 4,7 volumprosent selges på Vinmonopolet og ikke i dagligvarebutikk er et vesentlig tiltak for å begrense tilgjengeligheten til alkoholholdig drikk og dermed redusere skadevirkningene av alkoholbruk. Vinmonopolet er et av de viktigste virkemidlene i norsk alkoholpolitikk og skal bidra til å begrense alkoholforbruket ved å regulere tilgjengeligheten. Ordningen innebærer fravær av privatøkonomiske interesser som motiverende for salg og bidrar til at omsetning av alkoholholdig drikk skjer i kontrollerte former.

Å flytte salg av alkoholholdig drikk mellom 4,7 og 8 volumprosent alkohol fra Vinmonopolet til dagligvarebutikker vil føre til økt tilgjengelighet til alle typer alkoholholdig drikk inntil 8 volumprosent herunder brennevinsbaserte drikker og vin i tillegg til øl. Dette er ventet å føre til økt konsum med påfølgende risiko for skader og kostnader. Økt tilgjengelighet til sterkere alkoholholdig drikk kan i tillegg medføre at konsumentenes etterspørsel vris over fra svakere alkoholholdige drikker til noe sterkere varianter.

EØS-rettslige betraktninger

Norge har valgt å ha et høyt beskyttelsesnivå i sin alkoholpolitikk, hvor de ulike alkoholpolitiske virkemidlene i sammenheng gir en konsistent politikk som skal begrense skadevirkningene av alkohol av hensyn til folkehelsen. Dersom alkoholholdig drikk inntil 8 volumprosent alkohol kan selges i dagligvarebutikk innebærer dette en tydelig endring av beskyttelsesnivået i norsk alkoholpolitikk i form av aksept av større tilgjengelighet til sterkere alkoholholdig drikk. Dette kan få konsekvenser for muligheten til å opprettholde andre alkoholpolitiske virkemidler i tillegg til Vinmonopolet.

Hovedprinsippene i den restriktive norske alkoholpolitikken har som oftest blitt godtatt ut fra en EU-/EØS-rettslig vurdering på grunn av det høye nivået av beskyt-

telse Norge legger til grunn for å beskytte folkehelsen mot skader fra alkoholbruk. Betingelsen for å godta våre alkoholpolitiske virkemidler er at restriksjonene er genuint begrunnet i legitime hensyn, egnete og nødvendige for å ivareta disse hensynene, og at restriksjonene inngår i en konsistent politikk som tar sikte på å beskytte folkehelsen. De ulike alkoholpolitiske virkemidlene må med andre ord ses i sammenheng, og en svekkelse av enkelte av dem, vil kunne føre til at konsistensen anses svekket, og dermed vanskeliggjøre opprettholdelse av andre restriktive virkemidler. En stadig liberalisering av alkoholpolitikken vil kunne medføre at beskyttelsesnivået senkes. Dette vil kunne ha betydning for vurderingen av hvorvidt enkelttiltak er å anse som egnet og nødvendige etter EØS-retten.

Konsekvenser for Vinmonopolets virksomhet

Vinmonopolet har i dag 337 utsalg fordelt utover hele landet. Til sammenligning finnes det i dag i overkant av 3800 dagligvarebutikker i Norge. Forslaget vil medføre at sterkere alkoholholdig drikk vil være tilgjengelig for salg fra langt flere utsalgssteder enn i dag.

Vinmonopolet er EØS-rettslig forpliktet til å gi alle som ønsker mulighet til å selge sine produkter gjennom vinmonopolordningen, og selskapet må likebehandle norske og utenlandske aktører. Selskapet fører et bredt utvalg av produkter med en alkoholstyrke mellom 4,7 og 8 volumprosent alkohol. Per dags dato opplyser Vinmonopolet at de har 1993 produkter inntil 8 volumprosent alkohol i sine utvalg. Majoriteten av disse produktene er øl, men inkluderer også vin og brennevin. Vinmonopolet gjør det med andre ord mulig for svært mange produsenter å få solgt sine produkter. Det vil trolig være mer krevende for småskalaprodusenter å få samme nasjonale dekning for salg av sine produkter i dagligvarehandelen som de i dag får gjennom Vinmonopolet.

Forslaget vil høyst sannsynlig føre til redusert salg for Vinmonopolet. Dette vil kunne påvirke selskapets økonomiske mulighet til å opprettholde eksisterende utsalg og etablere nye utsalg i områder med lavt kundegrunnlag. Dette vil kunne svekke oppslutningen om ordningen og dermed ordningens legitimitet.

Oppsummering

Jeg vil sterkt fraråde å tillate salg av drikke med alkoholinhold opp til åtte prosent i dagligvarebutikker. Det vil svekke vinmonopolordningen, føre til økt tilgjengelighet til alkoholholdig drikk og dermed økt fare for skader som følge av alkoholbruk samt kunne ha konsekvenser for andre alkoholpolitiske virkemidler.

SPØRSMÅL NR. 2168**Innlevert 9. mai 2021 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 19. mai 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Løypa er forskriftsfestet med både Fylkesmannen i Nordland, Direktoratet for naturforvaltning og Miljøverndepartementets velsignelse. Likevel blir den nå stengt fordi det fra juni 2021 ikke lengre er hjemmel i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag for å videreføre isfiskeløypene. Det var fylkesmannen i Nordland som forskriftsfestet isfiskeløypa til Virvassdammen.

Var ministeren kjent med at både DN og Miljøverndepartementet hadde godkjent løypa da det ble svart på spørsmålet i Dokument nr. 15:2043?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svaret i dokument nr. 15:2043 hvor ministeren uttaler:

«Meininga med lovendringa var derfor ikkje å stenge gamle løyper som var brukt i generasjonar, som representant Mossleth spør om.»

Det er likevel det som har skjedd, selv om løypa var forskriftsfestet to steder. I egen forskrift som jeg viste til sist, og i Forskrift om fredning av Virvassdalen naturreservat, Rana kommune, Nordland: <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2011-02-25-236>

Her er linken til Miljøverndepartementets dokument (datert 25.02.2011) som blant annet tar for seg forskriften til Virvassdalen skogreservat, se side 63., hvor løypa forskriftsfestet også i selve forskriften til skogreservatet.

https://www.regjeringen.no/contentassets/56a0d-5b28aeb46d7b1e74fc671c5201b/kg1_res_nordland_250211.pdf

Her kommer det fram at DN støtter Fylkesmannens vurdering i at det kan gis et generelt unntak for bruk av snøscooter langs en konkret og kartfestet trase på snødekt mark i den perioden den er åpen for ferdsel. Det er en forutsetning at ferdsel og trasé bygger på et lovlig fattet vedtak.

Miljøverndepartementets tilråding: Miljøverndepartementet slutter seg til Direktoratet for naturforvaltning og tilrår at Virvassdalen naturreservat opprettes i henhold til vedlagt forskrift og kart.

Svar:

Isfiskeløypa i Virvassdalen var godkjend av fylkesmannen i Nordland som isfiskeløype lenge før Virvassdalen naturreservat blei etablert i 2011. Da verneområdet blei etablert, godtok direktoratet og departementet at løypa, som

delvis går gjennom verneområdet, framleis skulle kunne bli brukt. Det er derfor tatt inn eit unntak frå det generelle motorferdselbødene i forskrifta for verneområdet, som seier at det er tillate å bruke snøskuter i skuterløypa når løypa er offisielt open.

Som eg skreiv i svaret mitt 4. mai 2021 på spørsmålet i Dokument nr. 15:2043 (2020-2021), så er det slik at for at ei tidlegare isfiskeløype skal kunne bli brukt etter 19. juni 2021 – da overgangsperioden for gamle isfiskeløyper går ut – må løypa bli fastsett på nytt etter dei nye reglane som snøskuterløyper i motorferdsellova og den tilhøyrande forskrifta.

Det må skje ei sjølvstendig vurdering av løypa etter dei nye reglane. At direktoratet og departementet i samband med opprettinga av verneområdet aksepterte at løypa framleis skulle få gå gjennom området, er i seg sjølv ikkje noko argument i den vurderinga. Løypa må oppfylle krava i det nye regelverket.

SPØRSMÅL NR. 2169**Innlevert 9. mai 2021 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 19. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Det lokale brannvesen står ofte alene på ulykkessteder i svært lang tid før både ambulanse og politi rekker frem, og må håndtere blant annet sikring av skadested, evakuering, alvorlige personskader og trafikkdirigering. En kan undres hvilke kriterier var lagt til grunn for vurdering av det totale beredskapsnivået ved innføring av politireformen.

Vil statsråden erkjenne den beskrevne problemstillingen og sette i verk nødvendige økonomiske tiltak for å sikre god og ansvarlig beredskap i alle landets kommuner?

BEGRUNNELSE:

Nærpolitireformens konsekvenser for det totale beredskapsnivået lokalt flere steder i Norge er under enhver kritikk. Selv om antall politifolk pr 1000 innbygger har økt svakt, har politiets responstid økt. Og den øker mest i områder med få innbyggere. Dette har ført til at det lokale brannvesen, i langt større grad enn tidligere, nå opererer som førstelinjebereidskap på de fleste utrykningsoppdrag. Alt fra brann til bilulykker og voldsepisoder. Det lokale brannvesen står ofte alene på ulykkessteder i svært lang tid før både ambulanse og politi rekker frem, og må håndtere blant annet sikring av skadested, evakuering, alvorlige personskader og trafikkdirigering.

Mange lokale brannvesen er ikke rustet for disse oppgavene verken på utstyrssiden eller når det kommer til kapasitet og kompetanse. Statlig finansiert beredskap

reduseres med det resultat at allerede anstrengte kommunebudsjett belastet med oppjustering av brannberedskap for å kompensere for bortfall av lokalt politi.

Svar:

Nødetatene har et nært og godt samarbeid, som supplerer hverandre i håndteringen av ulike hendelser. Nødetatene har derfor en lang tradisjon for samvirke for å kunne ivareta innbyggernes trygghet og sikkerhet. De trener sammen og har etablert prosedyrer for hvordan de blant annet skal opptre og samarbeide i farlige situasjoner (PLIVO).

I alle kommuner foregår det et tverretattlig beredskapssamarbeid, og i områder med store avstander kan bistand fra brann- og redningsvesenet være en viktig ressurs for å starte livreddende førstehjelp og sikre skadestedet før ambulanse og politi kommer. Vi må derfor ikke gjøre det til et problem at blålysetatene samarbeider.

Et sentralt grep i politireformen har vært at vurderinger knyttet til politikraft og tilstedeværelse gjøres ut fra kapasitet og kompetanse både på politidistriktets og geografisk driftsenhetsnivå. Det er i dag hele politidistriktet som leverer tjenestene ut i kommunene. Dette er nødvendig blant annet som følge av endringene i kriminaliteten. I dag er det et helt annet samspill mellom ulike ressurser i hele politidistriktet, noe som forklarer hvorfor kvaliteten i politiets arbeid har økt og politiet er i stand til å håndtere mer krevende saker likt og uavhengig av om hendelsen skjer i en stor eller liten kommune.

SPØRSMÅL NR. 2170**Innlevert 9. mai 2021 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 19. mai 2021 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

NVE kan ikke ha hatt hjemmel til å innvilge konsesjon til vindkraftverk i et LNF-område, uten at regionale og statlige fagetater har hatt anledning til innsigelser mot slik endring av planstatus, slik som på Haramsfjellet. Når

statsråden i sitt svar til meg 22.4.21 sier at innsigelser "retter seg mot søknader om konsesjon" må dette å være i strid med energilovens § 2-1, 7. ledd.

Mener virkelig ikke statsråden at denne knytter innsigelser til “behandling av søknader om konsesjon”, altså til departementets ansvar og ikke søkerens?

BEGRUNNELSE:

Det kan virke som om statsråden i svaret 22.04.2021 prøver å skjule det noen vil kalle et klart lovbrudd i 2009, og å vri seg unna ansvaret for å rette opp feilen. Dermed lar hun være å svare ut Stortingets vedtak av 19.06.2020 og lar et vindkraftverk startes uten at konsesjon har blitt gitt på en gyldig måte.

Det framstår meningsløst at innsigelse skulle fremmes i høringsrunda for søknaden i 2005, fire år før energilova ble endra.

Svar:

Adgangen til å rette innsigelse mot konsesjonssøknader for energianlegg, ble innført ved ny plan- og bygningslov i 2009. NVE ga konsesjon til Haram vindkraftverk i 2008, før endringene i plan- og bygningsloven. Konsesjonsvedtak etter energiloven endrer ikke planstatus for området konsesjonsvedtaket omfatter, og dette var tilfellet både før og etter lovendringen. Planstatus for Haram vindkraftverk ble endret ved departementets vedtak, også det i 2009, om at konsesjonen gis virkning som statlig arealplan.

Det er korrekt at dersom det hadde blitt fremlagt en reguleringsplan for Haram vindkraftverk før 2009 kunne

det vært rettet innsigelse til denne planen. Det er også korrekt at dersom det hadde blitt søkt om konsesjon til Haram vindkraftverk etter 2009, kunne det vært rettet innsigelse til søknaden. Men dette er etter min oppfatning hypotetisk, og uten betydning for gyldigheten av de vedtakene som er fattet om Haram vindkraftverk. Konsesjons-myndighetene må forholde seg til gjeldende rett og fatte vedtak basert på den lovgivning som gjelder på vedtakstidspunktet. Dette mener jeg klart har vært tilfellet for Haram vindkraftverk.

Slik jeg oppfatter spørsmålet mener representanten at innsigelsesmyndighetene ble fratatt en innsigelsesadgang mot vindkraft på Haram, i perioden mellom NVEs konsesjonsvedtak og departementets klagevedtak, som også inkluderte en beslutning om at endelig konsesjon ble gitt virkning som statlig plan, og at disse myndighetenes kvalifiserte syn på saken derfor ikke kom tilstrekkelig fram. I forvaltningsrettslig forstand er dette et spørsmål om hvorvidt innsigelsesreglene som først kom inn i loven i 2009, skulle gis tilbakevirkende kraft på søknaden som ble hørt og avgjort av NVE før lovendringen. I alle tilfeller reiser det også spørsmål ved om saken var godt nok opplyst til å fatte vedtak, jf. forvaltningsloven § 17.

Jeg kan ikke se at det er grunnlag for å påstå at relevante fagmyndigheters syn ikke kom fram i saken om Haram vindkraftverk, og påstanden om lovbrudd og ugyldighet i behandlingen framstår for meg som grunnløs.

SPØRSMÅL NR. 2171

Innlevert 9. mai 2021 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 18. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

I sitt svar til representanten Myrli om Tinnosbanen den 01.07.2020 skriver statsrådene at hans departement skal ta stilling til fremtidige planer for Tinnosbanen i forbindelse med neste nasjonal transportplan. der kom det ingen ting om verdensarvobjektet Tinnosbanen, som bare forfaller mer og mer.

Hvorfor står det ikke noe om planene om istandsetting av Tinnosbanen i ny NTP, og hva er planene til statsråden og regjeringen for denne viktige delen av verdensarven Rjukan - Notodden Industriarv?

Svar:

Jeg skrev i mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2030 (2019-2020) fra stortingsrepresentant Sverre Myrli om Tinnosbanen at departementet ville ta stilling til fremtidige planer for Tinnosbanen i forbindelse med Nasjonal transportplan 2022-2033(NTP).

SD har således henvist alle spørsmål fra Stortinget og lokale aktører om Tinnosbanen til NTP, slik vi gjør rutinemessig med alle saker som vil kunne bli prioritert der.

Vi er inne i en periode med historisk høy satsing på jernbane i Norge. Regjeringen vil videreføre den sterke satsingen i neste planperiode og dette er fulgt opp i NTP 2022-2033. Store behov og betydelige kostnadsøkninger

på flere store prosjekter gjør det imidlertid nødvendig med strenge prioriteringer. Regjeringen har ikke funnet rom for å prioritere oppgradering av Tinnosbanen til kjørbar stand for museums-/turisttog. Banen er derfor heller ikke omtalt i NTP.

SD ga i 2018 Jernbanedirektoratet i oppdrag å gjennomføre en utredning i tråd med Stortingets forutsetninger, og etter avtale med Jernbanedirektoratet har Bane NOR gjennomført et omfattende utredningsarbeid som ble oversendt SD i 2019. Jernbanedirektoratet vurderte at kostnader for oppgradering av Tinnosbanen til kjørbar stand for museums-/turisttog (ikke godstrafikk) ville være i størrelsesorden 300-500 mill. kr.

SD har lagt til grunn at Bane NOR dekker opprettholdelse av dagens tilstand på Tinnosbanen, som vil si vedlikehold av nåværende infrastruktur, innenfor det årlige vedlikeholdsbudsjettet. I forhold til prosjektene som er blitt prioritert i NTP 2022-2033, har en oppgradering av Tinnosbanen en høy kostnad og en begrenset samfunnsøkonomisk nytte.

Trafikken på Tinnosbanen nord for Notodden ble innstilt i 1993. NSB og Jernbaneverket har vært eiere av banen inntil eieransvaret ble overført til Bane NOR SF fra 1. januar 2017, jf. Meld. St. 27 (2014-15) På rett spor -

Reform av jernbanesektoren. Tinnosbanen ble fredet av Riksantikvaren 22. desember 2011 med hjemmel i kulturminneloven § 22a. Fredningen omfatter strekningen Hjuksebø-Notodden-Tinnoset. Det er tilstanden på fredningstidspunktet som skal legges til grunn for drift- og vedlikehold av banen. Banestrekningen Notodden-Tinnoset inngår dessuten i Rjukan-Notodden industriarv, som fikk status som verdensarv i 2015 av De forente nasjoner (UNESCO). Norge har som nasjon sluttet seg til konvensjonen om vern av verdens kultur- og naturarv. Dette innebærer at drift og vedlikehold av Tinnosbanen er en internasjonal forpliktelse for Norge. Verdensarvstatus innebærer ikke en ny form for vern. Sikring og forvaltning av verdensarven skal ifølge Riksantikvaren gjennomføres etter det nasjonale lovverket og innenfor det enkelte lands egne ressurser.

I forbindelse med en fullstendig gjennomgang i 2019 av kulturminner som er i Bane NORs eie, har Bane NOR valgt å prioritere vedlikeholdsmidler til verdensarvstrekningen fra 2020. Bane NOR har brukt om lag 7 mill. kr på sikkerhetstiltak langs banen i 2020, og har avsatt 5 mill. kr til ytterligere vedlikeholdstiltak i 2021. Bane NOR tar således sitt ansvar for å ivareta Tinnosbanen.

SPØRSMÅL NR. 2172

Innlevert 7. mai 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 18. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Kombinasjonen av pandemi og liberalisering av taxi-bransjen, gjør at mange sjåfører rapporterer om svært vanskelige økonomiske forhold, og flere er i ferd med å gi opp.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at næringen skal kunne være levevei for disse også i fremtiden, og har han eventuelt en plan for taxisjåfører eller eiere med løyve som nå er i ferd med å miste sitt levebrød?

BEGRUNNELSE:

Koronapandemien har skapt store vanskeligheter for mange bransjer, og taxinæringen er særlig hardt rammet. NRK rapporterte 19. mars i fjor om hvordan kundegrundlaget til Tord Brattbakk i Mosjøen sank med 90 prosent, og at han og andre etter koronarestriksjonene kunne gå i minus ved å jobbe. Samtidig rapporteres det om at koro-

nastøtten ikke slår heldig ut for bransjen, noe som gjør at svært mange sliter med å få det til å gå rundt.

I denne situasjonen vedtok så regjeringen å utsette den planlagte liberaliseringen av drosjenæringen fra 1. juli til 1. november i fjor, i forståelse av at dette allerede var en krevende tid for mange.

Men fra 1. november kom altså likevel liberaliseringen, som fjernet behovsprøvingen av drosjeløyver, og kravet om å være tilknyttet en sentral. Dermed ble det fritt frem for globale giganter som Uber og Lyft. Rapportene fra for eksempel England er en arbeidshverdag hvor sjåfører for disse selskapene først begynner å tjene penger etter å ha kjørt i 30-35 timer, med 70 timers arbeidsuker eller mer.

At den nye situasjonen er på vei også til Norge, ble dokumentert av NRK, som 9. februar i år rapporterte om taxisjåføren Kim Mikkelsen Knutsen i Alta som i lang tid

har jobbet 60 timer i uken i snitt, med en timelønn ned mot 40 kroner timen, for at ting skal gå rundt.

Kort sagt: Kombinasjonen av pandemi og liberalisering gjør at situasjonen for bransjen er kritisk, og svært mange aktører har enten gitt opp, eller er i ferd med å gi opp.

Svar:

Nedgangen i etterspørselen etter drosjetjenester som følge av Covid-19-pandemien har ført til store utfordringer for aktørene i drosjenæringen. Pandemien gjør det på nåværende tidspunkt krevende å vurdere virkningene av drosjereformen isolert.

Regjeringen har tatt flere grep for å lette situasjonen for næringslivet, som også omfatter aktørene i drosjenæringen. Løyvehaverne er blant annet omfattet av den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet. Tidlige tilpasninger i kompensasjonsordningen bidro til at den også i større grad treffer drosjenæringen. Blant annet ble minimumsbeløpet for å få utbetalt støtte under kompensasjonsordningen senket fra 10 000 til 5000 kroner. Mens minimumsbeløpet tidligere dekket en periode på en måned dekker den nå en tilskuddsperiode på to måneder, som i praksis er en halvering. Egenandelen for dekning av tap ble fjernet. Justeringene har ført til at flere drosjeløyvehavere kommer inn under ordningen.

I februar 2021 ble det innført en forskriftsbestemmelse om at drosjesjåfører som er delvis ledige eller permitterte, kun skal føre halvparten av arbeidstimene sine, inkludert ventetid mellom oppdrag, på meldekortet for

dagpenger. Bestemmelsen gir redusert avkortning av dagpenger og gjør det dermed mer lønnsomt for drosjesjåfører å arbeide mens de mottar dagpenger. Bestemmelsen gjelder til 30. september 2021.

Utsettelsen av endringene i drosjereguleringen fra 1. juli til 1. november 2020 var også et tiltak for å gi aktørene i drosjenæringen bedre tid til å innrette seg etter de nye reglene i lys av Covid-19-pandemien.

Det er etter endringene i drosjereguleringen totalt utstedt i overkant av 2000 nye drosjeløyver. Antallet nye løyver sier ikke direkte noe om det totale drosjetilbudet, ettersom det ikke er driveplikt for løyvene eller krav om at drosjen skal operere innenfor et bestemt distrikt.

Endringene i drosjereguleringen åpner for større fleksibilitet og mer konkurranse i næringen, og gir aktørene bedre muligheter for å tilpasse tilbudet til etterspørselen. Også i en normalsituasjon, uten Covid-19, ville det ikke vært unaturlig at aktørene i en overgangsperiode etter at de nye reglene trådte i kraft vil oppleve økt konkurranse. Jeg forventer at aktørene vil tilpasse tilbudet over tid.

På sikt forventer jeg at det vil vokse frem gode drosjetilbud over hele landet, med tjenester som er tilpasset lokale forhold, og med hensiktsmessige kombinasjoner av aktører på hel- og deltid.

Jeg følger nøye med på utviklingen i drosjenæringen, både i lys av reformen og virkningene av Covid-19-pandemien. Regelendringene vil bli evaluert 3 år etter ikrafttredelse. Intensjonen med 3-års perioden før evaluering er å gi markedet tid til å tilpasse seg nye regler før det blir gjort en nærmere vurdering av virkningene av reformen.

SPØRSMÅL NR. 2173

Innlevert 10. mai 2021 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 21. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Vil statsråden omgjøre Statforvalteren i Vestlandet sitt vedtak slik at Brann stadion får fritak for eigdedomsskatt slik lovgjevar har opna for og eit stort fleirtal i Bergen bystyre gått inn for?

GRUNNGJEVING:

Bergen bystyre gjorde i møte den 22.04.2020 (sak 128/20) følgjande vedtak:

«1. Bergen bystyre fritar for eiendomsskatt de deler av gnr. 162, bnr. 1224 som ikke har leieinntekter, med virkning fra 01.01.2020. Dette utgjør 62 % av arealet og gir med dagens takster et skattefritak på 493 551 kroner pr år.

2. Bergen bystyre fritar for eiendomsskatt de deler av gnr. 162, bnr. 1371 som ikke har leieinntekter, med virkning fra 01.01.2020. Dette utgjør 95 % av arealet, og gir med dagens takster et skattefritak på kr 119 178 kroner pr år.

3. Det settes som vilkår at vedtektene til Brann stadion AS endres, slik at det klart går frem at selskapet ikke har økonomisk overskudd som formål.

4. Dersom eiendommene blir solgt, utleid til andre eller vilkårene for fritak fra eiendomsskatten på andre måter ikke lenger oppfylles, faller fritaket for eiendomsskatt bort.»

Stortinget har som lovgjevar gitt kommunen denne muligheten til å bruke skjønn for å kunne heilt eller delvis redusere eiendomsskatten.

I denne saka påklagar eit mindretal Rødt vedtaket og Statsforvaltaren velger å sette det store fleirtalet i Bergen bystyre til sides.

Statforvaltaren bygger sitt vedtak på ei uttale frå Finansdepartementet. Difor meiner eg at Finansdepartementet her må sjå på heilheten i saka og vurdere å omgjere vedtaket på eige initiativ.

Svar:

Eg viser til at Bergen kommune 22. april 2020 gjorde vedtak om at delar av Brann stadion, tilhøyrande idrettslaget Brann, skulle få fritak for eiendomsskatt etter eiendomsskattelova § 7 første ledd bokstav a. Tre bystyrerepresentantar kravde så i brev av 11. mai 2020 at Statsforvaltaren i Vestland skulle foreta lovlegheitskontroll av vedtaket etter kommuneloven § 27-1. Statsforvaltaren oppheva vedtaket til Bergen kommune.

Det lokale sjølvstyret står sterkt i Noreg. Det skal være eit stort rom for lokale løysingar, og ein høg terskel for statleg overprøving. Samstundes må vi sjå til at lovar og rammeverk vert følgde, mellom anna ved lovlegheitskontroll av vedtak.

I samband med lovlegheitskontrollen, bad Statsforvaltaren Finansdepartementet om ei avklaring av korleis enkelte sider ved eiendomsskattelova § 7 a nærare er å forstå. Finansdepartementet gav si tolkingsspørsmål den 8. april 2021. Statsforvaltaren i Vestland oppheva så fritaksvedtaket til Bergen kommune den 22. april 2021 på bakgrunn av at vedtaket vart vurdert som ugyldig. Statsforvaltaren meinte at vilkåra for å gje Brann Stadion AS fritak for eiendomsskatt ikkje var oppfylde.

Kommuneloven av 2018 § 27-1 slår fast følgjande:

«Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Et slikt krav må fremmes tre uker fra vedtaket ble truffet. Fristreglene i forvaltningsloven § 30 gjelder. Kravet skal settes fram for det organet som traff vedtaket. Hvis organet opprettholder vedtaket, skal saken sendes til departementet.

Hvis særlige grunner tilsier det, kan departementet på eget initiativ kontrollere om et vedtak er ugyldig».

I medhald av forskrift 30.08.2019 nr. 1096 punkt IX første ledd om delegering av myndigheit etter kommuneloven, har departementet delegert si kompetanse etter kommuneloven § 27-1 første ledd til Statsforvaltaren.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i 2013 utgitt ei rettleiing til reglane om lovlegheitskontroll. Etter Finansdepartementet si oppfatting gjeld rettleiing

også for forståinga av gjeldande kommunelov § 27-1. Føresegna i den nye kommunelova vidarefører den gamle kommunelova § 59.

Rettleiinga punkt 8.1 omtaler departementet si rolle i saker om lovlegheitskontroll. Her heiter det at:

«Det er Fylkesmannen som behandler og treffer endelig vedtak i saker om lovligheitskontroll med kommunale avgjørelser. Det er for slike saker ingen klagerett til departementet.

Det kan være tilfeller der den klagende parten eller andre aktører henvender seg til departementet etter at Fylkesmannen har truffet vedtak i saken. Etter alminnelig delegasjonslære kan departementet (som delegerende myndighet) se nærmere på en sak dersom særlige grunner tilsier det. Utgangspunktet er likevel at departementet utviser varsomhet og har en generell høy terskel for å gå inn i enkeltsaker der avgjørelsesmyndigheten er delegert til Fylkesmannen.

Departementet vil kunne gå inn i saken dersom det avdekkes alvorlige feil ved avgjørelsen. Hvis dette er tilfelle, vil departementet i kraft av å være overordnet forvaltningsorgan på området ha myndighet til å oppheve vedtaket og sende saken tilbake til fornyet behandling, samt påpeke de feil som foreligger. En generell adgang for departementet til å gå nærmere inn i de skjønsmessige vurderinger som Fylkesmannen har gjort, foreligger som utgangspunkt ikke».

Eg visar til at eit sentralt føremål med ordninga med lovlegheitskontroll er at den skal være et middel til å få avklart rettsleg tvil utan å måtte gå til domstolane. Som omtalt ovanfor, la Statsforvaltaren fram problemstillinga i saka for departementet før svar vart gjeve til Bergen kommune. Konklusjonen i Statsforvaltaren si utsegn til Bergen kommune er i samsvar med Finansdepartementets tolkingssutsegn. Kjernen i tolkingsspørsmålet var om kommunen kan frita ein eigedom tilhøyrande eit aksjeselskap kor aksjane er eid av ei stifting eller institusjon «som tek sikte på å gagna ein kommune (...)». Finansdepartementet antok at det ikkje er dekning i rettskjeldene for å strekkje fritaket så langt. Eg legg difor til grunn at det aktuelle fritaket av Brann stadion ikkje kan gjennomførast utan at lova hadde vorte endra.

Som det går fram av Kommunal- og moderniseringsdepartementets rettleiing vil departementet kunne gå inn i saken dersom særlege grunnar tilseier det, eller det vert avdekkja alvorlege feil ved fråsegna. Eg kan ikkje sjå at det er tilfellet i denne saka, og finn difor ikkje grunn til å ville gripe inn i saka.

SPØRSMÅL NR. 2174**Innlevert 10. mai 2021 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 19. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Vil finansministeren komme til Stortinget med nødvendige forslag som vil gjøre det mulig for statlige bygg å kutte husleiekostnadene, for å avhjelpe koronasituasjonen?

BEGRUNNELSE:

I en sak i NRK fra 09.05 fremkommer det at kommunen har redusert sine leiekostnader med førti prosent på grunn av coronapandemien, mens bygg i samme kommune eid av Statsbygg har avslått leietakers forespørsel om redusert husleie. har Finansminister Jan Tore Sanner oppfordret gårdeiere til å ta sin del av ansvaret, ved for eksempel å redusere husleien. I sitt svar til NRK skriver Forsvarsdepartementet «Ettergivelse av statlige krav krever som utgangspunkt hjemmel i stortingsvedtak». Fremskrittspartiet mener at staten med størst økonomisk rygrad enn mange andre må gå foran med et godt eksempel. Det handler om å redde bedrifter fra konkurs.

Svar:

Jeg legger til grunn at saken representanten viser til i begrunnelsen for spørsmålet er en sak fra NRK av 9. mai som handler om Forsvarsbyggs leieferhold.

Forsvarsdepartementet opplyser at Forsvarsbygg har om lag 250 sivile leietakere. Forsvarsbygg har mottatt henvendelser fra 64 leietakere om å frafalle, redusere eller reforhandle husleien. To leietakere har anmodet om å få reforhandlet leieavtalen, og disse leieavtalene er reforhandlet. Syv leietakere har søkt om utsatt betaling, og alle har fått innvilget dette.

Forsvarsbygg som utleier vurderer konkrete henvendelser fra sine leietakere i den enkelte sak. Forsvarsbygg har anledning til å reforhandle leieavtalene uten stortingsvedtak, forutsatt at dette kan gjøres innenfor Forsvarsbyggs budsjettrammer. Dette er, som nevnt over, gjort i to saker. Iht. Bestemmelser om økonomistyring i staten krever ettergivelse av krav i utgangspunktet et stortingsvedtak. I mindre saker kan Kongen eller Finansdepartementet samtykke i at krav ettergis. Dersom Finansdepartementet mottar en anmodning om ettergivelse fra Forsvarsdepartementet, vil vi vurdere denne.

Mange virksomheter er i en krevende økonomisk situasjon som følge av coronapandemien. Regjeringen har iverksatt en rekke omfattende, generelle tiltak for å avhjelpe de som er hardt berørt, herunder den midlertidige tilskuddsordningen for foretak med stort omsetnings-

fall, lønnsstøtteordningen, forfallsutsettelse, muligheter for utsatt skatteinnbetalinger, lånegarantiordningen, endringer i permitteringsregelverket og inntektssikringsordninger. I tillegg er det truffet målrettede tiltak for spesielt berørte næringer, blant annet kultur og reiseliv.

Gjennom den generelle tilskuddsordningen for næringslivet vil foretak med stort omsetningsfall få dekket store deler av husleien av staten. Det gjelder også foretak som leier eiendom av Forsvarsbygg. Størrelsen på støtten bestemmes først og fremst av periodens omsetningsfall i prosent og foretakets faste, unngåelige kostnader, herunder husleie. En eventuell ettergivelse av Forsvarsbyggs krav på husleie vil redusere tilskuddene fra tilskuddsordningen der leien til Forsvarsbygg er en del av grunnlaget for å beregne tilskudd.

I NRK-saken som representanten viser til, er det utsagn som kan gi inntrykk av at leietakere som fremleier, ikke er berettiget til tilskudd fra tilskuddsordningen. Det er ikke riktig. Også foretak som driver med fremleie, kan få tilskudd dersom de har tilstrekkelig stort omsetningsfall og oppfyller de øvrige vilkårene i ordningen. For leietakere som fremleier, vil leiekostnaden som gir grunnlag for støtte fra staten, reduseres med periodens leieinntekter. Et foretak som hovedsakelig driver fremleie, vil typisk ikke få støtte dersom den krever inn full leie fra sine leietakere, fordi både omsetningsfallet og kostnadsgrunnlaget, «netto leiekostnader», blir lave. En fremleier som helt eller delvis ettergir husleie til sine leietakere, vil på sin side typisk kunne få tilskudd dersom den oppfyller de øvrige kravene i tilskuddsordningen, fordi den da vil kunne få beregnet et omsetningsfall og få regnet med den delen av sine egne leiekostnader som ikke dekkes av leietakerne.

SPØRSMÅL NR. 2175**Innlevert 10. mai 2021 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 18. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Aftenposten kan i dag, 10.5.21, melde at sentrale ledere i det spanske entreprenørselskapet Acciona, som også har store prosjekter gående i Norge, er dømt for bedrageri.

Hva vil statsråden foreta seg for at dette selskapet blir gjennomgått før nye kontrakter inngås med dette selskapet i Norge, og hva slags rutiner har norske myndigheter for å granske slike store selskapers mulige, ulovlige metoder for bestikkelser, hvitvasking og lignende forhold?

Svar:

Selskapene i statens eierportefølje er underlagt lov om offentlige anskaffelser og må følge dette regelverket. Ifølge regelverket vil en del av prosessen være gjennomføringen av en strukturert integrity due dilligence (IDD), hvor også elementer knyttet til hvitvasking og økonomisk kriminalitet er omfattet. Ved inngåelse av nye kontrakter vil en IDD bli foretatt. Useriøse aktører kan tidligere være dømt for kriminell virksomhet. Dersom oppdragsgiver er kjent med at leverandøren er rettskraftig dømt eller har vedtatt et forelegg for deltakelse i en kriminell organisasjon, korrupsjon, bedrageri, terrorhandlinger, hvitvasking, barnarbeid eller menneskehandel, skal leverandøren avvises. Plikt og rett til å avvise gjelder ikke dersom leverandøren har gjennomført tiltakene for å rydde opp i de

uønskede forholdene, såkalt “self-cleaning”. Blant tiltakene kan være endringer i rutiner, medvirkning til klargjøring av fakta og oppsigelse eller avskjedigelse av sentrale personer. Bestemmelsen er et utslag av et forholdsmessighetsprinsipp, som tilsier at avvisningen må stå i forhold til overtredelsen.

Acciona har pågående kontrakter med både Bane NOR SF og Nye Veier AS. Disse kontraktene ble inngått før domsavgjørelse mot Acciona. Departementet har vært i kontakt med selskapene, som opplyser at de vil følge opp Acciona gjennom å utføre en IDD og/eller følge opp med ledelsen og etterfølge “self – cleaning” tiltakene.

Det følger av regjeringens eierskapspolitikk, jf. Meld. St. 8 (2019-2020) Statens direkte eierskap i selskaper – Bærekraftig verdiskaping, at staten forventer at selskapene i statens eierportefølje er ledende i sitt arbeid med ansvarlig virksomhet. Å være ledende i sitt arbeid med ansvarlig virksomhet innebærer blant annet at selskapene identifiserer og håndterer vesentlige risikoområder, også innenfor leverandørkjeden, for de som påvirkes av virksomheten. Staten forventer at selskapene gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med anerkjente metoder. Videre forventer staten at selskapene er åpen om vesentlige områder, mål og tiltak innenfor sitt arbeid med ansvarlig virksomhet.

SPØRSMÅL NR. 2176**Innlevert 9. mai 2021 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 19. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Frem til sommaren er det, jamfør domstol.no per 9. mai, beramma 53 rettsmøter i Sogn og Fjordane tingrett. Så å seie alle ved rettsstadene Sogndal og Førde. I Nordfjordeid er det beramma rettsmøte/hovudforhandling ein dag i mai og to dagar i juni.

Kvifor er det knapt rettsmøte i Nordfjordeid frem til sommaren når eitt av poenga med den sentraliserande

domstolreforma var at denne angiveleg skulle legge til rette for auka aktivitet ved dei rettsstadene som har ledig kapasitet?

GRUNNGJEVING:

Sogn og Fjordane tingrett vart framheva av regjeringa då forslag til domstolreform vart lansert i mars 2020. På

Rett24 skreiv justisministeren om domstolreforma den 26. januar:

«Slik vil endringene legge til rette for økt aktivitet ved mindre rettssteder som i dag har ledig kapasitet».

Ein kan då undrast på kvifor så liten aktivitet ved rettsstaden i Nordfjordeid førebels er resultatet av reforma.

Svar:

Rettsstedet i Nordfjordeid er ett av tingrettenes ubemannede rettssteder, som ikke er regulert i Forskrift om inndelingen av domssogn og lagdømmer. Jeg viser til mitt tidligere svar på skriftlig spørsmål om rettsstedet i Nordfjordeid, jf. Dokument nr. 15:1105 (2020-2021). Siden rettstedet er uten dømmende bemanning gir det ikke mening å si at det er ledig kapasitet ved rettsstedet. Sogn og Fjordane tingrett, hvor det ubemannede rettstedet Nordfjordeid inngår, var forøvrig ikke berørt av domstolreformen som trådte 26. april fordi tingretten etter sammenslåingen av Sogn tingrett og Fjordane tingrett i 2017 hadde en tilstrekkelig størrelse.

Praksis har vært at saker som hører hjemme i Nordfjordeid har gått der, en praksis jeg har fått opplyst av Domstoladministrasjonen at også vil fortsette i fremtiden. Etter det opplyste er årsaken til at ikke flere saker er berammet ved rettstedet i Nordfjordeid per 9. mai, at rettslokalet der ikke gjør det mulig å håndtere avstandskravene knyttet til smittevern på en forsvarlig måte dersom det er mange parter og aktører i sakene. Av smittevernhensyn gjennomføres også flere saker digitalt.

Sogn og Fjordane tingrett ble som representanten påpeker fremhevet da regjeringen la frem sitt forslag til domstolstruktur. Årsaken til det er at tingretten, som fortsatt er lokalisert på de samme stedene som den var før sammenslåingen, viser at en tingrett som dekker et større område med flere rettssteder fungerer godt. Sogn og Fjordane tingrett har et solid fagmiljø med mulighet for systematisk kompetanseutvikling, rettsmekling og moderat spesialisering. Tingretten har også god kontroll på saksavviklingen.

Avslutningvis vil jeg understreke at reformen trådte i kraft for et par uker siden og at jeg har tillit til at domstollederne fordeler sakene i tråd med Forskrift om fordelingen av saker i domstolene.

SPØRSMÅL NR. 2177

Innlevert 10. mai 2021 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 20. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om at ansatte opplever at verktøyene nødvendig for å gjøre jobben ikke er tilgjengelig og vil han vurdere ytterligere tiltak for å sikre kontrollen?

BEGRUNNELSE:

Søndag 9 mai kunne vi lese i Aftenposten at nasjonalt senter for innreisende, ifølge ansatte, mangler riktige verktøy for å utføre jobben. Aftenposten viser til at de ansatte mangler tilgang til MSIS og at det er vanskelig å kontrollere om reisen er gjort. Avisen viser også til en svarprosent blant de som har reist på 51,5%. Stortinget har vært bekymret for om kontrollen på grensene og importsmitten er god nok.

Svar:

På bakgrunn av henvisningen til artikkelen i Aftenposten, oppfatter jeg at spørsmålet dreier seg om Nasjonalt kontrollsenter for innreisende.

Nasjonalt kontrollsenter for innreisende ble etablert 15. februar ved Helfo i Tønsberg for å bistå kommunene med å følge opp og kontrollere innreisende. Kontrollsenteret har som oppgave å veilede innreisende om karantenebestemmelsene og kontrollere etterlevelsen av disse bestemmelsene. Kontrollsenteret har veiledere som snakker engelsk, polsk, russisk, litauisk, rumensk, arabisk, somali og urdu i tillegg til norsk. Fra 8. mars har senteret rapportert til kommunelegene og til Arbeidstilsynet om hvem de har vært i direkte kontakt med, og om det er mistanke om brudd på bestemmelsene. Kommunen og Arbeidstilsynet har ansvar for å følge opp videre og eventuelt vurdere anmeldelse til politiet.

Helsedirektoratet rapporterer månedlig om kontrollsenterets aktivitet. Rapportene legges ut på Helsedirektoratets nettsider. Det fremgår av rapporten for ukene 15-18 at kontrollsenteret har gjennomført samtaler med 39 729 innreisende på telefon i denne fire-ukersperioden. Dette utgjør 63 prosent av dem som ble kontaktet pr telefon. I de tilfeller der personer som ikke svarer, har mobilsvaret, leses det inn en talebeskjed på mobilsvaret. De som ikke svarer og heller ikke har mobilsvaret, mottar SMS. I tillegg er det i samme periode sendt ca. 120 000 automatiske SMSer til innreisende på dag to og dag fem med lenke til informasjon på det språket den innreisende har valgt. Av de 39 729 gjennomførte samtalene, ble det i 97 prosent av samtalene vurdert at den innreisende var kjent med og fulgte karantene- og testbestemmelsene. Det ble sendt 23 063 rapporter til kommuner i perioden.

Kontrollcenteret ble raskt etablert og bemanning og funksjonalitet har som planlagt vært under kontinuerlig utvikling. Bemanningen har planmessig blitt utvidet og utgjør 65 kontrollører/veiledere fra uke 17. Kontrollsenterets oppfølgende kontakt med den innreisende er basert på de opplysninger personen har lagt inn i innreiseregisteret. Plikten til å registrere opplysninger ved innreise i innreiseregisteret er forskriftsfestet i covid-19-forskriften. Dersom plikten overtreddes, kan det ilegges bot dersom overtredelsen er skjedd uten rimelig grunn. Fra 10. mai 2021 stilles det krav om at tid og sted for grensepassering skal registreres i innreiseregisteret.

Til punktet i avisartikkelen om at kontrollsenteret fortsatt ikke har tilgang til opplysninger fra Meldingssystemet for smittsomme sykdommer (MSIS) så beror dette på en streng prioritering av å utvikle de viktigste systemene først. Den kommunen en person oppholder seg i, får melding dersom en person tester positivt. Kommunene følger så opp i samsvar med retningslinjene om testing, isolering, smittesporing og karantene (TISK). Da kontrollsenteret ble planlagt, anså man det som viktig at kontrollsenteret fikk informasjon om hvem som testet positivt, for å unngå å kontakte disse personene siden det kunne medføre en uheldig situasjon dersom disse personene ble kontaktet både av kontrollsenteret og kommunen. Etter at de strenge innreisetiltakene ble innført, viste det seg at kun 0,5-1 prosent av de innreisende tester positivt på grensen. Kontrollsenterets vurdering har derfor vært at dette utgjør en så liten del av de innreisende, at det ikke skaper utfordringer for deres aktivitet. Dessuten har kontrollsenteret rutiner som sikrer at dersom den innreisende har testet positivt og dermed følges opp av kommunen, så avklares dette tidlig i samtalen. Funksjonalitet knyttet til å tilrettelegge for rapportering fra kontrollsenteret til kommunene og Arbeidstilsynet, funksjonalitet for å legge til rette for hensiktsmessig oppfølging i kommunene og forbedringer i innreiseregisteret har derfor vært gitt prioritet foran funksjonalitet for å gi kontrollsenteret tilgang til MSIS. Det gjøres jevnlig

vurderinger av behov og prioriteringer i tett dialog med Justis- og beredskapsdepartementet, Helsedirektoratet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Politidirektoratet.

Det er riktig som det er angitt i avisartikkelen, at personopplysninger skal slettes 20 dager etter det registrerte innreisetidspunktet. Det stilles strenge krav til personvern ved opprettelse av registre og det ble gjort nøye vurderinger og avveininger angående dette i forbindelse med opprettelsen av innreiseregisteret.

Det arbeides kontinuerlig med forbedring av rutiner og arbeidsmetoder ut fra de erfaringene som kontrollsenteret fortløpende gjør seg. Det er ukentlige samarbeidsmøter mellom Helsedirektoratet, DSB, Politidirektoratet og Toll, og Helsedirektoratet har jevnlig kontakt med statsforvalterne, kommuner og Arbeidstilsynet.

Jeg mener at de månedlige rapportene fra Nasjonalt kontrollsenter for innreisende viser at kontrollsenteret gjør en viktig og solid jobb. Deres kontroll og varsling til kommunene og Arbeidstilsynet legger til rette for at kommunen kan foreta prioriteringer for sin kontrollaktivitet. Det er også grunn til å tro at det å bli kontaktet på det språket man selv har oppgitt, er viktig for etterlevelsen av kravene som stilles. Det har sannsynligvis også en allmennpreventiv effekt, jf. at kun tre prosent av dem det oppnås kontakt med, medfører varsel til kommunen. Kontrollsenteret har en viktig funksjon i en omfattende kontrollkjede som strekker seg fra kontroll og testing på grensen til kommunenes og Arbeidstilsynets kontrollaktiviteter. Sammen med Helsedirektoratet og de andre aktørene i denne kjeden vurderes det stadig om tiltakene fungerer tilfredsstillende og om ytterligere tiltak anses nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 2178**Innlevert 10. mai 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 25. mai 2021 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Hvordan vil forsknings- og høyere utdanningsministeren sikre at universiteter og høyskoler fordeler utdanningsplassene slik at utdanningskapasiteten for ergoterapeuter øker fra 2022, slik SSB påpeker behov for?

BEGRUNNELSE:

Sykepleiemangelen er alvorlig, men det er umulig å møte den demografiske utviklingen med mer pleiepersonell som eneste løsning. Ergoterapeuter skaper hverdagsmestring gjennom å utløse ressursene til den enkelte, slik at de kan være selvstendige og deltakende så lenge som mulig. En ergoterapeuts årslønn koster mindre enn en institusjonsplass i året, og én ergoterapeut utsetter eller forhindrer behov for de mer kostbare helsetjenestene, som hjemmetjenester og institusjonsplasser.

SSB sin rapport Arbeidsmarkedet for helsepersonell fram mot 2035 tar utgangspunkt i 2017, da 219 ergoterapeuter fikk sin bachelor i ergoterapi. I tillegg kommer 10 ergoterapeuter utdannet i andre land, som fikk jobb i Norge.

Med netto tilgang på 229 ergoterapeuter per år, vil avviket i de ulike scenariene være mellom 200 årsverk til 1300 årsverk i forhold til forventet vridning av tjenestene mot å ta i bruk ergoterapeuters kompetanse i større grad enn tidligere.

Hvis vi har samme politikk uten endringer vil vi mangle, hvis vi velger høyalternativet i SSB sine alternative framskrivninger, 1300 ergoterapeuter i 2035. For å dekke denne etterspørselen må det utdannes 130 ekstra ergoterapeuter per år i de 10 årene i perioden 2025 til 2035. For å oppnå dette må det opprettes minst 130 flere studieplasser pr år fra 2022. Det er i denne beregninga ikke tatt høyde for at ikke alle de 130 som må utdannes ekstra per år vil være en del av arbeidsstyrken i 2035, av ulike grunner.

Referansebane-alternativet, som beskriver et underskudd på 500 ergoterapeuter fra 2035 vil tilsvarende kreve minst 50 nye studieplasser pr år fra 2022.

Svar:

Institusjonenes overordnede mål er blant annet å sørge for god tilgang til utdanning og forskning og utdanning av høy kvalitet for velferd, verdiskaping og omstilling. Under denne regjeringen har den samlede kapasiteten i høyere utdanning økt betraktelig. Bevilgningen til universiteter og høyskoler er økt med over 13 mrd. kroner fra 2013 til

2021. Utover justeringene for prisvekst er det en økning på 16 prosent. Over 20 000 flere studenter møtte til studiestart høsten 2020 enn i 2013.

Rapporten «Arbeidsmarkedet for helsepersonell fram mot 2035» fra Statistisk sentralbyrå fra 2019 viser at kapasiteten for å utdanne ergoterapeuter har vært i sterk vekst siden begynnelsen av 1990-tallet. Ifølge «Tilstandsrapport for høyere utdanning 2021» fra Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning ble det i 2020 uteksaminert 244 kandidater fra studier i ergoterapi, som er en økning på 57 personer fra 2013. Departementet har ikke instruert institusjonene spesifikt om å utvide kapasiteten i ergoterapiutdanningene i perioden. Av midlene tildelt til å utvide utdanningskapasiteten i 2020 var nesten en tredjedel øremerket helseutdanninger. 13 prosent gikk til helseutdanninger generelt, hvor institusjonene sto fritt til å fordele midlene til enkeltutdanninger innenfor fagområdet.

SSB-rapporten viser framskrivninger av tilbudet og etterspørselen av ergoterapeuter under ulike forutsetninger fram mot 2035. Under noen av forutsetningene peker framskrivningene mot en framtidig underdekning og under andre en overdekning. Slike framskrivninger inngår som en del av grunnlaget som institusjonene kan bruke i sin planlegging, i tillegg til informasjon som de får gjennom kontakten med yrkesfeltet gjennom samarbeid om praksisstudier og annet. I Meld. St. 19 (2020–2021) Styring av statlige universiteter og høyskoler fremhever regjeringen institusjonenes ansvar for å dimensjonere utdanningstilbudene i tråd med både studiesøkingen og arbeidsmarkedets behovene. Regjeringen forventer videre at institusjonene vurderer dimensjoneringen løpende, og vil tydeliggjøre disse forventningene blant annet i forbindelse med styringsdialogen og utviklingsavtalene. Regjeringen vil også utvikle et helhetlig analyse- og informasjonssystem om de nasjonale og regionale behovene for høyt utdannet arbeidskraft rettet mot studiesøkere, universiteter og høyskoler og myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 2179**Innlevert 10. mai 2021 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 19. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Vil et ferdig utbygd dobbeltspor til Åkersvika være tilstrekkelig til at man kan få økt frekvens og redusert reisetid fra Brumunddal, Moelv og Lillehammer, to tog i timen til og fra Hamar til Oslo, opprettholde kapasiteten på fjerntogene Oslo – Trondheim og samtidig oppnå økt kapasitet for godstogene?

BEGRUNNELSE:

I 2027 vil dobbeltsporet på Dovrebanen til Åkersvika være ferdig utbygd. Det er viktig for å oppnå økt frekvens og redusert reisetid fra Hamar til Oslo, men også fra Brumunddal, Moelv og Lillehammer. Det er spesielt viktig å få halvtimes avganger og reisetid fra Hamar til Oslo på omtrent en time. Videre er det viktig å få ned reisetiden fra Lillehammer til Oslo til omtrent en time og tretti minutter.

Det er viktig at økt frekvens og redusert reisetid for persontogene ikke reduserer kapasiteten for godstogene. I tillegg må det være tilstrekkelig kapasitet til fjerntogene mellom Oslo og Trondheim.

Svar:

Utbyggingen av indre InterCity på Dovrebanen er godt i gang. Dobbeltspor Sørli–Åkersvika på Dovrebanen vil,

sammen med den pågående utbyggingen av Venjar–Eidsvoll–Langset og Kleverud–Sørli, gi en gjennomgående tilbudsforbedring i transportkorridoren. Når utbyggingen mellom Kleverud og Åkersvika er ferdigstilt, blir det kapasitet til to regionekspresstog i timen Oslo S–Hamar hele dagen, med en reisetid på om lag én time. Utbyggingen på nevnte strekning gir også økt kapasitet for fjerntog, samt kapasitet for ett innsatstog per time i rushretning mellom Oslo S og Hamar, i timer uten fjerntogavganger. Kapasitet for godstog vil variere over døgnet, i hovedsak begrenset av persontogtilbud og tilgjengelig kapasitet på tilgrensende banestrekninger.

Med innføring av effektpakken Ny rutemodell Østlandet vil det være mulig å forlenge innsatstoget i rushretning fra Hamar til Lillehammer, i timer uten fjerntogavganger.

Reisende nord for Hamar vil oppleve forbedring i reisetid som følge av utbyggingen av dobbeltspor til Åkersvika. En bedring av tilbudet i grunnrute, altså hvor mange tog som vanligvis går per time, nord for Hamar vil kreve ytterligere investeringer i kapasitetsøkende tiltak mellom Åkersvika og Lillehammer enn det som er prioritert med oppstart i første seksårsperiode i Nasjonal transportplan 2022-2033.

SPØRSMÅL NR. 2180**Innlevert 10. mai 2021 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 18. mai 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Hvorfor må arbeidstakere som mottar arbeidsavklaringspenger og som jobber eksempelvis 40 prosent, sende meldekort som arbeidssøker på tross av at man ikke er reell arbeidssøkere over det man allerede jobber?

BEGRUNNELSE:

Mottakere av arbeidsavklaringspenger som jobber noe må sende meldekort som arbeidssøker på lik linje med arbeidsledige.

Enkelte oppgir at de opplever det urimelig å sende meldekort som arbeidssøker når man i realiteten jobber det man har arbeidsevne for å jobbe i den virksomheten man er ansatt, og at dersom man får økt arbeidsevne så vil

man jobbe mer på den arbeidsplassen man allerede har. For de som må sende meldekort som arbeidssøker kan dette oppleves som om man gir uriktige opplysninger til Nav, fordi man ikke er reell arbeidssøker.

Svar:

For å få utbetalt arbeidsavklaringspenger (AAP) må mottakeren sende meldekort hver fjortende dag, med mindre vedkommende er fritatt fra meldeplikten. Dette følger av folketrykklagen § 11-10. Dette gjelder uavhengig av om man er i arbeid eller ikke.

Arbeids- og velferdsetaten har opplyst meg om at man på meldekortet som benyttes av AAP-mottakere, skal svare på om man ønsker å stå registrert hos Arbeids- og velferdsetaten de neste 14 dagene og motta tilbud om arbeid, bistand til å komme i arbeid eller å få avklart arbeidsevnen sin. Det står ikke noe om å være arbeidssøker. På meldekortet som benyttes av arbeidssøkere, for eksempel de som mottar dagpenger, skal man derimot svare ja dersom man ønsker å være registrert som arbeidssøker.

Det er bare i tilfeller hvor AAP-mottakeren er avklart til arbeid og skal motta arbeidsavklaringspenger i inntil seks måneder som arbeidssøker at vedkommende må fylle vilkåret om å være reell arbeidssøker. Dette følger av § 11-17.

For at Arbeids- og velferdsetaten skal kunne beregne hvor mye mottakeren skal få utbetalt, trengs det opplysninger om blant annet arbeid, aktivitet eller fravær. Selv om man har en 40 pst. stilling, kan det tenkes at man jobber noe mer eller mindre enkelte uker. På meldekortet skal derfor mottaker oppgi arbeid og aktivitet de forrige 14 dagene (meldeperioden), og også bekrefte at vedkommende vil være registrert hos Arbeids- og velferdsetaten i neste periode. Utbetalingen blir beregnet ut fra de opplysningene vedkommende oppgir på meldekortet.

Opplysningene på meldekortet blir også brukt til å vurdere om oppfølgingen fra etaten er riktig og om den aktiviteten som er avtalt med etaten bør justeres fordi situasjonen har endret seg.

SPØRSMÅL NR. 2181

Innlevert 10. mai 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 20. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Begravelsesbyråer over hele landet reagerer på politiets manglende oppfølging av dødsfall, der mistenkelige og unaturlige dødsfall ikke sendes til rettslig obduksjon. Gunnar Hammersmark i Virke Gravferd drar fram overdose som typisk eksempel.

Disse varslene fra gravferdsbyråene er så urovekkende at jeg spør om det skal foretas en granskning av om det foregår en praksis der politiet nedprioriterer obduksjon når situasjonen tilsier at det burde blitt gjort?

BEGRUNNELSE:

Det er politidistriktet som må betale for obduksjonen og må vurdere kostnaden opp mot andre prioriterte oppgaver når de skal beslutte om dødsfallet skal sendes til rettslig obduksjon.

Det antydes sterkt at politiet nedprioriterer obduksjoner ved mistenkelige og unaturlige dødsfall og Lars Uhlin-Hansen, professor i rettsmedisin ved Universitet i Tromsø forteller at det av og til oppdages drap ved ob-

duksjon hvor politiet ikke har hatt noen mistanke. Han mener man bør regne med at politiet i Norge overser inntil to drap i året. Jeg viser til TV2-saken: "Slår alarm om obduksjoner: – Politiet overser drap".

Norge er på verdenstoppen i overdoser og det er nedsett et ekspertutvalg for å finne ut hvilke det er som dør og hva de dør av, da dette er uklart. Helsedirektoratet, FHI og Senter for rus- og avhengighetsforskning er sterkt involvert. Dette er en kraftig prioritert oppgave, både økonomisk og politisk. Stortinget har vedtatt en nasjonal overdosestrategi og nærmere 50 kommuner er med i et overdosenettverk for å rette innsats mot de rette miljøene med de rette tiltakene. Da er det svært uheldig om det stemmer at politiet nedprioriterer obduksjon ved slike tilfeller.

Vi har en rekke indikasjoner på at brukere av illegale rusmidler ikke nyter den samme rettssikkerhet som andre. Det har kommet tydelig frem i debatten om rusreformen. I 2007 kom det varslere om at politiet nedprioriterer forsvinningsaker i rusmiljøene, også da av økonomiske hensyn.

Jeg tenker dette samlet antyder et behov for granskning av praksisen med obduksjon ved unaturlige og mistenkelige dødsfall.

Svar:

Alle unaturlige dødsfall er meldepliktige til politiet. Etter straffeprosessloven § 228 skal sakkyndig likundersøkelse (rettslig obduksjon) foretas “når det er grunn til mistanke om at noens død er voldt ved en straffbar handling”, og kan også ellers besluttes foretatt “når dødsårsaken er uvisst og særlige forhold krever slik undersøkelse”. Påtaleinstruksen § 13-2 gir nærmere føringer for sistnevnte vurdering.

Bestemmelsene legger opp til en viss skjønnsutøvelse. Politiets beslutning om det skal gjøres en sakkyndig li-

kundersøkelse, baserer seg således på en konkret vurdering av forholdene i den enkelte sak.

Politidirektoratet opplyser at man ikke har informasjon som tilsier at det ikke rekvireres sakkyndig likundersøkelse når forholdene rundt et dødsfall tilsier det.

Riksadvokaten har informert meg om at han ikke har grunnlag for å konstatere at regelverket ikke praktiseres lojalt.

Jeg vil avslutningsvis nevne at personer som dør i trafikkulykker nå uten unntak skal obduseres, jf. endring i obduksjonsloven ved LOV-2020-03-06-2. Foranledningen til endringen var særlig vurderingen av at det er samfunnsmessig nyttig å vite mest mulig om årsaken til slike dødsfall, med tanke på bl.a. trafikksikkerhetstiltak.

SPØRSMÅL NR. 2182

Innlevert 11. mai 2021 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 19. mai 2021 av utviklingsminister Dag-Inge Ulstein

Spørsmål:

Vil utviklingsministeren utfordre Storbritannia, en alliert i kampen for likestilling og seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, på samme måte som vi tidligere utfordret USA da de gjorde dramatiske kutt i støtten til SRHR og vil Norge kunne bidra til å dempe virkningene av slike kutt?

BEGRUNNELSE:

Storbritannia, som tidligere fortjent har mottatt ros for å øke sine budsjetter og øke prioriteten av likestilling og seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR), kutter nær 40 % i bistanden og mye mer på SRHR, inkludert allerede tildelte midler. Disse katastrofale kuttene legges fram midt under en global pandemi, hvor kjønnsulikhet og vold mot kvinner øker, og helsetjenester har sprengt kapasitet.

FNs befolkningsfond (UNFPA) og International Planned Parenthood Federation (IPPF) foreslår kuttet med over 2 milliarder kroner. Om gjennomført betyr det større kutt enn det President Trumps utskjulte munnkurvpolitikk påførte de to organisasjonene.

UNFPA rapporterer at de er varslet om kutt på 85 % i bevilgningene til sitt prevensjonstilgangsprogram, en reduksjon på mer enn 1 450 millioner kroner. UNFPA Supplies er den viktigste distributøren for prevensjonsmidler

til helseinstitusjoner og organisasjoner i lavinntektsland og midlene kan forhindre 250.000 mødre- og barnedødsfall, 14,6 millioner uplanlagte graviditeter og 4,3 millioner utrygge aborter.

IPPF er blitt informert om omfattende kutt, til sammen over 800 millioner kroner. IPPF, med Sex og Politikk som norsk medlem, er den største frivillige organisasjonen for SRHR internasjonalt. Kuttene medfører stengning av helsefasiliteter i 11 land i Asia og Afrika hvor de må si opp 480 ansatte. De britiske bistandskuttene vil ha alvorlige konsekvenser og i IPPF spesielt ramme sårbare grupper, inkludert kvinner på landsbygda og i humanitære kriser.

Dette skjer samtidig med at Storbritannia er i en lederposisjon for den rike del av verden, som vert for årets G7 møte. At landet samtidig er det eneste G7 landet som kutter i sin bistand viser alt annet enn god ledelse.

Vi står fortsatt midt i en pandemi, og bistand til helse, likestilling og SRHR er helt sentralt for å motvirke pandemiens negative konsekvenser. Dette er ikke tiden for å kutte i bistandsbudsjetter eller gå tilbake på forpliktelser overfor kvinner og jenter.

Svar:

Det er svært beklagelig at Storbritannia vil redusere sin bistand fra 0,7 til 0,5 prosent av bruttonasjonalinntekten (BNI). Pandemien har gått aller verst utover de mest sårbare i de fattigste landene. Storbritannias kutt vil svekke arbeidet i hardt rammede land, som grunnet av pandemien har fått forsterket behov for bistand knyttet til blant annet helse, utdanning og matsikkerhet.

Det er også bekymringsfullt at Storbritannias bistandskutt omfatter reduksjon i støtten til seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR). Landet har tradisjonelt har vært en meget stor giver på dette området. Kuttene vil kunne få alvorlige og omfattende konsekvenser for kvinner og jenter. Norge har gitt tydelig uttrykk for sin bekymring overfor britiske myndigheter.

Storbritannia begrunner reduksjonen med pandemiens økonomiske konsekvenser. Det er også blitt uttalt at kuttet er midlertidig, og at de vil bevege seg i retning av en bistandsandel på 0,7 prosent så snart den økonomiske situasjonen tillater det. Storbritannia er fortsatt blant de svært få landene som har et lovfestet mål om å bevilge 0,7 prosent av brutto nasjonalinntekt til bistand.

Budsjettreduksjonen kommer i en tid med enorme behov. Koronapandemien har krevd mer enn tre millioner menneskeliv. Én milliard barn har opplevd lengre avbrudd i sin utdanning. Vi risikerer at antallet ekstremt fattige i verden vil øke med hundre millioner årlig.

Helsesystemene i utviklingsland, som allerede var svake, er nå fullstendig overbelastede. Global solidaritet er viktigere enn noen gang. Dette er en av grunnene til at Norge, som selv måtte gjøre vanskelige prioriteringer i kriseåret 2020, hadde et budsjett for utviklingspolitikk som var større enn noen gang tidligere. Den internasjonale bistanden økte i 2020 med 3,5 prosent, blant annet på grunn av bidrag fra land som Norge, Canada, Frankrike, Tyskland og Sverige. Fra og med 2021 vil også USA øke bistanden. Dette gjelder også på områder som nå vil motta mindre støtte fra Storbritannia.

Den betydelige reduksjonen i støtten til UNFPA Supplies, verdens største oppkjøper av prevensjonsmidler med offentlige midler, er alvorlig. Kuttet kan komme til å ramme jenter og kvinner i de fattigste landene spesielt hardt, og kan få langvarige og vidtrekkende konsekvenser.

Kuttene i Storbritannias bistand kommer på et svært uheldig tidspunkt. Jenter og kvinners tilgang til seksuelle og reproduktive helsetjenester er allerede kraftig svekket i mange land, ikke minst som følge pandemien. Verdens helseorganisasjon (WHO) har blant annet anslått at forsyningene av prevensjon er blitt forhindret i sju av ti land som følge av pandemien.

Norge har i en årrekke hatt en framskutt rolle i arbeidet med å fremme og forsvare etablerte normer på dette området. Det er gjort omfattende og målrettet arbeid for å fremme grunnleggende prinsipper og bevare etablert

språkbruk om kvinners rettigheter og seksuell og reproduktiv helse og rettigheter i FN-resolusjoner. Her har samarbeidet med nettopp Storbritannia vært både nært og viktig. Det er av stor betydning å opprettholde dette samarbeidet.

Det er positivt at også USA igjen deltar i arbeidet for å styrke det internasjonale rammeverket når det gjelder kvinners rettigheter og seksuell og reproduktiv helse og rettigheter. Landet har også gjenopptatt finansieringen. Mens USAs kutt i bistanden på dette feltet under den forrige administrasjonen var ideologisk begrunnet, bunner ikke Storbritannias kutt i politisk motstand eller endret verdisyn.

Norge er fortsatt blant de største bidragsyterne til multilaterale og frivillige organisasjoner som arbeider med reproduktiv helse og rettigheter. Vi har forpliktet oss til å investere tilnærmet 10,4 milliarder kroner i perioden 2020-2025. Dette inkluderer innsatsen mot skadelige skikker som barneekteskap og kjønnslemlestelse.

Ved valg av kanaler legger regjeringen vekt på resultatopptak og effektivitet.

Norge er blant de største giverne til UNFPA. Vi vil fortsette å være en viktig bidragsyter til UNFPA Supplies, som spiller en helt sentral rolle for resultater innen global helse. Nivået på den norske støtten er under vurdering, men Norge vil ikke kunne kompensere for den omfattende reduksjonen i støtte som Storbritannia nå gjennomfører. Norge økte i sin tid støtten da USA reduserte sine bevilgninger.

SPØRSMÅL NR. 2183**Innlevert 11. mai 2021 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen****Besvart 25. mai 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hvordan kan Norge med sin rolle i FNs sikkerhetsråd bidra til å iverksette en internasjonal uavhengig granskning av menneskerettighetsbrudd og krigsforbrytelser på Sri Lanka?

BEGRUNNELSE:

I mai 2009 var det slutt på den blodige borgerkrigen på Sri Lanka. Flere av dem som høyst sannsynlig var medansvarlige for en rekke menneskerettighetsbrudd og krigsforbrytelser er ikke ansvarliggjort, og sitter i dag i svært sentrale posisjoner på Sri Lanka. Utviklingen på bakken i de nordøstlige områdene gir også grunn til bekymring, med økende grad av militarisering og det som fremstår som en bevisst strategi for å øke majoritetsbefolkningens tilstedeværelse. FNs menneskerettighetsråd har uttrykt bekymring for utviklingen i landet, men igjen legges det opp til at staten Sri Lanka skal iverksette en granskning med en komite de selv setter sammen. Siden 2015 har Sri Lanka forpliktet seg til UNHRC resolusjon 30/1 om forsoning, overgangsjustis og menneskerettigheter. Denne prosessen har gått veldig sakte, og i 2019 annonserte den nye regjeringen at de ønsket å trekke seg fra resolusjonen i Menneskerettighetsrådet. Etter den siste konvensjonen i februar hvor Michelle Bachelet fikk mandat til å samle bevis for krigsforbrytelsene begått under borgerkrigen, uttrykkes det fortsatt flere bekymringer. For det første er det nå 12 år siden krigens slutt, og det er begrenset hvor mye man kan finne av bevis. For det andre anerkjenner ikke regjeringen at det har foregått menneskerettighetsbrudd. De anerkjenner heller ikke at Mullivaikkal 2009 skjedde, at de er landet med flest forsvinninger i verden (ifølge Amnesty) eller den nye resolusjonen. I mars ble det varslet at FNs menneskerettighetsråd setter sammen en komité for å samle bevis, og har satt av penger til det. Det vil ta tid før komiteen kommer sammen, og enda lenger tid for å få til et samarbeid med regjeringen i Sri Lanka.

Svar:

Det er fortsatt store utfordringer knyttet til forsoning, ansvarliggjøring og overgangsjustis etter borgerkrigen på Sri Lanka. Dette er spørsmål som opptar det internasjonale samfunn, i all hovedsak gjennom prosesser i FNs menneskerettighetsråd i Genève. Norge tar aktivt del i dette.

Sri Lanka står ikke på FNs sikkerhetsråds dagsorden. Det medfører at Sikkerhetsrådets formelle handlingsrom

i utgangspunktet er begrenset. Dette må også sees i sammenheng med den politiske dynamikken i Sikkerhetsrådet hvor enkelte faste og valgte medlemmer ikke vil se seg tjent med å diskutere situasjonen på Sri Lanka i rådet. Norge, og likesinnede medlemmer av Sikkerhetsrådet, anser MR-rådet som det meste egnede og effektive forum for å påvirke Sri Lankas myndigheter.

I den seneste (46.) sesjonen i Menneskerettighetsrådet var det et stort engasjement rundt behandlingen av menneskerettighetssituasjonen på Sri Lanka. Under sesjonen la FNs høykommissær for menneskerettigheter frem en ny rapport om Sri Lanka som pekte på mangelfull oppfølging av tidligere menneskerettighetsbrudd, og bekymringsfulle trender det siste året. Norge ga full støtte til Høykommissærens rapport.

I den interaktive dialogen med Høykommissæren 24. februar, holdt Norge innlegg på vegne av de nordiske landene, og uttalte at vi delte Høykommissærens bekymringer. Innlegget la også vekt på at den negative utviklingen vi ser i dag truer med å undergrave tidligere fremgang i arbeidet med å styrke demokratiske institusjoner. Videre ble det påpekt at bærekraftig utvikling må ta utgangspunkt i menneskerettighetene og en inkluderende prosess der straffrihet for tidligere grove brudd på internasjonale menneskerettigheter og humanitær rett blir adressert, inkludert gjennom effektive og uavhengige institusjoner.

Forhandlingene om en ny resolusjon om Sri Lanka ble koordinert av en kjernegruppe ledet av Storbritannia. Det var krevende forhandlinger, ettersom Sri Lankas myndigheter ikke var villige til å stille seg bak resolusjonen. Norge støttet opp om en sterk og tydelig resolusjonstekst. Vi er fornøyde med at resolusjonen styrker Høykommissærens kapasitet til å samle inn, analysere og bevare bevis og utvikle mulige strategier for fremtidige ansvarliggjøringsprosesser. Norge har også støttet opp om de tidligere resolusjonene i Menneskerettighetsrådet om fremme av forsoning, overgangsjustis og menneskerettigheter etter den væpnede konflikten på Sri Lanka.

Norske myndigheter, i samråd med likesinnede land og sivilt samfunn, vil fortsette å følge situasjonen på Sri Lanka, inkludert hvordan landets myndigheter følger opp de føringer som gis i vedtatte resolusjoner i FNs menneskerettighetsråd. Norge vil fortsette å uttrykke bekymring for menneskerettighetssituasjonen på Sri Lanka i direkte dialog med srilankiske myndigheter. Dette gjøres både politisk og gjennom ambassaden i Colombo. Ambassaden i Colombo forvalter støtte til ulike prosjekter for å styrke

respekten for rettsstatsprinsipper, menneskerettigheter og demokrati i landet, samt for å styrke den økonomiske utviklingen i nordlige og østlige deler av landet.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål fra representanten Kari Elisabeth Kaski (SV) 22. januar 2021 om hvordan regjeringen følger opp situasjonen på Sri Lanka.

SPØRSMÅL NR. 2184

Innlevert 11. mai 2021 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 25. mai 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

Er avslaget til Norsk Folkehjelps forskningsprosjekt Nuclear Weapons Ban Monitor et uttrykk for en ny prinsipiell linje i utenriksdepartementets tilskuddsforvaltning, der bare standpunkter som regjeringen er enig i skal kunne kan tilgodesees, og planlegges det i så tilfelle ytterligere utfasing av støtte, og på hvilke områder?

BEGRUNNELSE:

Samfunnsdebatt er ønskelig. Også om utenrikspolitikk. Utenriksdepartementet har imidlertid nå stanset støtten til Norsk Folkehjelps forskningsprosjekt Nuclear Weapons Ban Monitor, som er en vaktbikkje for FN-traktaten som forbyr atomvåpen. Departementets eneste begrunnelse for avslaget er at det i årets vurdering av søknaden er vektlagt å vurdere tiltaket opp mot generelle føringer for norsk politikk på området og at Norge har besluttet å ikke slutte seg til forbudstraktaten.

Spørsmålsstilleren er enig med regjeringen i at Norge ikke ennå er i posisjon til å undertegne og ratifisere forbudstraktaten, men mener at begrunnelsen for avslaget gir grunn til bekymring rundt hvordan regjeringen forvalter tilskuddsordninger. I dette tilfellet dreier det seg om Tilskuddsordning for nedrustning og ikke-spredning av masseødeleggelsesvåpen, hvis formål det er å

«bidra til økt forståelse og kompetanse om betydningen av nedrustning og ikke-spredning av masseødeleggelsesvåpen, og på sikt en verden uten kjernevåpen».

Nuclear Weapons Ban Monitor har siden oppstarten i 2018 etablert seg som en rik og etterrettelig kilde til objektiv kunnskap om fremdriften i det globale arbeidet for en verden uten atomvåpen, og bidrar til en mer informert og faktabasert samfunnsdebatt både i Norge og internasjonalt.

Vilkårene for reell samfunnsdebatt vil forringes betraktelig dersom det nå skal være en forutsetning at sivilsamfunnsaktører til enhver tid må stå for en viss politisk

linje (til og med i brede samfunnsanliggender som nedrustningsspørsmål), for å kunne innvilges tilskudd til tiltak. Sivilsamfunnsaktørers rolle er jo nettopp å utfordre oss, og tilskuddsordninger som dette skal stimulere kunnskap, ikke konservere.

Svar:

Norsk Folkehjelp har i perioden 2018-2020 mottatt 3,7 millioner kroner til utgivelse av Nuclear Weapons Ban Monitor. Tidligere støtte er ikke en garanti for videre støtte. I år ble søknaden vurdert dit at den ikke bidrar til effektiv måloppnåelse basert på de kriteriene som ligger til grunn for ordningen.

Tilskuddsordningen «Nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet» ble etablert i 2019 og skal bidra til å nå målet om internasjonal enighet om nedrustning og ikke-spredning av masseødeleggelsesvåpen, og på sikt en verden uten kjernevåpen, jf. mål for kapittel 118 post 72 i Prop. 1 S (2020-2021). Ordningen skal også bidra til økt kompetanse på nedrustnings- og ikke-spredningsfeltet og har den norske befolkningen som hovedmålgruppe.

I utlysningen av tilskuddsordningen blir det opplyst om vurderingskriteriene.

Utenriksdepartementet vurderer søknader og prosjektforslag opp mot de kriteriene som er satt for de forskjellige ordningene, og innvilger eller avslår støtte ut i fra prinsipper om mål- og resultatstyring og effektiv bruk av offentlige midler. Hver søknad vurderes individuelt, men også opp mot en helhetlig sammensetning av ordningens portefølje.

SPØRSMÅL NR. 2185**Innlevert 11. mai 2021 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 14. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Statsråden har lenge varslet at det jobbes med en Nasjonal strategi for sjeldne diagnoser.

Hvorfor har dette arbeidet tatt så lang tid og kan statsråden gi en dato for når den skal legges frem?

BEGRUNNELSE:

I Norge defineres en diagnose som sjelden dersom det er en eller færre per 2000 som har sykdommen. Selv om det er få pasienter per diagnose, så er det mellom 30 000 – 100 000 som lever med en sjelden diagnose i Norge i dag. Mange mennesker med en sjelden diagnose har ofte behov for langvarige og sammensatte tjenester. En nasjonal strategi for sjeldne sykdommer kan få stor betydning for behandlingstilbudet til en rekke mennesker som lever med ulike alvorlige sykdommer. Det er forventninger til at strategien viser klare ambisjoner for sjeldenfeltet, gir tydelige målsettinger og innsatsområder for å nå målsettingene.

Det er helt tilbake til 2017 at Stortinget ba om at det skulle utarbeides en nasjonal strategi for sjeldne sykdommer. Arbeidet har pågått lenge, men har fått flere utsettelser. Blant annet som følge av endringer i definisjonen for sjeldne sykdommer i 2019. Vi ber statsråden svare for hvorfor arbeidet tar så lang tid og når strategien forventes fremlagt.

Svar:

Jeg vil starte med å gjøre oppmerksom på at jeg 7. mai 2021 mottok spørsmål fra stortingsrepresentant Ruth Grung om når strategi for sjeldne diagnoser skal legges fram.

Representanten Stordalen viser i sitt spørsmål til at arbeidet med en nasjonal strategi for sjeldne diagnoser har tatt lang tid.

Det er flere årsaker til at arbeidet har blitt så langvarig.

Som representanten viser til var første del av arbeidet en utredning av konsekvensene av å endre definisjonen av sjeldne diagnoser, slik at den norske definisjonen ble lik den som benyttes i de fleste land i Europa.

Definisjonen er et viktig grunnlag for samarbeid om forskning og faglig samarbeid i Europa.

Etter innstilling fra Helsedirektoratet og en rekke innspill fra fagpersoner og brukerorganisasjoner, ble definisjonen endret i juni 2019.

Helsedirektoratet fikk deretter i oppdrag å utarbeide et utkast til nasjonal strategi.

Helsedirektoratet leverte sitt utkast til departementet i oktober 2020.

Jeg ønsket å høre brukerorganisasjonenes syn på utkastet.

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO), Unge funksjonshemmede og Kreftforeningen ble derfor invitert til møte i departementet i desember 2020. Etter møtet ble organisasjonene invitert til å gi skriftlige kommentarer til Helsedirektoratets utkast.

Departementet mottok omfattende innspill fra de tre organisasjonene i januar 2021. Innspillene har vært til behandling i departementet, og vi har hatt en plan om å kunne legge fram strategien for sjeldne diagnoser første halvår 2021.

Koronapandemien har tatt svært mye kapasitet i alle deler av helsesektoren og har også bidratt til noe forsinkelse i denne sammenhengen. Fremleggelse første halvår er fortsatt en målsetting, men det kan bli behov for noen flere avklaringer og noe mer tid til arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2186**Innlevert 11. mai 2021 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 21. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for bakgrunnen for at ferdigstillelse er utsatt, og hva som er nødvendige tiltak for å redusere forsinkelsen?

BEGRUNNELSE:

I pressemelding utsendt 11. mai informerer samferdselsdepartementet om at InterCity-prosjektet gjennom Moss blir vesentlig dyrere enn planlagt, samt at ferdigstillelse blir utsatt. Departementet opplyser om at togtrafikken på det nye anlegget trolig ikke kan starte før i 2026.

Svar:

I Samferdselsdepartementets Prop 193 S (2020 – 2021) informeres Stortinget om økte kostnader og forsinket ferdigstillelse for prosjektet Sandbukta–Moss–Såstad og ny kostnadsramme foreslås vedtatt. Jeg vil her utdype årsakene til at Bane NOR nå legger til grunn at prosjektet først kan tas i bruk i 2026, om lag 19 måneder etter opprinnelig plan.

Etter å ha gjort undersøkelser i 2019 og 2020, overleverte Norges Geotekniske Institutt (NGI) i februar en områdestabilitetsrapport til Bane NOR som konkluderte

med at kvikkleireområdet i Moss har lavere sikkerhet og er mer omfattende enn tidligere undersøkelser har antydnet. I tillegg ble det avdekket et nytt kvikkleireområde i Moss sentrum, men dette berører ikke jernbaneprosjektet. Som følge av dette må Bane NOR utføre flere omfattende stabiliseringstiltak før hovedarbeidene kan fortsette. Noen av tiltakene skal gjennomføres i områder med veldig lav sikkerhet jf. omtalen over, og krever omfattende planlegging og oppfølging av arbeidet. Dette er hovedårsaken til forsinkelsen. I tillegg tar prosessen om stenging av Fjordveien noe tid.

Det er betydelig usikkerhet forbundet med fremdriften på deler av arbeidet, da dette skal gjennomføres i områder med lav stabilitet. Bane NOR opplyser at foretaket vil lete etter og vurdere tiltak med tanke på å gjennomføre områdestabiliseringen så raskt som mulig, men hensynet til sikkerhet i gjennomføringen veier tyngst. De viktigste tiltakene ift. en evt. forsering (reduert forsinkelse) er å evaluere hvor mye Bane NOR kan bygge jernbane samtidig som områdestabiliserende tiltak pågår uten at dette påvirker sikkerheten. Det vil også kunne oppstå uforutsette hendelser i dette kompliserte prosjektet som kan påvirke tidsbruken. Jeg vil understreke at sikker gjennomføring skal være førsteprioritet i Moss.

SPØRSMÅL NR. 2187**Innlevert 11. mai 2021 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 20. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av finansieringssystemet for rettslige obduksjoner, og i hvilke sammenhenger med hvilke begrunnelser er statsråden kjent med at påtalemyndigheten beslutter ikke å be om en sakkyndig likundersøkelsen når dødsårsaken er uviss?

BEGRUNNELSE:

I Norge blir det hvert år utført ca. 2 000 rettslige obduksjoner, av totalt 40 000 dødsfall. I Sverige er det 8 000 rettslige obduksjoner av totalt 90 000 dødsfall. I Norge, sett opp mot folketall, gjennomføres over 40 % færre obduksjoner enn i Sverige. Tidligere var tallene ganske sammenlignbare.

En rettsmedisinsk obduksjon, eller sakkyndig likundersøkelse, utføres alltid på begjæring fra påtalemyndigheten, og ikke på bestilling fra lege. Før 1992 ble alle

kostnader knyttet til rettslige obduksjoner belastet av De-linkventfondet. Da dette ble avvirket ble kostnadene lagt over på hvert enkelt politidistrikt. Etter politireformens strukturdel medførte det at Politiets Fellestjenester (PFT) startet et arbeid med felles anbudskriterier på transport for hele landet. Hvert politidistrikt ble inndelt i regioner og hver region skulle ha en fast pris per transportoppdrag knyttet til rettslig obduksjon. Virke Gravferd har uttalt at nedgangen ble stor i antallet rettslige obduksjoner etter dette.

En endring i obduksjonsloven fra 2019 pålegger at det skal gjennomføres rettsmedisinsk obduksjon av alle drepte i veitrafikken og at kostnadene dekkes av politiet. I henhold til Straffeprosesslovens § 228 skal sakkyndig likundersøkelse foretas når det er grunn til mistanke om at noens død er voldt ved en straffbar handling. Påtalemyndigheten kan også ellers beslutte at det skal foretas sakkyndig likundersøkelse når dødsårsaken er uvisst og særlige forhold krever slik undersøkelse.

Svar:

Alle unaturlige dødsfall er meldepliktige til politiet. Etter straffeprosessloven § 228 skal sakkyndig likundersøkelse

(rettslig obduksjon) foretas “når det er grunn til mistanke om at noens død er voldt ved en straffbar handling”, og kan også ellers besluttes foretatt “når dødsårsaken er uvisst og særlige forhold krever slik undersøkelse”. Påtaleinstruksen § 13-2 gir nærmere føringer for sistnevnte vurdering.

Bestemmelsene legger opp til en viss skjønnsutøvelse. Politiets beslutning om det skal gjøres en sakkyndig likundersøkelse, baserer seg således på en konkret vurdering av forholdene i den enkelte sak.

Politidirektoratet opplyser at man ikke har informasjon som tilsier at det ikke rekvireres sakkyndig likundersøkelse når forholdene rundt et dødsfall tilsier det.

Riksadvokaten har informert meg om at han ikke har grunnlag for å konstatere at regelverket ikke praktiseres lojalt.

Alle driftsrelaterte utgifter i politiet dekkes over politiets budsjett. Over politibudsjettet dekkes også straffesaksutgiftene, herunder utgifter til obduksjon. Politiet må hver dag gjøre økonomiske prioriteringer, men jeg legger til grunn at kvaliteten på etterforskningen er blant de forhold som prioriteres høyest. Slike prioriteringer bør også i fremtiden gjøres av den lokale politi- og påtalemyndighet.

SPØRSMÅL NR. 2188

Innlevert 11. mai 2021 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 21. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en samarbeidsstrategi innenfor fagfeltet barnepalliasjon, som både omfatter det offentlige helsetilbudet og frivillige aktører som mottar statlige tilskudd?

BEGRUNNELSE:

Flere frivillige aktører mottar hvert år statlige tilskudd som er øremerket til arbeidet for bedre helsetjenester til alvorlig syke barn med en forventet kortere levetid. Samtidig er det også en viktig oppgave for den offentlige helsetjenesten å sikre at alvorlig syke og døende barn, samt deres pårørende, får best mulig oppfølging og behandling. Økt samhandling og deling av kunnskap på feltet vil kunne bidra til mer effektiv bruk av midlene og ikke minst et bedre tilbud for denne gruppen.

Svar:

Alvorlig syke barn og unge vil ofte ha behov for helse- og omsorgstjenester fra både kommunen og spesialisthelsetjenesten. Samhandling på tvers av nivåer og profesjoner er derfor spesielt viktig. I tillegg vil private, ideelle og frivillige aktører være bidragsytere.

Etablering av 19 helsefellesskap mellom helseforetak og kommuner, med utgangspunkt i de 19 helseforetaksområdene, er et viktig tiltak i Nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023. Regjeringen og KS har inngått en avtale om innføring av helsefellesskap for å bidra til bærekraftige og sammenhengende helse- og omsorgstjenester. I helsefellesskapene skal kommuner og sykehus, sammen med representanter for brukere og lokale fastleger, planlegge og utvikle tjenester til pasienter med behov for tjenester fra begge nivåer. KS og regjeringen er enige om at helsefellesskapene skal prioritere å planlegge

og utvikle tjenester til fire pasientgrupper: barn og unge, personer med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer, skrøpelige eldre og personer med flere kroniske lidelser. Dette er pasientgrupper som er avhengige av god samhandling mellom den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten. For disse gruppene vil det også være viktig med god samhandling med aktører utenfor helse- og omsorgstjenesten, som bl.a. skoletjenesten og NAV, når det skal utformes gode tjenester. I tillegg vil samarbeid med frivillige og ideelle aktører kunne styrke tilbudet.

Regjeringen har fremmet et forslag (Prop. 102 L (2020 – 2021)) om å innføre et krav i samarbeidsavtalen mellom kommuner og helseforetak som innebærer at de må avtale konkret hvordan de sammen skal planlegge og utvikle tjenester.

Jeg vil oppfordre frivillige aktører innen barnepalliasjon til å ta kontakt med kommuner og helseforetak for å få til et konstruktivt samarbeid innenfor fagfeltet barnepalliasjon. Jeg tror helsefellesskapene kan være en god arena for samarbeid.

SPØRSMÅL NR. 2189

Innlevert 11. mai 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 25. mai 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Mange personer med kurdisk bakgrunn fra Irak venter fremdeles på å få ta del i identitetsavklaringsprogrammet som Stortinget anmodet regjeringen om å gjennomføre i 2016.

Hva er status med arbeidet, og når kan de det gjelder vente seg å få et svar?

BEGRUNNELSE:

Det er nå nærmere 5 år siden Stortinget vedtok anmodningsvedtak nr. 505 om identitetsavklaringsprogrammet den 01.03.2016. Høsten 2017 ble verifiseringsmetode utprøvd av UDI og PU og det ble også gjennomført et pilotprosjekt våren 2018 som var vellykket.

Det er en gruppe kurdere fra Irak som har søkt om å få være med på prosjektet, som er svært frustrerte over den lange saksbehandlingstiden. Ventetiden har ifølge dem gått utover både fysisk og psykisk helse.

Flesteparten av de dette gjelder kom til Norge i perioden 1999-2000 og har nå over 20 års botid i Norge. For flere av de som har endret sin identitet medfører ventetiden også at de for tiden er uten gyldige identitetsdokumenter som skaper store vanskeligheter for dem i hverdagen.

Mange får ikke bankkort. Mange får ikke pass og kan ikke besøke familie også videre. Mange får problemer med arbeidet sitt og egen bedrift på grunn av manglende pass.

Svar:

Det tidsavgrensede identitetsavklaringsprogrammet for irakere ble iverksatt 1. mai 2019. Gjennom programmet får de som deltar mulighet til å klarlegge sin identitet, men de må også oppfylle de øvrige vilkårene i statsborgerloven for å få innvilget norsk statsborgerskap. I forkant av iverksettelsen av identitetsavklaringsprogrammet ble det høsten 2017 og våren 2018 gjennomført et pilotprosjekt i to etapper. Piloten resulterte i at 159 deltakere fikk innvilget norsk statsborgerskap. Utlendingsdirektoratet (UDI) opplyser at 629 personer har fylt vilkårene for å delta i det ordinære programmet, mens åtte saker fortsatt er til vurdering. Per 18. mai 2021 har 216 personer fått verifisert sin identitet, og UDI har fattet vedtak i 81 saker. Ytterligere åtte saker er klare til behandling og UDI vil avgjøre disse innen kort tid. UDI avventer videre status på verifisering for en gruppe på 32 personer. Det planlegges også flere verifiseringsrunder i 2021, men på grunn av pandemien er det vanskelig å si noe konkret om når resten av verifiseringene kan forvente å være gjennomført.

Pandemien forsinker også prosessen med forberedelse av saker. Blant annet er tilgang på dokumenter og verktøy begrenset på grunn av påbud om hjemmekontor. Årsaken til den lange saksbehandlingstiden i saker som er verifisert, skyldes videre at en stor andel av dem som har søkt om å være med i identitetsavklaringsprogrammet har oppgitt en totalt endret identitet. Selv om identiteten er å anse som klarlagt når den er verifisert gjennom identitetsavklaringsprogrammet, må søkerne også fylle de øvrige vilkårene for norsk statsborgerskap. Det er

UDIs oppgave å avdekke om det foreligger grunner til at søknaden ikke skal eller bør innvilges. De undersøkelser og kontroller som ellers har vært foretatt i forbindelse med en søknad om beskyttelse og andre søknader forut for søknad om statsborgerskap, må man i stor grad se bort ifra når det viser seg at identiteten er en helt annen enn den som har vært kjent for norske myndigheter. Når en søker oppgir en helt ny identitet, kreves det undersøkelser som UDI normalt ville gjort ved første gangs ankomst til Norge. Vurderingene skiller seg fra vurderinger UDI gjør ved ordinære søknader om statsborgerskap. UDI har etter hvert etablert gode rutiner for dette, og saker som kommer tilbake fra verifisering behandles derfor raskere nå enn i den tidlige fasen av programmet.

Jeg har stor forståelse for at ventetiden er krevende, og særlig for dem som opplever praktiske problemer i påvente av et gyldig identitetsdokument. Kunnskapsdepartementet har i rundskriv F-03-2019 instruert UDI om å tilrettelegge for en rask avvikling av identitetsavklaringsprogrammet, og jeg vil understreke at behandling av sakene er høyt prioritert i UDI.

Tilleggssvar 29.07.2021:

Jeg viser til mitt svar av 25. mai i år på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2189 (2020-2021) fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård. Spørsmålet gjaldt det tid-savgrensede identitetsavklaringsprogrammet for irakere.

I mitt svar ble det oppgitt at "Per 18. mai 2021 har 216 personer fått verifisert sin identitet, og UDI har fattet vedtak i 81 saker". På bakgrunn av nye opplysninger mottatt fra UDI 28. juli må jeg korrigere svaret. Jeg har nå fått opplyst fra UDI at det er 161 av sakene som er verifisert. De resterende venter fortsatt på verifisering.

UDI opplyser videre at det per i dag er fattet vedtak i 130 av de verifiserte sakene. I de resterende 31 sakene avventer UDI dokumenter eller andre undersøkelser som er nødvendige før det kan fattes vedtak. Det foreligger noe usikkerhet rundt tidsperspektivet på de resterende sakene da det er ulike årsaker til at disse enda ikke er klare til vedtaksfetting. UDI antar imidlertid at de fleste av sakene vil kunne ferdigstilles innen utgangen av september i år. Pandemien er en vesentlig del av årsaken til at ventetiden er lenger enn ønsket.

SPØRSMÅL NR. 2190

Innlevert 11. mai 2021 av stortingsrepresentant Jette F. Christensen

Besvart 25. mai 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

I sin innstilling til statsbudsjettet for 2021 pekte en Kunnskapskomite på Raftostiftelsens behov for mer ressurser for å møte økt etterspørsel.

Hvorfor har ikke kunnskapsministeren fulgt opp stortingets vedtak?

BEGRUNNELSE:

Raftostiftelsen utvikler stadig samarbeid med andre aktører knyttet til sine undervisningspakker på demokrati, krig og dehumanisering, klimaendringer, rasisme og diskriminering, migrasjon og menneskehandel, fordommer, klimaendringer og menneskerettigheter. Samtidig opplever Raftostiftelsen en stadig økende nasjonal interesse for Raftomodellen, stiftelsens unike dialogbaserte tilnærming til undervisning. Undervisningsopplegget brukes i demokratilæring på Utøya og det nasjonale DEMBRA (Demokratisk beredskap mot rasisme og anti-

semittisme), og er gjenstand for økt interesse fra lærerutdanningsinstitusjoner og forskningsmiljøer.

En utvidelse av Raftohuset og en økt grunnbevilgning vil ha stor betydning for å kunne møte økt etterspørsel etter Raftostiftelsens undervisning i demokrati og menneskerettigheter fra skoler over hele Vestlandet. Som ett av syv nasjonale freds- og menneskerettighetssentre med støtte over statsbudsjettet (Kunnskapsdepartementets budsjettproposisjon kap 224, post 70) er Raftostiftelsen det senteret som når 20 prosent av elevene og skolene nasjonalt, men kun får 5 prosent av midlene. Mens Kunnskapsdepartementet har bevilget over 130 millioner til utvidelse og oppgradering av de andre sentrene de siste årene, er Raftostiftelsen det senteret som må drive sin undervisning fra de minste lokalene med betraktelig lavere standard enn det som er tilfelle for de andre sentrene.

I sin innstilling til statsbudsjettet for 2021 valgte Utdanningskomiteen å løfte frem det viktige arbeidet de nasjonale freds- og menneskerettighetssentrene gjør for å fremme demokrati og medborgerskap. Raftostiftelsen

har søkt om økt årlig grunnbevilgning og midler til arbeid med utvidelse og oppgradering av sine undervisningslokaler. Det er avgjørende for å kunne opprettholde og utvikle arbeidet med og for demokrati og menneskerettigheter. Hvorfor har ikke Kunnskapsministeren fulgt opp Utdanningskomiteens innstilling vedrørende Raftostiftelsen i revidert budsjett.

Svar:

Kunnskapsdepartementet gir årlig over 110 mill. kroner i fast tilskudd til syv freds- og menneskerettighetssentre som hver på sin måte bidrar til å fremme demokratiske verdier og holdninger, særlig rettet mot barn og unge. Dette inkluderer Raftostiftelsen.

Jeg viser til svar på lignende spørsmål fra representanten Ruth Grung i oktober 2020 med ytterligere detaljer om hva som ligger til grunn for budsjettet som er vedtatt for 2021.

Representanten viser i spørsmålet til innstilling fra utdanningskomiteen i forbindelse med behandling av

budsjettet for 2021, der komiteen skrev positivt om Raftostiftelsens arbeid, men der komiteens flertall ikke kom med ytterligere føringer. Jeg deler komiteens vurdering av at Raftostiftelsen gjør en god jobb med å nå ut til elever og lærere i sin region. Senteret har som mange andre aktører måttet holde stengt for besøkende det meste av 2021, og har prioritert en satsing på digitale tilbud.

Senteret har søkt om økt årlig grunnbevilgning, og jeg legger til grunn at dette skal vurderes som del av de årlige statsbudsjettene, ikke som ettårige justeringer i revidert budsjett. Det vil være naturlig å komme tilbake til en vurdering av dette når vi skal behandle budsjettene for kommende år.

Det er mange som ønsker støtte til viktige aktiviteter, og disse ønskene må prioriteres opp mot andre formål i budsjettvurderinger. I arbeidet med revidert nasjonalbudsjett for 2021 har regjeringen ønsket å prioritere tiltak som kan hjelpe elever å ta igjen faglig og sosial læring de har tapt under koronapandemien.

SPØRSMÅL NR. 2191

Innlevert 11. mai 2021 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 26. mai 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at skadefelling av bjørn kan iverksettes for å avverge akutt fare for skade på sau som snart skal slippes på beite i Løten og Stange, i beiteprioritert område?

BEGRUNNELSE:

Løten og Vang beitelag og Romedal og Stange saubeitelag søkte om skadefelling av bjørn i beiteprioriterte områder etter flere observasjoner av bjørn på viltkamera i områder der det snart skal slippes sau og lam på utmarksbeite. Bare i søndre del av Løten kommune vil det snart være nærmere 1000 småfe og 100 storfe på utmarksbeite. I tillegg går det allerede dyr på innmarksbeite knyttet til gårder og fjøs i de samme områdene. Bjørn i disse områdene utgjør en akutt potensiell fare på husdyrbesetningene og skadefelling bør iverksettes umiddelbart. I motsatt fall er det fare for store rovdyrtap i områder som skal være prioritert for beitedyr, og som vil utgjøre en enorm belastning for næringa og de berørte bøndene. Miljødirektoratet avsto søknaden med

bakgrunn i at det ikke er påvist skade på bufe i området. Videre skriver miljødirektoratet i sin begrunnelse:

“Det er sjelden bjørn tar sau på innmarksbeite, og dersom det skulle skje anser vi muligheten for å oppdage slike skader før situasjonen eskalerer å være høy.”

I dette må det forstås en underforstått aksept fra Miljødirektoratet for å vente på skadetilfeller før felling iverksettes, noe som er uakseptabelt. Det er dessuten dokumentert flere tilfeller av bjørn som har tatt sau på innmark på Hedmarken, også i Løten sør for riksvei 3.

Svar:

Som representanten viser til, søkte Løten og Vang beitelag og Romedal og Stange saubeitelag om skadefelling av bjørn i sine beiteområde 5. mai i år. Miljødirektoratet avsto søknaden 6. mai. Eg har fått opplyst at saka er påklaga. Ettersom saka er påklaga, ynskjer eg ikkje å gå inn i denne konkrete saka. På eit generelt grunnlag vil eg likevel si at det i perioden fram til 1. juni er Miljødirektoratet som

har myndighet til å behandle søknader om skadefellingar. I vurderingane dei gjer tek dei mellom anna omsyn til skadehistorikk, skadepotensial og tidspunkt på året. Det er ikkje slik at det må vere gjort skade på beitedyr for at det skal bli gjeve løyve til skadefelling, men det vil vere ei

vurdering av potensialet for skade i den konkrete situasjonen. For eksempel vil avstand i tid til skadane potensielt kan oppstå vere ein del av vurderingsgrunnlaget. Det vil likevel alltid vere ei konkret vurdering i den enkelte saka om det skal gjevast løyve til uttak av rovdyr eller ikkje.

SPØRSMÅL NR. 2192

Innlevert 11. mai 2021 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 25. mai 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Det er snart ett år siden Stortinget fattet vedtak om at regjeringen skal fremme forslag om hvordan staten kan stimulere private eiere av kulturminner og kulturmiljøer til jevnt, godt vedlikehold gjennom skatte- og avgiftsinsentiver.

Når forventer statsråden at han vil fremme slike forslag for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok 16. juni 2020, vedtak 707, følgende:

«Stortinget har drøftet kulturmiljømeldingen, herunder nye nasjonale mål for kulturmiljøpolitikken. Stortinget har vedtatt å be regjeringen i samband med bevaringsstrategiene, fremme forslag om hvordan staten kan stimulere private eiere av kulturminner og kulturmiljøer til jevnt, godt vedlikehold gjennom skatte- og avgiftsinsentiver.»

I prop. 1 S fra Finansdepartementet går følgende frem om departementets oppfølging: 'Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 16 (2019–2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold, jf. Innst. 379 S (2019–2020). Oppmodingsvedtaket vil verte følgt opp i samråd med Klima- og miljødepartementet. Finansdepartementet vil kome tilbake til Stortinget med saka.' I Innst. 5 S (2020–2021) tok komiteen omtalen til orientering.

Svar:

Klima- og miljødepartementet arbeider med å utarbeide bevaringsstrategier for prioriterte tema der all virkemiddelbruk skal ses i sammenheng for å ta vare på et mangfold av kulturmiljø, jf. Meld. St. 16 (2019–2020) – Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold, jf. Innst. 379 S (2019–2020), (heretter Kul-

turmiljømeldingen). Ifølge Kulturmiljømeldingen skal Riksantikvaren ha et hovedansvar for utformingen av bevaringsstrategiene og skal i dette arbeidet sikre et godt sektorsamarbeid. Det skal etableres resultatmål og indikatorer for hver bevaringsstrategi, slik at kulturmiljøforvaltningens prioriteringer kan måles og rapporteres. Det skal blant annet vurderes om noen av dagens bevaringsprogram skal videreføres som ordinære tilskuddsposter, kartlegge behov og avklare ansvarsforhold for tilskuddsordninger i dialog med andre sektorer, utarbeide retningslinjer for «særlige grunner» (kulturminneloven § 10) og styrke det tverrfaglige samarbeidet.

Det finnes i dag både statlige, regionale og kommunale tilskuddsordninger til kulturminnetiltak. I tillegg har noen fylkeskommuner og kommuner enkelte særordninger når det gjelder tilskudd til verneverdige bygninger. Noen få stiftelser gir

også slike tilskudd. Under stortingsbehandlingen av Kulturmiljømeldingen vedtok Stortinget å be regjeringen «i samband med bevaringsstrategiene, fremme forslag om hvordan staten kan stimulere private eiere av kulturminner og kulturmiljøer til jevnt, godt vedlikehold gjennom skatte- og avgiftsinsentiver.»

Jeg følger opp dette anmodningsvedtaket i samarbeid med Klima- og miljødepartementet, og vil komme tilbake til Stortinget med oppfølgingen i forbindelse med bevaringsstrategiene.

SPØRSMÅL NR. 2193**Innlevert 12. mai 2021 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 21. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å fremlegge en strategi som har som mål å sørge for at flere sykepleiere blir stående i yrket etter endt utdanning, og bidrar til at bruken av innleie ved norske sykehus går ned?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Norsk Sykepleierforbund bruker norske sykehus 500 millioner kroner hvert år på innleie fra vikarbyråer for å dekke inn sykepleiermangelen. Samtidig vet vi at så mange som annenhver sykepleier som utdanner seg ikke står i yrket. Det innebærer at en bruker store summer på å utdanne uten at kompetansen brukes av helsevesenet.

Summen av framskrivningene og analysen av dagens situasjon tydeliggjør et enormt behov for investeringer og en bedre forvaltning av sykepleierkompetanse.

Svar:

Jeg er enig med representanten Myhrvold i at arbeidet for å beholde sykepleiere skal være en prioritert oppgave, ikke bare i sykehusene, men i hele helse- og omsorgstjenesten. Stabil tilgang på sykepleiere med nødvendig kompetanse er viktig for å tilby pasienter og brukere gode tjenester av høy kvalitet.

Å sikre tilgang til personell krever imidlertid bruk av varierte virkemidler. Tjenestene kjenner sine utfordringer best, herunder også hvilke tiltak som har effekt. Derfor mener jeg at det viktigste arbeidet knyttet til planlegging for personell og kompetanse gjøres lokalt og regionalt i helse- og omsorgstjenesten, i samspill med nasjonale tiltak.

Det er over flere år stilt krav til de regionale helseforetakene om å jobbe med utvikling av heltidskultur, redusert bruk av deltid og at flest mulig tilsettes i faste, hele stillinger. Det har over tid vært en positiv utvikling på området. Samtidig er dette et langsiktig arbeid. Det er ønskelig at utdannet helsepersonell velger å bli i og utøve sine yrker. Å beholde personell og gi muligheter for utvikling, er et ansvar som tilligger arbeidsgivere i helse- og omsorgstjenesten. Dette jobbes det kontinuerlig med.

Spesialisthelsetjenestens ansvar for forsvarlige tjenestetilbud og sykehusenes døgnkontinuerlige drift, innebærer et stort behov for tilgang på kvalifisert personell – inkludert innleie av arbeidskraft. Det er selvsagt ønskelig at sykepleiere og annet helsepersonell er ansatt og blir i sine yrker og ansettelsesforhold, men jeg har ikke til hen-

sikt å regulere bruken av innleie ettersom både bemanningsbehovet og rekrutteringsutfordringene er store og vil variere. Innleid personell er en ekstraressurs helsetjenestene nyter godt av.

Det er også viktig å se hele helse- og omsorgstjenesten under ett. For at sykepleiere skal bli stående i yrket er det viktig at de opplever å ha god nok kompetanse til å møte brukernes behov. Som følge av medisinsk utvikling, samt oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten til kommunene, kan dagens pasienter og brukere ha behov for flere og mer avanserte tjenester. De eldre lever lenger og har flere sykdommer, de bor lenger hjemme og liggetiden i sykehus har gått ned. Dette gir faglige utfordringer for sykepleiere og krever mer samarbeid både innad i tjenestene og mellom ulike tjenester og tjenestenivåer.

Kompetanse og personell er ett av fire hovedområder i Nasjonal helse- og sykehusplan for perioden 2020-2023. Sykepleiere er, sammen med helsefagarbeidere, den personellgruppen som skal prioriteres i planperioden. Kompetanseplanlegging og livslang læring er virkemidler av stor betydning for å sikre riktig bruk av og for å beholde personell. Derfor er helseforetakene bedt om å lage en plan for å sikre tilstrekkelig kompetanse og at det skal legges til rette for livslang læring og en heltidskultur.

Under pandemien er blant annet utfordringer med tilgang på intensivsykepleiere ytterligere tydeliggjort. Helseforetakene har derfor fått i oppdrag å opprette totalt minst 100 utdanningsstillinger i intensivsykepleie, tillegg til de allerede eksisterende utdanningsstillingene. Det er også stilt krav om at helseforetakene skal styrke arbeidet for å rekruttere, utvikle og beholde intensivsykepleiere i sykehusene.

For å styrke arbeidet for å beholde sykepleiere i den kommunale helse- og omsorgstjenesten har regjeringen nylig lagt frem en ny plan for kompetanse, rekruttering og fagutvikling i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og den fylkeskommunale tannhelsetjenesten, Kompetanseløft 2025. Kompetanseløft 2025 tar utgangspunkt i et utfordringsbilde der helse- og omsorgstjenestene er preget av knapphet på helse- og sosialfaglig personell, mangel på kompetanse- og kunnskapsgrunnlag, for lite brukermedvirkning, tverrfaglighet, samarbeid og samhandling, svakheter i ledelsen og i planleggingen og organiseringen av tjenestene.

Målet med Kompetanseløft 2025 er å bidra til en faglig sterk tjeneste, og sikre at den kommunale helse- og omsorgstjenesten og den fylkeskommunale tannhelsetjenesten har tilstrekkelig og kompetent bemanning. Kom-

petanseløft 2025 består av fire strategiområder: 1) rekruttere, beholde og utvikle personell, 2) brukermedvirkning, tjenesteutvikling og tverrfaglig samarbeid, 3) kommunal sektor som forskningsaktører, fagutviklings og opplæringsarena og 4) ledelse, samhandling og planlegging. Planen inneholder om lag 70 tiltak, deriblant tiltak for å rekruttere og beholde sykepleiere i sektoren.

For å følge opp og videreutvikle Kompetanseløft 2025 i planperioden, har regjeringen invitert Norsk sykepleieforbund, Fagforbundet, Delta og KS til et eget samarbeidsforum. Forumet vil kunne drøfte hele bredden av problemstillinger innenfor Kompetanseløft 2025, men vil særlig rette oppmerksomheten mot og drøfte problemstillinger innen heltid/deltid, vikarbruk og oppgaveglidning.

For å bidra til høyere kompetanse og større faglig trygghet i de kommunale helse- og omsorgstjenestene har regjeringen etablert en masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie. Det er også etablert en egen tilskuddsordning med lønnstilskudd til sykepleiere som tar utdanningen. Det må i tillegg legges bedre til rette fra arbeidsgivere og fra utdanningsinstitusjonene slik at sykepleiere kan ta etter- og videreutdanning innenfor flere områder, og slik at arbeidsgivere legger til rette for syke-

pleiernes økte kompetanse benyttes i tjenesten. Ledere må ha oversikt over de ansattes kompetanse, og planlegge slik at alle føler seg faglig kompetente til å utføre jobben og at kompetanse deles og praktiseres i samarbeid med andre. Helsedirektoratet utreder nå dessuten behovet for en tilsvarende utdanning til bruk i spesialisthelsetjenesten.

Som nevnt gjøres det viktigste arbeidet med planlegging for personell og kompetanse lokalt og regionalt i helse- og omsorgstjenesten, men for å lykkes er det også behov for kunnskap om sykepleiergruppen på nasjonalt nivå. Helsedirektoratet arbeider blant annet derfor med å etablere et nasjonalt system for å følge med på behovet for og tilgangen på sykepleiere i spesialisthelsetjenesten og i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Som en start skal ABIOK-sykepleiere, jordmødre, helsesykepleiere og avansert klinisk allmennsykepleiere inngå i systemet.

Regjeringen har iverksatt ulike tiltak for å understøtte sykehusenes og kommunenes arbeid for å beholde sykepleiere i helse- og omsorgstjenesten, og dette arbeidet fortsetter. Jeg vurderer at regjeringen med de framlagte meldinger og sitt øvrige arbeid på feltet har lagt et solid fundament for å fortsette det systematiske arbeidet for å sikre tilgangen til og beholde sykepleiere i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 2194

Innlevert 12. mai 2021 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 26. mai 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

I lys av det planlagte fotball-VM i 2022 har menneskeretts-situasjonen i Qatar fått mye oppmerksomhet, ikke minst arbeidstakerrettigheter og situasjonen for det store antallet gjestearbeidere i landet.

Hva er utenriksministerens vurdering av menneskerettighetssituasjonen i Qatar, og hva har utenriksministeren gjort for å fremme norske syn på menneskerettighetene overfor Qatars myndigheter?

Svar:

Det er flere forhold ved menneskerettighetssituasjonen i Qatar som er kritikkverdige, samtidig har det vært forbedringer på enkelte områder. Qatar har et demokratisk underskudd, fordi landet ikke har noe parlament, men kun en rådgivende forsamling (Shura-råd). Det

er ikke blitt avholdt valg til denne forsamlingen så lenge den har eksistert, men myndighetene har nå annonsert at valg skal finne sted i løpet av oktober 2021. Dannelse av politiske partier er ikke tillatt og ytringsfriheten er svært begrenset.

Gjestearbeiderne utgjør over 90 prosent av arbeidsstyrken i Qatar. Disse er ikke qatarske statsborgere og har dermed ikke samme rettigheter som qatarere. Arbeidsgiver har tradisjonelt hatt stor makt over gjestearbeiderne, og mange gjestearbeidere har frem til nylig blant annet ikke hatt mulighet til å bytte jobb uten samtykke fra arbeidsgiver (omtalt som «kafalysystemet»).

Norske myndigheter har i mange år tatt opp gjestearbeidernes utsatte stilling i Qatar, og i flere andre land i regionen. Regjeringen har på dette området formidlet synspunkter som qatarske myndigheter er svært godt kjent med - både når det gjelder menneskerettigheter generelt og arbeidstakerrettigheter spesielt. Styrking av menne-

skerettigheter internasjonalt er høyt prioritert i regjeringens arbeid. Vi tar opp menneskerettighetsspørsmål med Qatar i FN-sammenheng, i den internasjonale arbeidssorganisasjonen ILO og i direkte dialog med qatarske myndigheter. Dette har vi arbeidet med over tid. I 2015 besøkte Qatars nasjonale menneskerettighetskomite Norge, og under dette besøket traff delegasjonen bl.a. Arbeidstilsynet.

I landhøringen av Qatar i FNs menneskerettighetsråd i mai 2019 ga norske myndigheter Qatar flere anbefalinger, deriblant om å styrke rettighetene til kvinner, herunder landets mange utenlandske hushjelpere. Det ble også anbefalt at Qatar fjerner innskrenkninger av tros- og livssynsfriheten. Også i landhøringen i 2014 tok Norge opp situasjonen for arbeidstakere i Qatar.

Det er positivt at viktige lovendringer har kommet på plass i Qatar de siste årene, blant annet lover som vil styrke gjestearbeidernes rettigheter. Et viktig framskritt er avskaffelsen av «kafalssystemet» som sikrer gjestearbei-

dernes muligheten til å skifte jobb og forlate landet uten arbeidsgivers tillatelse. Kafalssystemet har vært i bruk i de fleste andre gulfstater og er ikke alene knyttet til Qatar.

ILO anerkjente Qatars framgang i sin statusrapport i november 2020 og Norge sluttet seg til EUs innlegg om Qatar under ILOs styremøte i november 2020. I innlegget fikk Qatar anerkjennelse for viktige framskritt i reformarbeidet, med klar oppfordring til å fortsette sitt reformarbeid, og implementeringen av dette, i nært samarbeid med ILO.

Qatars myndigheter har i dialog med Norge vist interesse for hvordan vi sikrer arbeidstakerrettigheter. Vi vil fortsatt støtte qatarske myndigheters reformarbeid på dette området og være tydelige på at vi forventer etterlevelse av landets internasjonale menneskerettighetsforpliktelser. Dette budskapet ble sist gjentatt i en samtale mellom statssekretær Halvorsen og Qatars assisterende utenriksminister Al-Khater i april.

SPØRSMÅL NR. 2195

Innlevert 12. mai 2021 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim

Besvart 26. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan statsråden sørge for at tallgrunnlaget for figur 1 A og B, 2 A og B, 7 A og B, 8 A og B og ikke minst 20 A og B blir tilgjengelig for Stortinget og at dette oversendes i excelformat?

BEGRUNNELSE:

Jeg takker for statsrådets svar på mitt spørsmål om å sørge for at tallgrunnlaget for alle figurer i rapporten blir tilgjengelig for Stortinget. I statsrådets svar er imidlertid ikke tallgrunnlaget i de mest sentrale figurene i FHIs rapport gjort tilgjengelig.

Svar:

Representanten får herved tilsendt etterspurt tallmateriale som vedlegg i excelformat. Det informeres om at slikt tallmateriale kan være krevende å bearbeide, analysere og tolke når man ikke har bakgrunnsinformasjon om innhentingene, og hvilke begrensninger som finnes i tallene. Det anbefales derfor å sammenholde tallene med vurderingene som gjøres i FHIs opprinnelige rapport.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202021-2195-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 2196**Innlevert 12. mai 2021 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 21. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan har statsråden fulgt opp Stortingets vedtak?

BEGRUNNELSE:

Dessverre må jeg på ny minne statsråden om denne sak. Jeg får nå nye eksempler på f.eks. fødsler ved Haukeland Universitetssykehus, der sykehuset ikke gir seg på krav om betaling som beløper seg til mange titalls tusen kroner.

Vise til nevnte fakturasaker til papirløse kvinner og til Klassekampensaken <https://klassekampen.no/utgave/2021-05-05/fikk-med-faktura-hjem-fra-foden>.

I Innst. 262 S (2020–2021), jf. Dokument 8:46 S (2020–2021) skriver Stortingets flertall tydelige merknader om at gravide papirløse kvinner ikke skal spørres om betalingsevne.

Statsråd Bent Høie uttalte i debatten om saken at dette ble presisert fra hans side i rundskriv i 2017:

“Så dette er egentlig klargjort innenfor helsetjenesten. Så forstår jeg at det fortsatt skjer noen brudd på den klargjøringen, og da må vi se på hvordan vi skal følge opp det. Men dette er klargjort i et eget rundskriv fra 2017.”

Jeg får stadig meldinger om at praksis ikke følger rundskrivet fra 2017, jf. også Klassekampens sak. Det ser ut til at fakturaer som folk ikke kan betale forfølges og at systemet er lagt opp slik at de papirløse automatisk blir fakturert for helsetjenester vi vet de ikke kan betale for.

Svar:

Det skal det ikke kreves forhåndsbetaling ved øyeblikkelig hjelp og “helsehjelp som ikke kan vente”. Dette omfatter bl.a. fødselshjelp. I Rundskriv I-3/2017 Dekning av utgifter ved helsehjelp i helseinstitusjoner under den offentlige spesialisthelsetjenesten blant annet for personer som ikke er bosatt i Norge er dette sagt uttrykkelig.

Sykehusene må vurdere konkret om det skal informeres om kostnadene i forkant av slik helsehjelp, men spørsmål om pasientens mulighet til å betale for helsehjelpen bør ikke tas opp før øyeblikkelig hjelp og “helsehjelp som ikke kan vente” ytes. Pasientens betalingsevne og inndrivelsesmuligheter må vurderes i etterkant. Dette er også uttrykkelig sagt i rundskrivet.

Jeg vil nå presisere overfor de regionale helseforetakene at sykehusene skal følge de føringene som følger av rundskrivet.

SPØRSMÅL NR. 2197**Innlevert 12. mai 2021 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 26. mai 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ som gjør det mulig å se på prosjektet for Otravassdraget en gang til med mål om å redusere overbefolkningen i vassdraget og bedre fiskehelsen?

BEGRUNNELSE:

Fra forsuring og fiskedød på 70-tallet er nå mange vassdrag på Sørlandet overbefolka av småfisk av dårlig kvalitet.

Otravassdraget fra Byglandsfjorden og sørover er etter det som blir opplyst fullt av småaure med parasittsykdom.

Dette er fisk som det naturlig nok ikke er interesse for å verken fiske eller spise.

Otravassdraget har i tillegg til den mer kjente Byglandsfjordbleka en unik aurestamme med striper i stedet for prikker, påvist på 90-tallet av Bo Delling, forsker ved Universitet i Stockholm.

På bakgrunn av dette ble det tatt et lokalt initiativ, blant annet fra vassdragsstyret for Nedre Otra, hvor målet var å fange inn småfisk og sette dem tilbake i vassdraget. Formålet var å få orden på aurestammen og slik bidra til

å gjøre Otra til et unikt og attraktivt sportsfiskevassdrag, med mulighet til å fiske denne "Tigerauren".

Det ble søkt og innvilget støtte fra Innovasjon Norge til å utrede ideen. Det ble også søkt konsesjon som fylkeskommunen stilte seg positive til. Planen var et landbaseret anlegg med 90 prosent resirkulering og kun bruk av lokal fisk.

Miljøavdelingen hos Statsforvalteren hadde imidlertid innsigelser til konsesjonen og prosjektet på grunn av nye nasjonale føringer om at all utsetting av fisk nå er forbudt.

Konsekvensen er at prosjektet skrinlegges og Otravassdraget fortsatt forblir et overbefolkta vassdrag med e konsekvenser dette har for fiskehelse og tilstand for vassdraget.

Svar:

Generelt blir ikkje utsetting av fisk sett på som eit eigna tiltak i allereie tette bestandar. Intensivt tynningsfiske, gjerne kombinert med gjenutsetting av store individ, er ein strategi som generelt gir betre resultat, men som er ressurskrevjande.

Det er ikkje riktig slik det er formulert i spørsmålet at det finst nye nasjonale føringar om at all utsetting av fisk er forbode. Lakse- og innlandsfisklova opnar for at det kan gis løyve til utsetting av stadeigen stamme for kultiveringsformål, jf. forskrift om utsetting av ferskvannsfisk mv.

Det stemmer likevel at Statsforvaltaren i Agder jobbar med å avvikle all fiskeutsetting i fylket som ikkje er nødvendig, ikkje gir tilsikta effekt, eller kan erstattast med habitatforbetrande tiltak (etablering av gyte- og oppvekstområde). Dette er i tråd med miljøforvaltninga sin strategi for fiskeforsterkande tiltak i regulerte vassdrag, og følgjer forskingsbaserte råd til forvaltninga av anadrome

bestandar, jf. retningslinjene for utsetting av anadrom fisk (Miljødirektoratet veileder M186-2014).

Det aktuelle prosjektet "Otra Storaure" inneber at det skal fangast inn og förast opp stadeigen aure for utsetting i vassdraget når denne har nådd ei snittvekt på 1 kg.

Eg får opplyst frå Miljødirektoratet at det er usikkerheiter og svakheiter ved prosjektet som gir grunnlag for faglege innvendingar.

Innvendingane er basert på følgjande viktige omsyn:

- Det skjer no eit omfattande restaureringsprosjekt for Byglandsbleke i vassdraget, med mål om å reetablere bleke i heile Otra, og til ein bestandsstørrelse som gir eit haustbart overskot. Bleka er ein unik innlandsstasjonær variant av atlantisk laks, som har stor bevaringsbiologisk verdi både nasjonalt og globalt. Utsetting av aure vil gi konkurranse og dermed usikkerheit for vellykka reetablering av bleke.
- Dei siste åra har det blitt registrert aukande naturlege førekomstar av større aure gjennom overvaking utført gjennom blekeprosjektet. Pga. den observerte positive utviklinga i Otra, er det ikkje ønskeleg å starte utsetting av stor kultivert aure som konkurrent til villfisk.
- Det er starta kalking ved utløpet av Brøkke kraftverk i år for å betre blekas overleving i hovedelva ned til Byglandsfjorden. Kalkinga skal betre vasskvaliteten slik at fisken kan bruke mindre energi på å handtere fysiologisk stressande miljøforhold, og dermed meir energi på å vekse.
- Otra er eit stort vassdragssystem kor fisk kan gjere lange vandringar. Ein vil difor ikkje ha tilstrekkeleg moglegheit for kontroll med korleis den utsette auren etablerer og spreier seg i vassdraget.

Dette er bakgrunnen for at miljøforvaltninga har frarådd prosjektet "Otra Storaure", og eg ser ikkje grunn til å endre på dette.

SPØRSMÅL NR. 2198

Innlevert 12. mai 2021 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 21. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

I Nasjonal Transportplan Meld. St. 20 (2020-2021) omtalar rv 15 Otta-Måløy som ein av fleire «særlig ulykkesutsatte» strekningar, med fleire drepne og hardt skadde. I tillegg er strekningen viktig aust-vest-korridor for per-

sontransport og næringstransport av blant anna fisk og møbler, dette utgjer ei årleg verdiskaping på over 70 mrd. kroner. Strekningen har vorte prosjektert med ny løysing for tunnel mellom Skjåk og Stryn.

Kvifor er strekningen ikkje med i NTP fram til 2033, og korleis nå visjonen om 0 drepne og skadde utan ho?

GRUNNGJEVING:

Nye vegløyningar både i aust og i vest set større fokus på rv. 15 Otta – Stryn. Vegen er ei viktig transportåre for innbyggjarane, for gjennomgangstrafikk og for næringslivet. I tillegg er dette skulevegen til ungar i Skjåk! Rv. 15 er oppbrukt. Den er ikkje dimensjonert for den trafikkmengda og dei køyretøya som er i dag. Mesteparten av vegen er planlagt og bygd for over 40 år sidan. Kurvatur, bereevne og breidde er ikkje oppdatert på mykje av strekninga. Dette går utover framkommelegheit, trafikksikkerheita og beredskapen- og samfunnssikkerheita.

Til liks med vegen, er dei gamle tunnelane i Breidalen mellom Skjåk og Stryn utrangerte, og for lengst inne i siste del av si levetid. For miljøet vil det bli ei vesentleg betring med ny tunnel. Med dagens standard og 12 % stigning er utsleppet på trailer 70,75 kg CO₂ på 16,6 km, med ny tunnel og stigning på 4,6 % vil tilsvarande utslep bli redusert til 24,3 kg CO₂. Det reduserar drivstoff-forbruket. Ny tunnel vil og avløyse press på villreinstamma som er på bås sidar av rv. 15 i dag.

Tunnelane utgjer ein trafikksikkerheitsrisiko og tilfredsstillar ikkje krava til regularitet. Ny tunnel vil eliminere 13 raspunkt Skåre – Breidalen og 17 raspunkt Breidalen-Geiranger. Vinteren 2019/2020 var tunnelane stengte 1000 timar, inntil 4 døgn i strekk. Næringsliv og ekspressbussane pådreg seg kostnader og heft. Berre for Lesja Bilruter som køyrer frå Skjåk til Byrkjelo utgjer ei omkjøring 360 km på ein tur. Bedrifter i 15 kommunar har tunnelane i Breidalen som sin hovudtrasé.

Tre fylkeskommunar, fire regionråd, NHO og LO stiller seg alle bak dagens konsept om KVVU med lang tunell med ein sidearm over til Geiranger og krev rask gjennomføring. Planarbeidet for dette må setjast i gang for å konkretisere tiltaka.

Det er ikkje alternativ veg, jernbane eller flyplass til rv. 15 i Ottadalen. Etterslepet på vedlikeholdet av vegnettet er stort. Statens vegvesen har berekna at det er eit behov på minst 1,5 mrd. for å få lyfta Rv.15 opp på eit akseptabelt nivå. Nye tunnelar over Strynefjellet kjem i tillegg, stipulert til 4,6 mrd.

Svar:

Eg kan ha en viss forståing for at både innbyggjarar og næringsliv er skuffa over at strekninga rv. 15 Otta-Måløy ikkje er tatt med i NTP.

Som det går fram av Meld. St. 20 (2020-2021) kapittel 10.4.4, har ikkje regjeringa prioritert mellom mindre investeringstiltak, såkalla programområdetiltak, men arbeidet med å konkretisere desse tiltaka vil fortsetje i gjennomføringsfasen av planen. Statens vegvesen har starta arbeidet med ein plan som skal setje dei i stand til å fylgje opp måla og dei økonomiske rammene i meldinga.

Regjeringa legg opp til ein meir dynamisk prosess, som skal gje rom for endra prioriteringar dersom føresetnadene for prioriteringane i NTP endrast. Regjeringa vil difor unngå å gje føringar på konkrete tiltak, men heller kva slags utfordringar som skal løysast og kva for mål me vil nå. For eksempel er mange programområdetiltak særskilt viktige for at regjeringa skal nå måla sine, blant anna innanfor trafiktryggleik, men òg for å fylgje lovpålagte krav innanfor miljøområdet, for å auke framkommelegheit, regularitet og komfort på delar av vegnettet kor full utbygging ikkje er aktuelt i 12-årsperioden. Regjeringa meiner det er et særskilt viktig prinsipp at det som i dag vil vere opp til verksemdene å prioritere konkrete programområdetiltak innanfor dei økonomiske rammene i dei årlege budsjetta.

At strekninga rv. 15 Otta-Måløy ikkje er nemnd i ny NTP er heller ikkje einstyddande med at det ikkje vil bli starte opp utbetringar eller tiltak dei neste tolv åra. Den siste seksårsperioden inneheldt færre detaljar om prosjekter. Regjeringa har berre angitt ei samla økonomisk ramme for store investeringar. At eit prosjekt er nemnd i ny NTP er ein viktig milestolpe, men det kan skje endringar i rekkefylgja på prosjekta. I ny NTP har transportverksemdene fått større friheit til å føreslå endra rekkefylgje og omfang for prosjekta. Dette kallast porteføljestyling. Dersom eit prosjekt blir optimalisert og får auka samfunnsøkonomisk lønsemd, kan det "rykkje fram i køen". Kutt i kostnader kan gjere det mogleg å byggje ut prosjekta i ny NTP fortare. I tillegg kan dette opne opp for andre gode prosjekt.

Til slutt vil eg framheve at det satsast betydeleg på vegane i fylka Innlandet og Vestland. Eg viser i denne samanheng til Nye Veier AS sine vegutbyggingar på E6. I tillegg utvidast Nye Veier AS sin portefølje med blant anna strekningane E6 Otta-Dombås, E136 Dombås-Vestnes og rv. 13 Skare-Sogndal. Dessutan nemnast særleg skredsikring av rv. 5 Kjørnesfjorden og prosjekta E-39 Storehaugen-Førde og E39 Myrmel-Lunde.

SPØRSMÅL NR. 2199**Innlevert 12. mai 2021 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 20. mai 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Viser til tidligere spørsmål om fjellandbruk og representantforslag Dok. 8:183 S (2018-2019) om ressurscenter for fjellandbruket.

Hvordan er midler til arktisk og fjellandbruk årlig bruk sia 2014, når midler landbruket har forhandlet inn i jordbruksoppjøret fram, hva har det resultert i, og hvordan ser statsråden for seg å sikre at det også er små og mellomstore gårdsbruk også i framtida, som kan nyttiggjøre seg selv av marginale ressurser?

Svar:

Jeg svarer på de fire spørsmålene i kronologisk rekkefølge.

1. Arktisk landbruk omfatter fylkene Nordland og Troms og Finnmark, og midlene skal bidra til utvikling og økt utnyttning av arktisk kvalitet som konkurransefortrinn for landbruket i nordområdene. Statsforvalteren i Troms og Finnmark har et koordinerende ansvar for forvaltning av midlene opp mot Statsforvalteren i Nordland, i tillegg til at nærings-organisasjonene, fylkeskommunene og andre aktører i de aktuelle områdene er involvert. Gjennom to prosjektperioder er det bevilget til sammen 21 mill. kroner til arktisk landbruk over Landbrukets utviklingsfond (LUF): 3 mill. kroner årlig i perioden 2012 til 2014, i 2018 og 2019 ble det bevilget 2 mill. kroner årlig, og i 2020 og 2021 er det bevilget 4 mill. kroner årlig.

Fjellandbruket omfatter 77 kommuner i fylkene Trøndelag, Innlandet, Vestfold og Telemark og Viken, og skal bidra til å styrke grunnlaget for bærekraftig verdiskaping i fjellområdene innenfor tradisjonelt landbruk og bygdenæringer. Midlene forvaltes av statsforvalterne. Statsforvalteren i Trøndelag har et koordinerende ansvar for forvaltning av midlene opp mot øvrige statsforvaltere, næringsorganisasjonene, fylkeskommunene og andre aktører i de aktuelle områdene. Det er over to prosjektperioder bevilget til sammen 28 mill. kroner til fjellandbruket over LUF: 6 mill. kroner årlig i perioden 2014 til 2016, 2 mill. kroner i 2019 og 4 mill. kroner årlig i 2020 og 2021.

I Prop. 200 S (2020–2021) Endringer i statsbudsjettet 2021 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppjøret 2021 m.m.), som legges frem for Stortinget før sommeren, foreslår regjeringen å videreføre bevilgningen på til sammen 8 mill. kroner for 2022, og det skal samtidig gjennomføres en evaluering av midler til arktisk landbruk og fjellandbruket.

2. Partene i jordbruksoppjøret vedtok for 2012 å avsette midler til arktisk landbruk for en treårig prosjekt-

periode. I 2014 ble det avsatt midler til fjellandbruket som en treårig prosjektperiode. Med utgangspunkt i erfaringene fra første prosjektperiode vedtok avtalepartene å avsette ytterligere midler over jordbruksavtalen til fjellandbruket og arktisk landbruk i 2019, med sikte på en 3-årig satsing. De to formålene ble samlet under overskriften Områderettet innsats. Avtalepartene ble enige om å øke avsetningen til områderettet innsats til 8 mill. kroner i 2020, og denne ble videreført for 2021.

For både arktisk landbruk og fjellandbruket er regionale næringsstrategier førende for tematikk og innretning på bruken av midlene, og det legges vekt på synergier med andre ordninger og god forankring i landbruksnæringene. I rapporteringen peker statsforvalterne på at man gjennom midlene får rettet en særskilt innsats mot synliggjøring, mobiliserings- og rekrutteringsarbeid og gjennomføring av prosjekter for å bidra til økt ressursutnyttelse og verdiskaping.

3. Utviklingsprogram for arktisk landbruk (Nordnorsk landbruksråd 2012) lå til grunn for bruken av midlene til arktisk landbruk i første prosjektperiode. Satsingen var bred, med utlysninger som favnet fylkesovergripende utviklingsprosjekter. Det kom inn til sammen 62 søknader, og av disse ble det gitt tilskudd til 25 prosjekter innenfor de tre satsingsområdene merkevare og marked, basisproduksjon og FoU og kompetanse. Ved tildelingene ble det lagt vekt på å styrke produksjoner som er typiske for det arktiske landbruket og som kan inngå i en felles arktisk merkevare. Satsingen har skapt møteplasser og ført til økt samarbeid og samhandling, og den har gitt kunnskap om en rekke områder, som sammen har bidratt til å styrke og løfte det arktiske landbruket. Satsingen har også bidratt til å gi innhold til og skape oppmerksomhet om begrepet arktisk landbruk. I andre prosjektperiode er det bygget videre på dette grunnlaget, og det er prioritert å tildele midler til større, landsdelsdekkende prosjekter innenfor økt omsetning av potet, grønt og bær, synliggjøring av verdier knyttet til beiteressursene og beitebruk, grasbasert melk- og kjøttproduksjon, etablering av samhandlingsarenaer for det arktiske landbruket, arktisk kompetansesenter for sau, samt mat- og reiselivssatsing i Nord-Norge. Det ble tildelt støtte til totalt 20 prosjekter i perioden 2018 til 2020. I 2020 ble prioriteringen av potet, grønt og bær og samhandlingsarenaer videreført, i tillegg til synliggjøring av betydningen av å produsere mat i landsdelen, klimatilpasning og utslippsreduksjoner, og mobilisering for å få frem nye produsenter og nye produkter med basis i det arktiske landbruket.

Innenfor fjellandbruket har fylkene som inngår i satsingen fått tildelt en lik andel midler. Innretning på og prioritering av midlene til fjellandbruket er tilpasset regionale behov i de fire fylkene, innenfor overordnede føringer. Felles er prioritering av prosjekter der perspektiv på klima og bærekraft er førende, for eksempel er det gitt støtte til prosjekter innenfor områdene klimasmart landbruk i fjellområdene, utvikling av nye produksjoner og energismarte løsninger, rekruttering og mobilisering, seterkultur og utmarksbaserte næringer. Det er vektlagt å støtte prosjekter der kommunene er prosjekteier og -utvikler, i samarbeid med blant annet nærings-organisasjonene.

I Trøndelag og Innlandet er styrking av grovførbasert melke- og kjøttproduksjon prioritert. Økte investeringsmidler til grovførbaserte produksjoner, tilbud om desentralisert agronomutdanning og styrking av fagkompetanse og fagmiljø gjennom rådgivningstilbud er eksempler på gjennomførte tiltak. Videre er det gjennomført felles forsknings- og utviklingsprosjekter rettet mot bedre grasproduksjon, bygningsløsninger og dyrevelferd, samt kvalitetsproduksjon av mandelpotet. Flere av prosjektene har utløst andre ressurser som regionale midler, forskningsmidler, egeninnsats og midler fra kommuner, landbruksnæringa, rådgivingsaktører mv. Økt kompetanse gjennom ulike tiltak, og prosjekter rettet mot rådgivingsapparat og gårdbrukere, har bidratt til bedre forutsetninger for lønnsomme og robuste bedrifter innen melke- og kjøttproduksjon, og for å nå målet om klimatilpasset og bærekraftig produksjon. Ny kunnskap er framskaffet gjennom forskningsprosjekter og utprøvinger i regi av NIBIO, Veterinærinstituttet og Norsk Landbruksrådgiving. Det er også stimulert til økt samarbeid og utviklet modeller for samhandling – mellom kommuner og mellom kommuner og rådgivings-tjenester.

I Vestfold og Telemark og i Viken er det prioritert å rette midlene direkte mot næringa og støtte investeringer og satsinger på det enkelte gårdsbruk. En betydelig andel av midlene har gått til investeringer i driftsbygninger og utbygging på støler, i tillegg til midler til produksjonsanlegg, lokalmat og lokalmatdistribusjon, tiltak innenfor kunnskapsutvikling og mobilisering og noe til andre tilleggsnæringer. Det er stor aktivitet innen utviklingsarbeid rettet mot fjellandbruket, og det er igangsatt et vidt spekter av tiltak som tar utgangspunkt i regionale og lokale utfordringer og muligheter. Arbeidet gjennomføres i nært samspill med jordbrukets organisasjoner og andre aktører. Rapporteringen viser at fjellandbruksatsingen har gitt økt oppmerksomhet og økt attraksjonskraften til fjellandbruket. Midlene har vært utløsende for byggeaktivitet, og har gitt konkrete resultater i form av nye og ombygde driftsbygninger og produksjonsanlegg for geit og ku, både på gårder og på setre. Videre er det rettet oppmerksomhet mot setring og det er stimulert til større aktivitet og engasjement rundt fjellandbruk.

Unge bønder og ungdom som vil inn i næringa har hatt særlig prioritet, og satsingen har bidratt til nettverksbygging og kunnskapsdeling i næringa på tvers av fylkesgrensene. Oppsummert har satsingen på fjellandbruket rettet oppmerksomheten mot et marginalt område innenfor landbruket, gitt anerkjennelse for de utfordringene fjellandbruket har, og bidratt til stolthet, samarbeid og lokalt initiert utviklingsarbeid. Satsingen har åpnet for å se sammenhengen mellom tradisjonelt landbruk, ny bruk av gårdens ressurser og utnytting av utmarksressursene.

4. I norsk landbrukspolitikk er det mange virkemidler for å bidra til at små og mellomstore gårdsbruk skal ha ei framtid, selv om det kan være relativt marginale ressursene på brukene. Jeg vil først peke på tollvernet som er en helt grunnleggende forutsetning for å kunne opprettholde et landbruk i hele landet. Regjeringen har i praksis vist at vi arbeider for å ivareta et velfungerende importvern. Gjennom markedsbalanseringen legger vi til rette for at alle bønder, uavhengig av driftsomsfang, skal være sikret avsetning for sin produksjon. Regjeringens kanaliseringpolitikk bidrar til en regional produksjonsfordeling med korndyrking i områder med forutsetninger for dette, og hvor vi gjennom innretningen på de økonomiske virkemidlene har lagt til rette for grovførbasert husdyrproduksjon i øvrige områder.

Gjennom innretningen på investeringsvirkemidlene forvaltet av Innovasjon Norge bidrar vi til oppføring og fornying av driftsbygninger på alle bruksstørrelser. Små og mellomstore bruk skal prioriteres ved tildeling av støtte. Over LUF er det også flere ordninger som kan bidra til utvikling av både jordbruksdriften og andre næringer knyttet til gårdsbrukenes ressursgrunnlag.

Jeg vil videre vise til at vi over jordbruksavtalen har mange tilskuddsordninger hvor virkemiddelbruken særskilt skal styrke små og mellomstore jordbruksforetak, f.eks. struktur differensieringen av satsene i Tilskudd for husdyr. En stor andel av gårdsbrukene med mindre driftsomsfang er lokalisert i distriktene. Jeg vil derfor også peke på regjeringens satsing på distriktjordbruket gjennom særskilte distriktstilskudd, frakttilskudd og tilskuddsordninger hvor satsene er høyest for gårdsbruk i mindre sentrale områder av landet.

Jeg mener at gjennomgangen over viser at regjeringens landbrukspolitikk legger godt til rette for fortsatt drift på små og mellomstore gårdsbruk også i årene framover.

SPØRSMÅL NR. 2200**Innlevert 12. mai 2021 av stortingsrepresentant Runar Sjøstad****Besvart 21. mai 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Hvilke regler gjelder for fiske i marine verneområder langs norskekysten og kan internasjonale regler og forpliktelser overprøve norske verneregler?

BEGRUNNELSE:

9. april i år la Klima- og miljødepartementet frem stortingsmelding 29 (2020 - 2021) "Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige områder for marin natur".

Denne planen bygger videre på marin verneplan fra 2004 hvor totalt 36 områder ble foreslått vernet.

Norge har via konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) forpliktet seg til å verne 10 % av sine kyst og havområder innen 2020. Denne forpliktelsen er ennå ikke oppfylt.

Norge har internasjonale forpliktelser for marint vern, og dette skal vi ta på alvor. Det er samtidig viktig å ha et helhetlig fokus på hvilke konsekvenser vernetiltak kan få for lokal næringsaktivitet og bosetting vektet opp mot internasjonale forpliktelser.

I forarbeidet til vedtatte verneplaner og planer under utarbeiding har det blitt gitt inntrykk av at marint vern ikke vil påvirke fiskernes rett til å fiske i områdene. Dette har både vi som politikere, næringsaktører og innbyggere i de berørte områdene stolt på.

13.apriliårvarvardenreportasje i NRK med overskriften "Norges sier havetervernetsamtidig pågår det utbredt fiske".

Havforskningsinstituttet sier Norge feilrapporterer til FN om aktiviteten i verneområdene, og at fiske med garn og trål i flere av de vernede havområdene er stikk i strid med internasjonale standarder for havvern.

Fiskeriaktivitet i Norsk økonomisk sone reguleres av Havressursloven, men det er den siste tiden knyttet usikkerhet opp mot hvordan dette vektet i forhold til marint vern og internasjonale avtaler.

Svar:

Regjeringa la 9. april 2021 fram Meld. St. 29 (2020–2021) Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige område for marin natur. Meldinga følger opp Stortingets oppmodingsvedtak frå 2016 og 2017, der Stortinget ber om ein heilskapleg nasjonal plan for marine verneområde.

Noreg har oppretta verneområde til havs etter naturmangfaldlova, svalbardmiljølova, lov om Jan Mayen og bilandslova, jf. nærare omtala i stortingsmeldinga. For-

holdet til fiskeriverksemd er vurdert og regulert i alle desse områda med marint vern. Utgangspunktet er at verneføremålet og verneverdiane – altså dei verdiane vi vil ta vare på, er styrande for kva for aktiviteter som kan tillatast i områda. Verneverdiane er ofte knytt til havbotnen. Vanleg fiske i vassøyla vil difor normalt vere tillaten, samstundes som til dømes bruk av botntrål kan vere forboden i heile eller delar av områda. Reguleringane i verneforskriftene må også sjåast i samheng med tiltak som er fastsett etter havressurslova, som forbyr botntrål innanfor store område både innanfor territorialgrensa og på djuphavet.

I norske marine verneområde er det norske reglar som gjeld. Det at Noreg har slutta seg til og vil bidra i gjennomføringa av internasjonale mål, inneber ikkje at desse kan overstyre norske reglar. Eg vurderer det heller ikkje slik at det er nokon motstrid mellom norske og internasjonale reglar knytt til dette.

Viktige internasjonale mål i denne samanhengen er mellom anna Aichi-måla under Konvensjonen om biologisk mangfald (CBD) og Verdsmåla for ei berekraftig utvikling (berekraftsmåla). Noreg rapporterer også i ulike samanhengar internasjonalt om vårt arbeid med marint vern og anna bevaring. Mellom anna rapporterer vi med nokre års mellomrom til CBD om korleis vi nasjonalt bidrar til å oppfylle dei felles måla.

Eg er kjend med at ei gruppe forskarar ved Havforskningsinstituttet (HI) i ein rapport frå 15. mars 2021 stiller spørsmål ved om rapporteringa av marint vern i internasjonal samheng i alle tilfelle er riktig, og at dette også er spørsmål som i etterkant har vore drøfta i media. Forskarane peiker mellom anna på forholdet til veileiande kriterium knytt til ulike vernekategoriar som er utarbeida av Verdas naturvernunion (IUCN). Desse kriteria blir mellom anna brukt ved rapportering til Det europeiske miljøbyrået (EEA). I stortingsmeldinga har regjeringa varsla ein ny og meir systematisk tilnærming til korleis Noreg rapporterer i tråd med internasjonale mål. Kritikken frå forskarane ved HI er noko vi vil vurdere som ein del av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2201**Innlevert 12. mai 2021 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius****Besvart 31. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan vil helseministeren sikre et trygt føde- og barseltilbud på Sørlandet?

BEGRUNNELSE:

Dagens kvinneklinikk ved Sørlandets sykehus ble bygget på 60-tallet og modernisert i 1989/1990. Byggets tilstand er svært dårlig, med både vannlekkasjer og problemer med varmtvann. Det var planlagt nye akuttbygg på Sørlandets sykehus til 2 mrd. Kroner. Det påstås i debatten at dette vil ikke Helse sør-øst klare.

I debatten påstås det at akuttmottaket og intensivavdelingen vil kollapse innen 2025, og derfor kuttes barne- og kvinneklinikken i vedlikeholdsplanen. Familier i hele landet skal tilbys et godt føde- og barseltilbud, og det krever en moderne barselomsorg der også far kan være tilstede.

Svar:

Jeg viser til spørretimespørsmål fra representanten Kari Henriksen om samme sak som jeg besvarte 12. mai 2021.

Sørlandet sykehus har fødeavdelinger i Kristiansand, Arendal og Flekkefjord. Helseforetaket tar imot om lag 2900 fødsler i året. Fødeavdelingen ved sykehuset i Kristiansand, som representanten Henriksen viser til i sitt spørsmål, er den klart største og tar imot om lag 1800 fødsler i året.

Helse Sør-Øst opplyser at det er behov for oppgraderinger ved kvinneklinikken i Kristiansand. Det utvendige taket på kvinneklinikken er nylig skiftet grunnet et lekkasjeprosjekt. Det har også nylig vært gjennomført utbedringer av avløp. Kvinneklinikken kan ikke tilby en rom til alle barselkvinner og det er ikke tilstrekkelig antall familierom i nåværende arealer i Kristiansand til at alle par kan tilbys dette i perioder med høyt belegg. PasOpp-rapport 2018:72 viser at fødekvinne ved kvinneklinikken i Kristiansand angir en skår over landsgjennomsnittet på seks av åtte hoveddomener. Sykehuset skårer imidlertid lavere når det gjelder barselopphold for den fødende og partner.

Det er rehabiliteringsbehov ved alle de tre sykehusene ved Sørlandet sykehus. Det bygges nå et nybygg for psykisk helse i Kristiansand som skal stå klart i 2023. Jeg er i tillegg kjent med at styret i Helse Sør-Øst nylig har behandlet en søknad fra Sørlandet sykehus om oppstart av prosjektinnramming for et nytt akutt- og intensivbygg.

Nytt akutt- og intensivbygg er prioritert som følge av kapasitetsutfordringer. I 2018 ble det åpnet et modulbygg for skadepoliklinikk for å avhjelpe belastningen på akuttmottaket. I tillegg ble overvåkningsarealet ombygget og modernisert, nødstrøm innlagt og overvåkningsutstyret oppgradert. Noen sikringstiltak for mottak av utagerende pasienter ble også innført. Fortsatt er akuttmottaket svært trangt, og arbeidsforholdene for ansatte lite ergonomiske.

Med de endringene som nå er gjennomført ivaretas pasientsikkerheten. Det vil imidlertid ikke gå mange år før arealet i akuttmottaket igjen er for lite. Dette er bakgrunnen for at akuttbygget gis prioritet.

Når det gjelder stortingsrepresentantens uttalelse om at barne- og kvinneklinikken er fjernet fra vedlikeholdsplanen, har jeg fått opplyst at dette ikke stemmer. I mandat for prosjektinnrammingen for nytt akutt- og intensivbygg er det stilt krav om at prosjektet skal ha en helhetlig plan for en langsiktig utvikling av helseforetaket. Behovene for utvikling av kvinneklinikken og barne- og ungdomsavdeling vil dermed settes inn i denne helhetlige planen.

Helse Sør-Øst opplyser at i en mellomfase arbeides det med vedlikeholdsplaner for kvinneklinikken og barne- og ungdomsavdelingen. Sørlandet sykehus utarbeider nå en etterbruksplan for utflyttede akutt- og intensivarealer i hovedbygget når nytt bygg for somatiske mottaksfunksjoner, intensiv- og intermediærbehandling i Kristiansand er ferdigstilt. Helseforetaket peker på at det i arbeidet med etterbruksplanen vil vurderes om det er mulig å flytte enkelte funksjoner i kvinneklinikken og barne- og ungdomsavdelingen til de tidligere akutt- og intensivarealene.

Det er Helse Sør-Øst som har sørge for-ansvar for befolkningen i Agder og som må vurdere og prioritere bygningsmessige utbedringer. Jeg mener at Helse Sør-Øst og Sørlandet sykehus er de nærmeste til å ta gode beslutninger om driften av egen virksomhet.

SPØRSMÅL NR. 2202**Innlevert 12. mai 2021 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 25. mai 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Raja****Spørsmål:**

Hva er begrunnelsen for at departementet plutselig foreslår et slikt totalforbud mot reklame, sponing og produktplassering for en gruppe av lokalradioer som sender på FM, og på hvilket vis gagner det mediemangfoldet vårt at alle som bor i de fire største byene våre med et slikt forbud kommer til å få langt færre lokalradioer å lytte til siden lokalradioene er avhengig av denne typen inntekter for å overleve?

BEGRUNNELSE:

Viser til en høring som nå pågår fra Kulturdepartementet på et forslag om endringer i forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester samt endrede konsesjonsvilkår ved midlertidig forlengelse av eksisterende konsesjoner for lokalradio på FM fra 2022 til 2026, fra Kulturdepartementet. Høringsnotatet inneholder bl.a. forslag om endrede konsesjonsvilkår som skal gjelde ved en midlertidig forlengelse av eksisterende konsesjoner for lokalradio på FM i fem år fra 2022 til 2026. Bakgrunnen for forslaget er at lokalradioene trenger mer tid til å gjennomføre den digitale overgangen. Mens riksdekkende kanaler ble digitalisert i 2017, fikk lokalradioene anledning til å fortsette å sende på FM ut 2021. Etter departementets vurdering er det – som Stortinget har bestemt – behov for ytterligere en midlertidig forlengelse av eksisterende konsesjoner for lokalradio på FM i fem år frem til 2026. Medietilsynets rapport «FM etter 2021» dannet grunnlag for en plan for dette som ble fremlagt for Stortinget i Prop. 1 S (2019-2020). Forslagene i høringsnotatet følger opp den fremlagte planen. Et av hovedgrepene som foreslås i høringsnotatet er at konsesjonsvilkår for ikke-kommersielle lokalradioer i de såkalte slukkeområdene (dvs. områdene i og rundt de fire største byene) nå faktisk skal strammes inn. Den foreslåtte innstrammingen fra departementet innebærer at et eksisterende øvre tak på reklame- og sponsorinntekter i slukkeområdene faktisk erstattes med et forbud mot reklame, sponing og produktplassering i nevnte områder.

Svar:

Omleggingen fra analog til digital radio har strukket seg over mange år og er blant annet forankret i to stortingsmeldinger og Stortingets behandling av disse. Et underliggende premiss har hele veien vært at radiomediet skal digitaliseres. Samtidig har man vært opptatt av å legge for-

holdene best mulig til rette for lokalradioene gjennom teknologiskiftet, da disse anses som viktige bidragsyttere til det norske mediemangfoldet. Dette er også bakgrunnen for at vi har vedtatt endringer i tilskuddsordningen for lokale lyd- og bildemedier og sendt på høring et forslag om å forlenge eksisterende FM-konsesjoner for lokalradio i ytterligere fem år, frem til utgangen av 2026. Vi ser at lokalradio trenger mer tid til å gjennomføre overgangen til digital distribusjon.

Det er ikke riktig beskrivelse at departementet nå plutselig foreslår et totalforbud mot reklame, sponing og produktplassering for en gruppe lokalradioer som sender på FM. Lokalradioene det er snakk om har konsesjon til å sende nisjeradio på ikke-kommersielt grunnlag i og rundt de store byene. Forslaget som er sendt på høring innebærer noen endringer for å sikre at disse radioene faktisk driver ikke-kommersielt i tråd med det Stortinget har bestemt.

I Meld. St. 8 (2010–2011) Digitalisering av radiomediet konkluderte departementet med at det ikke ville være forsvarlig å avvikle de riksdekkende FM-sendingene uten at de største lokalradioene samtidig ble digitalisert. Bakgrunnen var at de største kommersielle lokalradioene og de riksdekkende aktørene i noen grad konkurrerte om de samme annonseinntektene og at myndighetene ville sørge for at disse aktørene fikk mest mulig like og rettfærdige vilkår. Departementet ville komme tilbake til hvilke lokalradioer som burde få fortsette på FM og hvilke som måtte slukke, et opplegg Stortinget stilte seg bak.

I Meld. St. 24 (2014-2015) Rammevilkår for lokalradio i samband med digitaliseringen av radiomediet redegjorde departementet for hvordan ulike hensyn måtte balanseres. Dersom en åpnet for at alle de kommersielle lokalradiokonsesjonene på FM ble forlenget eller lyst ut på nytt i de fire største byene, ville det kunne undergrave eller forsinke teknologiskiftet, fordi det da fortsatt ville finnes et relativt omfattende tilbud på FM. Departementet redegjorde for hvilke kommersielle lokalradiokonsesjoner på FM i storbyområdene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger, de såkalte slukkeområdene, som ikke ville bli forlenget eller utlyst på nytt etter at det riksdekkende nettet var blitt digitalisert i 2017. En forutsetning var at det i hvert av konsesjonsområdene skulle være etablert et nett som ga lokalradioer i området mulighet til å sende på DAB der det ikke er noe tak for kommersielle inntekter. Lokalradioer som ønsket å drive kommersielt i storbyområdene fikk, og har fortsatt, anledning til det på DAB i Lokalradioblokka.

I slukkeområdene åpnet departementet for at nisjekonsesjonærer skulle få en mulighet til å fortsette på FM også etter 2017, men underlagt strenge inntekts- og utbyttebegrensninger for å sikre at nisjeradioene bare ble brukt til ikke-kommersiell lokalradiovirksomhet.

Komiteen stilte seg også bak dette opplegget.

I Prop. 1 S (2019 –2020) redegjorde departementet for arbeidet med en forlengelse av FM-konsesjoner for lokalradio, på bakgrunn av Medietilsynets anbefalinger i rapporten «FM etter 2021». En av Medietilsynets anbefalinger var strengere rammevilkår på FM i slukkeområdene i forlengelsesperioden, ettersom tilsynet hadde erfart at regelverket for nisjekanaler i slukkeområdene var blitt utfordret gjennom markedsmessige og forretningsmessige tilpasninger. I budsjettproposisjonen redegjorde departementet for at det ville følge opp tilsynets anbefalinger og sende forslag til nye vilkår og endring av kringkastingsforskriften på høring.

Komiteflertallet merket seg at departementet ville følge opp Medietilsynets anbefaling om nye vilkår i og utenfor slukkeområdene, noe som ville innebære totalforbud mot å sende reklame, ha sponsorater eller benytte produkt plassering i sendingene i slukkeområdet. Komiteen ba samtidig departementet i dette arbeidet vektlegge og utarbeide et regelverk for lokalradio på FM slik at nisjeradioer i storbyene har drivverdig økonomi også i perioden frem til 31. desember 2026.

I mai 2021 sendte departementet på høring forslag til endringer i kringkastingsforskriften, samt forslag til endrede konsesjonsvilkår i forlengelsesperioden. Hensikten er å ivareta Stortingets forutsetning om at radioene som fortsatt får mulighet til å sende på FM i slukkeområdene skal være ikke-kommersielle. I lys av Medietilsynets erfaringer med forsøk på omgåelse av eksisterende regelverk, mener departementet at tilsynet bør ha bedre regulatoriske virkemidler for å kunne ivareta Stortingets forutsetninger. Departementet foreslår derfor at et eksisterende konsesjonsvilkår om inntekts- og utbyttebegrensninger oppheves, og at det for kommende forlengelsesperiode i stedet fastsettes et konsesjonsvilkår med forbud mot at analoge lokalradioer i slukkeområdene kan sende reklame, sponsoridentifiseringer eller benytte produkt plassering. Et slikt vilkår er objektivt konstaterbart og kan dermed håndheves effektivt gjennom å lytte på sendingene, og uten å måtte følge inntektsstrømmen bak reklamen. Forslaget utelukker ikke presentasjon av premier i forbindelse med avvikling av bingosendinger og konkurranser.

Ifølge opplysninger fra Medietilsynet vil forbudet mot reklame og sponsing kun omfatte 28 av de totalt 201 gyldige lokalradiokonsesjonene som per 8. februar 2021 finnes på FM. Disse konsesjonene har fra før et hovedsakelig ikke-kommersielt driftsgrunnlag. Hele 19 av 24 konsesjonsinnehavere i slukkeområdene som rapporterte til Medietilsynet om driftsåret 2019, oppga ingen eller svært

lave kommersielle inntekter. Etter departementets syn får et forbud mot reklamesendinger liten betydning for disse radioene.

Jeg viser videre til at de økonomiske forutsetningene for digitalisering av lokalradio er styrket gjennom endringer i tilskuddordningen til lokale lyd- og bildemedier. Med virkning fra 6. november 2020 kan det gis driftstilskudd til digitalisering av lokalradio. Nisjeradioer som sender i slukkeområdene skal prioriteres. I 2021 har Medietilsynet til sammen tildelt 4,6 millioner kroner til 48 lokalradioer i driftsstøtte til digitalisering. Det var flere lokalradioer i slukkeområdene for FM som ble prioritert og fikk støtte, blant annet Radio Latin-Amerika i Oslo, som mottok til sammen 250 000 kroner i digitaliseringsstøtte.

Det pekes videre på at det er ledig kapasitet i DAB-nettene i storbyområdene, ikke minst i Oslo, hvor flertallet av de aktuelle lokalradioene sender, og hvor det nylig er tildelt anleggskonsesjon til et nytt DAB-sendernet. I denne sammenheng vises det også til anleggskonsesjonærers plikt til å sikre at det minimum er en 24-timers sendeflate til fordeling mellom ikke-kommersielle lokalradioer. For lokalradioer som ønsker å etablere et kommersielt driftsgrunnlag, er det som kjent ingen begrensninger på digital plattform, utover de generelle reglene som gjelder kringkastere i kringkastingsloven.

SPØRSMÅL NR. 2203**Innlevert 12. mai 2021 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 27. mai 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hvorfor er det slik at Israels manglende respekt for folkeretten ikke ser ut til å få konsekvenser for det norsk-israelske samarbeidet, og hva er regjeringens syn på oljefondsinvesteringene i selskaper som bidrar til okkupasjonen av Palestina?

BEGRUNNELSE:

Den siste uken har den palestinsk-israelske konflikten blusset opp på ny. I løpet av de siste timene har vi sett brutale voldshandlinger i form av israelsk bombing av Gaza og Hamas sine rakettangrep mot Israel, med store sivile tap som følge.

Bakgrunnen for den situasjonen vi nå ser, er den systematiske marginaliseringen av palestinerne i Øst-Jerusalem og den omfattende opptrappingen av israelsk utbygging på okkupert jord. Israel truer nå med å kaste palestinske familier ut av sine hjem i det annekterte Øst-Jerusalem, for å overlevere disse hjemmene til israelske bosettere.

Den norske regjeringen, ved utenriksministeren, har uttalt at all bosetning i okkupert område er et brudd på folkeretten. Svaret fra israelske myndigheter har vært at Israel ikke vil la seg presse av det internasjonale samfunnet til ikke å bygge i Jerusalem.

Det har aldri blitt bygget så mange boenheter på okkupert jord som i 2020. Bare i første halvår ble nesten 15 000 boenheter godkjent på Vestbredden og i Øst-Jerusalem, og aldri før har så mange nye boenheter blitt godkjent i løpet av et år som i 2020. I samme periode har Norges handel med Israel økt, forskningssamarbeidet har økt, og Oljefondet er tungt investert i selskaper som er listet i FNs database over selskaper som bidrar til å opprettholde ulovlige israelske bosetninger på okkupert land.

Svar:

Regjeringen er tydelig internasjonalt og overfor Israel om at de israelske bosettingene på okkupert område er folkerettsstridige og utgjør et hinder for fred. Vår holdning om bosettingene er forankret i en rekke resolusjoner fra FNs sikkerhetsråd og vurderinger fra Den internasjonale domstol i Haag. Vi uttrykker også bekymring overfor israelske myndigheter ved omfattende maktbruk, og der det er fastslått brudd på folkeretten, herunder brudd på humanitærretten eller menneskerettighetene.

FNs sikkerhetsråd ba i resolusjon 465 (1980) alle FNs medlemsstater om å ikke å gjennomføre tiltak som kan støtte opp under de israelske bosettingene. Det er etablert etiske retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utland (SPU). Samtidig er det bred enighet om at fondet ikke er et virkemiddel i utenrikspolitikken. Det er oppnevnt et Etikkråd som gir råd om eventuelle utelukkelse, mens Norges Banks hovedstyre treffer beslutninger i slike saker. Rammeverket for fondet er i tråd med våre folkerettslige forpliktelser.

Regjeringen mener dialog, samarbeid og tillitsbygging er sentrale elementer for å løse konflikter. Norge har nære, langvarige og vennskapelige forbindelser med både israelerne og palestinerne, og ønsker et bredt politisk, kulturelt og økonomisk samarbeid med begge parter. Svekket norsk-israelsk samarbeid vil ikke bidra positivt. Vi er opptatt av å videreføre vårt arbeid for å styrke betingelsene for en gjenopptakelse av forhandlinger mellom israelerne og palestinerne. Dette arbeidet forutsetter samarbeid og tillit mellom alle parter i konflikten.

Regjeringen mener at kun en forhandlet to-stat-løsning kan skape varig fred mellom israelerne og palestinerne. En varig fredsavtale mellom partene forutsetter gjensidig anerkjennelse og vilje til fredelig sameksistens innenfor internasjonalt anerkjente grenser. Erfaringen fra den langvarige norske innsatsen med å bidra til å bygge et institusjonelt og økonomisk fundament for en palestinsk stat er at økonomisk samarbeid mellom partene gir resultater og bedre levekår for den palestinske befolkningen. Den ustabile situasjonen i Gaza viser hvor viktig det er å få fremgang i arbeidet med en varig fredsløsning. Vi vil fortsette å bruke Giverlandsgruppen for Palestina (AHLC) til å bygge et institusjonelt og økonomisk grunnlag for en fremtidig palestinsk statsdannelse, og bidra til en forhandlet to-stat-løsning.

SPØRSMÅL NR. 2204**Innlevert 13. mai 2021 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 25. mai 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hva gjør utenriksministeren for å sikre at nordmenn som er bosatt i Storbritannia får sine avtalte rettigheter etter at Storbritannia nå har gått ut av EU?

BEGRUNNELSE:

The Independent Monitoring Authority (IMA), som ble etablert i januar for å kontrollere implementeringen av borgernes rettigheter i fratredelsesavtalen mellom EU og Storbritannia, har ifølge POLITICO gjennomført en undersøkelse som viser at innbyggerne fra EU og EØS-landene har liten tillit til at de britiske myndigheter følger opp avtalen.

Om lag halvparten av 2880 personer fra EU/EØS-landene og Sveits sier på en online-undersøkelse at de har liten tillit til at deres rettigheter til å bli behandlet som britiske borgere vil bli ivaretatt i framtiden. En av fire sier i undersøkelsen at de ikke behandles likt med britiske borgere.

Svar:

Norge har et nært og godt forhold til Storbritannia, og regjeringen har vært opptatt av å ivareta dette forholdet og skape så mye forutsigbarhet som mulig for norske borgere og norsk næringsliv etter Brexit. Regjeringen prioriterte derfor å forhandle frem en avtale med Storbritannia, sammen med Island og Liechtenstein, som speiler de delene av utmeldingsavtalen mellom EU og Storbritannia som også er relevante for oss. Avtalen mellom Norge og Storbritannia dekker blant annet:

- Rett til fortsatt opphold, arbeid og etablering for dem som benyttet seg av disse rettighetene før utløpet av overgangsperioden.
- Regler om fortsatt aksept av yrkeskvalifikasjoner.
- Regler om koordinering av trygdeytelser, inkludert helsetjenester.

Avtalen sikrer at norske borgere som oppholdt seg i, eller hadde opparbeidet rettigheter i, Storbritannia før 31. desember 2020, i all hovedsak opprettholder disse rettighetene. Det samme gjelder for deres familiemedlemmer. Under avtalen ble det opprettet en blandet komité for å følge opp implementeringen av avtalen. Utenriksdepartementet kjenner ikke til at Storbritannia har brutt avtalen.

Norske borgere som hadde opptjente rettigheter i Storbritannia på det tidspunktet Storbritannia forlot EU må registrere seg hos britiske myndigheter («EU Settle-

ment Scheme») for å beholde sine opptjente rettigheter i Storbritannia. Ifølge de tallene vi har fått fra britiske myndigheter har over 27.000 norske borgere til nå fått innvilget sin søknad om dette. Fristen for å søke er 30. juni i år.

Storbritannias overholdelse av avtalen skal håndheves av et uavhengig nasjonalt håndhevingsorgan (Independent Monitoring Authority, IMA) som har tilsvarende myndighet som ESA har til å overvåke EØS/EFTA-statenes overholdelse av avtalen. Dette uavhengige organet kan behandle saker på eget initiativ og etter klage, og har kompetanse til å anlegge sak for domstolene i Storbritannia. IMA har tilsvarende kompetanse under handels- og samarbeidsavtalen inngått av EU og Storbritannia.

Avtalen gjelder bare for personer som har benyttet seg av retten til fri bevegelighet etter EØS-avtalen før 31. desember 2020. Norske borgere som ankom Storbritannia etter dette tidspunktet er ikke omfattet av avtalen og ble fra 1. januar behandlet etter de britiske reglene for innreise og opphold som gjelder for tredjelandsborgere.

SPØRSMÅL NR. 2205**Innlevert 14. mai 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 21. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Helseministeren har tidligere bekreftet at papirløse kvinner har rett på helsehjelp i forbindelse med fødsel. Det er likevel papirløse kvinner som får faktura etter fødsel. Klassekampen skriver om en kvinne som fikk en regning på over 30 000 kroner etter fødsel på sykehus i Norge (5. mai 2021).

Hva er årsaken til at papirløse kvinner blir fakturert etter fødsel, hva gjør statsråden for å sikre at de ikke trenger å få faktura etter fødsel, og hvor mange papirløse kvinner har fått faktura i forbindelse med fødsel det siste året?

Svar:

Det skal det ikke kreves forhåndsbetaling ved øyeblikkelig hjelp og "helsehjelp som ikke kan vente". Dette omfatter bl.a. fødselshjelp. I Rundskriv I-3/2017 Dekning av

utgifter ved helsehjelp i helseinstitusjoner under den offentlige spesialisthelsetjenesten blant annet for personer som ikke er bosatt i Norge er dette sagt uttrykkelig.

Sykehusene må vurdere konkret om det skal innføres om kostnadene i forkant av slik helsehjelp, men spørsmål om pasientens mulighet til å betale for helsehjelpen bør ikke tas opp før øyeblikkelig hjelp og "helsehjelp som ikke kan vente" ytes. Pasientens betalingssevne og inndrivelsesmuligheter må vurderes i etterkant. Dette er også uttrykkelig sagt i rundskrivet.

Jeg vil nå presisere overfor de regionale helseforetakene at sykehusene skal følge de føringene som følger av rundskrivet.

Helse- og omsorgsdepartementet har ikke oversikt over hvor mange papirløse kvinner som føder på norske sykehus, og jeg kan derfor ikke svare på hvor mange papirløse kvinner som har fått faktura i forbindelse med fødsel det siste året.

SPØRSMÅL NR. 2206**Innlevert 14. mai 2021 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 25. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Fremskrittspartiet har sørget for at Oslo politidistrikt har blitt tilført betydelige ekstra politiresurser utover regjeringens fremlagte statsbudsjett for 2021, samt revidert nasjonalbudsjett for 2020. Det fremstår derfor overraskende at Majorstuen politistasjon ser ut til å ha betydelige ressursmangler hva gjelder kriminalitetsforebygging.

Hva vil statsråden foreta seg for å styrke kriminalitetsforebyggende politiresurser i bydelene Frogner, Ullern, Vestre og Nordre Aker?

BEGRUNNELSE:

I Nordre Aker Budstikke (nett) kan man 8. mai lese om svært begrensede kriminalitetsforebyggende politiresurser ved Majorstuen politistasjon.

Avsnittsleder på det kriminalitetsforebyggende avsnittet ved Majorstuen politistasjon, Johan Benitez, uttaler blant annet følgende om avsnittet hans, som skal dekke bydelene Frogner, Ullern, Vestre og Nordre Aker:

«Vi er nede i bare fem til seks betjenter som skal dekke rundt 190.000 innbyggere og 52 skoler. Det er en forholdsvis stor mengde med kontakter som vi skal ha relasjoner til og samarbeide med om utfordringer.»

Videre sier politilederen at han til tider opplevde at publikum og samarbeidspartnere har urealistiske forventninger til dem. Samtidig understreket Benitez at han og kollegene gjerne ønsker å bidra.

«Det er et ressursproblem. Jeg tenker at det er greit at vi er ærlige på at vi er de vi er. Sånn kommer det sannsynligvis til å være», erkjenner Benitez.

Hele artikkelen kan leses her:

https://nab.no/nyheter/til-dels-ute-av-pro-porsjoner/19.24028?fbclid=IwAR2LQpQ7oZ-FuTYrxljHbzfc-q0De_AkJKpROhiE93pJDZvMJ6ftD3Em-h0M

Svar:

Som representanten påpeker, har Oslo politidistrikt i likhet med de andre politidistriktene blitt tilført ekstra ressurser. Etter at denne regjeringen tiltrådte i 2013 har politiets driftsbudsjettet økt med om lag 4,2 mrd kroner, målet om en politidekning på 2 politiutdannede per 1000 innbyggere er innfridd og antall årsverk i politiet har økt med over 3 600. Jeg mener at dette tydelig viser at politiet og politidistriktene gjennom mange år er blitt prioritert høyt.

Det er politimestrene i det enkelte politidistrikt som har ansvar for å disponere ressursene effektivt og etter behov, og i Oslo er det derfor politimesteren i Oslo som har ansvaret for å fordele ressursene mellom de ulike politistasjonene i Oslo politidistrikt.

Forebygging er politiets hovedstrategi og ligger til grunn i all oppgaveløsning. Jeg er trygg på at politimesteren i Oslo har et svært bevisst forhold til dette også når ressursene fordeles.

Kriminalitetsforebyggende avsnitt på Majorstuen er en av flere avdelinger som jobber kriminalitetsforebyggende i Oslo vest. Patruljeseksjonen er en annen viktig bidragsyter inn i dette arbeidet. Totalt sett er ressursene i Oslo vest stabile, og ressursfordelingen mellom seksjoner vurderes løpende opp mot tilgjengelig budsjett og oppgaveportefølje.

Politidirektoratet har informert meg om at politimesteren i Oslo ikke deler oppfatningen om at Majorstuen politistasjon «...har en betydelig ressursmangel hva gjelder kriminalitetsforebygging». Enhet vest har de siste årene hatt en stabil bemanning på kriminalitetsforebyggende seksjon. Antall ansatte vil likevel kunne svinge gjennom året og mellom avsnittene (stasjonene), grunnet diverse permisjoner, jobbrotasjon mv.

SPØRSMÅL NR. 2207

Innlevert 13. mai 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 26. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

For at fremtidige donorbarn ikke skal ha ubegrenset med søsken har Norge en grense for bruken av donert sæd til maksimum seks familier. Norge importerer sæd fra andre land. For at donorunnfangede skal ha mulighet til å få informasjon om donor har vi har retningslinjer for at heller ikke utenlandske donorer skal være anonyme i systemet.

Har regjeringen satt begrensninger for hvor mange ganger importert sæd fra samme donor blir brukt både i Norge og internasjonalt, for at det skal være et begrenset antall søsken for donorunnfangede?

BEGRUNNELSE:

Til info stiller Norge krav ved import av egg om maks tre egguttak pr. kvinne totalt.

Svar:

I Norge skal sæd fra hver enkelt donor ikke gi opphav til barn i flere enn seks familier. Det settes ikke begrensninger på hvor mange barn donor kan ha gitt opphav til i andre land ved import av sæd til bruk i Norge. En slik begrensning har ikke vært vanlig å stille, fordi det er vanskelig å kontrollere virksomhetene i utlandet. Samtidig vet vi at det har vært vanlig å ha begrensninger på antall barn per donor også i andre land.

Virksomhetene som tilbyr assistert befruktning med importert sæd må informere paret eller kvinnen om at de bruker importert sæd og hva det innebærer, inkludert hvilke regler som gjelder for antall barn eller familier per sæddonor i utlandet.

Begrensningen i antall barn per sæddonor er hovedsakelig begrunnet i å unngå at barn som er født ved hjelp av donorsæd fra samme donor, får barn sammen. Muligheten for at dette skjer er veldig liten med de begrensningene som gjelder for antall familier per sæddonor. Muligheten for at dette skjer er også svært liten når foreldre nå har plikt til å opplyse om at barn er blitt til ved hjelp av donert sæd og barnet har rett til informasjon om donors identitet. Det vil også være svært liten risiko for at barn født ved hjelp av donorsæd i Norge finner en partner

blant barn som den aktuelle donoren har gitt opphav til i utlandet.

Ved bruk av importerte egg inkluderer kravet om maks tre egguttak også uttak av egg som brukes til assistert befruktning utenfor Norge. Etter føringer fra Stortinget, kan egg bare importeres fra andre nordiske land. Et slikt krav om begrenset antall egguttak per donor er da lettere å kontrollere. I tillegg er begrensningen i antall egguttak gitt også for å ivareta eggdonor. Belastningen for donor ved egguttak er langt større enn ved sæddonasjon. Antall egguttak bør derfor begrenses også av medisinske grunner. Denne ivaretagelsen av eggdonor bør være den samme uavhengig av om donasjonen skjer i Norge eller i et av de andre nordiske landene.

Det er derfor gode grunner for at det stilles noe ulike krav ved import av hhv. sæd og egg.

SPØRSMÅL NR. 2208

Innlevert 13. mai 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 21. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Forslag til endringen i Bioteknologiloven fra Ap, FrP og SV om partnerdonasjon vil sikre at kvinner i likekjønnet par skal ha mulighet til å velge hvem som skal gå gravid med parets barn. Noen transmenn eller ikke-binære som ble født som kvinne kan ha egg og livmor.

Vil forslaget utelukke kvinner som er i heterofile forhold med transmenn, eller homofile parforhold med to transmenn eller ikke-binære som har egg og/eller livmor?

Svar:

Den nye bestemmelsen i bioteknologiloven § 2-15 fjerde ledd som åpner for partnerdonasjon av egg, gjelder etter sin ordlyd ved assistert befruktning til likekjønnet par. Det følger også av ordlyden i bestemmelsen at den gjelder par som består av to kvinner.

Det kjønn en person er registrert med i folkeregisteret skal som hovedregel legges til grunn ved tolkning av lover og forskrifter. Dette følger av lov om endring av juridisk kjønn § 6, jf. § 1. Det er gjort noen unntak, men ikke for reglene i bioteknologiloven.

Det kjønn en person er registrert med i folkeregisteret er derfor avgjørende og skal legges til grunn for vurderingen av om en person inngår i et likekjønnet par av to kvin-

ner og dermed er omfattet av de nye reglene som åpner for partnerdonasjon av egg. Den nye bestemmelsen åpner for partnerdonasjon av egg dersom begge i paret er registrert som kvinne i folkeregisteret.

SPØRSMÅL NR. 2209**Innlevert 14. mai 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 28. mai 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Hvilke utgifter til Afghanistan-krigen og som er tatt med i Godal-utvalgets beregning, er utelatt i tallene fra Forsvaret, hva er de totale utgiftene til Afghanistan-krigen fra 2001 til i dag om man legger til grunn samme beregningssmåte som Godal-utvalget brukte; hva vil være samlede utgifter til militæroperasjoner i utlandet fra 1999 til i dag om man legger til grunn denne beregningssmåten og når kommer regjeringen tilbake til Stortinget med svar på spørsmålet om utgifter til veteraner skadd i utenlandsoperasjoner?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Forsvaret, referert i Forsvarets Forum 29. april, har Forsvaret hatt 10,5 milliarder kroner i merutgifter knyttet til norske styrkebidrag i Afghanistan mellom 2002 og 2020.

I artikkelen uttaler forsker Kristian Berg Harpviken ved PRIO at det kan stilles spørsmål om hvorvidt Forsvarets tall faktisk er dekkende for de reelle utgiftene Afghanistan-krigen har medført:

«I perioden 2002 til 2014 var dette det viktigste Forsvaret gjorde. Man kan spørre seg om det er helt realistisk at ikke mer av Forsvarets utgifter kan knyttes til Afghanistan».

Godal-rapporten (NOU 2016: 8) fastslo at Norge har brukt 11,5 milliarder kroner til militære formål i Afghanistan i tiden 2001-2014, noe som står i sterk kontrast til tallene fra Forsvaret.

I forsvarsministerens svar på skriftlig spørsmål (Dokument nr. 15:629 (2019-2020)) fra Rødt framgår det at Norge i perioden 1999-2019 har brukt 24 874 millioner kroner på deltakelse i militæroperasjoner i utlandet. Det er viktig å få klarlagt om dette tallet faktisk er dekkende for de reelle utgiftene.

I mai 2020 spurte Rødt om utgifter til uføretrygd med mer for veteraner skadd i ulike utenlandsoperasjoner (Dokument nr. 15:1649 (2019-2020)). I svaret skriver forsvarsministeren at han «... deler representanten Moxnes syn på betydningen av å ha god kunnskap om omfanget av skader og helt eller delvis uførhet blant veteraner», men at de data som Rødt ber om ikke lar seg fremskaffe innen den korte fristen som gjelder for skriftlige spørsmål og at regjeringen derfor «kommer tilbake til Stortinget på et senere tidspunkt i anledning denne delen av representantens spørsmål». Det er nå gått et år siden spørsmålet ble stilt.

Svar:

Forsvaret oppgir merkostnadene ved innsatsen i Afghanistan til om lag 9,6 mrd kroner i perioden 2002-2014. Godal-utvalget antyder merkostnader på om lag 11,5 mrd kroner for samme periode. Forskjell mellom beregnede kostnader skyldes flere forhold. Forsvarets beregning inkluderer bare kostnader som direkte treffer etaten. Det inkluderer derfor ikke Norges årlige bidrag til Afghan National Army Trust Fund (ANA TF) som for tiden er 60 mill. kroner i året. Det inkluderer heller ikke utgifter til enkelte støttefunksjoner, veteranpleie eller enkelte kostnader knyttet til infrastruktur. Årsaken er at dette budsjetteres på en måte som ikke brytes ned på de enkelte operasjonene. Endelig er noe materiell anskaffet grunnet spesielle behov i Afghanistan, men siden tilført hjemlige oppsetninger, for eksempel pansrede kjøretøy.

Forsvarets regnskapsføring og rapportering av merutgifter knyttet til internasjonal innsats er en etablert praksis over mange år. Så langt FD erfarer foreligger ingen merknader fra Riksrevisjonen til denne praksisen siste ti år. Å nå iverksette en ny måte å beregne de samlede kostnader ved Forsvarets innsats i Afghanistan frem til i dag, eller samlede kostnader ved Forsvarets innsats i utlandet fra 1999 til i dag, fremstår derfor som lite hensiktsmessig.

Til siste ledd i spørsmålet fra representanten Moxnes, har regjeringen uttalt at den ville komme tilbake til Stortinget på et senere tidspunkt. Spørsmålet omhandlet antall veteraner som har blitt helt eller delvis uføre som følge av hendelser i tjeneste, og hvor mye som totalt er utbetalt i uføretrygd til disse veteranene. Dette har krevd en større utredning.

En oversikt over hvor mange som har blitt helt eller delvis uføre som følge av hendelser i tjeneste forutsetter at man kan koble hendelsen i tjenesten til uførheten hos den enkelte. En slik kobling er imidlertid ikke mulig av personvern hensyn.

Helseopplysninger om Forsvarets personell lagres i Forsvarets helseregister (FHR) og reguleres av Forskrift om innsamling og behandling av opplysninger i Forsvarets helseregister. Forskriften inneholder bestemmelser om hvilke opplysninger som kan samles inn, lagres, behandles og utleveres, og til hvilke formål. Forsvaret kan bare samle inn personopplysninger så lenge en person tjenestegjør i Forsvaret. Det vil si at Forsvaret i utgangspunktet ikke har anledning til å samle inn opplysninger om uførhet som oppstår i etterkant av tjenesten. I forskriften er det heller ikke hjemmel til å koble helseopplysninger fra Forsvaret med NAVs registre.

Utredningen viser at andelen veteraner som mottok uføretrygd lå på 5,6 prosent pr. desember 2020 (5,6 for menn og 5,0 prosent for kvinner). Sammenliknet med menn (8,5 prosent) og kvinner (12,5 prosent) i den norske befolkningen forøvrig mellom 18 og 67 år i samme periode, ligger veteraner godt under gjennomsnittet, jf. også Meld. St. 15 (2019-2020) Også vi når det blir krevet. Veteraner i vår tid, side 53. På grunnlag av denne oversik-

ten kan man ikke konkludere med at det er en årsakssammenheng mellom tjenesten i internasjonale operasjoner og innvilgelse av uføretrygd.

I forbindelse med oppfølgingen av Meld. St. 15 (2019-2020) Også vi når det blir krevet. Veteraner i vår tid vil departementene fortsette arbeidet med å videreutvikle styringsinformasjon om levekår for veteraner.

SPØRSMÅL NR. 2210

Innlevert 14. mai 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 26. mai 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Raja

Spørsmål:

Stortinget vedtok i behandlingen av språkloven den 25.03.2021 å be regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om symbolspråk, der det foreslås hvordan retten til symbolspråk kan innlemmes i språkloven, vedtak 788.

Hvordan planlegger statsråden å følge opp Stortingets anmodning?

Svar:

Stortinget vedtok språkloven 8. april i tråd med i Prop.108 L (2020-2021) Lov om språk (språklova). Den nye loven vil ta til å gjelde fra 1. januar 2022. Lovvedtaket i Stortinget innebærer at ASK (alternativ og supplerende kommunikasjon), eller symbolspråk, ikke er omfattet av reglene i språkloven. Stortinget har imidlertid bedt regjeringen om å komme tilbake til Stortinget med en sak om symbolspråk, der det foreslås hvordan retten til symbolspråk kan innlemmes i språkloven.

Jeg har stor forståelse for spørsmålet fra representanten Øvstegård. Tilgang til symbolspråk er viktig for å sikre den menneskeretten det er å ha et språk. ASK er en svært verdifull kommunikasjonsform, og den gir mulighet for både identitetsutvikling, verdighet og nødvendig kommunikasjon med omverdenen for mange mennesker. For mennesker med spesielle behov er slik tilgang til språk avhengig av et godt regelverk. Nettopp derfor er det viktig å vurdere hvilket regelverk som har de beste virkemidlene for det man vil oppnå. Jeg oppfatter at det Stortinget ønsker, er at mennesker med spesielle behov får rettmessig tilgang til språk, slik at de får kommunisere med familie, venner, skolen, behandlingsapparatet og storsamfunnet.

Dette kommer jeg til å legge vekt på når jeg følger opp anmodningsvedtaket.

Kulturdepartementet er nå i gang med å følge opp Stortingets vedtak. Jeg har i første omgang kalt inn til et dialogmøte før sommeren med bl.a. interesseorganisasjonen Løvemammaene, en organisasjon for syke og funksjonshemmede barn og unges rettigheter i Norge. Formålet er å lytte til hva som er de konkrete behovene og forstå hva interesseorganisasjonene ønsker å oppnå, rettslig sett. Det er viktig for meg å avklare om man først og fremst vil styrke individuelle retter til opplæring, hjelpemiddel osv., eller om man på prinsipielt grunnlag ønsker å få en språklig kommunikasjonsmetode anerkjent som et likeverdig språklig uttrykk for kultur som norsk, samisk, kvensk, romani, romanes og norsk tegnspråk. Kunnskapsdepartementet vil også delta på dette møtet, ettersom regelverk på opplæringsområdet også er relevant.

Før dette dialogmøtet er gjennomført er det vanskelig for meg å si noe om den videre prosessen, men jeg vil følge opp saken og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2211**Innlevert 14. mai 2021 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 25. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

På NRK.no vart det den 13. mai publisert ei sak som ein overgripas som Kripos fekk tips om, men som vart liggande i fire månader før det vart sendt vidare til det aktuelle politidistriktet. I mellomtida skal mannen ha utført minst tre overgrep mot barn.

Kva vil statsråden gjera for at noko liknande ikkje skjer igjen?

GRUNNGJEVING:

I Riksrevisjonen sitt dokument 3:5 (2020-2021) står følgjande:

«I intervju sier Kripos at de ikke har kapasitet til å gå gjennom alle tipsene som kommer inn hvert år. De anslår at det kommer inn om lag 10 000 tips årlig bare fra NCMEC. Kripos estimerer at de gikk gjennom omkring 45 prosent av alle tips som kom inn 2019».

Fleire tusen tips blir med andre ord ikkje kontrollert av Kripos årleg.

Denne problemstillinga har vore kjent i fleire år. I 2019 kom rapporten «Seksuell utnyttelse av barn og unge over internett» frå Kripos. Der står det mellom anna at Kripos i 2018 tok imot meir enn 10 500 tips frå NCMEC (National Child Exploration Coordination Centre). Spesialeininga mot kriminalitet på nett, NC3 på Kripos, vart oppretta i 2019. Det var då ein ambisjon om å auke til 200 tilsette hjå NC3 innan utgangen av 2021, men mellom anna grunna

stramt budsjett vart ambisjonen redusert til 150. Senterpartiet fremma i samband med Politimeldinga eit forslag om å halde fast på målet om 200 tilsette, men regjeringa og Frp stemte dessverre mot dette. Resultatet kan bli at ungar blir offer for overgrep frå overgripas som politiet allereie har fått tips om og som dei såleis kunne ha stoppa i tide, jamfør saka frå NRK.

Svar:

Det er ikke riktig av meg å kommentere en enkeltsak.

Det jeg imidlertid kan opplyse om, er at Kripos endret prosedyren for screening av tips kort tid før denne aktuelle saken ble kjent. Endringen innebærer at tips som kan knyttes geografisk til et politidistrikt nå skal sendes til distriktene for lokal oppfølging og vurdering langt tidligere enn før. I tillegg har politidistriktene nå fått tilgang til å søke i informasjon som ennå ikke er underlagt første behandling eller sendt til lokalt politi for oppfølging.

Som Riksrevisjonen skriver i rapporten representanten viser til, er etterforskning og oppklaring av internettrelaterte seksuelle overgrep et område som regjeringen har prioritert over flere år. Siden 2013 har bemanningen i Kripos økt med 29 prosent, og budsjettet er styrket med over 60 prosent, korrigert for lønns- og prisvekst. Opprettelsen av nasjonalt cyberkriminalitetssenter (NC3) i 2019 skyldes nettopp behovet for å styrke politiets arbeid mot kriminalitet i det digitale rom.

SPØRSMÅL NR. 2212**Innlevert 14. mai 2021 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 26. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Lova om endring av juridisk kjønn vart vedteken i 2016 utan nødvendig utgreiing og debatt på førehand, men no har det gått nokre år og det er grunnlag for å hauste erfaringar.

Vil regjeringa sette i gang ei konsekvensutgreiing av lova om endring av juridisk kjønn?

Svar:

Nei, forslaget til lov om endring av juridisk kjønn var godt utredet og gjenstand for en bred høring før det ble frem-

met for Stortinget. Jeg kan heller ikke se at det er noe som tilsier at loven ikke fungerer godt og etter sin hensikt i dag.

Vilkårene for å endre juridisk kjønnsstatus ble først utredet av en ekspertgruppe nedsatt av Helsedirektoratet i desember 2013. Bakgrunnen for oppdraget var blant annet den økende kritikken av gjeldende praksis for endring av juridisk kjønn. Gruppen ble ledet av advokat Kari Paulsrud og hadde medlemmer med bl.a. medisinsk, juridisk og samfunnsfaglig kompetanse i tillegg til representanter fra bruker- og interesseorganisasjoner.

Gruppens anbefalinger når det gjelder vilkår for endring av juridisk kjønn ble overlevert Helse- og omsorgsdepartementet i en delrapport 15. desember 2014. Grup-

pens anbefalinger ble behandlet i en interdepartemental arbeidsgruppe før Helse- og omsorgsdepartementet 25. juni 2015 sendte på høring forslag til lov om endring av juridisk kjønn. Forslaget ble sendt til en lang rekke instanser med frist 11. november samme år.

Nyere rettspraksis i Den europeiske menneskerettstolen (EMD) har også vist at den rettsstilstanden vi hadde i Norge før lov om endring av juridisk kjønn ble vedtatt, i dag ville vært i strid med Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 8 om rett til respekt for privatliv og familieliv.

Jeg ser derfor ikke grunn til å utrede disse spørsmålene på nytt.

SPØRSMÅL NR. 2213

Innlevert 14. mai 2021 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 26. mai 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Raja

Spørsmål:

Har kulturministeren igjen glemt kystkulturen våre 3 seilskip representerer, mener statsråden at denne kulturen ikke er «fin» nok for å falle inn under ordinære stimulerings- og kompensasjonsordninger, og hva vil statsråden eventuelt gjøre for å rette opp i dette?

BEGRUNNELSE:

De tre norske seilskipene, Christian Radich, Sørlandet og Statsraad Lehmkühl faller utenfor eksisterende stimulerings- og kompensasjonsordninger.

Når pandemien inntraff i fjor fikk de tre seilskipene en fast sum fra KUD for vedlikehold i 2020 etter at FrP presset på i saken. Dette siden seilskipene måtte kansellere mesteparten av seilingssesongen. Forutsetning for tildelingen var at seilskipene da ikke kunne søke om andre stimuleringsordninger i 2020. Dette var altså for 2020, og det var kjærkomne midler for seilskipene i en krevende tid.

Våren 2021 er igjen preget av Covid 19 som medfører flere kansellerte tokt og skjærgårdsturer for seilskipene, og dermed bortfall av viktige inntekter. Det er tre stiftelser som driver de respektive seilskipene. Samtlige tre stiftelser har som hovedformål å verne seilskipene gjennom aktivt bruk, og på samme måte ivareta våre flytende kulturskatter for fremtidige generasjoner. Igjen opplever seilskipene å falle utenfor ordinære stimulerings- og kom-

pensasjonsordninger og dette kan bli kritisk for videre drift.

FrP sikret riktignok noen penger til seilskuten i forhandlingene, men spørsmålsstiller er skuffet over at kulturministeren alt har glemt festtalen han holdt etter å ha klatret i Statsraad Lehmkühl mast når han har laget nye krisepakker.

Spørsmålsstiller undrer seg over at de seilskipene, ikke stiller på lik linje med annen kultur som festivaler og andre arrangører, som får kompensert for tapte inntekter for planlagte aktiviteter.

Svar:

Det er ingen tvil om at de tre skværriggerne representerer en stolt tradisjon og er en sentral del av kystkulturen vår. De er gode eksempler på vern gjennom aktiv bruk, og det er mange unge mennesker som ser tilbake på et opphold på disse skoleskipene som en utrolig viktig tid som gir solid ballast for ferden videre i livet.

Seilskipene er gjenstand for konstant slitasje fra naturen og elementene, og det er krevende å holde dem i god stand og til å oppnå og beholde nødvendige sertifiseringer. Jeg er glad for at eierstiftelsene har gode og langsiktige vedlikeholdsplaner for skipene. Da pandemien inntraff og både skværriggerne og kulturlivet for øvrig i stor grad ble liggende landfast, er jeg glad stiftelsene tok initiativet til å fremskynde disse vedlikeholdsplanene.

Denne regjeringen gikk i fjor inn med 50 mill. kroner på toppen av de årlige driftstilskuddene, nettopp for å kunne utføre vedlikeholdsgrep som var planlagt utført lenger fram i tid, mens skipene likevel ble liggende til kai. Videre fikk disse skipene i 2021-budsjettet et ekstra løft på til sammen 6 mill. kroner i det faste driftstilskuddet. Dette kommer i tillegg til betydelige økninger som har kommet til i de senere årene.

I tillegg er det slik at de ordinære ordningene for kulturlivet som er satt inn i forbindelse med pandemien, er innrettet på måter som har til hensikt å favne bredt, inkludert de tre skværriggerne. Av disse ordningene er det i hovedsak stimuleringsordningen som er aktuell for skværriggerne, og stiftelsene står fritt til å søke denne ord-

ningen for stimulering til aktiviteter i tråd med retningsslinjene for ordningen. Ordningen er imidlertid ikke rettighetsbelagt, så det er opp til Norsk kulturråd å avgjøre hvem som skal få uttelling og hvor store beløp det evt. vil være snakk om. Vi vil følge situasjonen og i forbindelse med budsjettprosesser gjøre vurderinger knyttet til mer-behov.

Regjeringen har altså slett ikke glemt skværriggerne eller kystkulturen de representerer, vi har tvert imot gjort mye for å imøtekomme seilskipenes behov. Dette er også i tråd med at kystkultur er et av satsingsområdene som vi har løftet frem i museumsmeldingen vi nylig la fram for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2214

Innlevert 15. mai 2021 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 26. mai 2021 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å legge til rette for oppdrett av fisk i ferskvann?

BEGRUNNELSE:

Norge har mye erfaring med oppdrett av fisk i havet. Vi har ikke tilsvarende erfaring med oppdrett av fisk i ferskvann.

Prosessen med godkjenning kan fremstå som vanskelige og "føre var" prinsippet blir trukket langt uten at det gjøres reelle vurderinger opp mot næringshensyn.

Svar:

Regjeringa ønsker å legge til rette for oppdrett også i ferskvann. At denne type oppdrett ikke har hatt den samme utviklingen som oppdrett i sjø har nok sine naturlige forklaringer. Først og fremst at den organiske bæreevnen langs kysten er betydelig større enn den er i innsjøer og vassdrag. Vannvolumene langs kysten klarer å bryte ned og omsette næringsutslippet fra fiskeoppdrett i mye større grad enn våre ferskvannsystemer. Oppdrett basert på åpne merder i ferskvann har derfor hatt sine klare begrensninger. Når det er sagt så gir nå utviklingen av ny teknologi og nye driftsformer også nye muligheter for innlandet. Samtidig har regjeringen gjort en rekke forvaltningsmessige grep for å bedre legge til rette for slik virksomhet.

I 2015 presiserte Nærings- og fiskeridepartementet overfor fylkeskommunene at regelverket tillater avl på røye i oppdrett, med den begrensningen at man ikke henter avlsmateriale fra nord til sør. Dette var viktig for å legge til rette for røyeoppdrett i innlandet og muliggjorde etableringen av avlsprogrammet Arctic Red i regi av Hedmark Kunnskapspark.

I 2016 etablerte regjeringen en ny ordning med vederlagsfrie tillatelser til oppdrett av laks i anlegg på land. Store industriprosjekter for landbasert oppdrett, basert på resirkulerende akvakultursystemer (RAS), nyter godt av den betydelige teknologiutviklingen for landbaserte fiskeoppdrettsanlegg som har blitt utløst gjennom denne ordningen.

Regjeringen innførte i 2018 krav til teknisk standard for landbaserte fiskeoppdrettsanlegg. Dette gir sikrere anlegg med lavere utslipp og betydelig redusert risiko for rømt fisk ut i vassdragene. Det gir trygghet og forutsigbarhet hva gjelder miljøpåvirkningen fra slik produksjon, og kan lette prosessen med etablering av nye anlegg.

På oppdrag fra Norges forskningsråd leverte Akvaplan-Niva, Havforskningsinstituttet, Norsk institutt for vannforskning og Samfunns- og næringsforskning i 2019 utredningen Kunnskapsgrunnlag for nye arter i oppdrett. Utredningen vurderer også mulige arter av ferskvannsfisk og det pekes blant annet på spesifikke utfordringer for oppdrett av røye.

I mars 2021 mottok Mattilsynet en risikoanalyse fra Veterinærinstituttet for smitte i forbindelse med innlands fiskeoppdrett. Denne vil gi et bedre kunnskapsgrunnlag for forvaltningen av denne næringen.

Dette er noen momenter. Men du trenger ikke bare ta mitt ord på at vi har tatt grep for å legge bedre til rette for innenlands fiskeoppdrett. Torsdag 20. mai på bransjemeditet Intrafish uttaler Kurt Oterhals i interesseforeningen Norsk Røyeforum at rammevilkårene de siste årene er vesentlig bedret. Han peker på at de har fått et standard konsesjonsvolum på 325 tonn og at grensen for fisket-

thet har økt. I tillegg viser han til at kravet om stedegen fisk er delvis fjernet. Han avslutter med: Nå er endelig rammevilkårene på plass.

Dette betyr selvsagt ikke at vi er i mål. Vi vil jobbe videre med å utvikle regelverk og forvaltning for å legge bedre til rette for oppdrett i ferskvann. Vi setter pris på de tilbakemeldingene vi får fra næringsaktørene på hvor skoen trykker og dermed hvor vi bør rette vårt fokus med hensyn til å oppnå et mer balansert og hensiktsmessig regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2215

Innlevert 15. mai 2021 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 21. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Kor mykje bompengar er innbetalt i Norge kvart år sidan 2013, og kor mykje bompengar anslår ein at norske bilistar vil betale i 2021?

Svar:

Tabellen under viser innbetalte bompenger frå 2013. Tal frå 2013 - 2019 er henta frå tabell 4.6 i Prop. 1 S (2020-

2021). Tal for innbetalte bompengar frå trafikantane er basert på etterskotsvis rapportering frå bompengeselskapa. Foreløpige tal for 2020 er basert på kvartalsrapportering. Anslag på 13,7 mrd kr for 2021 er usikkert, spesielt på grunn av endra trafikkmønster som følgje av koronapandemien.

Mill. 2021-kr

År	Innbetalte bompenger totalt
2013	9 805
2014	10 100
2015	10 807
2016	11 078
2017	11 470
2018	11 828
2019	12 118
2020 (foreløpig)	11 400
2021 (anslag)	13 700

SPØRSMÅL NR. 2216**Innlevert 16. mai 2021 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 25. mai 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Flere byggeprosjekter på nye Evenes flystasjon er forsinket, og Forsvarsbygg regner med merkostnader ifølge Klassekampen.

Med bevilgningsforslaget i revidert, hvor nært rammen på 5,08 milliarder er man nå?

Svar:

Som nevnt i spørsmålet er det i revidert nasjonalbudsjett foreslått å øke bevilgningen til post 47 Nybygg og nyanlegg. Evenes er et av stedene som i 2021 har behov for mer

midler til prosjektgjennomføring enn tidligere forutsatt. Det økte behovet i år er knyttet til fremdrift og produksjonstakt, og er ikke begrunnet med kostnadsøkning i investeringsprosjektene.

Jeg viser også til Prop. 78 S (2019-2020), der regjeringen informerte Stortinget om investeringskostnaden for utbyggingen på Evenes. Oppdatert status per april 2021 er at investeringene er beregnet til å koste 5,1 mrd. 2021-kroner. Dette er innenfor den prisjusterte beregnede verdien (P85) på 5,2 mrd. 2021-kroner (5,08 mrd. 2020-kroner) som Stortinget tidligere er informert om.

SPØRSMÅL NR. 2217**Innlevert 16. mai 2021 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 25. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Med bakgrunn i at Stortinget nylig vedtok at staten fortsatt skal ha ansvaret for flyrutekjøp (FOT), vil statsråden vurdere å om flyplasser som i dag ikke har FOT rutekjøp, om en ser bort fra midlertidig grunnet korona, nå skal inkluderes med bakgrunn i endrede forutsetninger siden sist anbudsprosess?

Svar:

Regjeringen må i første omgang vurdere hvordan Stortingets anmodningsvedtak skal følges opp. Hvilke ruter som skal være inkludert i ordningen i kommende anbudsperioder, vil være naturlig å vurdere i forbindelse med en eventuell statlig utlysning. Fra 1. oktober 2021 inkluderes flyrutene Florø–Oslo, Ørsta-Volda–Oslo, Stokmarknes–Bodø og Stokmarknes–Tromsø midlertidig i FOT-ordningen, jf. Prop 79 S (2020-2021).

SPØRSMÅL NR. 2218**Innlevert 18. mai 2021 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 20. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Mener statsråden, til liks med hva landsmøtet i Høyre nylig vedtok, at man skal oppheve kravet for private bedrifter om å ta imot kontanter?

Svar:

Spørsmålet er stilt til finansministeren, men besvares av meg, siden det er Justis- og beredskapsdepartementet som har ansvaret for finansavtaleloven. Det følger av finansavtaleloven § 38 tredje ledd at en forbruker alltid har rett til å foreta oppgjør med tvungne betalingsmidler (kontanter) hos betalingsmottakeren. Bestemmelsen er videreført i ny finansavtalelov § 2-1, men som det fremgår av Prop. 92 LS (2019-2020), mener jeg at det er behov for å se på om de nåværende reglene gir en hensiktsmessig reg-

ulering i dag. Det samme fremgår også av Finansmarkedsmeldingen 2021. Noen overordnede retningslinjer for den nærmere vurderingen fremgår der i punkt 3.4.2:

«Utgangspunktet bør fortsatt være at forbrukere skal ha rett til å betale med kontanter, og det kan være behov for å styrke denne retten i visse situasjoner. Samtidig kan ikke retten til å gjøre opp med kontanter gjelde uten unntak. For eksempel er det lite praktisk med kontant oppgjør ved netthandel.»

Jeg legger prinsippet om at en forbruker har rett til å foreta oppgjør med kontanter til grunn. Innenfor den rammen er Justis- og beredskapsdepartementet i gang med å se nærmere på hvor langt retten til å gjøre opp med kontanter bør gå, og hvilke presiseringer som eventuelt bør gjøres ut fra den praktiske virkeligheten både forbrukere og profesjonelle aktører befinner seg i.

SPØRSMÅL NR. 2219**Innlevert 18. mai 2021 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 25. mai 2021 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere endringer i den søknadsbaserte unntaksordningen for innreise for å ivareta bedrifters behov for forutsigbarhet, eksempelvis innføring av en rammegodkjennelse i god tid i forkant av prosjektstart og at de nødvendige detaljopplysningene for hver og en medarbeider sendes inn i ettertid, i god tid før ankomst?

BEGRUNNELSE:

Glava Askim skal sommeren 2021 renovere glassovn. Normalt ligger levetiden i området 10 år. Siste utskiftning ved fabrikken i Askim ble foretatt i 2007. Forestående renovering ble opprinnelig planlagt gjennomført sommeren 2020 men ble utsatt ett år på grunn av Corona-situasjonen. Målinger som utføres løpende viser av slitasjen på flere steder er på et kritisk nivå med derav følgende fare for lekkasjer av smeltet glass. Utskiftning av de ildfaste

materialene er dermed på overtid og kan ikke utsettes ytterligere.

For å gjennomføre renoveringen er Glava Askim avhengig av spesialkompetanse som ikke finnes i Norge. Det er derfor nødvendig med utenlandsk arbeidskraft, da det ikke finnes firmaer med tilsvarende kompetanse innenfor ildfast murverk i Norge.

Etter dagens regelverk må det søkes unntak fra innreiserestriksjonene fastlagt av Regjeringen for hver og en involvert medarbeider. Ordningen administreres av Sjøfartsdirektoratet. Saksbehandlingstid er ukjent og et vedtak om unntak er gyldig i kun 14 dager fra vedtaksdato. Dette betyr at Glava Askim må avvente innsending av søknader inntil tett opptil planlagt oppstartdato og vil deretter ha en periode med usikkerhet om hvorvidt disse faktisk blir godkjent. På grunn av den nødvendige utskiftning av mannskapet vil dette måtte foregå i flere omganger. Dette gir ikke bedriften den nødvendige forut-

sigbarhet og medfører er en uakseptabel risiko for hvorvidt prosjektet vil la seg gjennomføre.

En eventuell utsettelse av renoveringen vil medføre en overhengende risiko for at driften ved fabrikken i Askim må stanses av hensyn til sikkerheten.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at situasjonen nå er utfordrende og vanskelig å håndtere for aktører i næringslivet som er avhengig av utenlandsk kompetanse og arbeidskraft.

Den søknadsbaserte ordningen som Sjøfartsdirektoratet forvalter søker å ivareta flere hensyn, blant annet smittesituasjon, effektivitet, forutsigbarhet, likebehandling og utelukkning av useriøse aktører fra ordningen.

Ordningen vurderes fortløpende, også endringer for å ivareta bedrifters behov for forutsigbarhet.

For å ivareta arbeidsgiver og arbeidstakers forutsigbarhet, utvides nå innreiseperioden fra 14 til 30 dager. Saksbehandlingstid for søknader finnes på Sjøfartsdirektoratet sine hjemmesider, og kan også benyttes for planleggingshensyn.

Å dele opp søknader ved å forhåndsgodkjenne enkelte av kravene, og avvente med en etterkontroll av personell, er vurdert som en lite hensiktsmessig løsning. Dette både av hensyn til søkere som risikerer at utlendingsene ikke kvalifiserer etter den foreløpige innvilgelsen, og av hensyn til en effektiv saksbehandling. Mange søknader avslås i ordningen, og en slik løsning vil kunne føre til mindre forutsigbarhet for den enkelte virksomhet. Alle tjener på at saksbehandlingen er effektiv og tar kort tid, og å legge opp til en saksbehandling som må gjøres i flere ledd vil gå ut over dette.

SPØRSMÅL NR. 2220

Innlevert 18. mai 2021 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 26. mai 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Vil statsråden sette foten ned for de planlagte vindkraftverkene i Bjørn West-fjella, fjellene i kommunene Masfjorden, Alver, Modalen, Gulen og Høyanger, og raskt komme med forslag til opprettelse av en nasjonalpark i området slik Miljødirektoratet foreslo i starten av april i år?

Svar:

Miljødirektoratet leverte 7. april 2021 ei fagleg vurdering av område som kan vere aktuelle som nye nasjonalparker mv. Tilrådinga er ei oppfølging av Meld. St 14 (2015-2016) Natur for livet, og av punktet i regjeringas plattform om at regjeringa vil: "Vurdere supplerings av nasjonalparkplanen. Lokal medvirkning og aksept er en forutsetning for opprettelse av nye nasjonalparker, men det åpnes for å ta regionale hensyn (for eksempel i Østmarka)."

Miljødirektoratet har både vurdert i kva for større landskapsvernområde det kan vere aktuelt å endre verneform til nasjonalpark, og behovet for nye nasjonalparker og utvidingar av noverande nasjonalparker ut frå dei tre nasjonale måla for naturmangfald.

Saka ligg no til handsaming i Klima- og miljødepartementet. Det er ikkje starta opp nokre formelle verneprossessar, og eg kan ikkje forskotere departementet si behandling av Miljødirektoratet si tilråding no.

SPØRSMÅL NR. 2221**Innlevert 18. mai 2021 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 25. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan helseministeren bekrefte at tobakkskadereduksjon, slik det er beskrevet i regjeringens tobakkstrategi, gjenspeiles i Norges posisjon i internasjonale møter, som for eksempel WHOs Conference of the Parties?

BEGRUNNELSE:

Verdens helseorganisasjon (WHO) legger til grunn at det kommer til å være mer enn én milliard røykere på verdensbasis i overskuelig fremtid. Andelen av røykere synker, men på grunn av befolkningsveksten er det likevel et økende antall personer som røyker. Norge har blant Europas laveste andel røykere. 9 prosent av nordmenn røyker daglig, og kun Sverige har en lavere andel (7 prosent). Dette har sannsynligvis sammenheng med at Norge og Sverige tillater snus, noe som ellers er forbudt i EU.

Nikotin er avhengighetsskapende, og ingen unge eller gravide bør bruke nikotin- eller tobakksprodukter. Men det er bred faglig enighet om at det ikke nikotinen i seg selv som er hovedårsaken til røykrelaterte sykdommer - det er under forbrenningen av tobakk at de aller fleste skadelige stoffene dannes. Ved å tilby voksne røykere forbrenningsfrie alternativer, kan flere få hjelp til å stumpe røyken.

Dette ble anerkjent da Stortinget i 2016 vedtok å løfte forbudet mot nye nikotin- og tobakksprodukter og videre i Regjeringens Folkehelsemelding i 2019, hvor det står følgende:

«Tobakkspolitikken til regjeringa tek på denne måten omsyn til skadereduksjon for etablerte røykjarar som ikkje greier eller vil slutte, samtidig som ein hindrar tobakksbruk og nikotinavhengnad blant barn og unge.»

Det er et paradoks at i flere av de landene hvor man har høyest antall røykere, så er moderne, røykfrie alternativer forbudt. Det er derfor av interesse å vite om skadereduksjon reflekteres i Norges mandat til vår deltakelse i internasjonale møter hvor folkehelse og tobakk diskuteres, for å bidra til at også røykere i andre land får informasjon om og tilgang til tobakks- og nikotinprodukter med lavere skadepotensial enn sigaretter.

Svar:

Regjeringens overordnede mål for tobakkspolitikken er å oppnå en tobakksfri ungdomsgenerasjon. Samtidig er regjeringen opptatt av å hjelpe flere voksne røykere til å slutte slik at vi får redusert den enorme sykdomsbyrden

som skyldes røyking. Dette skal gjøres på en måte som ikke avgrenser folks handlefrihet, men som samtidig tar konsekvensen av de alvorlige skadevirkningene av tobakksbruk.

Det har vært en kraftig nedgang i andelen dagligrøykere i befolkningen de siste tiårene – fra 19 pst. i 2010 til 9 pst. i 2020 (16–74 år). Den store nedgangen skyldes hovedsakelig at det er færre som begynner å røyke.

Jeg er ikke enig i at tilgangen til snus er hovedårsaken til Norges lave røyketall. Også andre land med forbud mot snus har kraftig redusert sin røykeandel. Jeg mener at Norges suksess skyldes en helhetlig pakke med strenge tobakksforebyggende virkemidler, som høye tobakksavgifter, røykeforbud, reklameforbud, standardiserte tobakkspakninger og myndighetenes tobakkskampanjer.

Det er også bekymringsfullt at bruken av snus har økt dramatisk de senere årene, særlig blant unge. Blant unge kvinner har bruken mer enn tredoblet seg på 10 år. Dette er urovekkende siden også bruk av snus medfører risiko for alvorlig helseskade, både for brukeren selv og for foster når gravide kvinner snuser. Folkehelseinstituttet har konkludert med at snusbruk bl.a. øker risikoen for kreft og diabetes type 2, øker risikoen for å dø etter hjerteinfarkt og hjerneslag, og at snusbruk under graviditet kan føre til lav fødselsvekt, for tidlig fødsel og dødfødsel.

Regjeringen har vært tydelige på at etablerte voksne røykere som ikke klarer eller vil slutte, skal kunne velge mindre skadelige produkter. Derfor vil vi tillate e-sigaretter med nikotin, samt oppheve forbudet mot nye tobakks- og nikotinprodukter og underlegge disse en godkjenningsordning.

I tobakksstrategien fremkommer det om skadereduksjon:

«Dette er ein balanse som stadig må vurderast på nytt i lys av marknadsutviklinga og ny kunnskap. Ei særleg utfordring er knytt til lanseringa av nye produkttypar og diskusjonen om kva rolle skadereduksjonen skal spele i tobakkspolitikken. Det er viktig å ikkje la tobakksindustrien få definere kva som ligg i dette omgrepet. Skadereduksjon er ikkje det same som frávær av regulering, men kan mellom anna innebære at mindre skadelege produkt er tilgjengelege for etablerte tobakksbrukarar som ikkje greier eller vil slutte heilt, balansert mot omsynet til at produkta ikkje må ha potensial til å rekruttere barn og unge til nikotinavhengnad. Det er òg viktig å hugse på at dei aller fleste sluttar å røykje utan hjelpemiddel.»

Når det gjelder internasjonale tobakksmøter, herunder partsmøtet til tobakkskonvensjonen, kan jeg forsikre om at de norske delegasjonenes mandat er

i tråd med regjeringens tobakksstrategi. Vårt viktigste budskap internasjonalt er at flere land bør gjennomføre

tobakkskonvensjonens bestemmelser, som er basert på kunnskap om hvilke tiltak som har best effekt.

SPØRSMÅL NR. 2222

Innlevert 18. mai 2021 av stortingsrepresentant Else-May Norderhus

Besvart 28. mai 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Når vil regjeringen legge frem et forslag til matkastelov for Stortinget slik Stortinget har bedt om, og hvis ikke, når har regjeringen tenkt å orientere Stortinget om dette?

BEGRUNNELSE:

Det har gått mer enn tre år siden Stortinget vedtok følgende:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til en matkastelov som omfatter næringsmiddelindustrien og matvarebransjen. Loven bør omfatte påbud om å donere all spiselig overskuddsmat til veldedige formål og sekundært til dyrefôr, samt påbud om å offentliggjøre nøkkeltall knyttet til matsvinn og reduksjon av matsvinn.»

Svar:

Det blir antekt at om lag ein tredel av all mat som produsert i verda blir øydelagt eller kasta. Globalt sett bidrar matsvinn til nesten ti prosent av de totale menneskeskapte klimagassutsleppa. Matkjeda står samla sett for eit betydeleg press på ressursar og natur, og samtidig som ein stor mengd mat vart kasta, er svolt eit utbreidd problem i verda.

Noreg har forplikta seg til å følgja opp FNs berekraftsmål. Delmål 12.3 handlar om at det globale matsvinnet skal halverast innan 2030. Norske myndigheiter har i fleire år samarbeidd med matbransjen om å redusera matsvinn gjennom arbeidet under “Bransjeavtalen om reduksjon av matsvinn” frå 2017. Avtala har same mål som stillast i FN, med delmål for 2020 og 2025.

Stortinget vedtok i 2018 å be regjeringa fremme forslag til ei matkastelov i samband med Stortinget si handsaming av Meld. St. 45 (2016-2017). På dette tidspunktet var det ikkje enda klart korleis bransjeavtala ville fungera, og det ble vurdert som uheldig å innføre ny lovgiving utan at vi hadde vunne erfaringar med om avtala gav de ønskte reduksjonane. Erfaring dei siste åra viser at bransjeavtala har gitt gode resultat og vi ser ut til å nå delmålet for 2020

på 15 prosent reduksjon. Tala for 2020 vil vere klare hausten 2021.

Regjeringa arbeider med oppfølging av oppmodingsvedtaket om ei matkastelov, og eg ser det som viktig at ei matkastelovgivning vil utfylla bransjeavtala, og at lovgiving og bransjeavtala gjensidig kan understøtta kvarandre. Det er difor viktig at ei slik lovgiving vert innretta slik at ho gir meirverdi til det pågåande arbeidet mot matsvinn, og at vi ikkje lagar ei lov som skader samarbeidet med næringslivet.

SPØRSMÅL NR. 2223**Innlevert 18. mai 2021 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 28. mai 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Raja****Spørsmål:**

Hvilke kostnader inngår i «uunngåelige økonomiske forpliktelser» i kompensasjonsordningen og stimuleringsordningen for kulturlivet 2021, og vil driftskostnader og administrasjonskostnader inkludert lønn kunne kompenseres?

BEGRUNNELSE:

Ettersom regjeringen valgte å legge ned kompensasjonsordningen og stimuleringsordningen for kulturlivet 31.12.20 var det i lang tid ingen kompensasjons- eller stimuleringsordning på plass for kulturlivet i 2021. I denne perioden var kulturministerens klare oppfordring til festivalarrangørene å sette i gang og planlegge for festival 2021. I en rekke medier 28.januar 2021 ga kulturministeren beskjed om at festivalene skulle planlegges som normalt. Statsråden uttalte da at det for månedene juli og august ville settes av 350 millioner i første omgang og understrekte at: «for å skape forutsigbarhet, så man vet at man har et sikkerhetsnett for de to månedene. Det gjør at man kan begynne å planlegge ulike varianter av sommerarrangementer». Festivalene tok kulturministerens oppfordring og fortsatte planlegging av festival 2021 med forskjellige scenarier. Dette innebar blant annet at de hentet tilbake folkene sine som da hadde vært permittert.

Nå når stimuleringsordningen og utkast til kompensasjonsordning foreligger er det uklart om hvilke økonomiske forpliktelser som vil bli sett på som «uunngåelige», og det kan se ut som om det igjen legges opp til betydelig rom for skjønnsmessig saksbehandling. Festivalene har behov for rask avklaring som tydeliggjør hva som legges i «uunngåelige økonomiske forpliktelser» og om dette vil inkludere de interne driftskostnadene, inkludert administrasjonskostnader og lønn, som arrangør har hatt ved å holde driften gående, og som dermed har gitt dem mulighet til å kunne planlegge for å avholde arrangementer.

Svar:

Kompensasjonsordningen for kultursektoren er lagt opp til å gi støtte til søkerens uunngåelige økonomiske forpliktelser i forbindelse med konkrete kulturarrangementer. Dersom man får tilskudd fra stimuleringsordningen og siden må avlyse arrangementet, kan arrangør beholde en andel av sine uunngåelige økonomiske forpliktelser.

Begrepet «uunngåelige økonomiske forpliktelser» skal i utgangspunktet forstås på samme måte i stimuleringsordningen og kompensasjonsordningen. De økonomiske forpliktelsene må ha direkte sammenheng med arrangementet det søkes støtte for. Kulturrådet forvalter ordningene i samarbeid med Norsk filminstitutt, og det er de som trekker opp grensene for hva som skal regnes som uunngåelige økonomiske forpliktelser. Jeg viser til Kulturrådets retningslinjer til stimuleringsordningen, hvor det fremgår at følgende økonomiske forpliktelser kan regnes som «uunngåelige» etter en konkret vurdering:

- leie av lokaler til arrangementet
- nødvendige reisekostnader
- materiell og forsyninger som er direkte knyttet til arrangementet
- lån og leie av verktøy
- programvare og utstyr
- kostnader for tilgangsrett til opphavsrettsbeskyttede verk
- reklamekostnader
- kostnader til ansatte eller underleverandører som jobber med arrangementet
- støtteberettigede kostnader for filmdistributører er kostnader til minimumsgarantier og distribusjon (lansering og markedsføring)
- betaling for tjenester/ytelser som allerede er brukt eller gjennomført
- lønn/honorar for arbeid som allerede er utført i forbindelse med arrangementet
- lønn/honorar som skal betales, uavhengig av avlysning, i forbindelse med arrangementet
- kontrakter hvor det er avtalt avbestillingsgebyrer
- kontrakter som gir rett til betaling uavhengig av om arrangementet avlyses
- kostnader knyttet til refusjon av solgte billetter, hvis publikum kan kreve dette under gjeldende vilkår

Kulturrådets liste er ikke uttømmende, og forpliktelsen regnes ikke som uunngåelig dersom arrangør kan komme fra den. Det er altså ikke slik at en type økonomisk forpliktelse alltid er støtteberettiget. Det må blant annet vurderes om den er uunngåelig og om den knytter seg til arrangementet det søkes om støtte til.

I kompensasjonsordningen vil lønn og honorar per artist per arrangement utover 45 000 kroner ikke regnes som uunngåelige økonomiske forpliktelser. Det samme gjelder dersom man må avlyse et arrangement man har fått tilskudd til under stimuleringsordningen. Til arrangementer som gjennomføres etter 30. juni kan man i tillegg

kun få tilskudd fra stimuleringsordningen til dekning av

artisthonorar per artist per arrangement inntil 50 000 kroner.

SPØRSMÅL NR. 2224

Innlevert 19. mai 2021 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 26. mai 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Uttalelsene fra statsråden om “amatørmessig” og “rosa sky” og “slepe fotan etter seg” i håndteringen av beredskapsplaner rundt anløp av atomubåt er nedsettende og arrogant i forhold til Tromsø kommunes seriøse behandling av saken, der kommunen ønsker å trygge sikkerheten til befolkningen i tilfelle atomuhell.

Kan statsråden utdype hva han mener med disse utsagnene, og begrunne hvordan slike utfall fører til god dialog mellom regjering og berørt kommune og befolkning?

BEGRUNNELSE:

Stempler Tromsø kommunes håndtering som “amatørmessig”: <https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/tromso-kommune-vil-ikkje-ha-atomubatar-fra-allierte-makter-nato-no-1.15474247>

Går på «en liten rosa sky»: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/LnRbQJ/forsvarsministeren-fnys-er-av-atom-protest-gaar-paa-en-liten-rosa-sky>

“Sleper føttene sine etter seg”: <https://www.folkebladet.no/nyheter/2020/11/28/Forsvarsministeren-tar-sj%C3%B8kritikk-etter-ub%C3%A5t-refs%E2%80%93Oppfattes-vi-som-umulig-s%C3%A5-skal-vi-endre-oss-23075938.ece>

Svar:

Samtrening med allierte land, sjø og luftkapasiteter er en meget viktig del av planverket for forsvar av Norge. I tider med økt russisk militær aktivitet i nord, er det viktig og ønsket politikk fra Norge at NATO vektlegger nordområdene som en del av alliansens interesseområde.

Det er dette som er bakgrunnen for et økt antall anløp av allierte fartøyer i Tromsø de siste månedene. Nå også reaktordrevne ubåter.

Forsvaret har i flere år sammen med amerikanske myndigheter hatt kontakt med Tromsø kommune, representert ved Tromsø havn for å få lagt til rette for slike anløp

i Tromsø. Tromsø har fasiliteter som flyplass, innkvartering, offentlig og privat tjenestetilbud og mulighet for å legge til rette med nødvendig havneinfrastruktur for dette. I tillegg er innseilingen til Grøtsund havn vurdert som den sikreste og beste for like anløp.

Med dette som bakgrunn startet min kontakt med politisk ledelse i Tromsø i juni 2019. Det har vært mange uttalelser fra politisk ledelse i disse månedene. Noen følger under.

- Det foreligger ikke beredskapsplaner.
- Det er uklart hvem som har ansvar og hvilke oppgaver de forskjellige aktørene har.
- Man mangler beredskapsutstyr.
- Tromsø er regionsenter og kan ikke ta ansvar for slik risiko.

Å avdekke risiko og sårbarhet, finne ut hva man behøver av beredskapsutstyr, klargjøre oppgaver og ansvar, beregne hva dette har å si i stort er noe man finner ut gjennom arbeid med beredskapsplanverk. Dette betinger en ROS analyse, avklaring av hvem som har myndighet, ansvar og tydeliggjøre oppgavefordeling.

Jeg har hele tiden sagt at anløp ikke kommer til å skje før planverk er på plass, planverk er øvd, aktørene er øvd og vi har fått gitt tilstrekkelig informasjon til befolkningen. Dette var også det som skjedde.

Det er helt klart, noe jeg også har vært åpen om i debatten om disse anløpene at Forsvaret har lært mye om deres rolle i en slik prosess. Det tar vi tak i. Mitt ønske og håp er at også politikerne i Tromsø er seg sitt ansvar bevisst og bevilger seg den samme læreprosessen.

Avslutningsvis er jeg glad for at denne prosessen har medført høyere beredskap i Tromsø. Ikke bare for anløp av reaktordrevne fartøyer, men for hendelser på havnen generelt.

SPØRSMÅL NR. 2225**Innlevert 19. mai 2021 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 28. mai 2021 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

“Vi kommer uansett til å produsere på et nivå som er i tråd med det vi trenger å gjøre for å nå klimamålene. Vi må kunne være enige om at det tross alt er det viktigste», sa Olje- og energiministeren da Perspektivmeldingen ble lagt frem. En ny rapport fra IEA vise at det er nødvendig å slutte å lete etter fossile energi i 2021 om verden skal nå 1,5 graders målet.

Hvorfor vil regjeringen bryte 1,5 graders målet og lete etter mer olje og gass, og mener regjeringen andre land bare skal se bort fra IEAs anbefalinger på samme måte?

BEGRUNNELSE:

IEA, det internasjonale energibyrådet som Norge er medlem av la frem en rapport om hvordan det er mulig å nå målet om å stanse den globale oppvarmingen på 1,5 grader. Der slår de fast at for å oppnå scenarioet hvor vi holder 1,5 graders målet så er det:

“The trajectory of oil demand in the NZE means that no exploration for new resources is required and, other than fields already approved for development, no new oil fields are necessary.”

Regjeringen har gjennom Perspektivmeldingen åpnet for fortsatt leting av nye olje- og gassfunn på norsk sokkel. Spørsmålet blir derfor hvorfor Norge ikke skal følge IEAs anbefaling, og hvilke land som i tilfellet skal gjøre det.

Svar:

Representanten viser i spørsmålet til rapporten “Net Zero by 2050: A roadmap for the global energy system som inneholder et scenario som viser hvordan verdens energisystem kan se ut med nettonullutslipp i 2050.

IEAs veikart har fått stor oppmerksomhet og skapt fornyet debatt om rammevilkårene for petroleumsvirk-somheten. Veikartet viser at det er behov for en gjen-nomgripende, koordinert og rask omlegging av hvordan vi produserer, transporterer og bruker energi over hele verden for å oppnå et energisystem med netto nullutslipp. Det forutsetter store endringer i menneskers forbruk og adferd. Veikartet legger også til grunn en omfattende te-knologiutvikling innenfor fornybar energi og energieffe-ktivisering. Store deler av scenarioets utslippsreduksjoner etter 2030 skjer gjennom teknologier som ennå ikke er ut-viklet. IEAs scenarier likevel ikke ment som en prognose for energiutviklingen, men som én mulig vei til netto nul-lutslipp i 2050.

IEAs rapport viser at det er mange usikkerheter på en slik vei. Andre scenarier som er laget for å være i tråd med et 1,5 gradersmål, f.eks. utarbeidet av FNs klimapanel, gir andre resultater, avhengig av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn. Også i IEAs nye scenario er det behov for olje og gass i 2050, selv om det vil være vesentlig mindre enn i dag. Når rapporten peker på at det ikke vil være behov for å investere i nye olje- eller gassfelt skyldes det først og fremst at dersom utviklingen i dette scenariet blir gjen-nomført er det på grunn av drastisk redusert etterspørsel

IEAs rapport peker på at petroleumspannsproduksjon med lave utslipp kan være et konkurransefortrinn. Vi produserer allerede vår olje og gass effektivt og med lave utslipp, og selskapene jobber for å kutte utslippene ved produksjon enda mer. Dette får vi til blant annet gjennom de strenge virkemidlene næringen er underlagt.

IEAs scenario legger markedsmessige prinsipper til grunn, og det er markedet som vil bestemme hvor pro-duksjonen vil skje. Jeg holder fast ved at Norge skal for-rette å utvikle kompetanse og arbeidsplasser og skape verdier nasjonalt så lenge det er etterspørsel etter ressurs-er fra norsk sokkel. Dette skal foregå innenfor rammene av våre nasjonale klimamål og forpliktelser etter Paris-avtalen.

Jeg mener også det er et viktig poeng å ikke svekke den teknologiutviklingen, kompetansen, verdiskapin-gen inntektene som petroleumsnæringen bidrar med. Vi trenger alt dette for å klare omstillingen rapporten peker på. Enten det er snakk om havvind, karbonfangst- og la-gring, eller behovet for nye mineraler til å bygge batterier og fornybar energi.

Avslutningsvis vil jeg igjen påpeke at IEAs nye rapport gir ikke anbefalinger om politikk for enkeltland. Alle land har ulike forutsetninger og må treffe tiltak som er tilpasset situasjonen i sitt eget land. Jeg mener vi skal gå grundig inn i IEAs analyser og ta med oss også dette scenariet når vi utformer politikk for fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 2226

Innlevert 19. mai 2021 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 26. mai 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Grønnsaksbøndene på Frosta – hvor produksjonen er stor og spesialisert – er midt oppe i en prekær situasjon. Det skal høstes grønnsaker annenhver uke fra og med 31. mai og fram til november, og de har ikke kompetent arbeidskraft til å gjennomføre jobben.

Vil statsråden ta initiativ til å avhjelpe den uholdbare situasjonen grønnsaksprodusentene på Frosta er i og som må løses spesifikt for denne sesongen?

BEGRUNNELSE:

Statsråden gikk offensivt ut i vår og varslet at grønnsaks- og jordbærbønder bare måtte få vekstene i jorda og planlegge for en normal sesong. Bøndene fulgte oppfordringen. Men regjeringen har så langt lagt opp til at norske arbeidsledige og norske ungdommer skal løse oppgavene som sesongarbeiderne tradisjonelt har utført.

Sesongarbeidere fra Baltikum har spilt en viktig rolle for grønnsaksprodusentene på Frosta. Sesongarbeiderne har arbeidet etter norsk tariff – og er dyktige til jobben sin. Frosta-bøndene viser til at de i fjor sommer hadde ordninger som både sikret smittevernet og produksjonen på gårdene. Dette handlet blant annet om:

- Testing av arbeiderne flere ganger på veien til Norge
- Karantene for arbeiderne ved ankomst
- Streng overholdelse av smitteverntiltak under produksjonen i Norge, noe som blir lettere fordi jobben i liten grad medfører nærkontakt med andre

Grønnsaksprodusentene på Frosta viser også til at opplæring krever store ressurser og ikke minst tid. Hvis de skal ansette norsk arbeidskraft, må de trolig må doble antallet ansatte sesongarbeidere fordi disse i utgangspunktet ikke har den kompetansen fra relevant produksjonsvirksomhet som kreves. Dette vil selvfølgelig presse bøndenes allerede anstrengte marginer.

Grønnsaksprodusentene understreker også at de ikke har ikke tilstrekkelig personer fra NAV-systemet til dette arbeidet og at skoleungdommer kan bare jobbe en liten del av grønnsakssesongen. Det er 2 ½ måned igjen av sesongen når skolene starter igjen.

Situasjonen kan løses, men det krever innsats fra regjeringen. Dersom regjeringen velger å ikke gjøre noe i denne situasjonen er realiteten at disse bøndene – som i god tro kjøpte inn planter og utstyr – får store økonomiske tap. Forbrukerne på sine side får importerte grønnsaker og svenske jordbær i butikken denne sommeren.

Svar:

Jeg forstår at situasjonen for næringa er krevende når det gjelder mulighetene for å få inn utenlandsk sesongarbeidskraft. Myndighetene har lagt ned mye arbeid med å finne gode løsninger, men det er et begrenset handlingsrom i en pandemi. Det må være svært strenge tiltak for å hindre smittespredning. Det er førsteprioritet. Samtidig er det nødvendig at landbruket får tilgang på helt kritisk arbeidskraft. Det har vært viktig å ivareta disse to hensynene på en trygg måte.

Regjeringen har gjort mye for at grøntnæringen skal få tilgang på arbeidskraft. Vi har sørget for at de nærmere 300 sesongarbeidere som var koronafast i Norge siden i fjor, kan få for-nyet oppholdstillatelse for sesongen 2021. I tillegg har vi åpnet for utvidet oppholdstillatelse for sesongarbeidere som trenger det.

For å rekruttere norsk arbeidskraft er det er gjort endringer i dagpengereguleringen slik at det skal bli lønnsomt for dem som er permittert eller arbeidsledig å ta seg arbeid i landbruket. Det er også opprettet tettere dialog mellom NAV og næringen, og NAV har ansatte som har fått spesielt ansvar for å bistå landbruket.

For å redusere økonomisk risiko har staten inngått avtale med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, om å videreføre ordningen fra 2020 med erstatning for avlingssvikt som følge av mangel på arbeidskraft under innhøsting.

For å bidra til at grøntnæringen får økt tilgang på arbeidskraft, og for å kompensere for kostnadsøkning knyttet til arbeidskraft med behov for opplæring, har regjeringen i revidert nasjonalbudsjett foreslått å bevilge 40 mill. kroner til en midlertidig refusjonsordning som skal dekke opplæring av sesongarbeidere i grøntnæringen. Med forbehold om Stortingets god-kjenning, ble forskrift for ordningen fastsatt 14.05.21. Ordningen gjelder for denne sesongen og skal bidra til at flere går i gang med å rekruttere norsk arbeidskraft. Dette tiltaket vil også ha positiv effekt på lengre sikt, fordi det bidrar til at flere ungdommer kan få sin første arbeidserfaring i landbruket, og bli tilgjengelig i flere arbeidssesonger.

I tillegg til dette har vi den søknadsbaserte ordningen som Landbruksdirektoratet administrerer og som bidrar til å kvalitetssikre at utenlandske sesongarbeidere som er strengt nødvendige skal kunne få innreise til Norge. Landbruksdirektoratet gjør en svært grundig vurdering av hver enkelt søknad. Hensynet til behovet for arbeidskraft må vurderes opp mot smittesituasjonen og direktoratet må

forholde seg til de strenge generelle føringene norske myndigheter gir.

Det er vanskelig å planlegge i en pandemi. Smittesituasjonen endrer seg raskt og det er den faktiske smittesit-

uasjonen som i stor grad vil bestemme hvor mange utenlandske sesong-arbeidere som kan få slippe inn til Norge.

SPØRSMÅL NR. 2227

Innlevert 19. mai 2021 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 27. mai 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

Kan utenriksministeren avkrefte at UD har igangsatt en operasjon for aktivt å hente IS-kvinnen Aisha Shazadi Kausar til Norge?

BEGRUNNELSE:

18. mai 2021 bekreftet den kjente norske syriafarer og IS-terrorist/sympatisør Aisha Shazadi Kausar til Aftenposten at hun har rettet en formell anmodning om bistand fra norske myndigheter for å bli hentet tilbake til Norge. Kausar sitter i dag i Roj-leiren, nordøst i Syria.

Regjeringen har tidligere historikk med aktivt å hente terrorister til Norge fra Syria. I januar 2020 hentet regjeringen med Høyre i spissen den første IS-kvinnen til Norge.

Svar:

Utenriksdepartementet mottok en henvendelse fra en tredjepart på vegne av Aisha Shazadi Kausar 14.05.2021. Kausar har selv bekreftet i norske medier at hun har tatt kontakt med utenriktjenesten for å be om bistand til å reise til Norge.

Utenriktjenesten har som lovpålagt oppgave å bistå norske borgere i utlandet. Norske borgere i utlandet har imidlertid ikke rettslig krav på konsulær bistand.

Norge har heller ingen folkerettslig forpliktelse til å repatriere fremmedkrigere eller deres barn ettersom Norges handlingsplikt etter menneskerettighetene forutsetter jurisdiksjon. Norge har ikke jurisdiksjon over fremmedkrigerne og deres barn der de befinner seg. Norge har som kjent ved to anledninger hentet hjem norske borgere fra leirer i Syria; fem foreldreløse barn i 2019 og et barn sammen med sin mor og sitt søsken i 2020. Begge sakene var ekstraordinære og ble gjennomført på et tydelig humanitært grunnlag – ikke på bakgrunn av folkerettslige forpliktelser.

Utenriksdepartementet vil besvare henvendelsen fra Kausar. Enhver konsulærsak dreier seg om noens personlige forhold, og detaljer som utenriktjenesten blir kjent med i disse sakene vil derfor være underlagt lovpålagt taushetsplikt. Jeg viser i den forbindelse til svar datert 03.02.2020 på spørsmål nr. 781 fra representanten Jon Engen-Helgheim (FrP).

SPØRSMÅL NR. 2228**Innlevert 19. mai 2021 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 25. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Mener justisministeren at det vil utgjøre en sikkerhetsrisiko for den norske befolkning å hente Aisha Shezadi Kausar til Norge?

BEGRUNNELSE:

18. mai 2021 bekreftet den kjente norske syriafarer og IS-terrorist Aisha Shazadi Kausar til Aftenposten at hun har rettet en formell anmodning om bistand fra norske myndigheter for å bli hentet tilbake til Norge. Shazadi har tidligere bekreftet at hun frivillig har tilsluttet seg IS, det mest bestialske terrorregimet i moderne tid. Hun har tidligere også vært tilknyttet det kjente islamistmiljøet «Profetens Ummah».

PST har tidligere bekreftet overfor NRK at Shezadi har vært under etterforskning for deltakelse i terrororganisasjon. Det må derfor kunne legges til grunn at Shezadi representerer et potensielt stort voldspotensial, og dermed utgjør en betydelig sikkerhetsrisiko.

Svar:

La meg understreke at alle norske borgere har rett til å reise inn i Norge. Det gjelder også antatte fremmedkrigere og deres barn, men fremmedkrigere vil bli straffeforfulgt etter hjemkomst til Norge. Det er ikke bare aktivt stridende som blir straffeforfulgt, det gjelder også personer som har bidratt på andre måter.

For øvrig viser jeg til PSTs vurdering av trusselbildet i Norge, som ligger åpent tilgjengelig på www.pst.no.

SPØRSMÅL NR. 2229**Innlevert 19. mai 2021 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 25. mai 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Viser til regjeringens beslutning om anløp av atomubåter i Tromsø. I verste fall vil ulykker føre til evakuering av hele befolkningen i området, noe som derfor har ført til omfattende behov for beredskapsplaner. Tromsø kommune mener nettopp hensynet til folkets sikkerhet etter havneloven setter mottakplikten til side. Statsråden lovet på folkemøtet 3. mai at han ville innhente en autoritativ vurdering fra lovavdelingen i justisdepartementet om spørsmålet.

Har statsråden gjort det, og kan han oversende dette snarest Stortinget?

Svar:

Erfaring har vist at det er lite sannsynlig at det vil skje en ulykke med et reaktordrevet alliert fartøy som ligger til havn. Vi har flere tiårs erfaring med dette i Norge, både fra Bergen og fra Tromsø. Når et reaktordrevet fartøy lig-

ger til norsk havn foretar Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet målinger av vann og jordsmonn, og skulle det skje en økning i det radioaktive nivået i området, vil det bli registrert umiddelbart og nødvendige tiltak vil bli iverksatt.

Det er krav om at alle kommuner skal ha beredskapsplaner som dekker en atomhendelse. Det er veldig positivt at også Tromsø kommune nå har fått på plass et slikt planverk.

Når det gjelder spørsmålet om FD har innhentet en autoritativ vurdering fra Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet av mottakplikten etter havne- og farvannsloven § 27, har denne saken blitt forelagt Lovavdelingen. Lovavdelingen har på grunn av stort arbeidspress og liten tid til rådighet ikke kunnet avgi noen grundig, formell tolkningsuttalelse. Lovavdelingen har imidlertid gjennomgått Samferdselsdepartementets tidligere uttalelse i saken, og støtter den rettslige vurderingen som er foretatt. Lovavdelingens svar følger vedlagt.

Vedlegg til svar:

Havne- og farvannsloven § 27 om mottakspålt - foerspørsel om Lovavdelingen vurdering av tidligere uttalelse

Vi viser til brevet 7. mai 2021 fra Samferdselsdepartementet (SD) med en foerspørsel 6. mai 2021 fra Forsvarsdepartementet vedlagt. Det bes der om at Lovavdelingen vurderer uttalelsen 20. oktober 2020 fra SD om mottakspålt etter havne- og farvannsloven § 27.

Innledningsvis nevner vi at saken ikke ble vurdert av Lovavdelingen høsten 2020. Kontakten mellom SD og Lovavdelingen var da begrenset til en telefonsamtale hvor de generelle vilkårene for mottakspålt etter havne- og farvannsloven § 27 ble diskutert. I samtalen ble det ikke tatt noen stilling til den konkrete saken, bare pekt på de relevante momentene for vurderingen. Ingen dokumenter ble oversendt Lovavdelingen.

Vi har ikke anledning til å gjennomgå saken med tanke på en formell tolkingsuttalelse fra Lovavdelingen,

men vi har sett gjennom SDs uttalelse 20. oktober 2020. Denne uttalelsen er gitt på grunnlag av vurderinger av ordlyden i havne- og farvannsloven § 27, uttalelser i forarbeidene til denne loven, sammenhengen med annet regelverk som regulerer adgangen til opphold på norsk territorium for slike fartøyer som det er snakk om her, og formålsbestemmelsen i havne- og farvannsloven § 1 andre punktum.

Med forbehold for at vi ikke har gått grundig inn i saken, kan vi ikke se at noen av disse rettskildefaktorene er vurdert på feil måte, og vi er ikke kjent med andre kilder som åpenbart burde vært trukket inn i vurderingen. Vi har heller ingen forutsetninger for å si at de faktiske forholdene SD har bygget på, ikke er riktige.

For øvrig nevner vi at vi heller ikke har innvendinger mot SDs vurdering av adgangen til å fatte enkeltvedtak etter havne- og farvannsloven § 27 tredje ledd.

SPØRSMÅL NR. 2230

Innlevert 19. mai 2021 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 25. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hva er status (planlagt starttidspunkt) for innføring av dyrepålt i politidistriktene Oslo, Sør-Øst, Agder, Møre og Romsdal, Nordland og Finnmark?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med budsjettforliket mellom regjeringspartiene og FrP ble det enighet om innføring av dyrepålt i seks nye politidistrikt i Norge.

Svar:

I tildelingsbrevet til Politidirektoratet for 2021 er politiet tildelt 12 mill. kroner til å opprette enheter for dyrepålt i resterende seks politidistrikt. Ifølge Politidirektoratet har politidistriktene fått frist for oppstart senest 1. september 2021. Departementet vil motta status på etableringen i forbindelse med årsrapporten til politiet.

SPØRSMÅL NR. 2231**Innlevert 19. mai 2021 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 27. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hvilke krav stilles til sikker skoleveg på riksveger, er 60km/t forsvarlig rett utenfor en skole hvor også barn må krysse vegen uten fotgjengerovergang, fartsdumper eller gateløys, og kunne statsråden sørget for at noen av de tildelte midlene som skal gå til utbedring av riksveg 9 ble brukt til å sikre skoleveg ved Tempeltu på Hægeland?

BEGRUNNELSE:

Ved barneskolen på Hægeland i Agder en det ca. 15 barn som bor i et lite tettsted på andre siden av riksvegen som går like ved skolen. Disse barna må krysse riksvegen til fots to ganger daglig, gjennom hele året. Det oppleves svært utrygt for barna når det ikke finnes fotgjengerovergang, gateløys eller fartsdumper som begrense fart. Det eneste som finnes her er sykkelsti ved deler av strekningen på den ene siden av vegen og skilt som varsler bilistene om at her er det en skole. Her er det betydelige brøytekanter om vinteren og dette forringer sikten ytterligere.

Statens vegvesen argumenterer selv med at her er det trygt å ferdes da sikten er god, men dette er ikke barna selv og deres foreldre enig i. En førsteklassing blir veldig enkelt fanget litt av vinden når en stor trailer kjører forbi, og hellingen på vegen nordover gjør at det er noe sikt for voksne

men overhode ikke for barn som er mye lavere i vekst enn voksne.

Fartsgrensen på stedet er 60 km/t, men det er ikke i seg selv en garanti for at bilistene ikke kjører fortere. Foreldrene i området har spurt politiet om å sette opp noen fartskontroller med jevne mellomrom, men dette er ikke blitt gjort.

Jeg minner statsråden om at riksveg 9 i forbindelse med krisepakke er tildelt midler til utbedring.

Svar:

Statens vegvesen har orientert meg om at det for tiden jobbes med en trafiksikkerhetsmessig gjennomgang av gangfelt/fotgjengerkryssinger som ligger i 60-soner på rv.9. Fartsgrense og andre aktuelle tiltak vil i denne gjennomgangen bli nærmere vurdert. Det er i utgangspunktet ikke ønskelig med gangfelt i 60-soner. Normalt sett etableres/beholdes ikke gangfelt der antall kryssende fotgjengere i den mest trafikkerte time er mindre enn 20.

Statens vegvesen vil vurdere nedsatt fartsgrense ved Eikeland skole og om det er mulig å etablere gangfelt eller et tilrettelagt krysningspunkt.

I Vennesla kommunes trafiksikkerhetsplan for skoleveier fra 2008 er det foreslått gangfelt over rv.9 ved kryss Eikelandssletta/Eikeland sveien noe lenger sør og i Hægelandskrossen litt lenger nord.

SPØRSMÅL NR. 2232**Innlevert 19. mai 2021 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 26. mai 2021 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

En av våre største private eiendommer, Værdalsbruket, blir solgt fra Storebrand til Gjelstens selskap Fabritius-Gruppen. Eiendommen omfatter både skog- og mineralressurser, i tillegg til viktige jakt, fiske -og friluftsområder. Eiendommen er organisert som AS og skogsalget er derfor ikke underlagt konsesjon. Kalkforekomsten skal være blant Europas største, og er viktig for norsk industri.

Har regjeringen hatt befatning med salget og ev vurdert konsekvensen av at en eiendommen med så viktige strategisk ressurser skifter eier?

Svar:

Jeg besvarte et likelydende spørsmål fra stortingsrepresentant Aasland 14. mai 2021, og viser til dette svaret. Jeg

er fremdeles ikke kjent med at statsråder eller regjeringen har hatt denne saken til behandling.

Salget gjelder overdragelse av et aksjeselskap. Overdragelsen skjer mellom to private parter som følger ordinære salgsprosesser for selskapsoverdragelse. Salgsobjektet, Værdalsbruket, er ikke underlagt konsesjonsbehandling. Avtalen gjelder overdragelse av selskapet, ikke eiendommen som sådan. På denne bakgrunn er jeg ikke kjent med at den har vært til behandling i noen av

departementene eller i regjeringen. Dersom eierskapet vil kunne true nasjonale sikkerhetsinteresser, er det hjemler i sikkerhetsloven til å iverksette tiltak.

Når det gjelder mineralforekomsten på eiendommen viser jeg til at enhver som ønsker å drive mineralvirksomhet i Norge må ha alle nødvendige tillatelser til dette, og følge norsk regelverk og minerallovens regler for undersøkelse, utvinning og drift av forekomster.

SPØRSMÅL NR. 2233

Innlevert 19. mai 2021 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 26. mai 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Leirskole er en viktig del av dannelse og utdanning av elevene i grunnskoleringa. Statsråden var saksordfører da Stortinget vedtok å lovfeste leirskoleoppholdet på minst tre overnattinger i sammenheng 4. juni 2019. Opplæringslovutvalget foreslår i NOU 2019: 23 ikke å videreføre forankringene leirskoleopplæringen har i dagens lovverk. Det vil ramme elevenes leirskoletilbud og læreres mulighet for å velge leirskole som læringsarena.

Kan statsråden forsikre at leirskoleopplæringen vil bli videreført i den nye opplæringsloven?

Svar:

Kunnskapsdepartementet jobber med å vurdere forslagene fra opplæringslovutvalget i NOU 2019: 23 Ny opplæringslov og de over 700 høringsvarene som kom inn. Jeg tar sikte på å sende et helhetlig forslag til ny opplæringslov på høring i løpet av sensommeren 2021 og kan ikke nå forskuttere innholdet i et høringsforslag som er under utarbeidelse. Det tas videre sikte på at endelig forslag til ny opplæringslov skal fremmes for Stortinget slik at den nye loven skal kunne behandles, vedtas og tre i kraft fra og med skoleåret 2023.

SPØRSMÅL NR. 2234

Innlevert 19. mai 2021 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 31. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil statsråden følge opp enstemmig formannskapsvedtak i Bærum og gjøre en ny og konkret vurdering av søknad fra Øvrevoll Galopp AS om å kunne gjennomføre hesteløp på Øvrevoll i Bærum uten publikum, og sikre samme behandling som for Bjerke Travbane i Oslo?

BEGRUNNELSE:

Øvrevoll Galopp AS har søkt om unntak fra Covid 19 forskriften for å kunne gjennomføre hesteløp uten publikum. Søknaden er i første omgang avslått med henvisning til den generelle smittesituasjonen i Bærum som begrunnelse for forlengelse av tiltak i 5B i Covid 19 forskriften. For denne type arrangement er det i Oslo kommune gjort en smittevern faglig vurdering som har konkludert med at

man på tross av de strenge tiltakene i Oslo har funnet det forsvarlig med gjennomføring. Øvrevoll Galopp ber HOD foreta en tilsvarende vurdering for Øvrevoll Galopp slik at ikke Norsk Galoppспорт unødige blir skadelidende av arrangementsforbudet i Bærum. Det er vanskelig å forstå departementets avslag som blant annet begrunnes med; at man i en uoversiktlig smittesituasjon raskt skal kunne innsette nødvendige og koordinerte tiltak. Tiltaket kan vanskelig synes å være koordinert når man i den bydelen i Oslo med høyest smittespredning definerer at denne type arrangement er smittevernmessig forsvarlig å gjennomføre, samtidig som man hindrer samme type arrangement i nabokommunen med betydelig lavere smittespredning. Det henvises også i avslaget til at tiltak som besluttes skal være forholdsmessig. Vi står nå i en situasjon hvor flere hundre arbeidsplasser står i fare, i en næring som allerede ligger «nede for telling» og som gjennom hele 2020 har gjennomført sin aktivitet på en smittevernmessig forsvarlig måte (uten et eneste sporbart smittetilfelle). Søker kan derfor ikke forstå at tiltaket som rammer Øvrevoll oppfyller vilkårene om forholdsmessighet. Et enstemmig formannskap i Bærum kommune støtter søknaden fra Øvrevoll Galopp og ber om at det kan gjennomføres «lukkede» arrangement på banen.

Svar:

Som representanten viser til har departementet mottatt henvendelser fra Øvrevoll Galoppbane og Norsk Jockeyklubb hvor det argumenteres for at smitteverntiltaket som gjelder arrangementsforbud etter covid-19-forskriften § 17b, er uforholdsmessig. Det er blant annet vist til at vilkårene for å opprettholde tiltaket om arrangementsforbud for galoppløp uten publikum på Øvrevoll Galoppbane, ikke er til stede, og at forskriftsbestemmelsen derfor ikke er gyldig. Øvrevoll Galoppbane/Norsk Jockeyklubb har derfor anmodet om at departementet gjør unntak fra arrangementsforbudet i covid-19-forskriften § 17b slik at det kan gjennomføres galoppløp uten publikum. Som representanten videre viser til støtter et enstemmig formannskap i Bærum kommune søknaden fra Øvrevoll Galopp og ber om at det kan gjennomføres «lukkede» arrangementer på banen. Som kjent har Bærum kommune til og med 21. mai 2021 vært underlagt regionale tiltak etter covid-19-forskriften kapittel 5B.

Henvendelsene fra Øvrevoll Galoppbane og Norsk Jockeyklubb har blitt besvart 4., 7. og 26. mai 2021. Departementet har her uttalt at vi ikke ser grunn til å endre arrangementsbestemmelsen i forskriften for kapittel 5B-kommuner, jf. forskriften § 17b, slik at det innføres særskilt unntak fra arrangementsforbudet for galoppløp.

Den generelle nasjonale reguleringen i covid-19-forskriften angir en lang rekke smittevernfaglige tiltak som er fastsatt for å hindre eller begrense spredning av SARS CoV-2, og for å sikre opprettholdelse av tilstrekkelig kapa-

sitet i helse- og omsorgstjenesten. I tillegg er det i forskriften også fastsatt tre «pakker» med forsterkede tiltak som kan benyttes i regioner/kommuner med stort smittetrykk eller uoversiktlig smittesituasjon, og hvor det er behov for å raskt innføre en samling av forsterkede tiltak, jf. forskriften kapittel 5A-5C. Når det gjelder de forholdsmessighetsvurderinger som ligger til grunn for arrangementsforbudet i covid-19-forskriften kapittel 5A (§ 16c) og kapittel 5B (§ 17c) viser jeg til de vurderinger som fremgår av Helse- og omsorgsdepartementets anbefalinger til Helse- og omsorgsdepartementet. Disse publiseres fortløpende på departementets sider. Departementets vurderinger knyttet til endringer av covid-19-forskriften publiseres på regjeringen.no, og som det vil fremgå vises det her langt på vei til de forutgående smittevernfaglige vurderinger og anbefalinger fra direktoratet og Folkehelseinstituttet.

Departementet foretar løpende vurderinger av behovet for endringer i de til enhver tid gjeldende tiltak etter covid-19-forskriften, herunder også tiltak som følger av forskriften kapittel 5A-5C. Det gjøres i den forbindelse også forholdsmessighetsvurderinger knyttet til de tiltak som til enhver tid utgjør forskriftens kapittel 5A-5C. Det er imidlertid viktig å understreke at kapittel 5A-5C skal utgjøre «pakker» av tiltak. Ved utforming av disse tiltakspakkene foretas det forholdsmessighetsvurderinger av de samlede tiltakene som sådan, og til en viss grad også særlige vurderinger knyttet til enkeltstående tiltak som inngår i pakken.

Beslutning om å plassere en kommune i tiltaksnivå etter kapittel 5A-5C skjer etter at det først har vært gjennomført en tett dialog om smittesituasjon og tiltaksnivå mellom aktuelle kommuner og statsforvalter. Sentralt i slik dialog er redegjørelse fra Folkehelseinstituttet om smittesituasjon nasjonalt og lokalt i aktuelle kommuner. Basert på slik prosess gir Helsedirektoratet, i samråd med Folkehelseinstituttet, sin anbefaling til departementet. I disse vurderingene gjøres det også forholdsmessighetsvurderinger av de samlede tiltakene. Sentralt for forholdsmessighetsvurderingen vil naturlig nok være smittesituasjonen i aktuelle kommune/region. I vurderingen av om det skal innføres tiltak etter forskriften kapittel 5A-5C for en eller flere kommuner eller en region, vil det blant annet bli lagt vekt på hvor omfattende smitten totalt sett er i kommunen/regionen, om smitten er stigende og i så fall også hvor raskt smittetigningen skjer, om smittesituasjonen er uoversiktlig eller uavklart og om det er snakk om utbrudd av mer smittsomme virusvarianter. Ved vurderingen legges det også vekt på om det vil være behov for å innføre regionalt samordnede tiltak, noe som særlig kan tenkes for en gruppe av kommuner som tilhører samme bo- og arbeidsmarkedsregion med stor mobilitet innad og på tvers av kommunegrensene. Det ligger til grunn for vurderingene at inngripende tiltak med stengning av næringsliv og annen aktivitet vil være tyngende inngrep med store økonomiske konsekvenser for de som rammes,

men at alternativet med en ukontrollert smittesituasjon kan være verre.

I våre svar til Øvrevoll Galoppbane og Norsk Jockeyklubb 4., 7. og 26. mai 2021 har vi som nevnt uttalt at vi ikke ser grunn til å endre arrangementsbestemmelsen i forskriften for kapittel 5B-kommuner, jf. forskriften § 17b, slik at det innføres særskilt unntak fra arrangementsforbudet for galoppløp. Jeg fastholder denne vurderingen.

Departementet har i våre svar vist til at forskriften kapittel 5A-5C skal utgjøre tre “pakker” med tiltak som kan benyttes i regioner/kommuner med stort smittetrykk eller uoversiktlig smittesituasjon, og hvor det er behov for å innføre en samling av forsterkede og koordinerte tiltak for raskt å få kontroll over smittesituasjonen. En hovedbegrunnelse for disse tiltakene har vært nødvendigheten av å kunne innføre en samlet tiltakspakke som kan bidra til å redusere mobiliteten både innad i og på tvers av kommuner, samt behov for å unngå unødvendige og større ansamlinger av mennesker. Det innebærer blant annet stengning av en rekke virksomheter og begrenset adgang til å gjennomføre ulike arrangementer og idretts- og fritidsaktiviteter i disse kommunene. Utover den forholdsmessighetsvurdering som er gjort ved sammensetningen av tiltakspakkene og de ulike tiltakene som inngår i pakken, jf. ovenfor, vil det imidlertid ikke være mulig å gjøre en konkret forholdsmessighetsvurdering for ethvert tenkelig arrangement, virksomhet eller aktivitet som kan bli rammet dersom en gitt kommune blir plassert inn-

enfor ett av disse forskriftskapitlene. For at reguleringen skal kunne iverksettes raskt og ha tilstrekkelig effekt, vil det ikke være anledning til å “skreddersy” tiltakspakken gjennom lokale forskriftstilpasninger som følge av mulige ulikheter mellom kommuner som omfattes. En praksis med stadige forskriftsendringer basert på lokale behov hos berørte kommuner, vil svekke den samlede tiltakspakken og vil gjøre regelverket uoversiktlig og uforutsigbart.

Regional regulering gjennom forskriften kapittel 5A-5C er også ment å kun skulle vare i en kort periode til man igjen får kontroll over smittesituasjonen. Krav om at innførte tiltak skal være forholdsmessige innebærer at det løpende må vurderes hvilket tiltaksnivå som er nødvendig og forholdsmessig overfor aktuelle kommuner.

I tråd med dette har også smittesituasjonen og tiltaksnivået i blant annet Bærum kommune blitt vurdert flere ganger de siste ukene. Som følge av dette besluttet departementet 20. mai 2021 at Bærum kommune fra og med lørdag 22. mai 2021 ikke lenger skal være underlagt regulering etter forskriften kapittel 5B, men kun regulert av alminnelig nasjonal regulering, supplert av koordinerte, lokale tiltak. Dette innebærer at galoppløp ikke lenger vil være forbudt å gjennomføre i Bærum kommune i henhold til covid-19-forskriften § 17b, men at slike arrangementer nå vil reguleres gjennom gjeldende nasjonal regulering i forskriften §§ 13 flg. Departementets beslutning bygget på Helsedirektoratets vurdering som ble publisert 20. mai 2021.

SPØRSMÅL NR. 2235

Innlevert 19. mai 2021 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 27. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at det er etablert kontakt mellom næringen og Statens vegvesen med det formål å arbeide for å etablere kolonnekjøring for tunge kjøretøy over E134 Haukelifjell fra vinteren 2021 – 2022?

BEGRUNNELSE:

På tidligere spørsmål til statsråden om etablering av kolonnekjøring for tunge kjøretøy over E134 Haukelifjell, har statsråden åpnet for å se på muligheter for å finne løsninger som gjør det lettere for næringstransport på denne strekningen på vinterstid. I den forbindelse ble det oppg-

itt at politisk ledelse vil etablere dialog med næringen og driftsentreprenører om saken.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 295 og spørsmål nr. 100 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Terje Halleland. Som jeg skrev i svar på spørsmål nr. 295 er det utfordringer med å gjennomføre egne kolonner for tungtransporten på E134 over Haukelifjell. Samtidig ble det påpekt at jeg er åpen for at det kan være mulig å finne løsninger og at politisk ledelse i Samferdselsdepartementet gjerne går i dialog med næringen og driftsentreprenørene om saken.

Samferdselsdepartementet har ikke mottatt noen henvendelser fra næringen i denne saken etter mitt forrige svar. Politisk ledelse vil nå innkalle Statens vegvesen til et møte om saken og deretter involvere aktuelle aktører i næringen.

Jeg vil avslutningsvis nevne at prosjektet E134 Røldal-Seljestad er inntatt som nytt tiltak i Nasjonal transportplan 2022-2033, se Meld. St. 20 (2020-2021) s. 218.

Prosjektet skal bidra til at E134 over Haukelifjell blir en forutsigbar, sikker og effektiv transportåre mellom Østlandet og Vestlandet. Vinterstid er dagens vei ofte stengt. Sterk stigning og skarpe svinger fører til at store kjøretøy setter seg fast og hindrer trafikken. Ny vei i tunnel fra Røldal til Seljestad med bedre veistandard og stigningsforhold skal gi økt framkommelighet, forutsigbarhet og trafiksikkerhet. I tillegg utbedres syv skredpunkter langs dagens vei.

SPØRSMÅL NR. 2236

Innlevert 20. mai 2021 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 28. mai 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Hvordan vil ministeren følge opp merknaden fra en enstemmig komite, har departementet sett på saken og finnes det muligheter for å få en snarlig løsning på denne viktige saken?

BEGRUNNELSE:

Det var en enstemmig utdannings- og forskningskomite som ifm. med statsbudsjettet skrev følgende:

Komiteen har merket seg at Narviksenteret har søkt om støtte til å opprette et register over norske soldater som deltok i kampene om Norge våren 1940. Omlag 25 000 norske soldater fra hele landet deltok i aktiv tjeneste under kampene under angrepet på Norge. Det er viktig å hedre minnet til de som sto opp for landet sitt når det ble krevet. Dette gir en mulighet til løfte fram den enkelte soldat på en helt ny måte enn det har vært mulig å gjøre tidligere. Samtidig er det viktig at etterkommere av de som kjempet får anledning til å lære om de ulike soldatenes innsats.

Komiteen mener at et register over deltakere under kampene om Norge i 1940 vil være en viktig læringsressurs til skoler og andre. Vi vet at tilknytning og nærhet til historiske hendelser gir en betydelig økning i motivasjon for læring. Gjennom å finne ut at en slektning eller en sambygding deltok aktivt i kampene får man et mer personlig forhold til stoffet og det legges bedre til rette for læring. Narviksenteret mottar allerede støtte for å drive opplæring om menneskerettigheter og demokrati blant annet basert på andre verdenskrigs historie og har derfor et godt grunnlag for å utvide dette arbeidet.

Komiteen anerkjenner at det er et stort og sammensatt materiale som skal finnes og struktureres og at dette

er et langsiktig arbeid. Samtidig er komiteen kjent med at den kommende spillefilmen om kampene om Narvik som skal ha premiere høsten 2021 vil gi en betydelig markedsføringseffekt og mye interesse fra publikum. Komiteen ber derfor departementet vurdere løsninger for finansiering.

Svar:

Kunnskapsdepartementet gir årlig over 110 mill. kroner i fast tilskudd til syv freds- og menneskerettighetscentre som hver på sin måte bidrar til å fremme demokratiske verdier og holdninger, særlig rettet mot barn og unge. Dette inkluderer Narviksenteret, som har hatt en betydelig vekst i bevilgningen under denne regjeringen.

Representanten Mona Fagerås viser i spørsmålet til innstilling fra utdanningskomiteen i forbindelse med behandling av budsjettet for 2021, der komiteen skrev positivt om Narviksenterets arbeid, og senterets søknad om støtte til et register over norske personer som deltok i kampene i Norge under 2. verdenskrig. Jeg deler komiteens vurdering av at Narviksenteret gjør en god jobb med opplæring om menneskerettigheter og demokrati. Senteret har som mange andre aktører måttet holde stengt for besøkende deler av 2020 og 2021, og regjeringen prioriterte i høst å kompensere dem med 1 mill. kroner for inntektssvikt på grunn av bl.a. færre cruise-turister, jf. Prop. 44 S (2020–2021).

Senteret har søkt om støtte til et register og økt årlig grunnbevilgning, og jeg legger til grunn at dette skal vurderes som del av de årlige statsbudsjettene. Det vil være naturlig å komme tilbake til en vurdering av dette når vi skal behandle budsjettene for kommende år.

Det er mange som ønsker støtte til viktige aktiviteter, og disse ønskene må prioriteres opp mot andre formål i budsjettvurderinger. I arbeidet med revidert nasjonal-

budsjett for 2021 har regjeringen ønsket å prioritere tiltak som kan hjelpe elever å ta igjen faglig og sosial læring de har tapt under koronapandemien.

SPØRSMÅL NR. 2237

Innlevert 20. mai 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 26. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kan statsministeren slå fast at det ikke føres kommunikasjon på denne plattformen om regjeringens arbeid, ellers redegjøre for bruken av plattformen i regjeringen, og vil hun se til at offentlighetsloven og arkivregelverket følges?

BEGRUNNELSE:

Dagbladet har avdekket at statssekretærer og politisk rådgivere i regjeringen bruker den krypterte kommunikasjonssappen Signal med en automatisk slettefunksjon, som vil gjøre ev. kontroll av kommunikasjon på denne kanalen umulig. Professor ved det juridiske fakultet ved UiT, Johan Aulstad, mener praksisen kan være en omgåelse av offentlighetslova.

Svar:

Det vises til spørsmål frå representanten Freddy André Øvstegård til statsministeren, som hun har bedt meg svare på.

Offentleglova og arkivregelverket skal følges, og dokumenter som omfattes av journalførings- eller arkiveringsplikten skal registreres på riktig måte i våre saksbehandlingssystemer. Korrespondanse som medfører journal- eller arkiveringsplikt må føres på plattformer som legger til rette for å ivareta disse pliktene. Jeg nevner at offentleglova ikke stiller andre krav her enn at det skal føres journal i samsvar med arkivlova med forskrifter, men en korrekt journalføring henger tett sammen med innsynsretten.

Noe kommunikasjon som gjelder «regjeringens arbeid» i vid forstand, omfattes ikke av journalførings- eller arkiveringsplikten. Dette kan for eksempel gjelde rent praktisk informasjon om det nærmere tidspunktet for et møte og lignende. Arkivregelverket vil ikke legge føringer for hvordan slik kommunikasjon kan skje.

Jeg kan ikke si noe nærmere om eventuell bruk av denne bestemte appen Signal, utover at jeg forutsetter at alle som eventuelt bruker den forholder seg til at de vanlige reglene om journalføring og arkivering gjelder.

SPØRSMÅL NR. 2238

Innlevert 20. mai 2021 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 27. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for når og hvordan dette vedtaket har blitt fulgt opp, herunder også en oversikt over hvor

mange personer som er domfelt for overgrep mot barn, men som likevel ikke har påbegynt soning av dom?

BEGRUNNELSE:

Overgrep mot barn er svært alvorlige forbrytelser som det er bred politisk enighet om at må bekjempes. Det er stor forståelse i befolkningen om at overgripere ikke skal få utsatt soning mer enn absolutt nødvendig, men settes i fengsel så snart dom er rettskraftig.

I forbindelse med budsjettenigheten mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, fikk FrP flertall for følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen påse at kriminelle som er dømt for overgrep mot barn prioriteres i soningskøen, slik at de kan gå direkte fra dom til soning.»

Svar:

Overgrepdomte skal prioriteres til soning. Kriminalomsorgsdirektoratet har opplyst at de som er dømt for alvorlig kriminalitet, herunder seksualforbrytelser, har høyeste prioritet til innkalling til soning. Strengt priorit-

eringer basert på sikkerhetsvurderinger og dommens alvorlighetsgrad, er allerede etablert praksis i kriminalomsorgen. Denne type dommer har også blitt prioritert og innkalt som vanlig i perioden der kriminalomsorgen har hatt restriksjoner med hensyn til innkalling på grunn av smitteverntiltak.

Anmodningsvedtaket anses som fulgt opp da Kriminalomsorgsdirektoratet allerede prioriterer denne gruppen domfelte. Det vises også til tildelingsbrevet til Kriminalomsorgsdirektoratet for 2021 hvor det er lagt inn følgende føring:

«Domfelte som har begått alvorlig kriminalitet, herunder domfelte dømt for seksualforbrytelser, skal ha høyeste prioritet ved innkalling til soning»

Kriminalomsorgsdirektoratet opplyser om at det per nå er om lag 70 saker i kø som omhandler seksuallovsbrudd mot barn, jf. Straffeloven §§ 299-311. Sakene som er i kø, gjelder i hovedsak kortere dommer som innkalles til fengsel med lavere sikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 2239

Innlevert 20. mai 2021 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 26. mai 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for om det er forskyvninger i fremdriftsplanen for arbeidet, og om det er opprettet kontakt med svenske myndigheter?

BEGRUNNELSE:

Viser til skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:820 (2020-2021).

Halden kommune og berørte bedrifter har i mange år arbeidet for å få fjernet tersklene i Ringdalsfjorden. Tiltaket er viktig å sikre konkurransedyktighet for industribedrifter og arbeidsplasser i Halden, gjennom bedre fremkommelighet for skipstrafikk.

I undersøkelsesprogrammet ble det skissert en fremdriftsplan som tilsier oppstart fysiske undersøkelser i februar 2021. Videre beskriver fremdriftsplanen at informasjon om avklaringer med svenske myndigheter vil bli gjort i tidsperioden juli- november 2020.

Svar:

Farvannsstiltaket som vurderes i innseilingen til Halden vil være viktig for fremkommelighet og sikkerhet i dette farvannet. Særlig gjelder dette for skipstrafikken knyttet til virksomhet ved Nexans Halden og Norske Skog Saugbrugs.

Det mulige prosjektet i innseilingen til Halden vil innebære inngrep både på norsk og svensk side av fjorden, og krever således tillatelse fra myndigheter på begge sider av grensen.

Fra norsk side ble det tatt kontakt på politisk nivå i 2016. I korrespondansen ble det fra svensk side konkludert med at den svenske regjeringen ikke vil instruere berørte svenske myndigheter om å inngå i et samarbeid om utredning av mulig farvannstiltak i Iddefjorden. Det ble videre lagt til grunn at saken må følge den ordinære planprosessen i Sverige, før den svenske regjeringen fatter endelig vedtak i tråd med regelverket.

Kystverket har på denne bakgrunn fått i oppdrag å gjennomføre de undersøkelser og prosesser som er nødvendige for å få behandlet en tiltakssøknad på svensk side

av grensen. Dette er en komplisert og tidkrevende prosess, og vi er i løpende dialog med Kystverket om fremdrift og håndtering av saken.

Etaten har så langt gjennomført flere forundersøkelser og vært i prosess for å få avklart utredningskrav og undersøkelsesprogram med lokale svenske myndigheter, Länsstyrelsen i Västra Götalands län og Vattenmyndigheten for Västerhavet.

I den videre oppfølgingen av prosjektet skal Kystverket blant annet søke å etablere et samarbeid med Sjøfartsverket for å avklare (farvanns)rettigheter, som er nødvendige å få plass for den videre saksgangen på svensk side av grensen. Under forutsetning av en avklaring på

farvannsrettighetsprosessen kan Kystverket igangsette de gjenværende miljøutredningene, slik at en får på plass det samlede underlagsmaterialet som er nødvendig for behandling av en tiltakssøknad på svensk side av grensen.

Vi avventer nå Kystverkets arbeid med farvannsrettighetsprosessen. Utover dette er det vanskelig å komme med noen nærmere konkretisering av fremdriftsplanen enn at dette arbeidet vil ta flere år (2-3 år), da prosessen er avhengig av behandlingen av saken på svensk side av grensen.

Jeg vil på egnet måte komme tilbake til Stortinget etter at vi har fått på plass de nødvendige avklaringer med svenske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 2240

Innlevert 20. mai 2021 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim

Besvart 27. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Vil justisministeren følge Danmarks eksempel, og ta initiativ til at også Norge skal ta del i en intensjonsavtale med Rwanda eller andre land om å opprette asylsenter i tredjeland?

BEGRUNNELSE:

Danmark har nylig inngått en samarbeidsavtale med Rwanda om et utvidet samarbeid om asyl og migrasjon. Ett av punktene er en felles intensjon om å opprette asylsenter i tredjeland. Landene uttrykker ønske om å endre dagens asylsystem. Dette begrunner de med at:

”Det nuværende asylsystem er uretfærdigt og uetisk, fordi det oppmuntrer kvinner, barn og mænd til at begive sig ud på farlige rejser langs flygtningeruterne, mens menneskesmulere tjener formuer”.

Den danske regjeringen har tidligere skissert en modell som innebærer å sende asylsøkere på dansk jord i fly til et asylsenter utenfor Europa. Det skal være et oppholdssted mens asylbehandlingen pågår.

Norge har tidligere ved gjentatte anledninger avvist forespørsler fra EU om relokalisering av båtmigranter. Dette for å unngå å lokke enda flere mennesker ut på en livsfarlig ferd over Middelhavet. I denne forbindelse har Norge tidligere inngått samarbeidsavtale med nettopp Rwanda. Landet har sammen med AU og UNHCR inngått avtale om å relokalisere mennesker med et sannsynlig beskyttelsesbehov fra Libya. Norge har prioritert uttak av

kvoteflyktninger fra denne gruppen. Dette som et tiltak for å redusere antall migranter som la ut på en livsfarlig reise over Middelhavet.

Svar:

Det er ikke aktuell norsk politikk å opprette asylsentre utenfor Norge for behandling av asylsøknader fremmet i Norge. Vår politikk er at asylsøknader fremmet i Norge skal bli behandlet raskt og at søkerne innkvarteres ved nasjonalt ankomstsenter i Råde. Justis- og beredskapsdepartementet har satt som mål at UDI skal realisere ny asylprosess med sikte på at 70 prosent av nye asylsøknader behandles innen 21 dager. I tillegg skal UDI prioritere asylsaker hvor det er sannsynlig at det vil bli avslag, og skal benytte hurtigprosedyrer for antatt åpenbart grunnløse søknader og saker med kriminelle som antas å være uten beskyttelsesbehov.

Det er ikke enighet om en varig og bindende ansvars- og byrdedelingsmekanisme der alle europeiske land bidrar. Norge vurderer forespørslene som blir rettet til oss om relokalisering fra gang til gang.

Samarbeid med tredjeland er foreslått som et viktig virkemiddel i Pakten. Norge deltar ikke direkte i forhandlingene om denne delen av Pakten, siden dette faller utenfor vår tilknytning til EU. Temaet berøres likevel i sammenhenger hvor vi deltar og EUs politikk på feltet har betydning for Norge og migrasjonstilstrømmingen hit. I den eksterne dimensjonen er det et spesielt fokus på

migrasjon som et kjerneelement i EUs bilaterale forhold med tredjeland. «Skreddersydde» og «gjensidig gunstige» partnerskap med utvalgte partnerland langs migrasjonsrutene mot Europa, skal utformes.

Norge tar imot overføringsflyktninger fra transittmekanismen i Rwanda, som ble opprettet gjennom en samarbeidsavtale mellom Den afrikanske union (AU), FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) og Rwanda. En tilsvarende mekanisme finnes i Niger. Senteret i Rwanda ble opprettet for å ta imot flyktninger og migranter som evakueres fra Libya. Pga. sikkerhetssituasjonen har UNHCR svært vanskelige arbeidsforhold der, og verken norske eller andre lands myndigheter kan reise til Libya for

å gjennomføre fysiske intervjuer med flyktninger. Det å kunne evakuere flyktninger til Niger og Rwanda gir UNHCR og gjenbosettingsland, som Norge, en mulighet til å behandle sakene for evakuerte personer på en forsvarlig måte.

I 2020 tok Norge imot 50 flyktninger som ble evakuert fra Libya via Rwanda, og i underkant av 250 kongolesiske flyktninger fra Rwanda. Antallet ble noe lavere enn planlagt som følge av koronapandemien. I 2021 er planen å ta imot 300 kongolesiske flyktninger fra Rwanda og 350 flyktninger som evakueres fra Libya, de fleste via Rwanda, men noen vil etter planen komme direkte til Norge.

SPØRSMÅL NR. 2241

Innlevert 20. mai 2021 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 31. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Er det mulig å forskyve/gi dispensasjon fra vaksine-reglene for denne gruppen slik at barn får besøkt sine foreldre bosatt i andre land i følge med sin foresatt?

BEGRUNNELSE:

Jeg er kontaktet av foresatt som bor i Norge med barn som ikke har sett far i Polen på ett år. Mor er i aldersgruppe som nå er forskjøvet ift. vaksinerings. Far kan ikke reise fra sitt hjemland. Foresatte med små barn som ønsker å reise til biologisk far i f.eks. Polen får nå en forlengelse av tid uten kontakt fysisk med far i dette tilfelle. En foresatt kan reise inn til Norge dersom en har avtale eller fastsatt samvær med et mindreårig barn bosatt i Norge. Problemet oppstår når et barn med foresatt må reise ut av Norge for at far får gjennomføre samvær med barnet i Polen. Ett år er mye for barn.

Svar:

For å begrense risikoen for importsmitte, har regjeringen vedtatt strenge restriksjoner for utlendingers adgang til innreise til Norge. I utgangspunktet vil kun utlendinger som er bosatte i Norge få anledning til å reise inn i Norge. Dette gjelder også EØS-borgere. Det er flere unntak fra dette utgangspunktet. Ett av disse unntakene gjelder unntak for innreisekarantene i forbindelse med samvær mellom foreldre og barn.

Reglene om unntak for innreisekarantene for personer som krysser Norges grenser i forbindelse med samvær mellom foreldre og barn, gjelder både tilfeller der foreldre og/eller barn reiser inn i Norge, og tilfeller der foreldre og/eller barn reiser ut av Norge for å kunne gjennomføre samvær etter barnelova og barnevernslova. For at barn skal kunne reise ut av Norge for å gjennomføre slikt samvær, må en annen voksenperson kunne følge barnet.

Relevant bestemmelse i covid-19-forskriften er § 6d første ledd, som lyder:

“De som krysser Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær mellom foreldre og barn eller delt bosted for barn etter barnelova og barnevernloven, er unntatt fra innreisekarantene i både arbeidstiden og skoletiden, når de har testet negativt på test for SARS-CoV-2 med testmetoden PCR tatt tidligst tre døgn etter ankomst. Samvær kan gjennomføres i karantenetiden. Barn under 12 år som omfattes av første setning er unntatt fra karantene, selv om de ikke har tatt test”.

Jeg tolker representanten Haukeland Liadal dit hen at hun med “denne gruppen” mener foreldre som skal ha samvær med barn over landegrenser. Det er per nå ikke aktuelt å gi denne gruppen prioritet i vaksinerrekkefølgen. Vaksinerings har foreløpig begrenset betydning for reglene knyttet til samvær etter barnelova over landegrenser. Unntak fra kravet om innreisekarantene i arbeidstid og skoletid finnes allerede for denne gruppen, uavhengig av vaksinestatus, jf. covid-19-forskriften § 6d første ledd referert ovenfor.

Innlevert 20. mai 2021 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes

Besvart 28. mai 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Når vil Norge oppheve portforbudet for fjørfe, slik England har gjort, eller lempe på reglene slik det blant annet er gjort i Sverige og Danmark?

BEGRUNNELSE:

Mattilsynet innførte i høst forbud mot å slippe ut høns og annet fjørfe. Forbudet gjelder også økologiske høns og hobby-fjørfebesetninger. Dette har også tidligere vært gjort for å forebygge smitte av høypatogen fugleinflensa fra ville til tamme fugler.

Portforbud for fjørfe har ingen betydning for de store konvensjonelle produsentene av egg, broilere og kalkuner, fordi disse dyra holdes innendørs hele livet og aldri opplever verken sol eller regn. Portforbud for fjørfe rammer utelukkende økologiske produsenter som har krav om uteområde/beiting, og privatpersoner som trives med å ha noen høns, ender eller gjess som blir sluppet ut for å beite i en hage eller på et småbruk.

Korona-pandemien har lært oss at smittevern er viktig, men også at smittevern hele tiden må balanseres mot andre hensyn. I våre naboland er hensynet til dyrevelferd for økologiske fjørfe og hobby-fjørfe også tatt med i vurderingen av regelverket knyttet til fugleinflensa. Jeg ber statsråden svare på om Mattilsynet også vurderer hensyn til dyrevelferd i denne saken.

Svar:

Portforbudet for fjørfe ble innført i deler av landet i november 2020, og ble gradvis utvidet til å gjelde hele landet fra mars 2021. Mattilsynet har holdt meg løpende oppdatert på situasjonen og har basert sine tiltak på situasjonsrapporter, risikovurderinger og anbefalinger fra Veterinærinstituttet.

Mattilsynet innførte portforbudet for å redusere risikoen for smitte av fugleinflensa fra villfugl til fjørfe, både i kommersielle fjørfehold og hobbyfjørfehold. Fugleinflensa er en alvorlig smittsom sykdom som for mange fuglearter fører til alvorlig symptomer og en smertefull død. Enkelte fuglearter som for eksempel andefugler, kan ha få eller ingen symptomer, men likevel være smittebærere. Inntil i dag er høypatogen fugleinflensa kun påvist hos villfugl og i en fuglepark i Norge.

Utbrudd i hobbyfjørfehold eller økologiske dyrehold fører til en sterk økning av smittetrykket i området rundt dyreholdet. Dette øker risikoen for smitteintroduksjon til

kommersielt fjørfehold og til hobbyfjørfehold i området. Dersom vi får utbrudd av fugleinflensa i kommersielle fjørfehold eller i hobbyfjørfehold, blir det nødvendig å innføre strenge bekjempelsestiltak og restriksjoner. Eventuelle tiltak vil da ramme alle fjørfehold i området rundt utbruddet og eventuelle smittekontakter. Utgiftene til bekjempelsen vil være store for samfunnet, og et utbrudd kan påføre fjørfehold store økonomiske tap. I Sverige og Danmark har det vært mange utbrudd i kommersielle fjørfehold som har ført til behov for avlving av et stort antall dyr.

Jeg mener det er viktig å være klar over at effektive tiltak som hindrer smitteintroduksjon og sykdomsutbrudd også er god dyrevelferd. Det er den enkelte dyreeier som har ansvaret for at dyra til enhver tid har tilfredsstillende oppholdsrom med god ventilasjon og liknende. Et portforbud over lenger tid kan likevel påvirke dyrevelferden i fjørfehold som til vanlig har tilgang til uteområder. Mattilsynet oppfordrer derfor alle som ønsker å ha fjørfe ute til å legge forholdene til rette for god dyrevelferd inne, eller å ha de inngjerdet under tak ute. Jeg mener det er viktig å merke seg dette rådet og være forberedt på at det vil komme nye perioder med portforbud også i fremtiden.

God dyrehelse er en viktig forutsetning for god dyrevelferd. Portforbudet i Norge har vært ett av flere viktige tiltak i kampen mot fugleinflensa. Jeg er glad for at vi hittil har unngått de dyrevelferdsmessige utfordringene ved smitte i større fjørfehold.

Den nyeste situasjonsrapporten fra Veterinærinstituttet, som var klar den 12. mai i år, viser at smitten på villfugl går ned i Europa. Fugletrekket er så godt som over, og det har ikke vært påvist døde villfugler som følge av fugleinflensa i Norge siden midten av april. Dette er bakgrunnen for at Mattilsynet den 21. mai publiserte nyheten om at de planlegger å oppheve portforbudet fra 1. juni 2021. En forutsetning for dette er at den gode smittesituasjonen vedvarer.

SPØRSMÅL NR. 2243**Innlevert 20. mai 2021 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 28. mai 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

I vinterens ulvetelling er det påvist fem ulvekull i norske revirer, og sju i revirer som ligger på grensen mellom Norge og Sverige. Kull i grenserevir teller 0,5. Det er derfor påvist 8,5 kull. Det årlige målet satt av Stortinget er 4–6 årlige kull. I flere år har bestanden vært større enn dette. Klima- og miljødepartementet har senest i vinter overkjørt de regionale rovviltnemndene og opphevet vedtak om uttak av ulverevirene Hernes, Hornmoen og Rømskog.

Hva vil regjeringen gjøre for å følge Stortingets vedtatte bestandsmål?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vedtatt et bestandsmål som regjeringen i flere år har brutt. At bestandsmålet følges er viktig av mange grunner. Stortinget er folkets representanter, og at Stortingets vedtak følges er helt avgjørende for å sikre tillit til forvaltningen av rovdyr og dempe konfliktnivået. Den todelte målsettingen om å ivareta hensynet til både beitedyr og rovdyr, skal sikres også innenfor ulvesonen og ulveutsatte områder. En stor ulvebestand innebærer urettferdig og uforholdsmessig belastning for folk og beitenæringen som opplever utrygghet, begrensninger i sin livsutfoldelse der folk bor, og tap av rettigheter knyttet til

blant annet gårdsdrift og beitebruk, utmark, jakt- og friluftsliv.

Svar:

Denne vinteren vart det påvist 8,5 ungekull av ulv i Noreg, medrekna halvparten av ungekulla i grenseflokkar. Samtidig vil eg opplyse om at to av dei heilnorske ulveflokkane vart skotne i vinter, slik at om ein ser på levande individ er talet 6,5 ulveflokkar.

Regjeringa styrer etter bestandsmålet Stortinget har vedteke, og føringa om at vi skal liggje så nær bestandsmålet for ulv som mogleg.

Eit anna moment som må takast med i diskusjonen om kva for uttak ein kan gjere av ulv, er dei juridiske rammene. Høgsterett har nyleg funne at praksis forvaltninga har ført når det gjeld lisensfelling av ulv utanfor ulvesona, har vore i samsvar med nasjonalt lovverk og internasjonale forpliktingar. Høgsterett har ikkje tatt direkte stilling til dei juridiske rammene innanfor ulvesona. Ei ny sak, der lisensfelling av ulv innanfor ulvesona er tema, skal no opp i tingretten.

Eg ser fram til å få juridiske avklaringar som er meir spesifikt knytt til forvaltning av ulv innanfor ulvesona.

SPØRSMÅL NR. 2244**Innlevert 20. mai 2021 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 29. mai 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Vil regjeringen etterkomme UNRWAs appell om økt støtte for å avhjelpe situasjonen i Gaza, og vil regjeringen slutte å bruke palestinerne som forhandlingskort i fremtidige budsjettforhandlinger?

BEGRUNNELSE:

FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger i Midtøsten (UNRWA) melder 19. mai om akutte human-

itære behov på bakken i Gaza som følge av den israelske bombingene. Organisasjonen ber om 38 mill. USD for å kunne gi akutt helsehjelp, få inn mat og sette i verk andre nødtiltak for å hjelpe befolkningen.

Norge, som leder av giverlandsgruppen for Palestina, bør ta en slik henvendelse på største alvor. UNRWA har de siste årene blitt hardt rammet av Donald Trumps struping av midler. Selv om den amerikanske regjeringen nå igjen har bidratt til finansieringen, er de akutte behovene, både i Palestina og blant palestinske flyktninger andre steder,

store og økende. Behovet for økt bistand til Palestina og palestinske flyktninger har blitt stadig mer tydelig. Koronasituasjonen har rammet palestinerne svært hardt. Den palestinske økonomien er svært hardt rammet, og palestinerne har samtidig måttet leve med en stadig mer aggressiv israelsk bosettings- og utkastelsespolitikk. Behovet ble også identifisert av regjeringen i statsbudsjettet for 2021:

«Den palestinske økonomien er betydelig forverret i 2020, og det forventes økt behov for støtte i 2021.»

Likevel ble regionbevilgningen for Midtøsten og Nord-Afrika, som inkluderer støtte til Palestina og UNRWA, foreslått redusert med nær 50 mill. kroner i 2021. Da regjeringen gikk inn i budsjettforhandlinger med Framskrittspartiet høsten 2020, fikk sistnevnte gjennomslag for et øremerket kutt til Palestina på 30 mill. kroner.

Svar:

UNRWA (FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger) er en viktig humanitær partner for Norge i Midtøsten. Tidlig i år utbetalte Norge kjernebidraget til UNRWA for 2021 på 125 millioner kroner. Før krisen i Gaza bidro

Norge i tillegg med totalt 67 millioner fordelt på UNRWAs humanitære appeller rettet mot Syria-krisen og til de palestinske områdene.

I tillegg til den ordinære støtten besluttet Utenriksdepartementet 20. mai å øke det humanitære bidraget med 30 millioner kroner for å møte de humanitære behovene i Gaza som følge av krisen. Bidraget skal gå til akutt helsehjelp, mat, husly og beskyttelse. Bidraget fordeles mellom UNRWA, ICRC, Flyktninghjelpen og Norwac. I tillegg behandler nå departementet ytterligere søknader fra frivillige organisasjoner. Det totale humanitære bidraget til de palestinske områdene fra Norge i 2021 er så langt over 100 millioner, mot 70 millioner i 2020.

Jeg vil også understreke at den norske støtten til Palestina kanaliseres gjennom flere ulike kanaler og over flere budsjettposter i statsbudsjettet. Det er feil, slik det har blitt hevdet, at regjeringen har halvert støtten til Palestina i statsbudsjettet for 2021.

Norge er en stor giver til Palestina og bidro i 2020 med totalt i 881 millioner kroner. Dette beløpet omfatter humanitær bistand, langsiktig utviklingsbistand og Norges bidrag til UNRWA.

SPØRSMÅL NR. 2245

Innlevert 20. mai 2021 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 28. mai 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Kommunestyret i Engerdal har henvendt seg til landbruksministeren for å få på plass nye retningslinjer for regulering av festetomter eid av Statskog SF og en praksis hvor fjelloven ikke hindrer salg av areal til lokalt næringsliv der Fjellstyret ikke har innvendinger.

Hvordan vil statsråden sørge for at anbefalingene fra Engerdal kommune etterkommes, slik at lokalt næringsliv og kommunenes næringsgrunnlag ikke blir skadelidende (Det bes om at eventuelle behov for endring i lov eller forskrift spesifiseres)?

BEGRUNNELSE:

Engerdal kommune består av 85 % statsallmenning. Bare 15 % av arealet helt sør er privateid. Tidligere har Statskog vært den største private arbeidsgiveren utenfor offentlig sektor. Siden Statskog SF ble omorganisert til statsforetak

er det meste av kapital, kompetanse og virksomhet trukket ut av kommunen. Dette har medført stor belastning for lokalsamfunnet, og bare to Statskog-ansatte har nå kontorsted i kommunen. Resultatet er at forvaltningen av statsallmenningen oppleves som sentralstyrt og uten tilstrekkelig lokal kunnskap eller forankring i lokalsamfunnet.

Det ble i sin tid ble inngått festekontrakter av lokale næringsdrivende med bedrifter på festetomter med tillit til en grunneier som hadde lokal forankring, og framsto ansvarlig og forutsigbar knyttet til vilkår og avgiftsnivå. Bedriftene opplever nå en økende grad av uforutsigbarhet og urimelig regulering av festeavgifter. I all hovedsak er det snakk om kapitalkrevende reiselivsbedrifter med liten fortjenestemargin. Situasjonen oppleves nå så vanskelig at man er usikre på grunnlaget for videre drift av bedrifter som har vært levedyktige i flere tiår, gjerne privat drevet og investert i gjennom generasjoner. Dersom praksisen

ikke gjøres noe med, vil det være til stor skade for både enkeltpersoner, familier og det generelle næringsgrunnlaget i kommunen. Det kan også ha negativ virkning for Statskogs omdømme og tillit i kommunen.

Sølenstua Camping og Hytter i Engerdal er et eksempel på en lokal bedrift som ligger på statsgrunn, som har vært mye omtalt i mediene. De opplevde at Statskog ville tredoble festeavgiften på tomte der campingen drives, før Statskog til slutt kom med et tilbud halvert fra det opprinnelige. Familien ønsker likevel primært å kjøpe ut festetomta, og de har også tilbudt makeskifte med en annen tilsvarende stor tomt. Salg er avslått begrunnet i at fjelloven ikke tillater verken salg eller makeskifte. Statskog har tidligere solgt areal til næringsvirksomhet i Engerdal uten hinder av fjelloven. Kommunestyret i Engerdal har anbefalt at denne praksisen videreføres i tilfeller der Fjellstyret ikke har innvendinger, og har bedt om at det utarbeides retningslinjer for objektiv taksering av næringstomer som gis tilslutning fra både Statskog og Norges Fjellstyresamband/Engerdal fjellstyre.

Svar:

Feste (leie) av grunn til å ha bygning på (tomtefeste) reguleres gjennom tomtefesteloven. Loven gjelder som et utgangspunkt for alle typer festeforhold. Loven kan ikke settes til side, med mindre det er sagt i loven eller "går fram av sammenhengen", jf. tomtefesteloven § 4. Loven skal sikre grunneiers rettigheter samtidig som den skal sikre festeren mot urimelige vilkår.

Statskog SF skal ta riktig pris ved utleie av felleskapets grunn. Prisen skal ikke være for høy, men heller ikke så lav at festere i realiteten mottar statsstøtte. Dersom det er behov for å støtte opp om lokale virksomheter av ulike slag, må dette gjøres på andre måter enn gjennom utleieprisen til grunneier.

For å finne riktig pris er det nødvendig med takster som tar hensyn til markedspris i det aktuelle området. Tomtefesteloven setter uttrykkelig forbud mot urimelig høy festeavgift. Ved uenighet om prisnivå kan det innhentes flere takster, og det er også mulig å prøve prisnivået rettslig dersom det ikke oppnås enighet.

Dette bør være praksis uavhengig av hvem som eier grunnen, og jeg ser det ikke som hensiktsmessig med egne retningslinjer for taksering av statsallmenningss grunn. Statskog SF er Norges største grunneier, og jeg forventer at foretaket med sin kompetanse og erfaring opptrer profesjonelt og i samsvar med lovverket.

Hovedregelen i fjelloven § 13 er at grunn i statsallmenning ikke kan selges. Dette gjelder uavhengig av om det lokale fjellstyret ikke har innvendinger mot salg. At det tidligere er solgt grunn fra statsallmenning er ikke en grunn til å fravike regelverket på nytt.

Statsallmenningene skal dekke fellesbehov i allmenningene i et langsiktig perspektiv. Det har blitt pekt på at festeinntekter er viktige for finansieringen av virksomheten fjellstyrene driver ettersom det er sikre og stabile inntekter. Fjellstyrene får halvparten av festeinntektene fra hytter og hoteller, mens resten av inntektene grunneier får går inn i grunneierfondet, som blir disponert av Statskog SF, og som anvendes til tiltak i statsallmenningene, administrasjon og støtte til fellesorganisasjon for fjellstyrene, jf. fjelloven § 12.

Det er to unntak fra hovedregelen i fjelloven § 13. Det første gjelder allmenningss grunn som er dyrka eller skal brukes som gårdsbruk eller som tilleggsjord til gårdsbruk. Det andre gjelder grunn til byggetomter, som kan avhendes i "særlege tilfelle", og innløsning av boligtomter etter tomtefestelova. I Ot. prp. nr. 32 (1973-74) er det presisert at med byggetomter ikke menes hyttetomter. Jeg vil ikke anbefale at fjelloven endres slik at det åpnes for nye unntak fra hovedregelen.

SPØRSMÅL NR. 2246

Innlevert 20. mai 2021 av stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen

Besvart 27. mai 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvor mange ansatte i departementene og underliggende etater har de siste årene mistet sikkerhetsklareringen og arbeidsoppgavene sine grunnet utenlandsopphold, stud-

ier i utlandet, at de har lært seg et fremmed språk, eller at de har giftet seg med noen fra andre land?

BEGRUNNELSE:

Norge er en liten og åpen økonomi som er helt avhengig av handel med andre land, og det er derfor en stor styrke for landet at departementene og underliggende etater har ansatte med internasjonal erfaring. Vi trenger statsansatte som har jobbet og studert i utlandet, lært seg nye språk, og som kan bidra med forståelse av hvordan verden fungerer. Det er bekymringsfullt når det stadig dukker opp nye saker i media der statsansatte har mistet sikkerhetsklareringen sin fordi de er gift med ektefelle fra feil land, og at også ansatte med ektefeller fra USA har blitt rammet fordi USA nekter å utlevere opplysninger om egne statsborgere til norske myndigheter. Dette er altså ikke bare et spørsmål om hvilke land Norge har et sikkerhetspolitisk samarbeid med, og hvilke land vi ikke samarbeider med. Stortinget har selvsagt ikke fakta til å vurdere hver enkelt sak, men det ser ut til å være et mønster der klaringsmyndighetene går svært langt på tynt grunnlag.

Jeg har forståelse for at det blir vanskeligere å sikkerhetsklarere folk når flere studerer og jobber i utlandet, fordi dette gjør det vanskelig for klareringsmyndighetene å skaffe informasjon om hva vedkommende har gjort der. Det at folk velger å reise ut er imidlertid ikke kriminelt i seg selv – heller tvert imot. Det er viktig at man viser forståelse for at folk lever, studerer og jobber på en annen måte i 2021 enn i 1950. Sikkerheten skal selvsagt ivaretas, men det må gjøres på et grunnlag som ivaretar enkeltindividets rett til å velge utdanning, ektefelle og karriere.

Svar:

Sikkerhetsklarering er et inngripende virkemiddel som staten bruker for å beskytte våre verdier. Jeg har forståelse for at nektelse av sikkerhetsklarering er byrdefullt for den det gjelder, og kan ha karrieremessige konsekvenser. Den enkeltes rettssikkerhet har derfor et særlig sterkt fokus både i regelverket og i saksbehandlingen. Sikkerhetsloven med forskrifter ble vedtatt av Stortinget i 2018 og trådte i kraft fra 1. januar 2019 og ligger til grunn for saksbehandlingen hos klareringsmyndighetene.

Vi har ikke systemer som muliggjør et konkret svar på ditt spørsmål, uten å måtte gå gjennom hver enkelt klareringssak. I 2020 ble det behandlet totalt 30 523 anmodninger om sikkerhetsklarering. Antall negative avgjørelser i 2020 var 744. Dette utgjør 2,44 %. Selv om jeg har forståelse for byrden det er å bli nektet sikkerhetsklarering, så anser jeg ikke dette tallet for uforholdsmessig stort og som tegn på en rigid saksbehandling hos våre klareringsmyndigheter.

En person kan, etter sikkerhetsloven, bare klareres dersom det ikke finnes rimelig grunn til å tvile på at personen er sikkerhetsmessig skikket. Det er klaringsmyndighetene som fatter denne avgjørelsen. Dette er en avgjørelse som skal basere seg på sikkerhetsfaglige

vurderinger, i tillegg til en konkret og helhetlig vurdering av den informasjonen som foreligger om personen som ønskes klarert. I en del tilfeller er det også nødvendig å vite noe om nærstående som på ulike måter kan påvirke den klarertes pålitelighet, lojalitet og dømmekraft.

Muligheten til å gjennomføre en tilfredsstillende personkontroll står sentralt i regelverket. I dette ligger det bl.a. vurderinger av om relevante registeropplysninger om personen er tilgjengelig. Hovedregelen er at det skal foreligge 10 års tilgjengelig historikk om de personene som inngår i personkontrollen. Ved utenlandsopphold, et annet opprinnelsesland, eller annen tilknytning til en fremmed stat, er det i utgangspunktet en forutsetning at Norge har et sikkerhetsmessig samarbeid med angjeldende stat for at vi skal få tilgang til registeropplysninger. I sikkerhetsloven av 2018 med forskrifter, ble regelverket gjort mer fleksibelt enn tidligere, slik at det nå også kan legges vekt på opplysninger som klareringsmyndighetene får på annen måte enn gjennom myndighets samarbeid. Det kan nå vurderes om opplysninger som stammer fra andre kilder, og som er mulig å verifisere på en enkel måte, kan kompensere for manglende eller ufullstendige registeropplysninger.

Et viktig moment i vurderingene, er også det aktuelle landets sikkerhetsmessige betydning. PSTs årlige trusselvurderinger peker på at norske interesser er utsatt for andre staters etterretningsaktiviteter og at det er en kjerneoppgave for andre lands etterretningstjenester å rekruttere og føre kilder. Sikkerhetsklarering, autorisasjon og daglig sikkerhetsmessig ledelse er våre viktigste tiltak for å forebygge, avdekke og motvirke innsidetrusselen.

Når det gjelder problemstillingen knyttet til at personer med ulik tilknytning til USA har blitt nektet sikkerhetsklarering, opplyser Sivil klareringsmyndighet at amerikanske myndigheter ikke deler relevant sikkerhetsinformasjon om egne statsborgere med andre staters myndigheter som følge av USAs nasjonale regelverk. Også i slike tilfeller vil fleksibiliteten som ble innført med ny sikkerhetslov, kunne gi mulighet til å klarere flere enn tidligere ved at verifiserbar informasjon fra relevante kilder kan kompensere for manglende eller ufullstendige registeropplysninger.

Det er ikke lett å avgjøre om en person er sikkerhetsmessig skikket til å ivareta nasjonens viktigste verdier. Svært mange klareringssaker fordrer kompliserte vurderinger av flere ulike forhold i den enkelte sak. Kompetente klareringsmyndigheter er og blir viktige i dette arbeidet, og regjeringen har tatt viktige grep for å sikre nettopp dette.

SPØRSMÅL NR. 2247**Innlevert 20. mai 2021 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen****Besvart 7. juni 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Vil statsråden bidra til at Froland kommune kan få en privat skole?

BEGRUNNELSE:

En privat friskole ønsker å etablere seg i Froland, og har primært søkt om å etablere 1-10.trinn for inntil 300 elever. Søknaden er nå nedjustert til 200 elever.

Søknaden er behandlet i utdanningsdirektoratet, som dessverre har anbefalt å avslå søknaden begrunnet i mulige negative konsekvenser for det offentlige skoletilbudet. Den påstanden kan bestrides. I Froland kommune er det i dag én stor skole med til sammen 785 elever, nå fordelt på to lokaliteter på grunn av kapasitetsutfordringer. I tillegg er det en liten distriktskole på Mykland for 1-7. trinn med 16 elever, som har vært diskutert nedlagt i årevis helt uavhengig av en eventuell etablering av friskole i kommunen.

Froland kommune har sterk befolkningsvekst, og dermed hatt behov for flere utvidelser av skolebygg de senere årene og har fremdeles et slikt behov. I 2014 ble Blakstad barneskole nedlagt, men til tross for at Froland barneskole ble utvidet med mer kapasitet i 2010 så ble kapasiteten sprengt og Blakstad skole gjenetablert som 1-4. skole i 2018 med plass til 92 elever. Kommunen diskuterer nå videre utvidelse av kapasitet i den offentlige skolen.

Froland kommune har rundt 6.000 innbyggere fordelt på 644 km². Kommunen har ikke noe fungerende kollektivtilbud og lange avstander, som gjør det praktisk vanskelig for foreldre å velge å benytte friskoletilbud i nabokommunene Arendal/Grimstad.

Undertegnende mener det er avgjørende viktig å la familier få mer valgfrihet og muligheter til å selv velge blant ulike skoletilbud som passer for dem. Det offentlige har ikke monopol på gode løsninger og etablering av en friskole vil gi innbyggerne i Froland en etterlengtet mulighet til å velge et alternativ til den offentlige skolen. For en stor andel av innbyggerne i Froland er det i dag ingen reell mulighet til å velge en annen skole enn den ene offentlige skolen som er etablert. Jeg håper regjeringen kan se velvillig på søknaden til Kristen Friskole Froland og støtte opp om etableringen. En slik etablering vil bidra til å gi innbyggerne mer valgfrihet og samtidig avlaste kommunens utfordringer knyttet til behov for mer kapasitet.

Svar:

Spørsmålet som er stilt er om jeg som statsråd kan bidra til at Froland kommune kan få en privat skole.

En søknad om å etablere en friskole i Froland kommune er avslått av Utdanningsdirektoratet. Avslaget er begrunnet med at en etablering vil kunne ha negative konsekvenser for det offentlige skoletilbudet. Skolen har påklaget avslaget. Saken ble sendt 16. mars 2021 fra Utdanningsdirektoratet til klagebehandling i Kunnskapsdepartementet.

Så lenge saken er under klagebehandling kan jeg ikke gi noe svar på om klagen vil bli innvilget eller om Utdanningsdirektoratets avslag vil bli stadfestet.

Jeg tar sikte på at saken skal være ferdig behandlet her i departementet innen utløpet av juni 2021.

SPØRSMÅL NR. 2248**Innlevert 20. mai 2021 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen****Besvart 25. mai 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å innføre en tilbakekjøpsgaranti i fastlegeordningen, der selvstendig næringsdrivende fastleger ikke lykkes med å overføre eller selge praksisen sin?

BEGRUNNELSE:

Stadig flere selvstendig næringsdrivende fastleger sliter med å få solgt praksisen sin. Det finnes i dag ingen kartlegging over hvor stort dette omfanget er. Mangel på tilstrekkelig antall fastleger i Norge har ført til store utfordringer og økonomiske tap for de fastlegene som ønsker å avvikle sin praksis, men ikke har noen å selge den til. I slike tilfeller blir de stående med økonomisk ansvar for månedlige driftsutgifter og mange vil også sitte igjen med restlån som de må betale på, for en arbeidsplass de har sluttet på. Dette kan potensielt true fastlegeordningen og bidra til å gjøre rekruttering enda vanskeligere enn det allerede er. For å redusere denne risikoen har flere kommuner valgt å tilby en tilbakekjøpsgaranti til fastleger som etablerer seg i kommunen, eksempelvis Bergen.

Undertegnede har full forståelse for at mange nyutdanna leger vegrer seg for å etablere en praksis hvor inngangskostnaden er 1-1,5 millioner kroner, i tillegg til månedlige driftsutgifter, dersom de ikke kan være trygge på at det er mulig å selge praksisen igjen senere. Det er fint at flere kommuner ser verdien av å etablere en tilbakekjøpsgaranti, men dette er et landsomfattende problem som bør ha en landsomfattende løsning.

Svar:

Situasjonen i fastlegeordningen har vært krevende over noe tid. Jeg er kjent med at flere kommuner må arbeide aktivt for å løse situasjonen i sin kommune. Slik har det alltid vært, men utfordringene har økt de siste årene. Gode løsninger lokalt vil ofte være helt nødvendig for å sikre at kommunene kan ivareta sitt sørge-for ansvar, og vil ofte være rimeligere enn alternativene med stor utskifting og vikarstafetter. Jeg er glad for at kommuner gjør en god jobb for å sikre innbyggerne at deres rett til en fastlege ivaretas.

Regjeringen er opptatt av å bevare fastlegeordningen. Regjeringen la derfor i mai 2020 fram handlingsplanen for allmennlegetjenesten. Handlingsplanen har 3 målområder; en attraktiv og trygg karrierevei, god kvalitet til alle og at fremtiden er teambasert. Det inngår 17 tiltak i handlingsplanen som gjelder for perioden 2020-2024. Han-

dlingsplanen ble lagt fram med en forpliktende opptrappingsplan. Regjeringen har forpliktet seg til å fremme forslag om å styrke allmennlegetjenesten med 1,6 mrd. kroner fram til og med 2024 sammenlignet med Saldert budsjett for 2020.

Allerede i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2020 ble finansieringsordningen endret. Basisfinansieringen ble endret og styrket. Det ble innført et grunntilskudd til alle nye fastleger med virkning fra 1. mai 2020. Grunntilskuddet gjør det tryggere å etablere seg som fastlege med 0-(kort) liste. Som ny fastlege er man sikret en inntekt svarende til 500 listeinnbyggere i to år. For å legge til rette for redusert arbeidsbelastning for etablerte fastleger, samt gjøre det tryggere å bli fastlege, ble det innført et knekkpunkt i per capitatilskuddet. Fastlegene får fra 1. mai 2020 bedre betalt for de 1000 første pasientene på listen. I revidert nasjonalbudsjett for 2021 foreslår vi å øke basistilskuddet under knekkpunktet ytterligere. Denne endringen bidrar til at en fastlege tjener bedre for lister under 1000 enn tidligere og vil kunne gjøre det lettere for en ny lege å kjøpe praksis fra fratredende lege.

Fastlegeordningen er regulert i både lov, forskrift og avtale. Overtakelse av hjemmel er regulert i rammeavtalen ASA 4310 mellom Legeforeningen og KS. Staten er ikke part i avtalen.

I henhold til punkt 5.6 i avtalen Villkår i forbindelse med tildeling av avtalehjemmel har fratredende lege rett til å kreve overdratt praksis til overtagende lege. Overdragelsesbetingelsene avtales mellom fratredende og overtagende lege. Kommunen er ikke part i denne avtalen. Blir fratredende og overtagende lege ikke enige om overdragelsesbeløpet innen 5 uker etter at kommunens tilbud er mottatt, fastsettes prisen av nasjonal nemnd (voldgift) oppnevnt av Legeforeningen.

Jeg legger rammeavtalen til grunn. Overdragelse av praksis er et anliggende som er regulert i avtalen mellom KS og Legeforeningen. Jeg vil derfor ikke foreslå en nasjonal tilbakekjøpsgaranti.

SPØRSMÅL NR. 2249**Innlevert 21. mai 2021 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 28. mai 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Vil statsråden kunne gi noen garantier for at rettigheter som bedrifter har ved båndlegging av areal/bygg i bedriftens eie, kan overdras til kommunen, når hele eierskifte gjennomføres på det grunnlaget at det skal sikre arbeidsplasser og videre utvikling og verdiskapning for bedriften i kommunen?

BEGRUNNELSE:

Det kreves en god og langsiktig arealplanlegging av en fremtidsrettet kommune. Dette innebærer at i mange kommuner blir store arealer båndlagt i forbindelse med kommunedelplanarbeid. Ved for eksempel planer for statlig veibygging blir arealer omdisponert og båndlagt.

Båndlegging skal hindre grunneier fra å gjøre tiltak som kan gjøre veibygging dyrere. Båndlegging får dermed umiddelbare konsekvenser for berørte eiendommer og grunneiere. Konsekvenser for slikt langvarig planarbeid og båndlegging av areal er at det medfører store hindre for videre utvikling av bedrifter som er berørt av slike planvedtak. I mange kommuner arbeides det for å kompensere for de uheldige konsekvenser dette har for bedriftenes behov for utvikling og ekspansjon, da ved å tilby disse erstatningsarealer andre plasser i kommunen, dvs. byttearealer

I slike tilfeller er det viktig for kommunen å sikre seg de samme rettighetene som grunneier hadde ved båndlegging av arealene, dvs. at kommunen kan "arve" kompensasjon for areal, bygg flyttekostnader etc.

Vi er kjent med at Statens Vegvesen mener at disse rettighetene ikke kan "arves" av kommunene, og at refus-

jonskravet fra grunneier er svekket om det er foretatt eierskifte på eiendommen etter båndlegging.

Svar:

Når det skal gjennomføres tiltak etter en arealplan, kan det vise seg at det vil bli nødvendig med erverv av grunn. Typisk kan dette gjelde når det skal anlegges en ny vei, der nødvendige arealer også kan være båndlagt i påvente av vedtak etter plan- og bygningsloven eller andre lover, jf. plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav d. Som oftest løses eierskifte ved minnelig avtale, men iblant må det skje tvangsverv gjennom ekspropriasjon. Det følger av Grunnloven § 105 at grunneiere da har krav på full erstatning, og de nærmere reglene om erstatningsutmålingen følger av ekspropriasjonserstatningslova. Dersom den aktuelle eiendommen har vært brukt eller kan brukes i næring, kan den samlede erstatningen bli større enn ved et rent vederlag for grunnen. Årsaken til dette er at erstatningen da skal fastsettes på grunnlag av den avkastningen eiendommen gir eller kan gi, jf. ekspropriasjonserstatningslova § 6. Der det ikke blir inngått avtale for eierskifte og erstatning, gjennomføres ekspropriasjonssaken som skjønn for domstolene. Dette gjelder også avtaleskjønn, som brukes når partene kun er uenige om størrelsen på erstatningen, ikke grunnlaget for ervervet. Det ligger dermed til domstolene å behandle problemstillinger knyttet til eierskifte og størrelsen på erstatningen. Fordi slike saker hører hjemme i domstolene, kan jeg ikke gi noen garantier for hvordan rettigheter knyttet til konkrete eiendommer eller bygg behandles i skjønnsprosessen og i erstatningsutmålingen.

SPØRSMÅL NR. 2250**Innlevert 21. mai 2021 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 28. mai 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Utdanningsforbundet sier til Utdanningsnytt 20. mai: "I 2018 ba Stortinget regjeringen om å sette ned et utvalg

som skulle gjennomgå Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem. I stortingsvedtaket står det at skolesektoren skal være representert. Et slikt utvalget ble aldri nedsatt. I ste-

det har Utdanningsdirektoratet 9. april levert en rapport til Melby med sterke føringer for hvordan et nytt kvalitetsvurderingssystem skal utformes”.

Vil statsråden åpne for et nytt utvalg med bred involvering uten definerte føringer for bedring av NKVS?

Svar:

I forbindelse med behandlingen av Dokument 8:194 S (2017-2018), Innst. 378 S (2017-2018) ba Stortinget regjeringen “nedsette et utvalg der partene i skolesektoren er representert, for å gjennomgå Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem i lys av fagfornyelsen og fremme forslag til endringer på egnet måte.”. Regjeringen følger opp anmodningsvedtaket gjennom referansegruppen for fagfornyelsen der partene i skolen er representert. Stortinget er informert om dette blant annet gjennom Prop 1 S (2020-2021).

Referansegruppen for fagfornyelsen ble opprettet for å sikre forankring, eierskap og involvering i arbeidet med nye læreplaner i skolen. Jeg oppfatter at samarbeidet vi hadde med partene gjennom fagfornyelsen var svært godt, og at skolesektoren opplevde dette som en bred og inkluderende prosess. Det nye læreplanverket, LK20 og LK20S, ble innført fra høsten 2020. Referansegruppen med partene har blitt videreført og har en viktig rolle i den løpende evalueringen av fagfornyelsen. Referansegruppen ledes av meg som kunnskapsminister, og består av representanter for Utdanningsforbundet, KS, Elevorganisasjonen, Skolelederforbundet, Norsk lektorlag, Skolenes landsforbund og Sametinget.

Gjennomgangen av kvalitetssystemet skal gjøres i lys av fagfornyelsen, og jeg mener det er naturlig at referansegruppen, som var involvert i den prosessen og som kjenner fagfornyelsen godt, også har en sentral rolle i gjennomgangen av kvalitetsvurderingssystemet.

Når vi går i gang med en så omfattende gjennomgang av de systemene vi har for å sikre god kvalitet i skolen, er det helt vesentlig at vi har et godt kunnskapsgrunnlag. Derfor har jeg gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å forberede flere rapporter med faglige vurderinger og anbefalinger for arbeidet. Disse rapportene danner utgangspunkt for drøftelser og dialog med partene.

Det er viktig for meg at vi tar oss god tid til å finne løsninger i samarbeid med partene i skolen, og jeg har vært tydelig på at jeg ønsker åpenhet om prosessen og tett dialog hele veien. Kvalitetssystemet i skolen består av en rekke ulike ordninger, verktøy og ressurser på ulike nivåer, og en helhetlig gjennomgang vil pågå over flere år. Samtidig er de nye læreplanene allerede tatt i bruk, og vi må også sørge for at skolene så snart som mulig har tilgang på prøver og verktøy som støtter opp om intensjonene med fagfornyelsen.

Jeg mener vi må skape bred oppslutning og forankring om arbeidet med kvalitetsutvikling i skolen. Etter

modell fra arbeidet med fagfornyelsen vil jeg derfor i dialog med partene lage en strategi for gjennomgangen. Den skal blant annet synliggjøre de ulike prosessene i arbeidet og tydeliggjøre hvordan vi vil involvere bredt i arbeidet framover.

